

รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
จากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้
: กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอไถลื้อบ้านเฮี้ย อ.ปัว จังหวัดน่าน

**A Research of proficiency development in fashion design product; bag
made from remnant fabric
: Case study of Tai-lue hand woven cotton fabric, Baan Hia , Pua District ,
Naan Province**

โดย

นางสาวกมลวรรณ พืชพรพิพัฒน์

รายงานการวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

ชุมชนทอผ้าฝ้ายทอที่บ้านเฮี้ย อ.บัว จังหวัดน่านรวมกลุ่มกันเพื่อสืบทอดแนวความคิดจากวัฒนธรรมชุมชน โดยนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับภูมิปัญญาสมัยใหม่ มีการผลิตผ้าทอที่ลือที่มีลวดลายโบราณ ผสมผสานกับลวดลายประยุกต์แบบใหม่ ด้วยเทคนิคการทอเฉพาะทั้งการเกาะล้วงและการยกดอก ซึ่งในการทอผ้าแต่ละผืนจะต้องใช้แรงงานและแรงใจในการทอผ้าและต้องใช้เวลาอันร่วมสัปดาห์ โดยชุมชนได้นำผ้าทอไปประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆเพื่อจำหน่าย อาทิ เครื่องแต่งกายสำหรับสตรีและบุรุษ ส่วนเศษผ้าที่เหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บนั้น ทางชุมชนจึงทำไปทำเป็นตุ๊กตา ปลอกหมอน และผ้าคลุม แต่กระนั้นก็ยังคงเหลือเศษผ้าอยู่เป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่มาของการวิจัยเรื่องแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้: กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอที่บ้านเฮี้ย อ.บัว จังหวัดน่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บและเพื่อนำเสนอรูปแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ทำการลงพื้นที่เพื่อสำรวจชุมชนและเศษผ้า มีวิธีการแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) โดยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face - to-Face -Interview) กับผู้นำและตัวแทนของชุมชน นักวิชาการและนักออกแบบ ทำการสอบถามกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความต้องการบริโภคผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าและทัศนคติเกี่ยวกับเศษผ้าทอ จากนั้นทำการออกแบบและผลิตต้นแบบผลิตภัณฑ์และให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินผล พบว่าเศษผ้ามีสีสันทันและขนาดที่หลากหลายสามารถวิเคราะห์จัดกลุ่มได้ 3 กลุ่ม ได้แก่เศษผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม สีเหลี่ยมจตุรัสและสีเหลี่ยมผืนผ้า และสามารถแบ่งปริมาณกลุ่มสีของเศษผ้าตามทฤษฎีสีและสเกลภาพของโคบายาชิ ได้แก่ เศษผ้ากลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone) เศษผ้ากลุ่มสีโทนอ่อนและกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone) และเศษผ้ากลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone) ตามลำดับ

สำหรับผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบของแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้ของชุมชนบ้านเฮี้ย มีดังนี้

1. การนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ - มีการใช้เศษผ้าอย่างคุ้มค่าเหมาะสม โดยเน้นใช้ลวดลายของเศษผ้าที่โดดเด่นบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ชุมชน เช่น ลายน้ำไหล ลายขอประแจ

2. การจับคู่สีและการกำหนดร้อยละของสี - จัดกลุ่มสีและกำหนดร้อยละปริมาณของสีผ้าในปริมาณที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงภาพรวมเมื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ควรใช้สีที่มีค่ากลางเช่น สีดำ หรือน้ำตาล เป็นตัวเชื่อมสีของผลิตภัณฑ์ทั้งหมด

3. การออกแบบตกแต่งและงานประกอบ - ทำการตกแต่งที่เหมาะสมกับศักยภาพเดิมที่มีของชุมชน ได้แก่ การตกแต่งที่ประยุกต์ได้จากการตกแต่งด้วยการตัดเย็บเสื้อผ้า เช่น การตัดต่อเศษผ้าแนวทแยง การปักด้ายใหม่เพื่อเลียนแบบลายผ้า และการตีเกล็ดผ้า

4. รูปทรงและขนาดของกระเป๋า - รูปทรงที่เหมาะสมที่สุด ได้แก่ กระเป๋าทรงถุง (Tote Bag) และกระเป๋าใส่ซอง(Case Bag) ทรงสี่เหลี่ยมเป็นทรงที่ไม่มีความซับซ้อนในแม่แบบสามารถทำได้ง่าย สามารถขยายขนาดได้ มีความเหมาะสมกับความต้องการและการใช้ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมาย

5. วัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง - ควรใช้วัสดุประกอบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ต้นทุนไม่สูง อาทิ ผ้าแคนวาส สายผ้า ด้ายใหม่ เป็นต้น

จากองค์ประกอบข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้แนวทางในการออกแบบกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) ได้ 3 รูปแบบ ได้แก่

1. แนวคิด “ผสม” หรือการตัดต่อผสมผสานเศษผ้าทอ โดยใช้เศษผ้าหลากหลายรูปร่างมากที่สุด ได้แก่ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปร่างสามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก ใช้ศักยภาพของชุมชนทางด้านการตัดเย็บและตกแต่งเครื่องแต่งกายมาประยุกต์ ได้แก่ การตีเกล็ดผ้า การตัดต่อแนวทแยง

2. แนวคิด “ประกอบ” หรือการประกอบเศษผ้าทอกับวัสดุประกอบอื่น ได้แก่ผ้าแคนวาส หรือการวางสายกระเป๋าเพื่อประกอบร่างของวัสดุต่างๆเข้าด้วยกัน โดยเหมาะสมกับเศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมขนาดกลางและขนาดเล็กและเศษผ้ารูปสามเหลี่ยม

3. แนวคิด “เลียนลาย หรือ การสร้างลายตกแต่งเดินใหม่หรือด้ายปักมือและตัดต่อ และการเย็บด้วยการเลียนแบบลายของเศษผ้าเดิม ซึ่งเหมาะสมกับการใช้เศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่

ส่วนกระเป๋าใส่ของขนาดเล็ก (Case Bag) ใช้เศษผ้ารูปร่างสามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก ตัดต่อแนวทะแยงตามรูปแบบของแต่ละแนวคิด

การออกแบบต้นแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมให้แก่ชุมชนนำไปประยุกต์เพื่อจำหน่าย การบริการวิชาการด้านการส่งเสริมให้ชุมชนทำความเข้าใจในการแยกและวิเคราะห์กลุ่มเศษผ้า และกระบวนการออกแบบ ส่งผลให้ชุมชนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้และเข้าใจสามารถพัฒนาศักยภาพในการออกแบบของชุมชนได้อย่างเป็นระบบขั้นตอน ทั้งยังสามารถผลิตจำหน่ายเอง สร้างคุณค่าและเกิดเป็นการพัฒนาที่เป็นแบบอย่างให้แก่คนในชุมชนอย่างยั่งยืน

Abstract

Tai-lue woven community of Baan Hia, Pua District, Naan Province, assembles their group of cultural inheritance community by integrating their folk wisdom with the modern knowledge. Tai-lue fabric with the combination of ancient design and modern pattern, containing both tapestry weaving and figured weave techniques, is one of their productions. As weaving of a piece of fabric spiritual powers, and a week-long-weaving, therefore, the community crafts a product from hand woven cotton fabric for distribution, i.e., clothing for women and men. The rest were dressmaking, the community uses them to make dolls, pillowcases and coverings, but, there still remains a lot to crate full of remnant fabric.

That is the caused to this research of proficiency development in fashion design product made from remnant fabric: Case study of Tai-lue hand woven cotton fabric, Baan Hia, Pua District, Naan Province. The purpose of this research is to seek method for the value added by designing the fashion product from Tai-lue remnant fabric, which remains from cutting, and to present the fashion design product; bag made from remnant fabric.

In this research, exploration on location from the community and remnant fabric by means of an in-depth interview and face-to-face interview with the head and the representative of the community, the professor, and the designer. The researcher further enquired the target about the demand of fashion design product; bag and their attitude to the remnant fabric, also designed and produced the product model, and requested for the specialist evaluation. Such assessment found that the sizes of remnant fabric could be classified into 3 shaped groups, i.e., triangle, square, and rectangle, and using the Color Image Scale developed by Japan's leading color psychologist, Shigenobu Kobayashi to classifying 3 colored tones, i.e., Pale Tone and Very Pale Tone, Vivid Tone and Subdue Tone, and Dark Tone.

The result showed that the factor for proficiency development in design fashion product from Tai-lue remnant fabric of Baan Hia community is as follows:

1. The use of remnant fabric for design – worthy and suitable use of remnant fabric by focusing on the outstanding pattern, which identifies to the community, e.g., Nam Lai pattern and Kor Pra Jae pattern.

2. The matching and specifying the percentage of colors – properly group and specify the percentage of colors by overall concern when distribution of the product, use the neutral color, such as black or brown, to join all the colors of product.

3. The design, decoration and composition – suitable decoration upon original potential of community, i.e., Decorative clothing, for example, decoration of bag by patching the remnant fabric in diagonal line, which imitate from the majority of Thai-lue weaving pattern, plunging thread to imitate a pattern, and making tuck.

4. The shape and size of bags – the two most appropriately shapes are tote bag and case bag as square shape uses simple pattern and it is easy to produce, as well as, its size can be expanded, and exactly on demand and suitable for using in the targets' everyday life.

5. The materials and decorations – should use the common material in which could be found in their community and low cost. ,e.g., canvas, cotton strap and thread.

From the above factors, the researcher has found 3 methods of Tote bag design.

1. Concept: Mixed

Patching many shapes of remnant fabric by using their 3 shapes, i.e., rectangle, triangle, and square and the potentiality of community's tailor and decoration skill, i.e., tucking and diagonal line to be applied.

2. Concept : Assembly

Patching remnant fabrics and other material to a line such as cotton or bag strap, using 2 shapes of remnant fabrics, i.e., small and medium size of square and small size of triangle.

3. Concept : Imitating

Imitating concept is to patch the remnant fabric in diagonal line or decorate with hand embroidery which imitates the majority of Tai-lue weaving pattern .This concept suits a large size remnant rectangle shape.

Case Bag design uses small triangle shape and small square shape of remnants, patching and cutting in diagonal line, which imitate from each tote bag design.

These product prototypes can be one of the ways for the community to understand all the design process. But doing outreach service by getting the community to know the way to produce the new product and understanding the way to categorize groups of fabric shall improve efficiency of the community in learning and improve their potential of design in the well-organized way, including that the community, itself, shall be able to produce the products for distribution, increase value, and be the sustainable as well as a model development for people in the community.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง”แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้: กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอทอที่บ้านเฮี้ย อ.บัว จังหวัดน่าน” เป็นงานวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนจากมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ปีการศึกษา 2558 โดยได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนอย่างดียิ่งจากศูนย์วิจัยและคณะศิลปกรรมศาสตร์จนทำให้งานสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย ได้แก่ คุณแพว คำภาณุ และคุณศรีสุตา โวทาน ที่อำนวยความสะดวกทั้งวัสดุ อุปกรณ์ ที่พัก อาหารและการต้อนรับแบบชาวเหนืออันอบอุ่นมีไมตรีอย่างดี นับแต่เริ่มเขียนแบบร่างเสนองานวิจัยจนเสร็จสิ้นรวมระยะเวลาทั้งหมดเกือบ 2 ปี

ขอขอบพระคุณอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน คลัสเตอร์ผ้าเมืองน่าน ในการเชิญไปแสดงผลงานออกแบบจากการวิจัย ในมหกรรมผ้าทอและเครื่องเงินเมืองน่าน จังหวัดน่าน

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญผู้ให้การตรวจทานและให้ความรู้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมแก่ข้าพเจ้า เจ้าหน้าที่ศูนย์บริการวิจัยที่อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว ผู้จุดประกายความคิดให้ความเข้าใจและให้คำปรึกษางานวิจัยในแนวทางศิลปะที่แตกต่างจากแนวทางอื่นเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี ที่ให้คำปรึกษาแนะนำตรวจทานและให้ข้อเสนอแนะกับแบบสอบถามและบทความวิจัย ทั้งท่านยังเป็นห่วงถามไถ่ถึงความคืบหน้าของงานวิจัยอยู่เป็นระยะ และเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าเสมอมา

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ผู้ให้ความรู้และข้อเสนอแนะ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนพรธน บุญรัตนกลิน อาจารย์ปภณพรพัฒน์ มนัสพรดิศรณ์ อาจารย์สิรัชชา สาลีทอง อาจารย์ปรุพลภย์ พฤษโสภี อาจารย์ศุภนิชา ศรีวรเดชไพศาล อาจารย์จิราพร หุตะกมล อาจารย์มัลลิกา จงจิตต์ คุณสุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ อาจารย์ชนากานต์ เรืองณรงค์ คุณนิศาชล หอมเพชร คุณชนกนันท์ มุกดาพงศธร คุณธีรดา สง่า และ คุณทองทิพย์ วีระกะสัส ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเก็บข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า

ขอขอบพระคุณคุณปองฤทธิ์ วงษ์ประเสริฐ ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการสร้างแม่แบบเพื่อตัดเย็บกระเป๋าจากเศษผ้าทอและขึ้นต้นแบบทั้งหมดเพื่อให้ชุมชนได้มีโอกาสนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อขาย

ขอขอบพระคุณคุณพรณทิพา พ่วงดี ผู้ให้ความรู้แก่นักศึกษาในชั้นเรียนการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าโดยใช้เศษผ้าจากชุมชนบ้านเฮี้ย ได้แก่ การออกแบบ การแกะแบบและสร้างแม่แบบกระดาษ ให้คำแนะนำเรื่องวัสดุ อะไหล่ อุปกรณ์และแหล่งเลือกซื้อราคาย่อมเยาสำหรับชุมชน

ขอขอบพระคุณอาจารย์ทิพย์ลักษณ์ โกมลฉิน ผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำการเขียนกรอบวิจัย อาจารย์ชลิดา รัชตะพงศ์ธร ผู้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับขั้นตอนการทำวิจัย รวมไปถึงอาจารย์ที่ร่วมอบรมการเขียนงานวิจัยทุกท่าน

ขอขอบพระคุณอาจารย์จักรพันธ์ สุระประเสริฐ ผู้ร่วมเดินทางในการลงพื้นที่วิจัยและคอยให้คำแนะนำปริญญานิพนธ์กันมาโดยตลอด หากไม่มีอาจารย์ข้าพเจ้าไม่อาจทำงานให้ลุล่วงด้วยตัวคนเดียวในการเดินทางต่างจังหวัดไกลบ้านได้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์และเจ้าหน้าที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ที่คอยช่วยเหลือ ภามไถ่ความคืบหน้าและประสานงานให้แก่ข้าพเจ้า และขอขอบใจลูกศิษย์ที่ร่วมช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในงานวิจัยตั้งแต่ต้น รวมไปถึงลูกศิษย์ทุกคนที่ร่วมออกแบบผลงานสร้างสรรค์เพื่อเป็นต้นแบบในการประเมินผลงานครั้งที่ 1 และทุกคนที่ร่วมการเดินทางไปทัศนศึกษาลงพื้นที่และบริการวิชาการ ณ จังหวัดน่าน ทุกคนมีความตั้งใจการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นอย่างดีและร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานที่ดีเพื่อชุมชนอย่างไม่ลดละ

ขอขอบพระคุณมิตา มารดา และครอบครัวอันเป็นกำลังใจสำคัญ ที่สละเวลาส่วนตัวคอยช่วยเหลือทั้งเรื่องการดูแลความเป็นอยู่ การคิดคำนวณ และการแปลภาษา

ขอขอบพระคุณและทุก ๆ ท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือให้คำแนะนำที่ดีในการทำวิจัยนี้มาโดยตลอด งานวิจัยฉบับนี้ข้าพเจ้ามีโอกาสได้พบเจอกับกลุ่มกัลยาณมิตรที่มีจิตใจดีงาม พร้อมที่จะช่วยเหลือและพัฒนาชุมชนอย่างไม่เห็นแก่เงินทองและความเหนื่อยยาก ทั้งให้ความรู้อย่างไม่เก็บงำและช่วยเหลืออย่างเต็มใจ ถือได้ว่า

ข้าพเจ้านั้นโชคดีมากที่ได้ทำงานวิจัยฉบับนี้ นับเป็นการทำบุญครั้งหนึ่งในชีวิตที่ได้
กัลยาณมิตรที่ดีเป็นผู้ร่วมบุญมากมาย

ผู้วิจัย

นางสาวกมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์

PPU

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ญ
สารบัญตาราง	ท
สารบัญภาพ	ด
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	5
1.5 ข้อจำกัดของการวิจัย	5
1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.8 นิยามศัพท์	6
บทที่ 2 วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนทอผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮี้ย อำเภอบัว จังหวัดน่าน	10
2.1.1 ชาวไทลื้อ	10
2.1.2 ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย อำเภอบัว จังหวัดน่าน	14
2.1.2.1 ที่มาและลักษณะของชุมชนไทลื้อบ้านเฮี้ย	14
2.1.2.2 การจัดตั้งชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย	14
2.1.2.3 การผลิตผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ย	15

	หน้า
2.1.2.4 การผลิตผ้าฝ้ายทอบ้านเฮีย	17
2.1.2.5 ลักษณะของผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮีย	27
2.1.2.6 เศษผ้าบ้านเฮีย	31
2.2 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย	32
2.2.1 การออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้า	32
2.2.1.1 ความหมายของการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น	32
2.2.1.2 ประเภทของผลิตภัณฑ์แฟชั่น	33
2.2.1.3 หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น	34
2.2.1.4 องค์ประกอบของงานออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า	35
2.2.1.5 กรรมวิธีในการผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า	48
2.2.1.6 สีและหลักการใช้สีในการออกแบบ	49
2.2.2 การใช้ซ้ำ (Reuse)	57
2.2.2.1 ความหมายของการใช้ซ้ำ	57
2.2.2.2 วิธีการใช้ซ้ำ	57
2.2.3 การพัฒนาศักยภาพในการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่	58
2.2.3.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่	58
2.2.3.2 กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่	60
2.2.3.3 การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์	60
2.2.4 พฤติกรรมผู้บริโภค	61
2.2.4.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค	61
2.2.4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค	63

	หน้า
2.2.4.4 หลักเกณฑ์ที่จำเป็นต้องพิจารณาในการวิเคราะห์ ผู้บริโภค	68
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	69
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงานวิจัย	73
3.1 การศึกษาข้อมูลและการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	74
3.2 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง	77
3.3 เก็บข้อมูลประเมินผลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและ นักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น	79
3.4 เก็บข้อมูลประเมินผลการออกแบบจาก ผลการประเมินต้นแบบโดย กลุ่มตัวอย่าง	83
บทที่ 4 ผลการดำเนินงานวิจัย	86
4.1 ผลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและการสัมภาษณ์นักวิชาการ และนักออกแบบ	86
4.1.1 ผลการสรุปวิเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลัก เกี่ยวกับผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย	88
4.1.1.1 ศักยภาพของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย บ้านเฮี้ย	92
4.1.1.2 การตลาด	94
4.1.1.3 ความต้องการของชุมชน	94
4.1.1.4 เศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บ	94
4.2 ผลสรุปวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง	113
4.3 ผลการประเมินต้นแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ ครั้งที่ 1	118
4.4 สรุปความคิดทางการออกแบบและกระบวนการในการขึ้นต้นแบบ	128
4.5 ผลการประเมินต้นแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ ครั้งที่ 2	143

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	157
บรรณานุกรม	165
ภาคผนวก	164
ภาคผนวก ก. ตารางภาพต้นแบบการใช้ร้อยละปริมาณของสี	169
ภาคผนวก ข. ตารางขนาดของกระเป๋าคือ	
เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการผลิตด้วยชุมชนเองในอนาคต	180
ภาคผนวก ค. แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ	
ในผลิตภัณฑ์แฟชั่นของกลุ่มผู้บริโภค	184
ภาคผนวก ง. แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบ	191
ภาคผนวก จ.แบบประเมินผลสำหรับผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ	
การประเมิน ครั้งที่ 1	201
ภาคผนวก ช. แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ ครั้งที่ 2	212
ภาคผนวก ซ. จดหมายและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	220
ภาคผนวก ฌ. ภาพที่เกี่ยวข้อง	225

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 : ตารางจำแนกประเภทของงานและจำนวนคนทำงานในชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย	87
ตารางที่ 4.2 : ตารางวิเคราะห์เทคนิคกรรมวิธี ลักษณะลวดลาย พื้นผิวและการนำผ้าทอไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อจัดจำหน่าย	94
ตารางที่ 4.3 : ตาราง คำอธิบายภาพลักษณะของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ผลิตจากเศษผ้าทอบ้านเฮี้ย	103
ตารางที่ 4.4 : ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ	104
ตารางที่ 4.5 : ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในรูปร่างรูปทรงของผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบ	104
ตารางที่ 4.6 : ตารางตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในขนาดความกว้างยาวของผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบ	105
ตารางที่ 4.7 : ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเรื่องตำแหน่งเศษผ้า	107
ตารางที่ 4.8 : ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเรื่องวัสดุประกอบ	108
ตารางที่ 4.9 : ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเรื่อง การเพิ่มมูลค่าให้กับเศษผ้าด้วยการตกแต่ง	109
ตารางที่ 4.10 : ตารางผลสรุปการเรียงลำดับเหตุผลในการเลือกซื้อกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอของกลุ่มตัวอย่าง	113
ตารางที่ 4.11 : ตารางผลสรุปการเรียงลำดับกลุ่มสีที่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบ	114
ตารางที่ 4.12 : ตารางผลสรุปการเรียงลำดับความต้องการของขนาดกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) และ กระเป๋าใส่ของ (Case Bag) ของกลุ่มตัวอย่าง	114

	หน้า
ตารางที่ 4.13 : ตารางผลสรุปทัศนคติที่มีต่อเศษผ้าทอบ้านเฮียของกลุ่มตัวอย่าง	115
ตารางที่ 4.14 : ตารางปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้ ผลิตภัณฑ์กระเป๋ามาจากเศษผ้าทอของกลุ่มตัวอย่าง	114
ตารางที่ 4.15 : ตารางผลสรุปทัศนคติต่อกระเป๋ที่ทำจากผ้าทอตามแนวนิยม แบบดั้งเดิมของกลุ่มตัวอย่าง	115
ตารางที่ 4.16 : ตารางผลสรุปทัศนคติต่อกระเป๋ที่ทำจากผ้าทอตามแนวนิยม แบบใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง	117
ตารางที่ 4.17 : ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมในการนำเศษผ้า ไปใช้ในการออกแบบ	119
ตารางที่ 4.18 : ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและ การกำหนดร้อยละปริมาณของสี	120
ตารางที่ 4.19 : ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่ง และงานประกอบ	122
ตารางที่ 4.20 : ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมด้านรูปทรงและ ขนาดของกระเป๋า	123
ตารางที่ 4.21 : ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบ และวัสดุตกแต่ง	125
ตารางที่ 4.22 : ตารางแสดงกลุ่มเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรอง	129
ตารางที่ 4.23 : ตารางแสดงภาพกระเป๋าแบบที่ 1 แนวคิดเลียนลายและ ขนาดของกระเป๋า	135
ตารางที่ 4.24 : ตารางแสดงภาพกระเป๋าแบบที่ 2 แนวคิดผสมและขนาดของ กระเป๋า	138
ตารางที่ 4.25 : ตารางแสดงภาพกระเป๋าแบบที่ 3 แนวคิดประกอบและ ขนาดของกระเป๋า	141
ตารางที่ 4.26 : ตารางแสดงภาพแบบกระเป๋าทรงถุงใส่ของ (Case) ที่ สัมพันธ์กับรูปแบบกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote) ตามกลุ่มสี	142

	หน้า
ตารางที่ 4.27 : ตารางการประเมินครั้งที่2 กลุ่มสีอ่อน(Pale) และสีอ่อนมาก (Very Pale) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ	143
ตารางที่ 4.28 : ตารางการประเมิน ครั้งที่ 2 กลุ่มสีเข้ม (Dark tone) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ	145
ตารางที่ 4.29 : ตารางการประเมิน ครั้งที่ 2 กลุ่มสีจัดจ้าน (Vivid Tone) และสีเข้ม (Subdue tone)โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ	147
ตารางที่ 4.30 : ตารางประเมินขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดเลียนลาย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่	149
ตารางที่ 4.31 : ตารางประเมินขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดผสม ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่	150
ตารางที่ 4.32 : ตารางประเมินขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดประกอบ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่	151
ตารางที่ 4.33 : ตารางการประเมินครั้งที่2 กลุ่มสีRomantic โดยกลุ่มตัวอย่าง	153
ตารางที่ 4.34 : ตารางการประเมินครั้งที่2 กลุ่มสี Modern โดยกลุ่มตัวอย่าง	154
ตารางที่ 4.35 : ตารางการประเมินครั้งที่2 กลุ่มสี Ethnic โดยกลุ่มตัวอย่าง	155

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 : ถิ่นที่ตั้งของชาวไทลื้อดั้งเดิมและภาพการอพยพของชาวไทลื้อจากสิบสองปันนา	10
ภาพที่ 2.2 : ปู่ม่าน ย่าม่าน จิตรกรรมฝาผนังของวัดภูมินทร์ แสดงการแต่งกายของชาวไทลื้อแต่โบราณ	13
ภาพที่ 2.3 : การแต่งกายของชาวไทลื้อในปัจจุบันที่นิยมใส่ในชีวิตประจำวันหรือใส่ออกงานประเพณี	13
ภาพที่ 2.4 : ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านเฮี้ยว ได้แก่ การไปวัดทำบุญ การทำไร่ทำนา ทำอาหารภายในอุโบสถใหม่ของวัดบ้านเฮี้ยว	15
ภาพที่ 2.5 : ร้านแพรวผ้าฝ้าย ชุมชนบ้านเฮี้ยวและลักษณะการประกอบการ.	16
ภาพที่ 2.6 : การย้อมผ้า ณ บ้านเฮี้ยว	19
ภาพที่ 2.7 : ซิ่นลายน้ำไหล ผ้าฝ้ายทอมือผสมไหมประดิษฐ์ บ้านเฮี้ยว	20
ภาพที่ 2.8 : ผ้า"โลนตะหย่า"	21
ภาพที่ 2.9 : ผ้าเกาะ / ล้วง ผ้าซิ่นไทลื้อ จังหวัดน่าน	21
ภาพที่ 2.10 : ก่านป้อง ก่านม่าน และก่านล้วน ตามลำดับ	23
ภาพที่ 2.11 : การตั้งลายเพื่อทอยกดอกและฝ้ายกดอกบ้านเฮี้ยว	22
ภาพที่ 2.12 : ผ้าหลบ เทคนิคการทอยกดอก	24
ภาพที่ 2.13 : ลายลื้อโบราณที่นำมาประกอบลายใหม่โดยทอด้วยการยกดอก	24
ภาพที่ 2.14 : รูปแบบของลายบนผืนซิ่น	25
ภาพที่ 2.15 : ผ้าลายน้ำไหล	26
ภาพที่ 2.16 : รูปแบบของลายบนผืนซิ่น	26
ภาพที่ 2.17 : ผ้าหลบหรือผ้าปูที่นอนทอ ผ้าม่านทอยกดอกและผ้าขาวม้าทอโดยชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยว	28
ภาพที่ 2.18 : ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ประยุกต์จากผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ยว	29
ภาพที่ 2.19 : ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ประยุกต์จากผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ยว 2	30

	หน้า
ภาพที่ 2.20 : ตัวอย่างเศษผ้าเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านเฮีย	30
ภาพที่ 2.21 : ผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮียผลิตจากเศษผ้าเพื่อจำหน่าย	49
ภาพที่ 2.22 : การกำหนดขนาดแบบกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote bag)	49
ภาพที่ 2.23 : ตัวอย่างแม่แบบตัดกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote bag)	48
ภาพที่ 2.24 : คำรหัสที่บ่งบอก ทฤษฎีสีของโคบายาชิภาพ	53
ภาพที่ 2.25 : กลุ่มสี Color Image Scale	55
ภาพที่ 2.26 Ansoff's Matrix:	59
ภาพที่ 4.1 : บันทึกการสัมภาษณ์	89
ภาพที่ 4.2 : รางวัลส่งเสริมและช่วยเหลือสิ่งแวดล้อม และประกาศนียบัตร ผลิตภัณฑ์โอท็อประดับสี่ดาวของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮีย	90
ภาพที่ 4.3 : วัสดุท้องถิ่นที่หาได้ง่ายในแถบเมืองน่าน	90
ภาพที่ 4.4 : อุปกรณ์และบรรยากาศในห้องผลิตชิ้นงาน ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮีย	91
ภาพที่ 4.5 : ร้านจำหน่ายสินค้าและสำนักงานขายชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮีย	92
ภาพที่ 4.6 : บรรยายภาคการออกร้านในงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์โอท็อป	92
ภาพที่ 4.7 : เศษผ้าทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บ บ้านเฮีย	95
ภาพที่ 4.8 : การแบ่งกลุ่มเศษผ้า	99
ภาพที่ 4.9 : ที่มาของเศษผ้าจากกระบวนการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกันทรง ตรงหรือเข้ารูป	99
ภาพที่ 4.10 : รูปแบบของเศษผ้าจากกระบวนการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกัน ทรงตรงหรือเข้ารูป	100
ภาพที่ 4.11 : ที่มาของเศษผ้าจากกระบวนการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกันทรง บานตรงชายหรือกระโปรงบาน	100
ภาพที่ 4.12 : รูปแบบของเศษผ้าจากกระบวนการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกัน ทรงบานตรงชายหรือกระโปรงบาน	100
ภาพที่ 4.13 : รูปแบบของเศษผ้าจากกระบวนการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกัน ทรงบานตรงชายหรือกระโปรงบาน	101

หน้า

ภาพที่ 4.14 : สีและตัวอย่างการจัดกลุ่มสีของเศษผ้ากับกรอบสีที่บ่งบอก ลักษณะของรูปแบบต่างๆ	102
ภาพที่ 4.15 : แรงบันดาลใจในการออกแบบ	130
ภาพที่ 4.16 : ร่างผลงานการออกแบบและกลุ่มตัวอย่างเศษผ้าที่ใช้ ในการออกแบบ	131

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ชาวลื้อหรือไทลื้อ เป็นชาวไทกลุ่มหนึ่งในชนเผ่าที่มีต้นกำเนิดอยู่ที่สิบสองปันนา¹ ต่อมาได้อพยพเคลื่อนย้ายกระจายไปตามที่ต่างๆ และเข้ามาตั้งรกรากอยู่ในบริเวณล้านนาของไทยหรือภาคเหนือ ได้แก่ แถบจังหวัดจังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำพูน และน่าน² ชนกลุ่มนี้มีวัฒนธรรมในการทอผ้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้ายทอที่ตกแต่งด้วยลักษณะเด่นเชิงนามธรรมของลวดลายอันแสดงถึงเอกลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ที่แตกต่างจากกลุ่มอื่น

นับจากโบราณกาลสมัย บรรพบุรุษของชาวไทลื้อจะมีการทอผ้าฝ้ายเพื่อใช้ในครัวเรือนและงานประเพณีสำคัญ ได้แก่ ตุ้มทอ ผ้าคลุมไหล่ ผ้าซิ่น และเสื้อผ้าต่างๆ เป็นต้น ในการทอผ้าฝ้ายแต่ละผืนจะใช้เวลาร่วมสัปดาห์ ทั้งมีขั้นตอนและกระบวนการทอผ้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม วัสดุและอุปกรณ์ในการทำสีผ้าก็เป็นการย้อมสีจากธรรมชาติอันเกิดมาจากภูมิปัญญาพื้นบ้านที่สั่งสม การทอผ้าฝ้ายทอไทลื้อในจังหวัดน่านถือเป็นอีกแหล่งหนึ่งที่โดดเด่นในภาคเหนือ มีลักษณะเด่นของลวดลายอันเกิดจากจินตนาการของช่างทอที่นิยมเรียกกันว่า “ลายน้ำไหล” ช่างทอได้ถ่ายทอดแรงบันดาลใจจากสายน้ำน่านอันเป็นสายน้ำแห่งชีวิตหล่อเลี้ยงให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ในเมืองน่านมาเนิ่นนาน โดยปรากฏประวัตินักฐานในจิตรกรรมฝาผนังวัดภูมินทร์ พบภาพลวดลายของหญิงสวมผ้าซิ่นด้วยลายน้ำไหลที่ดัดแปลงมาจากเครื่องแต่งกายโบราณของชาวไทลื้อ ลายน้ำไหลสมัยแรกนิยมใช้ไหมเงินและไหมคำด้านทอเป็นลายผ้าตรงส่วนที่เป็นหยักของกระแสน้ำ ส่วนเทคนิคการทอผ้าฝ้ายไทลื้อนั้นมีหลากหลาย เช่น การยกดอก การมัดหมี่และโดยเฉพาะการทอแบบเกาะ

¹ เขตปกครองตนเองชนชาติไต สิบสองปันนา ประกอบด้วยชนเผ่าต่างๆ เช่น ไท ฮั่น อาข่า แม้วหรือม้ง เย้า ยี่ ล่าหู่ ปะหล่อง เป็นต้น

² ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล. *มรดกวัฒนธรรมผ้าทอไทลื้อ*. (ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2551), หน้า 41.

หรือล้วง ซึ่งถือได้ว่าเอกลักษณ์เฉพาะที่นับเป็นราชินีแห่งความงามของลายผ้าแบบเมืองเหนือ

ในปัจจุบันมีการฟื้นฟูและถ่ายทอดศิลปะการทอผ้าแบบไทลื้อในหลายชุมชนของภาคเหนือ โดยชุมชนที่มีการผลิตผ้าฝ้ายทอไทลื้อในรูปแบบเฉพาะตนเองหนึ่ง ได้แก่ ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน ซึ่งเป็นอำเภอที่มีชาวไทลื้ออยู่เป็นจำนวนมาก ชุมชนนี้รวมกลุ่มกันเพื่อสืบทอดแนวความคิดจากวัฒนธรรมชุมชน มีการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานกับภูมิปัญญาสมัยใหม่ เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอมือสำหรับจำหน่าย เช่น การผลิตผ้าทอไทลื้อที่มีลวดลายโบราณผสมผสานกับลวดลายประยุกต์แบบใหม่ การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปที่มีการประยุกต์มาจากผ้าทอ รวมไปถึงการนำผ้าทอมาแปรรูปและการนำผ้าทอมาผลิตเป็นของใช้ในพิธีกรรมทางศาสนา ของใช้ในครัวเรือนเพื่อตกแต่งบ้าน และผลิตภัณฑ์ประเภทที่บ่งบอกรูปแบบวิถีชีวิตต่าง ๆ

การรวมกลุ่มกันของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยเป็นการรวมตัวกันอย่างเหนียวแน่นยาวนานหลายสิบปี จนมาถึงปัจจุบันที่คนในชุมชนมีสภาพวิถีชีวิต สังคมและความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้พฤติกรรมของกลุ่มผู้ซื้อซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนในละแวกชุมชนหรือชาวภาคเหนือต้องทำการปรับเปลี่ยนตามกระแส กล่าวคือ เมื่อกลุ่มผู้ซื้อมีความต้องการในรูปแบบผลิตภัณฑ์ในรูปแบบใหม่ ชุมชนจึงต้องหารูปแบบสินค้าหรือลักษณะของผลิตภัณฑ์ใหม่มาจัดจำหน่ายเพื่อความอยู่รอด จากการศึกษาข้อมูลโดยการสัมภาษณ์คุณแพว คำภานุช (สัมภาษณ์ ,สิงหาคม 2556) ประธานกลุ่มชุมชนบ้านเฮี้ย ในเบื้องต้นพบว่าทางชุมชนมีความต้องการที่จะพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์จากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้าให้เกิดประโยชน์มากกว่าเดิม และต้องการให้เกิดความทันสมัย มีความเป็นแฟชั่นที่สามารถตอบสนองความต้องการของคนเมืองและคนน่านได้มากขึ้น

ด้วยความสำคัญและลักษณะเฉพาะในเทคนิคการทอผ้าของชุมชน ประกอบกับการใช้แรงงานและแรงใจในการทอผ้าแต่ละผืนต้องใช้เวลาานร่วมสัปดาห์ ดังนั้นการนำผ้ามาสร้างสรรค์หรือประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆจึงไม่ควรเสียเศษผ้าไปแต่อย่างใด ทั้งนี้กระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยการวางแพทเทิร์นตัดที่ชุมชนใช้เป็นแบบแผนในการตัดเย็บเพื่อจำหน่ายเป็นกระบวนการที่ทำให้เหลือเศษผ้ารูปร่างต่างขนาดอยู่จำนวนมาก โดย

ทางชุมชนได้จัดทำการศึกษาเพื่อลดปริมาณเศษผ้าก่อนนำไปทิ้งด้วยการนำเศษผ้าไปสร้างให้เป็นผลิตภัณฑ์ใช้สอยในครัวเรือนที่มีขนาดเล็กกว่าเสื้อผ้า ได้แก่ ผ้าคลุมกล่องกระดาษชำระ ผ้าคลุมโคมไฟฟา กระเป๋ายาม และถุงผ้า ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมที่ผลิตเพื่อจำหน่ายมานานหลายปี ส่วนเศษผ้าอื่นๆที่คาดว่าจะไม่สามารถนำไปตัดเย็บหรือสร้างผลิตภัณฑ์ใดได้อีกจะเก็บในกล่องวางทิ้งไว้ บ้างก็นำไปเย็บต่อกันเป็นผ้าเช็ดมือ หรือซังขายเพื่อนำมาใช้จ่ายมาหมุนเวียนในชุมชน ซึ่งวิธีการกำจัดเศษผ้านี้ทำให้เสียคุณค่าของผ้าทอไป อีกทั้งยังเพิ่มปริมาณขยะที่ไม่ต้องการซึ่งส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

จากข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เศษผ้าเพื่อทำความสะอาดในระบบอุตสาหกรรมของบริษัท GHD³ พบว่าผู้คนส่วนใหญ่ทั่วไปเข้าใจว่าการนำเศษผ้ามาทำเป็นผ้าเช็ดมือหรือผ้าสำหรับทำความสะอาดนั้นเป็นการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและลดการใช้ทรัพยากร ผู้วิจัยของบริษัท GHD จึงได้คิดค้นเครื่องมือวัดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยได้ประเมินจากวงจรและวิธีการนำเศษผ้าไปใช้จนถึงกระบวนการทำลายและกำจัดเศษผ้า ได้ผลว่าเศษผ้าที่นั้นไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ต่อในรูปแบบของการทำความสะอาดหรือกำจัดทิ้ง กล่าวคือกระบวนการดังกล่าวต้องใช้พลังงานในการขนส่งและการเผาทำลายเศษผ้าทำให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากกว่าการใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับเช็ดทำความสะอาดโดยเฉพาะ ด้วยผลจากงานวิจัยนี้ ทำให้การนำเศษผ้าไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์อื่นเพื่อจำหน่ายจะเป็นผลดีและไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมมากกว่าการนำไปทำผ้าเช็ดมือหรือทำลายทิ้ง ประกอบกับสถานะแวดล้อมอันเสื่อมโทรมของโลก ทั้งความเข้าใจผิดในการกำจัดขยะมูลฝอยของมนุษย์ที่สร้างปัญหาผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันย้อนกลับมาทำลายโลกที่อาศัยอยู่ จึงทำให้เกิด “กระแสเขียว” หรือ “Green Earth”⁴ กระแสโลกที่รณรงค์ให้รักษาแลใช้สิ่งของที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เกิดกลุ่มนักคิดหรือนักออกแบบรวมไปถึงนักวิจัยทั้งหลายได้ค้นหาวិธีแนวทางในการกระตุ้นการแก้ปัญหาด้วยการออกแบบที่ลดการทิ้งด้วยการออกแบบเชิง-

³ Energy Saving. 2555. เศษผ้า...ทำลายสิ่งแวดล้อมแบบไม่รู้ตัว . (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

<http://www.energysavingmedia.com/news/page.php?a=10&n=15&cno=2882> . 7 กุมภาพันธ์ 2558

⁴ มติชนรายสัปดาห์ ฉบับที่ 114 , 2551

นิเวศเศรษฐกิจ⁵ หนึ่งในวิธีการอันหลากหลาย ได้แก่ หลักการใช้ซ้ำ (Reuse) หรือการนำหลักการใช้ซ้ำ นำทรัพยากรเดิมมาประยุกต์ใช้ในวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นแนวทางในการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม⁶ จากนั้นจึงเกิดเป็นกระแสของกลุ่มคนที่ร่วมรณรงค์เพื่อใช้สินค้ารักษ์โลกตามมา เห็นได้จากการที่มีผลิตภัณฑ์บริโภคและอุปโภคอันรวมไปถึงผลิตภัณฑ์แฟชั่นที่วัสดุหรือมีกระบวนการสร้างสรรค์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีบทบาทต่อตลาดมากขึ้น

จากการรวบรวมข้อมูลปัญหาที่สำรวจเบื้องต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายที่จะค้นหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้าของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย เนื่องจากชุมชนมีพื้นฐานของการทำกระเป๋าย่างที่เคยผลิตเพื่อจำหน่ายอยู่ก่อนแล้ว แต่มียอดขายไม่มากนักเนื่องมาจากรูปแบบที่ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคปัจจุบัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า การแนวคิดที่จะประยุกต์แนวคิดหลักการใช้ซ้ำ (Reuse) และหลักการออกแบบแฟชั่นและการใช้สีในการออกแบบให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคจะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับกระเป๋าแฟชั่นแก่ชุมชนได้อย่างมีคุณค่าและเกิดเป็นการพัฒนาที่เป็นแบบอย่างให้แก่คนในชุมชนอย่างยั่งยืน

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.1 เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดให้แก่ชุมชนบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน

1.2 เพื่อนำเสนอรูปแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าทอเหลือใช้

⁵ Go to know คนทำงานแลกเปลี่ยนความรู้. 2555. *Eco Design การออกแบบเพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อชีวิตที่ยั่งยืน*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.gotoknow.org/blogs/posts/292974>. 5 กุมภาพันธ์ 2558

⁶ เครือข่ายการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจไทย. 2550. *หลักการของ EcoDesign*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www2.mtec.or.th/website/article_list.aspx?id=46&cate=26. 4 กรกฎาคม 2558

1.3 สมมติฐานของงานวิจัย

ค้นพบรูปแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบให้แก่ชุมชน ที่สามารถเป็นแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มได้

1.4 ขอบเขตของงานวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาข้อมูลภาคสนาม

– ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเศษผ้าของชุมชนบ้านเฮี้ยที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา (2548-2558) โดยเป็นช่วงเวลาหนึ่งที่มีความเฉพาะทางรูปแบบเสื้อผ้าที่ชุมชนตัดเย็บ จึงเกิดเศษผ้าเหลือใช้ซ้ำกันจากการวางแพทเทิร์นเสื้อผ้านั้น

ขอบเขตของการออกแบบ

– ศึกษาข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพงานออกแบบผลิตภัณฑ์ทางแฟชั่นโดยใช้เศษผ้าทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้าเท่านั้น

1.5 ข้อจำกัดของงานวิจัย

– แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า โดยใช้เศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ชิ้นใหม่ ต้องเป็นเศษผ้าที่ไม่มีรอยตำหนิมาก

– ข้อจำกัดเรื่องการผลิตกระเป๋าแฟชั่นให้แก่ชุมชนบ้านเฮี้ยนั้นต้องเป็นกระเป๋าที่มีวัสดุประกอบประเภทผ้าเท่านั้น

1.6 ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยใช้เศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บจากเสื้อผ้าเท่านั้น เนื่องจากได้เศษผ้าที่มีขนาดใหญ่มากกว่าเศษผ้าจากกระบวนการตัดเย็บจากผลิตภัณฑ์อื่นที่ชุมชนได้ผลิตเพื่อจำหน่ายที่มีอยู่แล้ว

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ค้นพบแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภท กระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดให้แก่ชุมชนบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน

1.8 นิยามศัพท์

ผ้าฝ้าย เป็นผ้าทอที่ผลิตจากฝ้ายซึ่งมีอยู่ 2 พันธุ์ คือฝ้ายสีขาวและฝ้ายสีดุนหรือสีเนื้อ เป็นผ้าที่มีคุณลักษณะพิเศษคือมีเส้นใยที่นุ่มและเหนียว โดยเฉพาะฝ้ายสีดุนนั้นมีสีธรรมชาติที่งดงามมากที่สุด⁷ ผ้าฝ้ายทอมือนอกจากใช้สีตามธรรมชาติแล้ว ยังนิยมย้อมสีเส้นใยด้วยสีธรรมชาติตามวิธีการย้อมแบบโบราณ โดยใช้สีที่ได้จากต้นไม้และสมุนไพรต่างๆ ทำให้ได้ผ้าที่มีสีประสานกลมกลืนกันอย่างนุ่มนวล ไม่ฉูดฉาดเหมือนผ้าที่ย้อมด้วยสีวิทยาศาสตร์ ผ้าทอของไทยส่วนใหญ่ได้รับความนิยมนจากผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบและหลงใหลเสน่ห์ผ้าทอมือของไทย

ผ้าฝ้ายทอไทลื้อ ผ้าทอท้องถิ่นที่ผลิตจากผ้าฝ้ายที่ชาวไทลื้อที่อาศัยในแถบภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยผลิตเพื่อใช้สอยมาช้านาน กรรมวิธีและขั้นตอนการทอรวมไปถึงวัสดุในการผลิตส่วนใหญ่จะเป็นแบบธรรมชาติ มีลักษณะและลวดลายพิเศษเฉพาะ ได้แก่ ลายดอกไม้หรือ ลายแมงมุม ลายปลาหมึก ลายเล็บมือนาง แต่ลวดลายที่โดดเด่นที่สุดได้แก่ลายน้ำไหล⁸ ปัจจุบันมีการประดิษฐ์ลวดลายประยุกต์ต่างๆเพิ่มขึ้นอีกมากมาย ผ้าฝ้ายทอไทลื้อมีราคาแพงเนื่องจากทอด้วยมือและใช้เวลาในการผลิตนาน ทั้งยังกลายเป็นผลิตภัณฑ์เด่นของชุมชนดั้งเดิมสืบต่อมา

ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย ตั้งอยู่ที่ หมู่ 1 ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน เป็นการรวมกลุ่มผู้มีฝีมือทอผ้าไทลื้อเมื่อปี 2536 ในปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 103 คน มีกิจกรรมการผลิตที่หลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดในปัจจุบันและอนาคต มีทั้งการทอผ้าเป็นผืนจำหน่าย การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปบุรุษและสตรี ตลอดจนการผลิตของใช้

⁷ ณัฐดี ไทยเจริญ. 2556. *ผ้าฝ้ายทอมือ* (ออนไลน์) แหล่งที่มา :

http://www.thaitextile.org/main/content.php?content_id=ARC13041171430&content_type=article.

11 เมษายน 2558

⁸ กัลยาณี (เขียนสาระสังเขป จากมรดกวัฒนธรรมผ้าทอไทลื้อ(ทงศักดิ์ :2551).(2554) . *มรดกวัฒนธรรมผ้าทอไทลื้อ*. (ออนไลน์) .แหล่งที่มา: <http://krupaewka.wordpress.com/2012/05/20/hello-world/>. 20 กุมภาพันธ์ 2558

จากผ้าทอจำหน่าย มีการบริหารกลุ่มโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เน้นการข้อมสิทธิ์เส้นด้ายด้วยสิทธิธรรมชาติ ได้รับการรับรองมาตรฐาน OTOP ผ้าทอ ในระดับ 4 ดาวและได้รับรางวัลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปี 2546 ประเภทชิ้นงาน ผ้าคลุมไหล่⁹

เศษผ้าเหลือใช้จากกระบวนการตัด ผ้าเศษเหลือจากกระบวนการในการตัดเย็บในวิจัยนี้หมายถึงส่วนของผ้าฝ้ายทอที่เหลือที่ไม่ได้ใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้า โดยเศษผ้าส่วนใหญ่จะนำไปกำจัดทิ้งหรือชุมชนจะนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอื่นที่มีขนาดเล็กได้

ผลิตภัณฑ์แฟชั่น ผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับ โดยในวิจัยนี้หมายถึงการนำเอาเศษผ้าเหลือใช้จากกระบวนการตัดมาสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งการนำเศษผ้าขนาดไม่ใหญ่มาสร้างสรรค์ใหม่จะได้ผลิตภัณฑ์แฟชั่นขนาดเล็กกว่าเสื้อผ้า ได้แก่ กระเป๋าขนาดต่างๆ

คนเมือง ในงานวิจัยนี้หมายถึง คนกรุงเทพฯและคนต่างจังหวัดที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ

คนน่าน ในงานวิจัยนี้หมายถึง คนจังหวัดน่านที่อาศัย หรือประกอบอาชีพในจังหวัดน่านและแถบภาคเหนือ ส่วนใหญ่ใช้สินค้าจากผ้าฝ้ายทอ

⁹ ประดิษฐ์ ธนะขว้าง. *ผ้าทอคุณภาพดีที่บ้านเฮี้ย*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:

บทที่ 2

วรรณกรรมและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นส่วนประกอบหลักสามส่วน ได้แก่ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนและผ้าฝ้ายทอไทลื้อ บ้านเฮี้ย อำเภอปัว หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างโครงสร้างแบบสอบถามและการสร้างกรอบแนวคิดในการออกแบบต่อไป

2.1 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนทอผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน

2.1.1 ชาวไทลื้อ

2.1.2 ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน

2.1.2.1 ที่มาและลักษณะของชุมชนไทลื้อบ้านเฮี้ย

2.1.2.2 การจัดตั้งชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย

2.1.2.3 การผลิตผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ย

2.1.2.4 ลักษณะของผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮี้ย

2.1.2.5 เศษผ้าบ้านเฮี้ย

2.2 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.2.1 การออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้า

2.2.1.1 ความหมายของการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น

2.2.1.2 ประเภทของผลิตภัณฑ์แฟชั่น

2.2.1.3 หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น

2.2.1.4 องค์ประกอบของงานออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า

2.2.1.5 กรรมวิธีในการผลิตผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า

2.2.1.6 สีและหลักการใช้สีในการออกแบบ

2.2.2 การใช้ซ้ำ (Reuse)

2.2.2.1 ความหมายของการใช้ซ้ำ

2.2.2.2 วิธีการใช้ซ้ำ

2.2.3 การพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่

2.2.3.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

2.2.3.2 กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

2.2.3.3 การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

2.2.4 พฤติกรรมผู้บริโภค

2.2.4.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค

2.2.4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค

2.2.4.3 การแบ่งรูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภคตามลักษณะจิตนิสัย/

2.2.4.4 หลักเกณฑ์ที่จำเป็นต้องพิจารณาในการวิเคราะห์ผู้บริโภค

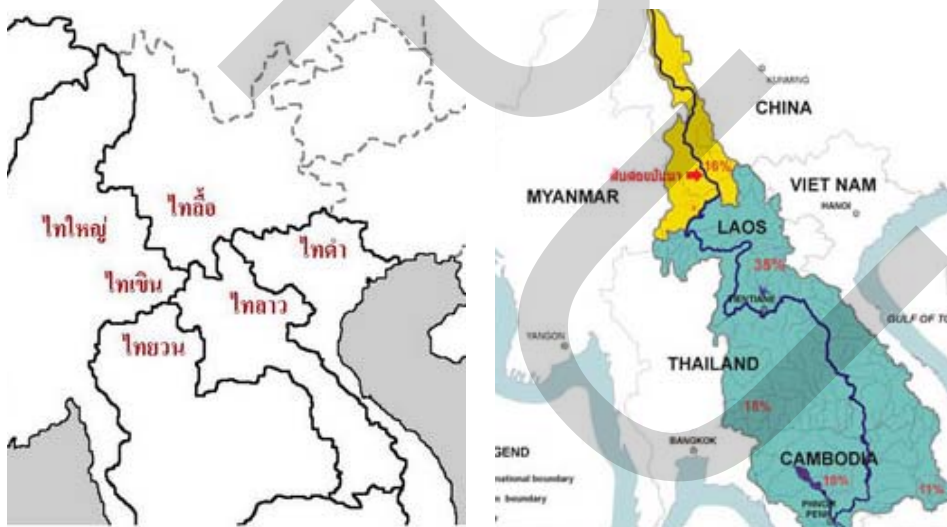
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนทอผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน

2.1.1 ชาวไทลื้อ

ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีแหล่งอารยธรรมโบราณคดีและประวัติศาสตร์ที่ยาวนานด้วยความหลากหลายทางวัฒนธรรมของจังหวัดต่างๆ ทำให้เกิดประเพณีที่สำคัญของแต่ละชาติพันธุ์ศิลปะการแสดงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่บ่งบอกความเจริญในอดีตยังคงรักษาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและชาติพันธุ์ คือ ชาวไทลื้อ ชาวไทยพวน ชาวไทพวน ชาวไทเขิน และยังมีชาวเขาที่อาศัยตามบริเวณที่สูงตามเขาได้แก่ ชาวม้ง ชาวเมี่ยง และลีซอ (จังหวัดน่าน. 2554)

ชาวไทลื้อหรือไตลื้อเป็นชาวไทกลุ่มหนึ่งมีถิ่นฐานเดิมอยู่ในแถบสิบสองปันนาของจีนในสมัยรัชกาลที่ 1 เจ้าฟ้าอินทรวรปัญญาและเจ้าสุมนเทวราชยกกองทัพขึ้นไปกวาดต้อนชาวไทลื้อจากสิบสองปันนามายังเมืองน่านและเมืองบางส่วนของประเทศลาว ทำให้ชาวไทลื้อกระจายอยู่ทั่วไปในภาคเหนือของประเทศไทย

ภาพที่ 2.1 : ถิ่นที่ตั้งของชาวไทลื้อดั้งเดิมและภาพการอพยพของชาวไทลื้อจากสิบสองปันนา

ที่มาของภาพ : <http://thai.cri.cn/247/2012/01/05/242s193574.htm>

จากภาพ แสดงให้เห็นถึงการอพยพของชาวไทลื้อจากสิบสองปันนามาตามลุ่มแม่น้ำโขง กระจายตัวตามตอนบนของประเทศไทยเรื่อยไปจนถึงลาวและเวียดนาม

การกระจายตัวของชาวไทลื้อสามารถแบ่งกลุ่มต่างๆตามจังหวัดที่อาศัยอยู่ ได้แก่

จังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดพะเยา จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน จังหวัด
แพร่ และจังหวัดน่าน

ในจังหวัดน่าน มีชาวไทลื้อกระจายอยู่ดังนี้

อำเภอท่าวังผา มีชาวไทลื้ออยู่ 5 ตำบล ได้แก่ ต.ศรีภูมิ บ้านห้วยเตือ ต.ป่าคา เป็น
ชาวไทลื้อที่มาจากเมืองลำ มีชาวไทลื้อ 5 หมู่บ้านประกอบด้วย บ้านหนองบัว บ้านดอนแก้ว
บ้านต้นฮ้าง บ้านดอนมูล บ้านสะ ในตำบลยม เป็นชาวไทลื้อที่มาจากเมืองเชียงลาบ และ
เมืองยอง ประกอบด้วย บ้านลอมกลาง บ้านทุ่งซ้อง บ้านเชียงยืน บ้านเสี้ยว บ้านหนองช้าง
แดง และตำบลจอมพระ เป็นชาวไทลื้อที่อพยพมาจากเมืองยองและเมืองยู่มีชาวไทลื้อ 5
หมู่บ้าน บ้านถ่อน และถ่อนสอง บ้านยู่ บ้านยู่เหนือ บ้านยู่ใต้

อำเภอปัว เป็นอำเภอที่มีชาวไทลื้ออยู่มากที่สุด ประกอบด้วย ตำบลศิลาเพชร เป็น
ชาวไทลื้อที่อพยพมาจากเมืองยอง คือ บ้านดอนไชย บ้านทุ่งรัตน มาจากเมืองเลน คือ
บ้านป่าตอง บ้านนาคำ(หัวไต้) บ้านทุ่งศรีบุญยืน ตำบลศิลาแลง เป็นชาวไทลื้อที่อพยพมา
จากเมืองเชียงรุ่ง เมืองเลน เมืองยอง เมืองเงิน และเมืองพวน คือ บ้านดอนไชย-ไร่ฮ้อย
บ้านฝาย(นาร้าง) บ้านหัวน้ำ บ้านตีนตก บ้านเฮี้ย บ้านหัวดอย ตำบลวรรณคร อพยพมาจาก
เมืองเลน (ลิน) เมืองยอง ปัจจุบันอยู่ในเขตพม่า คือ บ้านเกิด บ้านร้องแง บ้านดอนแก้ว
บ้านมอน ต.ปัว อพยพมาจากเมืองซอน เมืองยองและเมืองพวน คือ บ้านซอน บ้านป่าลาน
อพยพมาจากเมืองยอง เมืองพวน คือ บ้านดอนแก้ว อพยพมาจากเมืองยอง คือ บ้านปรางค์
ต.สถาน อพยพมาจากเมืองยอง เมืองเชียงลาบ เมืองลำ เมืองเงิน คือ บ้านนาปาน บ้าน
สันติสุข นอกนั้นในยังมีอีกไม่ต่ำกว่า 20 หมู่บ้านในอำเภอปัวที่เป็นชาวไทลื้อ

อำเภอเชียงกลาง ต.พระพุทธรบาท อพยพมาจากเมืองยอง เมืองเชียงแขง เมืองเลน
คือ บ้านเหล่า บ้านอ้อ ต.เปือ อพยพมาจากเมืองเลน หลวงพระบาง เชียงลม เชียงแสน คือ
บ้านหนองแดง ต.เชียงกลาง อพยพมาจากเมืองเลน เชียงลม เมืองเงิน คือ บ้ายเชียงโคม
บ้านศรีอุดม บ้านจิว

อำเภอสองแคว มีชาวไทยลื้ออาศัยอยู่ที่ตำบลยอด ที่บ้านปางส้าน บ้านผาสิงห์และ
บ้านผาลัก

อำเภอทุ่งช้าง บ้านงอบ บ้านปอน ห้วยโก๋น และส่วนที่อพยพเข้ามาใหม่ ซึ่งจะอยู่ปะปนกะชาวเมืองน่านแถบชายแดน (มีจำนวนมากที่สุด อพยพมาจาก แขวงไซยะบุรี และ สิบสองปันนา)

ชาวไทลื้อดั้งเดิมมีอาชีพทำนาเป็นหลักจึงมีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการทำไร่ไถนามากมายเป็นต้นว่า

- การเลี้ยงผีฝ่าย เพื่อเป็นสิริมงคล
- การเรียกขวัญข้าว ปีไหนที่เห็นว่าข้าวเจริญเติบโตไม่เต็มที่จึงจัดให้มีการเรียกขวัญข้าว
- การสู่ขวัญข้าวใหม่ ฤดูเก็บเกี่ยวข้าวได้ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจก็จะทำพิธีสู่ขวัญข้าวใหม่

นอกจากนี้ ไทลื้อยังมีประเพณีสำคัญที่น่าสนใจอีกมากมายเช่น การเรียกขวัญ มีลักษณะคล้ายประเพณีเรียกขวัญของชาวเหนือโดยทั่วไป เพื่อเป็นขวัญกำลังใจแก่ผู้หยาบป่วยใหม่ๆ การส่งเคราะห์ เพื่อให้อยู่สุขสบายขึ้น การสืบชะตาเพื่อให้เป็นสิริมงคล ชับไล่สิ่งชั่วร้าย มีทั้งสืบชะตาคนและสืบชะตาหมู่บ้าน การขึ้นเอนใหม่หรือการขึ้นบ้านใหม่ การขึ้นปีใหม่ ระหว่างวันที่ 13-18 เมษายน ของทุกปี การแต่งงานและการตายซึ่งเดิมจะใช้การฝังต่อมาใช้การเผาแทน

ส่วนการละเล่นที่เป็นเอกลักษณ์วัฒนธรรมไทลื้อคือ การขับลื้อ การพ็อนเจิง การเล่นมะกอน การเล่นโองกาง และการเล่นก้อปแก๊ป เป็นต้น ส่วนปัจจุบันยังคงสืบทอดการละเล่นมาสู่รุ่นลูกหลาน ใช้แสดงในโอกาสประเพณีสำคัญ

ชาวไทลื้อมีเอกลักษณ์โดดเด่นในการใช้ภาษาไทลื้อ การแต่งกายศิลปะและประเพณีต่างๆ งานผ้าทอไทลื้อนิยมใช้ผ้าฝ้ายทอลวดลายที่งดงามที่เรียกว่าลายน้ำไหล ปัจจุบันมีการฟื้นฟูและถ่ายทอดศิลปะการทอผ้าแบบไทลื้อในหลายชุมชนของภาคเหนือเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากมีรูปลักษณะที่โดดเด่นไม่ซ้ำชนกลุ่มใด

วัฒนธรรมผ้าทอของไทลื้อในจังหวัดน่านอาจแบ่งย่อยได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มอำเภอท่าวังผา ปัว และเชียงกลาง โดยมีลักษณะผ้าทอที่ผสมผสานกับชาวไทยวนในจังหวัดน่าน ลักษณะเด่นคือ การทอเทคนิคลัวง การทอยกดอกและการทอมัดหมี่เส้นพุ่ง ที่เรียกว่า มัดก่าน

2. กลุ่มอำเภอทุ่งช้างและเฉลิมพระเกียรติ ชาวไทลื้อกลุ่มนี้อพยพมาจากเมืองเงิน แขวงไชยบุรี ประเทศ ส.ป.ป.ลาว ลักษณะผ้าทอของชาวไทลื้อกลุ่มนี้คล้ายคลึงกับผ้าทอของชาวไทลื้อในเมืองเงิน หรือเรียกว่า แบบเมืองเงิน

การแต่งกายผ้าทอของชาวไทลื้อแบ่งเพศต่างกัน ได้แก่ ผู้ชายไทลื้อส่วนใหญ่จะนิยมสวมเสื้อขาวแขนยาวสวมทับด้วยเสื้อกั๊กปักลวดลายด้วยเลื่อม สวมกางเกงหม้อห้อมขายาว หรือเรียกว่าเตี้ยวสะดอ โปกหัวด้วยผ้าสีขาวหรือชมพู นิยมเจาะหูใส่ลานเงิน

ผู้หญิงสวมเสื้อปักมีสายหน้าเฉียงมาผูกติดกัน หรือใช้กระดุม เงินขนาดใหญ่ เรียกว่า เสื้อปัก มีสีดำหรือคราม ตัวเสื้อรัดรูปเอวลอย ชายเสื้อยกลอยขึ้น 2 ข้าง สวมเสื้อขลิบด้วยแถบผ้าสีต่าง ๆ ประดับด้วย กระดุมเงิน นุ่งผ้าชิ้นลายขวาง มีลวดลายสีต่าง ๆ ต่อเชิงด้วยผ้าสีดำ นิยมโพกศีรษะด้วยผ้า สีขาว หรือชมพู หญิงนิยมเกล้าผมมวยตรงยอด มวยมีการมัดผมเป็นวงกลมเรียก มวยว่อง นิยมเจาะหูใส่ลานเงิน สวม กำไลเงิน

ภาพที่ 2.2 : ปู่มาน ย่ามาน จิตรกรรมฝาผนังของวัดภูมินทร์ แสดงการแต่งกายของชาวไทลื้อแต่โบราณ

ที่มาของภาพ : <http://www.travel12cy.pimkong.com/travel7.html>

ภาพที่ 2.3 : การแต่งกายของชาวไทลื้อในปัจจุบันที่นิยมใส่ในชีวิตประจำวัน หรือ ใส่ออกงานประเพณี

ที่มาของภาพ : <http://thai.cri.cn/247/2012/01/05/242s193574.htm>

การทอผ้าไทลื้อนับเป็นภูมิปัญญาและวัฒนธรรมชุมชน อันเป็นความรู้และประสบการณ์เนื่องมาจากการสืบทอดจากบรรพบุรุษ ถ่ายทอดเรื่องราว ศีลธรรม วิถีชีวิต เครื่องสักการะสำหรับพิธีกรรมต่าง ๆ ตามความเชื่อของชาวไทลื้อ เป็นระบบภูมิปัญญาที่สื่อให้เห็นถึงรากเหง้าดั้งเดิม แสดงถึงตัวตนและความเข้าใจถึงชุมชน เมื่อถูกสืบทอดมาสู่รุ่นลูกหลานจึงถือเป็นการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม โดยมีการผสมองค์ความรู้ให้สอดคล้องเข้ากันกับสถานการณ์ปัจจุบันนั้น มีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงและเกิดการเรียนรู้ปรับตัวตลอดเวลา เช่นมีการผลิตและการจำหน่าย และมีการพัฒนาสินค้าให้เข้ากับยุคสมัย และผลิตผ้าทอสมัยใหม่ เช่น ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอ ผ้าตัดชุด ผ้ารองจาน กระเป๋าเดินทาง กระเป๋าเครื่องสำอาง กระเป๋าเงิน เป็นต้น

2.1.2 ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน

2.1.2.1 ที่มาและลักษณะของชุมชนไทลื้อบ้านเฮี้ย

ชุมชนบ้านเฮี้ยตั้งอยู่ริมน้ำน่าน จากคำบอกเล่าของคนในชุมชนมาแต่โบราณพบว่า บรรพบุรุษเป็นชาวไทลื้อที่อพยพมาจากสิบสองปันนา ล่องแม่น้ำมาตามน้ำ เมื่อพบแหล่งดินดีหรือพื้นที่ลุ่ม จึงขึ้นฝั่งมาสร้างบ้านเรือนถุนสูงที่ทำจากไม้ ทำไร่ทำนา เมื่ออยู่รวมกันมากขึ้น จึงสร้างวัดบ้านเฮี้ยขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ จากนั้นจึงบูรณะเพิ่มเติมเรื่อยมาจนกระทั่งทุกวันนี้(สัมภาษณ์ , นางแพว คำภานุช 2558)

2.1.2.2 การใช้ชีวิตและความเป็นอยู่ ของชุมชนบ้านเฮี้ย

อำเภอปัว ตำบลศิลาแลง ซึ่งประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเฮี้ย บ้านหัวน้ำ บ้านศาลา บ้านดอนไชย บ้านตีนตก บ้านหัวดอย และบ้านฝาย ชุมชนบ้านเฮี้ย เป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ที่ราบเชิงเขาติดกับดอยภูคา ชาวบ้านส่วนใหญ่ตั้งบ้านเรือนติดกับทางถนน และเรียกกลุ่มหมู่บ้านว่า “บ้าน” บ้านเรือนส่วนหนึ่งเป็นแบบเดิม คือยกพื้นเรือนสูงโล่งสำหรับทำกิจกรรมครอบครัว ส่วนแบบบ้านสมัยใหม่จะเป็นอิฐ

ภาพที่ 2.4 : ชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านเฮี้ย ได้แก่ การไปวัดทำบุญ การทำไร่นา ทำอาหาร
ภายในอุโบสถใหม่ของวัดบ้านเฮี้ย

ที่มาของภาพ : www.facebook.com/pages/วัดเฮี้ย-ตติลาแลง-อ่าว-จันทวน/

อาชีพส่วนใหญ่ของคนในชุมชน ปัจจุบันประกอบอาชีพทำนา ทำสวน ปลูกผัก เช่น ข้าวโพดถั่วเหลือง แดงโม ลำไย (46.6%) รองลงมาคือทำงานรับจ้างทั่วไป บ้างก็ค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างกัน (32.4%) นอกจากนี้จะรับราชการ ก่อสร้าง เวลา นอกเหนือจากการทำงานหลักจึงทอผ้า หรือรับจ้างเย็บผ้า ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนเฒ่าคนแก่ ในหมู่บ้าน ส่วนคนหนุ่มสาวจะนิยมไปเรียนในเมืองและไปทำงานที่เมืองหลวง

การทอผ้าช่วยให้ครัวเรือนมีรายได้ที่ดีขึ้นอีกทางหนึ่ง และเป็นการส่งเสริมให้เกิด การพึ่งตนเองของชุมชน การทอผ้ายังช่วยให้คนในชุมชนมีงานทำเนื่องจากใช้แรงงานใน ครัวเรือนซึ่งเป็นอาชีพเสริมรองจากการเกษตรกรรม หากเป็นการจ้างงานก็จะจ้างงานใน กลุ่มเครือญาติซึ่งช่วยทำให้คนในชุมชนมีรายได้ อาชีพการทอผ้ายังได้รับการสนับสนุนจาก ภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งจะทำให้กลุ่มมีความเข้มแข็งและเป็นแนวทางในการ พัฒนาในส่วนอื่นของชุมชนต่อไป

2.1.2.3 การจัดตั้งชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย

กลุ่มชุมชนทอผ้าบ้านเฮี้ยตั้งอยู่ที่ 141 หมู่ 1 บ้านเฮี้ย ตำบลตติลาแลง อำเภอบัว จังหวัดน่าน 55120 เป็นการรวมกลุ่มผู้มีฝีมือทอผ้าไทลื้อ เมื่อปี 2536 ในปัจจุบันมีสมาชิก จำนวน 103 คน มีกิจกรรมการผลิตที่หลากหลายสอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดในปัจจุบัน และอนาคต มีทั้งการทอผ้าเป็นผืนจำหน่าย การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปบุรุษและสตรี ตลอดจน การผลิตของใช้จากผ้าทอจำหน่าย ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย เป็นกลุ่มที่สืบทอด

แนวความคิดจากวัฒนธรรมชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาผสมผสานภูมิปัญญาสากลที่มีเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้าร่วม สร้างหลักคิดการผลิต นำโดยคุณแพว คำภานุช

ภาพที่ 2.5 : ร้านแพวผ้าฝ้าย ชุมชนบ้านเฮี้ยและลักษณะการประกอบการ
ที่มาของภาพ <http://chiangrairairportthai.com/en/popular-destinations>

การบริหารจัดการกลุ่ม กระทำโดยจัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ทอผ้าบ้านเฮี้ย โดยมีการวางแผนการพัฒนากลุ่มทั้งระยะสั้นและระยะยาว มีการประชุมประจำเดือนอย่างสม่ำเสมอ แบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบชัดเจน ใช้บุคลากรให้ถูกกับงาน มีการทำบัญชีชัดเจน และการดำเนินงานในระบบกลุ่ม มีกระบวนการผลิตและดำเนินกิจกรรมการผลิตที่หลากหลายตามความต้องการตลาด สร้างเครือข่ายกลุ่มดำเนินการผลิต รักษาคุณภาพสินค้าที่ดีและตลอดเวลา กลุ่มชุมชนมีกระบวนการตลาด ได้แก่ ยึดการตลาดนำการผลิต สร้างนักการตลาดมืออาชีพของกลุ่ม มีกิจกรรมการจำหน่ายสินค้าโดยตรง สร้างศูนย์แสดงและจำหน่ายสินค้าของตนเองความสำเร็จของกลุ่ม มีการผลิตที่หลากหลาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเฮี้ย มีการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและเพื่อปรับตัวสร้างความเจริญก้าวหน้าและสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มอยู่รอดในระยะยาว

2.1.2.4 การผลิตผ้าฝ้ายทอบ้านเฮีย

ส่วนประกอบของการผลิตผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮีย มีดังนี้

1. เส้นใยและผ้าฝ้าย

เส้นใยหลักในการทอผ้าฝ้าย คือฝ้าย ซึ่งในประเทศไทยจะมีอยู่ 2 พันธุ์ คือฝ้ายสีขาวและฝ้ายสีตุ่นหรือสีเนื้อ เป็นฝ้ายที่มีคุณลักษณะพิเศษ คือมีเส้นใยที่นุ่มและเหนียว โดยเฉพาะฝ้ายสีตุ่นนั้นมีสีธรรมชาติที่งดงามมากที่สุด¹⁰

ผ้าฝ้ายมีเนื้อผ้าและผิวสัมผัสที่แตกต่างกันซึ่งเกิดจากการใช้เส้นใยขนาดต่าง ๆ นำมาใช้ทอแบบเรียบง่าย หรือผสมผสานกันซึ่งจะได้ผ้าเนื้อหนา เนื้อบาง เนื้อหยาบ เนื้อละเอียด รวมทั้งเนื้อหนาง่ายอยู่ในผืนเดียวกันหรือการใช้เส้นใยเล็กสลับใหญ่ ฟุ้งเส้นใหญ่ สลับเส้นเล็กเป็นคลื่นเป็นลูกฟูก ใยฝ้ายเองไม่แข็งแรงนัก แต่เมื่อนำมาทอเป็นผ้า จะได้ผ้าที่แข็งแรง ยิ่งทอเนื้อหนา-แน่นจะยิ่งแข็งแรง ทนทาน ซึ่งเส้นใยของฝ้ายนี้เมื่อเข็นด้วยช่างทอเองจะสามารถกำหนดเล็กหรือใหญ่ได้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548) คุณสมบัติของผ้าฝ้ายมีทั้งชนิดที่เหนียวน้อยและเหนียวมาก ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความยาวของเส้นใย ขนาดและการตีเกลียวของเส้นด้าย ตลอดจนวิธีการทอเป็นผืนผ้าฝ้ายจะมีความเหนียวมากขึ้นเมื่อเปียก จึงเหมาะที่จะใช้ในโอกาสที่ต้องการความเหนียวเมื่อเปียก เช่น ชุดชั้นใน ชุดอาบน้ำ ชุดทำงานหนักที่มีเหงื่อ จึงนิยมตัดเย็บด้วยผ้าฝ้ายซึ่งผ้าฝ้ายจะดูดซับเหงื่อจากร่างกายและระเหยไปในอากาศ จึงทำให้รู้สึกเย็นสบาย แม้ผ้าฝ้ายจะดูดซับน้ำได้ดีและ เหนียวมากขึ้นเวลาเปียก แต่ก็ขึ้นร่างายทำให้ มีขอบเขตจำกัดในการนำไปใช้ในที่มีอากาศอบอุ่น หรือชื้น

การทอผ้าฝ้ายในหน้าฝนจะมีความยากลำบาก เนื่องจากเมื่อฝนตกเส้นฝ้ายจะมีความเหนียว ทำให้ทอได้ช้า เพราะความชื้นจะทำให้กระสวยไม่ลื่น ทั้งนี้การทอผ้าขึ้นอยู่กับความยากง่ายของลวดลายและวิธีการทอ หากเกิดความผิดพลาดจะต้องเลาะผ้าทอทั้งแถวเพื่อทอใหม่(สัมภาษณ์ , นางคำเอื้อย มูลคำ 2558)

¹⁰ ญัฐดี ไทยเจริญ. 2556. *ผ้าฝ้ายทอมือ*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

http://www.thaitextile.org/main/content.php?content_id=ARC13041171430&content_type=article.

สืบค้นเมื่อวันที่ 11 เมษายน 2558

ผ้าฝ้ายเป็นผ้าที่ยับง่าย อย่างไรก็ตามการตกแต่งวิธีต่าง ๆ เพื่อกันยับทำให้ผู้บริโภคจำนวนมากในปัจจุบันคาดหวังว่าผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายจะทนยับได้ดีขึ้น (นวลแข, 2534) ด้วยคุณสมบัติเฉพาะที่มีเส้นใยของผ้าฝ้ายประกอบกับภูมิปัญญา ของผู้ทอเองที่สามารถพัฒนาด้านต่างๆ เช่น เทคนิคการทอ การย้อม การสร้างลวดลายบนผ้าและอื่น ๆ ที่เกิดจากประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น จึง ทำให้ผ้าฝ้ายทอมือมีคุณค่าควรได้รับการส่งเสริมและอนุรักษ์ให้คงอยู่คู่สังคมไทยสืบไป

นอกเหนือจากเส้นใยฝ้ายแล้ว บ้านเฮียยังมีการทอผ้าไหม การทอเส้นใยฝ้าย สลับกับเส้นไหมประดิษฐ์ โดยเลือกซื้อเส้นไหมหรือเส้นไหมจากชุมชนอื่น ได้แก่ เชียงใหม่ สุโขทัย หรือผ้าจากเมืองลาว มาประกอบในการตัดเย็บ แต่เป็นส่วนน้อย

2. สี

ผ้าฝ้ายทอมือนอกจากใช้สีตามธรรมชาติแล้ว ยังนิยมย้อมสีเส้นใยด้วยสีธรรมชาติตามวิธีการย้อมแบบโบราณ โดยใช้สีที่ได้จากต้นไม้และสมุนไพรต่าง ๆ ทำให้ได้ผ้าที่มีสีประสานกลมกลืนกันอย่างนุ่มนวล ไม่ฉูดฉาดเหมือนผ้าที่ย้อมด้วยสีวิทยาศาสตร์ผ้าทอของไทยส่วนใหญ่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภค โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบและหลงใหลเสน่ห์ผ้าทอมือของไทย ในชุมชนบ้านเฮียนั้นมีการย้อมสีเส้นด้ายด้วยสีธรรมชาติเป็นการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและลดภาวะโลกร้อน โดยวัสดุที่ใช้ ได้แก่ เปลือกไม้ ใบไม้ สีเขียว เช่น ใบสาบเสือ ใบมะม่วงเขียวเสวย สีแดง เช่น เปลือกประตู แกนต้นฝาง ครั่ง ลูกต้นหมาก, สีดำ จากต้นมะเกลือ, สีเหลืองจากใบหูกวาง โดยมีลานย้อมผ้า โดยนำวัสดุเปลือกไม้ ใบไม้ มาต้มน้ำให้เดือด นาน 1 ชั่วโมง แล้วนำเส้นด้ายแช่ในน้ำเย็นให้น้ำเข้าทั่วถึงและล้างไขมันออก จากนั้นนำเส้นด้ายมาผึ่งลมพอดำๆ แล้วนำไปลงพื้นด้วยน้ำต้มใบยูคาลิปตัส จะได้สีพื้นเป็นสีครีม นำมาผึ่งลมให้เย็น แล้วจึงนำไปลงสีที่ต้มไว้ จากนั้นผึ่งให้เย็น ล้างสีด้วยน้ำสะอาด แล้วตากแห้ง จากนั้นจึงนำไปทอตามต้องการ

ภาพที่ 2.6 : การย้อมผ้า ณ บ้านเฮี้ย

ที่มาของภาพ : <http://www.ndoae.doe.go.th/article2010/2011001.html>

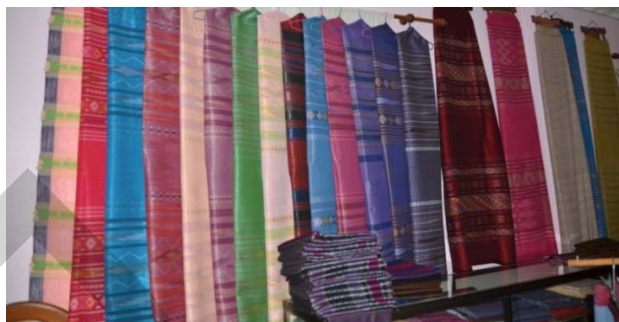
สีดั้งเดิมที่ได้รับการนิยมในการย้อมมากที่สุด และถือเป็นเอกลักษณ์ของบ้านเฮี้ยคือ สีดำ มาจากมะเกลือหรือคราม สีแดงมาจากเปลือกสลักหรือดินดาด และสีขาวซึ่งเป็นสีของฝ้าย ไม่ได้ทำการย้อม ด้วยการพัฒนาและการจัดการทางการตลาดที่เปลี่ยนไปของผู้นำชุมชน ทำให้การย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาตินั้นได้รับความนิยมน้อยลงจากกลุ่มผู้ผลิตการย้อม เนื่องจากทำได้ช้า ใช้เวลาและแรงงานมาก จึงเกิดการจ้างแรงงานนอก และรับเส้นใยที่ย้อมด้วยสารเคมีสังเคราะห์เพิ่มเติม อีกทั้งยังมีสีสันทึบมากกว่า และได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากกว่าอีกด้วย

3. เทคนิคและวิธีการทอ

การทอที่โดดเด่นของบ้านเฮี้ยนอกเหนือจากการทอแบบขัดธรรมดาแล้ว ยังมีเทคนิคพิเศษเพื่อให้ได้ผ้าทอที่สวยงามโดยพบเห็นในร้านขายผ้าและขึ้นกี่ทอ มี 3 รูปแบบ ได้แก่

3.1. การล้วง ผ้าลายเกาะ(เกาะ)หรือล้วง เป็นวิธีการทอผ้าด้วยลายขัดธรรมดา แต่ใช้ด้ายเส้นพุ่งหลายสี พุ่งย้อนกลับไปมาเป็นช่วงๆ และใช้การล้วงดึงเส้นด้าย ขึ้นมาเกาะเกี่ยวผูกเป็นห่วงรอบด้านเส้นยืน ยึดเส้นพุ่งแต่ละช่วงไว้ เพื่อเพิ่มความแข็งแรงให้กับเนื้อผ้า

ตามลวดลายที่กำหนดเรียกว่า "ลายเกาะ" หรือ "ลายล้วง"¹¹ ซึ่งแม้ว่าลายจะละเอียดซับซ้อนก็สามารถทอขึ้นได้ด้วยวิธีการนี้ เป็นลายขวางกว้างประมาณครึ่งนิ้ว

ภาพที่ 2.7 : ชิ้นลายน้าไหล ผ้าฝ้ายทอมือผสมไหมประดิษฐ์ บ้านเฮี้ย
ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

เทคนิควิธีการทอแบบเกาะล้วงเป็นวิธีการทอที่มีมาแต่โบราณ โดยทั่วไปสามารถแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทด้วยกันคือ

แบบที่ ๑ การทอเกาะล้วงแบบมีช่อง ไม่ติดกัน (Slit Tapestry) เป็นวิธีการทอที่นิยมใช้มากในแถบเอเชียกลางและพม่า รู้จักกันแพร่หลายในชื่อที่เรียกว่า "คิลิม" (Kilim) ลักษณะการทอจะสานเส้นพุ่งแต่ละสีเข้าไปบนเส้นยืนเพื่อสร้างลวดลาย โดยบริเวณรอยต่อของลายที่จรดกับเส้นพุ่งอีกสีหนึ่งของลวดลายในส่วนถัดไปจะไม่สานอยู่บนเส้นยืนเส้นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้จึงเกิดเป็นช่องบริเวณรอยต่อของลายแต่ละส่วนบนผ้า ลวดลายแต่ละส่วนที่เกิดจากเส้นพุ่งจะเกาะอยู่บนเส้นยืนและเป็นอิสระจากกัน ข้อดีของการทอด้วยวิธีนี้คือสามารถทอแต่ละส่วนๆไปได้เลยถึงแม้ว่าจะอยู่คนละระนาบ ไม่ต้องทอเส้นพุ่งขวางหน้าผ้าทั้งหมดที่ละเส้น พรหมจากเอเชียกลางที่ทอขึ้นด้วยวิธีนี้จึงถูกเรียกว่า "คิลิม" ไปโดยปริยาย การทอแบบเกาะล้วงของจีนที่เรียกว่า "เคอซื่อ" ก็ใช้วิธีนี้ในการทอเช่นกัน

¹¹ พิพิธภัณฑสถานผ้า มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2556. เทคนิคการทอผ้าแบบเกาะล้วง. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.openbase.in.th/node/5498> สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2558

ภาพที่ 2.8 : ผ้า"โลนตะหย่า"

เป็นชิ้นแบบเจ้านายที่นิยมในราชสำนักพม่าและเชียงใหม่

ที่มาของภาพ : <http://www2.bot.or.th/museum/thai/textiles/csample.asp?SalD=129>

แบบที่ ๒ การเกาะล้วงแบบไขว้เส้นพุ่งต่อกัน (Interlocking Tapestry) วิธีนี้พบในงานทอของหลายกลุ่มชาติพันธุ์ในเอเชีย เช่น ในกลุ่มไทลื้อ ในกลุ่มมาราเนาในฟิลิปปินส์ รวมไปถึงชาวมุสลิมและซิกข์ในรัฐกะษีร์ที่อินเดีย การทอแบบเกาะล้วงในลักษณะนี้อธิบายได้ตามชื่อที่ใช้เรียก ในการทอแบบนี้เส้นพุ่งแต่ละสีที่สานลงบนเส้นยืนแต่ละส่วนจะถูกนำไปไขว้เกาะไว้บนเส้นยืนเส้นเดียวกันกับเส้นพุ่งอีกสีที่สานมาจรดเพื่อต่อลาย (เส้นยืนในส่วนนั้นจึงเป็นเสมือนโครงให้เส้นพุ่งสองเส้นด้านขวาและซ้ายไขว้เกี่ยวกันไว้) การทอด้วยวิธีเกาะล้วงแบบนี้จึงทำให้ไม่เกิดช่องระหว่างรอยต่อของลายในแต่ละส่วนบนผืนผ้า แต่จะทยอยากกว่าวิธีแรกเนื่องจากจะต้องทอไปที่ละ 1 เส้นยืนตามระนาบของหน้าผ้า แต่ทว่าสิ่งทอที่ได้จะมีความคงทนมากกว่าการทอด้วยวิธีแรก ทั้งนี้หากต้องการแก้ลาย ต้องเลาะออกทีละเส้นตั้งแต่ชั้นบนสุด การทอล้วงจึงใช้เวลาอันนับเดือนต่อชิ้นหนึ่งผืน หรือประมาณสามเมตร

ภาพที่ 2.9 : ผ้าเกาะ / ล้วง ผ้าซิ่นไทลื้อ จังหวัดน่าน เส้นยืนเป็นฝ้ายสีแดงและเส้นพุ่งเป็นด้ายสีอื่นๆ

ที่มาของภาพ : <http://www.openbase.in.th/node/5498>

3.2. การมัดหมี่ เป็นวิธีการทำลวดลายด้วยวิธีมัดเส้นด้ายที่ใช้ทอบริเวณ ที่ไม่ต้องการย้อมสี ซึ่งเป็นไปตามลวดลายที่ต้องการก่อนที่จะนำไป ย้อมและทอเส้นด้ายบริเวณ ที่มัดไว้จะไม่ติดสี แต่สีจะซึมเข้ามาบ้าง วิธีย้อมเริ่มต้นย้อมจากสีอ่อนไปหาสีเข้มจนครบตาม ลวดลายที่กำหนด แล้วจึงนำไปทอลายขัดธรรมดา ใช้สองตะกอ ผ้าทั้งสองด้านมีลาย เหมือนกัน หรือทอลายสองคือใช้สามตะกอ ซึ่งผ้าด้านหนึ่งจะปรากฏลายชัดเจนกว่าอีกด้าน รวมถึงมีเนื้อผ้าแน่น และลวดลายชัดเจนกว่าผ้าทอลายขัด เอกลักษณะของผ้าที่ทอด้วยวิธีนี้ คือ รอยซึมของสีตามบริเวณที่ถูกมัด ทำให้ลายที่เกิดขึ้นบนผืนผ้าไม่ชัดนัก และการเลื่อม ล้าในตำแหน่งของเส้นด้ายในขณะที่ทอ วิธีการมัดหมี่บนผ้าทอซึ่งมีมาแล้วกว่าพันปี และมี เฉพาะในประเทศแถบเอเชียเท่านั้น ในประเทศไทยจะพบในกลุ่มชนชาวไทยลาวแทบทุก จังหวัดในแถบภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนภาคอื่นๆ ก็พบแถบภาคกลางแถบจังหวัด สุพรรณบุรี ราชบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท อุทัยธานี และยังพบในกลุ่มชนไทลื้อ กลุ่มหนึ่งในจังหวัด น่านก็ใช้วิธีการมัดหมี่ สำหรับผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งเรียกวิธีดังกล่าวว่า มัดก่าน หรือ คาดก่าน ศิลปะและลวดลายที่สร้างสรรค์บนผ้าทอมัดหมี่มาจากจินตนาการความเชื่อ ธรรมชาติเครื่องมือเครื่องใช้ เช่นลายหมี่นาค มาจากความเชื่อว่าเป็นเจ้าแห่งงู ทำให้ฝน ตกต้องตามฤดูกาล นำความสมบูรณมาให้ชาวโลก จึงทอขึ้นเพื่อถวายพระในเทศกาลบุญ ต่างๆ เป็นต้น

ชิ้นของชาวไทลื้อ เมืองน่านที่ทอด้วยลวดลายมัดหมี่ ในภาษาถิ่นเมืองน่าน เรียกว่า “มัดก่าน” หรือ “คาดก่าน”¹² โดยมีโครงสร้างหลักในการทอ 9 แบบคือ ชิ้นม่าน(ใช้ เทคนิควิธีการมัดก่าน) ชิ้นปล้อง ชิ้นน้ำไหล ชิ้นคำเคิบ (ใช้ใยสังเคราะห์) ชิ้นไทลื้อลาย โบราณ ชิ้นเชียงแสน ชิ้นก่าน ชิ้นยกดอก

¹²ระบบสารสนเทศศูนย์อนุรักษ์ผ้าไหม กรมหม่อนไหม. ชิ้นเมืองน่าน. (ออนไลน์). แหล่งข้อมูล : http://www.qsds.go.th/silkcotton/k_27.php. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2558.

ภาพที่ 2.10 : ก่านป๋อง ก่านม่าน และก่านล่วน ตามลำดับ

ที่มาของภาพ : <https://www.facebook.com/thailandlannacotton/posts/1441365499508179>

3.3. การยกดอก

การยกดอกเป็นที่นิยมมากในบ้านเฮี้ย เนื่องจากเป็นการทอที่ได้รับความนิยมมาแต่โบราณ กล่าวคือนิยมให้เทคนิคยกดอกในการทอผ้าเพื่อทำผ้าม่าน ผ้าสะลิวและผ้าหลบ เพื่อให้ในครัวเรือน การยกดอกเป็นการทอยกลดลายให้สูงขึ้นกว่าผืนผ้าเดิมโดยทำการเลือกยกเส้นที่ทำให้เกิดลาย แล้วข่มบางเส้นทับไว้ จากนั้นพุ่งกระสวยเส้นฝ้ายไปในระหว่างกลาง เนื่องจากเป็นที่นิยมมาแต่โบราณ ช่างทอส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจึงสามารถทำได้เกือบทุกคน โดยผู้ใหญ่หรือผู้เฒ่าผู้ชานาญการผูกลายหรือตั้งลายจะกันลายไว้ จากนั้นจึงทอต่อกันไป

ภาพที่ 2.11 : การตั้งลายเพื่อทอยกดอกและฝ้ายยกดอกบ้านเฮี้ย

ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

ภาพที่ 2.12 ผ้าหลบ เทคนิคการทอยกดอก ขนาด 48 x 328 ซม.
เป็นลายสีครามสลับแดง มีลายนาค ลายดอกไม้ ลายกุญแจ ลายดอกแก้วและลายเขี้ยวหมา
ที่มาของภาพ : <http://www2.bot.or.th/museum/thai/textiles/csampl.asp?SalID=100>

เทคนิคและวิธีการทอที่โดดเด่นและได้รับความนิยมมากที่สุดในชุมชนบ้านเฮี้ย ได้แก่การยกดอก การเกาะหรือการล้วงและการมัดก่าน ตามลำดับ โดยผ้าจากการทอเกาะหรือการล้วงจะมีราคาแพงที่สุด เนื่องจากมีขั้นตอนในการทอมากและใช้เทคนิคการทอเฉพาะทาง จึงใช้เวลานานกว่าหรือประมาณ 1 เดือน ส่วนการทอยกดอกและมัดก่านใช้เวลาประมาณ 2สัปดาห์ ต่อผืนผ้าที่มีขนาด 3เมตรเท่ากัน

4. ลวดลายและรูปแบบ

4.1 ลายโบราณ ลายที่นิยมทอใช้ทั่วไปสืบทอดจากโบราณได้แก่ ลายเรขาคณิต ลายรูปสัตว์ต่างๆหรือลายข้าวหลามตัด ลายพฤษชาติต่างๆ ตามแต่จินตนาการของผู้ทอ ปัจจุบันลายผ้าทอยังคงอนุรักษ์ลวดลายแบบดั้งเดิมเอาไว้แต่ก็มีเสริมลายประยุกต์เข้ามาด้วย โดยทางชุมชนเลือกจากความนิยมของกลุ่มลูกค้าและผลิตมาอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 2.13: ภาพลายลือโบราณที่นำมาประกอบลายใหม่โดยทอด้วยการยกดอก
ได้แก่ ลายเครือจำย ลายม้าพยศ ลายดอกประแจ (ตามลำดับในภาพด้านบน)
ที่มาของภาพ : นายธินรัตน์ รตน้อย (นักศึกษาคณะผู้ช่วยเก็บข้อมูลงานวิจัย)

นอกจากนั้นยังมีลายผ้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในกลุ่มชนบ้านเฮี้ย ที่ใช้เพื่อการผลิตผ้าหลบ ผ้าสะลี หรือทอผ้ามาตามสั่งโรงแรมทางภาคเหนือ ได้แก่ลายสถาน ลายช้าง และลายดอกประแจ โดยการใช้การทอยกดอก

ภาพที่ 2.14 : ลายช้าง
ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

4.2 ลายน้าไหล เป็นลายผ้าที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในกลุ่มชนบ้านเฮี้ย ใช้เพื่อการผลิตเสื้อผ้าสตรีสำเร็จรูปและผ้าชิ้น โดยการใช้การทอเกาะหรือล้วง แต่ใช้เวลาในการทำนานเนื่องจากลายมีความละเอียดและต้องใช้ความประณีตในการทำ ผ้าลายน้าไหล ทอด้วยวิธีการทอแบบล้วง โดยใช้ด้ายสีต่าง ๆ ซึ่งมีวนอยู่ในหลอดไม้ล้วงอันเล็ก ๆ ทำจากไผ่ เรียกว่า "มะสวย" สอดขึ้นลงให้ไหลไปในทางเดียวกัน ไล่ระดับไปเรื่อย ๆ คล้ายการไหลของสายน้ำ จะทอเป็นลายทางยาวและเป็นลักษณะคล้ายดั่งคลื่นน้ำกำลังไหลพลิวดูอ่อนช้อยสวยงามเหมือนสายน้ำ จึงถือเป็นลายที่เป็นราชินีลายทอของภาคเหนือ อีกทั้งยังมีราคาแพงมาก¹³

ลายน้าไหลนับเป็นต้นแบบดั้งเดิม ต่อมาหยักของลายน้าไหลเป็นลายเกาะกันต่อไปเป็นทอด เมื่อนำลายน้าไหลมาต่อกันมีจุดช่องว่างตรงกลางเดิมเส้นลายเล็ก ๆ แยกออกรอบตัว มองดูคล้ายดอกไม้ หรือ แมงมุม ลายที่เป็นลายน้าไหลมาหักมุมให้พู่แล้วสอดสีด้ายเหลื่อมกันเป็นชั้น ๆ เรียกลาย เล็บมือ อีกแบบหนึ่งได้นำลายน้าไหลมาประยุกต์เป็นลักษณะคล้ายเจดีย์เป็นชั้นมียอดแหลม เรียกว่า ลายธาตุ หรือเกาะยอด ส่วนลายที่ใช้เส้นด้ายหลายสี ทอซ้อนกันเป็นชั้น เป็นต้น

¹³จันทร์สม พรหมปัญญา. 2557. *อัตลักษณ์ไทลื้อ*. (ออนไลน์). แหล่งข้อมูล : รายการพันแสงรุ่ง
<https://www.youtube.com/watch?v=Qi-4oyGbqkg>. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2558.

ภาพที่ 2.15 : ผ้าลายน้ำไหล

ที่มาของภาพ : <http://pirun.ku.ac.th/~b5310301739/b4.html>

การสร้างลายผ้าชิ้นของชาวไทลื้อน่านจะนิยมแบ่งเป็นแถวส่วน และแบ่งลายเป็นลายหลัก ลายรอง และลายคั่น แตกต่างจากไทลื้อเชียงคำ ที่มีเอกลักษณ์ในการวางลายโดยมีลายหลักที่ใหญ่โดดเด่นคาดบนผืนผ้า และมีลายคั่นเป็นริ้วเส้น

ลายรอง

ลายหลัก

ลายคั่น

ภาพที่ 2.16 : รูปแบบของลายบนผืนชิ้น

ที่มาของภาพ : นายธินรัตน์ รตน้อย (นักศึกษาผู้ช่วยเก็บข้อมูลงานวิจัย)

2.1.2.5 ลักษณะของผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอไถลื้อบ้านเฮี้ย

การทอผ้าไถลื้อเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนบ้านเฮี้ย ที่เริ่มตั้งแต่การนำเส้นด้ายมารอ ต่อเส้นให้ยาวแล้วนำไปขึ้นกี่ขนาดตามวัตถุประสงค์ สืบหูกเป็นการต่อเส้นตามความต้องการ ดำเนินการทอ ทำการเก็บมุกแกะลวดลาย ใส่เขา ทอเชิงชาย ทอผ้าได้เป็นผืนรอการจำหน่ายและแปรรูปต่อไป โดยมีการประยุกต์และแปรรูปดังนี้

1. การผลิตผ้าทอ เป็นผ้าทอไถลื้อที่มีลวดลายโบราณและลวดลายประยุกต์ เช่น ผ้าทอเป็นผืน ผ้าขาวม้า ผ้ามัน ผ้าคลุมไหล่ ผ้าปูโต๊ะ ผ้าชิ้นมัน ผ้าชิ้นก่าน ผ้าชิ้นป่อง ผ้าตุง

โดยสามารถแบ่งประเภทของการนำผ้าไปใช้ได้ดังนี้

ผ้าที่ใช้ประกอบพิธีทางศาสนา

ตุงผ้า นิยมทอตุงในงานตามประเพณีต่างๆ ตุงจะนำไปประดับตกแต่งวัด ตามกำแพงวัดหรือประตูวัด โดยทอหลายหลายลวดลาย มีขนาดความกว้าง x ยาว ประมาณ 40 x 300 เซนติเมตร แล้วแต่ระดับฐานะหรือความสามารถของผู้ทอถวายวัด

ผ้าเช็ด จะเป็นผ้าฝ้ายสีขาวขนาดกว้าง x ยาว ประมาณ 25 X 40 เซนติเมตร โดยทั่วไปจะมีลายมุกขนาดเล็กตรงริมผ้า

ผ้าที่ใช้ในครัวเรือน

คนไถลื้อตั้งแต่โบราณส่วนใหญ่จะนิยมทอผ้าเพื่อใช้ในครัวเรือน ทั้งเพื่อสวมใส่ ให้สวย และการใช้ในพิธีกรรมทางศาสนาต่างๆ โดยผู้เฒ่าผู้แก่บอกเล่าต่อกันมาว่า หญิงไถลื้อก่อนออกเรือนต้องเป็นผู้เตรียม สลี่ หมอน มุ้ง ผ้าหอบ ผ้าห่มและผ้าห่า และเสื่อผ้าให้พร้อม เนื่องจากสมัยก่อนผ้ามีราคาแพง ในปัจจุบันยังคงมีความนิยมทอผ้าใช้ในครัวเรือนบ้าง โดยสามารถรวบรวมผ้าที่ทอใช้ในครัวเรือนได้ดังนี้

ผ้าสลี่ที่นอนหรือปลอกผ้าสีดำ มีลักษณะเป็นปล้องที่ยัดนุ่นให้หนา มีขนาดประมาณ 60x160 เซนติเมตร เก็บด้วยการวางซ้อนกันเป็นชั้น ใช้เป็นที่นอน วางบนเตียง

หรือเป็นที่กั้นระหว่างเตียงนอน โดยแต่โบราณเชื่อว่า บ้านเรือนใดมีสลิมาก จะมีฐานะที่ดี และหญิงในบ้านเป็นแม่ศรีเรือนที่ดี

ผ้าหลบหรือผ้าปูที่นอน เป็นผ้าฝ้ายสีขาวตุ่น ทอลายตกแต่งด้านปลายผ้า ส่วนใหญ่เป็นลายซ่างและลายม้า สลับกันเป็นมุกแดงและดำ บ้างนิยมติดพู่ระย้าหรือประดับตั้ง มักใช้ผ้าสองผืนเย็บต่อกันตรงกลางเพื่อให้ปูพอกับที่นอน นอกจากนี้ผ้าหลบยังนิยมนำมาทำเป็นผ้ามาอีกด้วย

ภาพที่ 2.17 : ผ้าหลบหรือผ้าปูที่นอนทอ ผ้ามาทอยกดอก และผ้าขาวม้าทอโดยชุมชนทอผ้าบ้านเฮี้ย ตามลำดับ ที่มาของภาพ: Facebook / Peaw pafai

ผ้าห่มตาไก่ เป็นผ้าห่มที่ทอด้วยสีขาว สีดำ และสีแดง ทอลายสองหรือลายสาม มีความหนานุ่ม ด้วยการปั่นด้ายหนา เหมาะสำหรับห่มคลุมในหน้าหนาว เนื่องจากอุณหภูมิในหน้าหนาวของบริเวณนี้จะหนาวจัด ในพิธีกรรมที่จะกล่าวถึงผ้าห่มตาไก่ว่า เป็นเครื่องแสดงถึงการพลอดรักกันระหว่างหญิงสาวและชายหนุ่มในสมัยก่อน กล่าวคือเมื่อหญิงลงช่วงหรือออกไปปั่นฝ้าย เมื่อเดินทางกลับบ้าน จะส่งต่อผ้าห่มให้ผู้ชายที่มาส่ง เพื่อแสดงถึงความห่วงใย และแสดงเป็นนัยว่าให้กลับมาอีกในคืนต่อไปเพื่อนำผ้ามาคืน

ผ้าอ่า ผ้าสีขาวล้วน นิยมทอเพื่อนำไปตัดเสื้อหรือกางเกง

ผ้าซิ่น หรือผ้าถุงสำหรับนุ่ง โดยจะทำการเย็บแบบสองตะเข็บเพราะโครงร่างของผู้หญิงไทยมีส่วนใหญ่มีรูปร่างเล็ก

ผ้าขาวม้า(ผ้าคาดหัว) นิยมทอกันใช้ แต่เป็นผืนไม่ใหญ่มากและไม่นิยมทอลาย สลับมากนัก

2. การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นการผลิตสินค้าของกลุ่มที่มีการประยุกต์แปรรูปมาจากผ้าทอ

ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยจะทอผ้าตามสั่งหรือทอลายสัตว์ต่างๆเพื่อประกอบการตัดเย็บและจำหน่ายสินค้าต่างๆ มีการนำผ้าทอมาประยุกต์เป็นเสื้อผ้าเพื่อสวมใส่ และจำหน่าย ดังนี้

- เสื้อผ้าสตรี ส่วนใหญ่เป็นผ้าชิ้น ชุดติดกัน เสื้อสวมใส่เพื่อไปทำงาน และ กระโปรงสอบ
- เสื้อผ้าบุรุษ สำหรับสวมใส่ออกงาน เนื่องจากที่จังหวัดน่านมีความนิยมในการใส่ผ้าพื้นเมืองทุกวันศุกร์ จึงทำให้ผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยมีโอกาสในการนำเสนอจำหน่ายสินค้าทั้งการวัดตัวตัดและการผลิตสินค้าให้โรงเรียน สถานที่ราชการ ตามขนาดมาตรฐานเป็นจำนวนมาก
- ผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น ผ้าม่าน ปลอกหมอน ผ้าปูโต๊ะ ผ้าคลุมไหล่ และผ้าขาวม้า

ชุมชนได้รับรางวัล ได้แก่ การรับรองมาตรฐาน OTOP ผ้าทอ 4 ดาว ได้รับการรับรองมาตรฐาน เครื่องหมายนกยูงเขียว รางวัลชนะเลิศการออกแบบเสื้อผ้าวัยรุ่นนภาคเหนือรางวัลภูมิปัญญาท้องถิ่น ปี 2546 ประเภทชิ้นกาน ผ้าคลุมไหล่ และรางวัลแผนธุรกิจดีเด่นระดับจังหวัด ประจำปี 2556

ภาพที่ 2.18 : ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ประยุกต์จากผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย

ที่มาของภาพ : Facebook / Peao pafai

ภาพที่ 2.19 : ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่ประยุกต์จากผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย
ที่มาของภาพ : Facebook / Peao pafai

3. การผลิตของใช้จากผ้าทอ โดยการนำผ้าทอมาแปรรูปและการนำเศษผ้าทอที่เหลือจากการแปรรูปเสื่อผ้ามาจัดทำเช่น กระเป๋าใส่โทรศัพท์ ถุงย่าม โคมไฟไฟฟ้า ฯลฯ

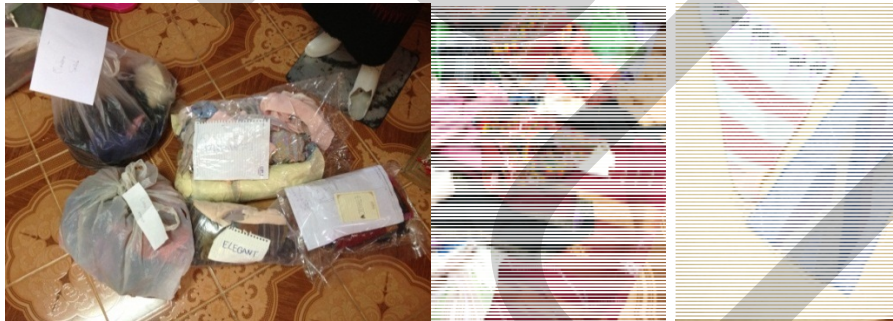

ภาพที่ 2.20 : ภาพผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยผลิตจากเศษผ้าเพื่อจำหน่าย

ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บเดิมของชุมชน ได้แก่ 1. หมอนอิง 2. ผ้าคลุมหมอนข้าง 3. ตุ๊กตากระดาษและตุ๊กตานักยัตราสีต่างๆ 4. หมอนรองคอ 5. ผ้าคลุมถังน้ำ และ 6. ผ้าคลุมโคมไฟไฟฟ้า ตามลำดับตัวเลข ส่วนเศษผ้าที่ถูกนำไปใช้ผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายแล้วมากที่สุด จะใช้เศษผ้า สีดำและสีแดง

2.1.2.6 เศษผ้าบ้านเฮี้ย

ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยมีความต้องการที่จะพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์จากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้าให้เกิดประโยชน์มากกว่าเดิม มีความทันสมัยและมีความเป็นแฟชั่นสามารถตอบสนองกระแสความเปลี่ยนแปลงได้มากขึ้น ด้วยความสำคัญและลักษณะเฉพาะในเทคนิคการทอผ้าฝ้ายทอของชุมชน ประกอบกับการใช้แรงงานและแรงใจในการทอผ้าแต่ละผืนต้องใช้เวลาานร่วมสัปดาห์ ดังนั้นการนำผ้ามาสร้างสรรค์หรือประยุกต์เป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ จึงไม่ควรเสียเศษผ้าไป ทั้งนี้กระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยการวางแพทเทิร์นตัดที่ชุมชนใช้เป็นแบบแผนในการตัดเย็บ เพื่อจำหน่ายเป็นกระบวนการที่ทำให้เหลือเศษผ้ารูปร่างต่างขนาดอยู่จำนวนมากโดยทางชุมชนได้จัดทำกรแก้ปัญหา เพื่อลดปริมาณเศษผ้าก่อนนำไปทิ้งด้วยการนำเศษผ้าไปสร้างให้เป็นผลิตภัณฑ์ใช้สอยในครัวเรือนที่มีขนาดเล็กกว่าเสื้อผ้า ได้แก่ ผ้าคลุมกล่องกระดาษชำระ ผ้าคลุมคอมพิวเตอร์หรือปลอกหมอน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบเดิมที่ผลิตเพื่อจำหน่ายมานานหลายปี ส่วนเศษผ้าชิ้นเล็กที่ไม่สามารถนำไปตัดเย็บหรือสร้างผลิตภัณฑ์ใดได้อีกจะนำไปเย็บต่อกันเป็นผ้าเช็ดมือหรือซังชายเพื่อนำมาใช้จำหน่ายหมุนเวียนในชุมชน

ภาพที่ 2.21 : ตัวอย่างเศษผ้าเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้า บ้านเฮี้ย

ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

ในการสำรวจพื้นที่เบื้องต้น พบว่าชุมชนมีความต้องการที่จะพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดให้มีคามทันสมัยและเป็นผลิตภัณฑ์แฟชั่นที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มมากขึ้น ทางชุมชนเคยจ้างทำกระเป๋าจากเศษผ้าจากแหล่งอาชีพจากชุมชนอื่นในจังหวัดสุโขทัย แต่มีราคาต้นทุนที่สูงและต้องเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง จึงมีความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองเพื่อสามารถ

ออกแบบและผลิตกระเป๋าด้วยตนเอง ที่มีความทันสมัยเป็นแฟชั่นและมีความหลากหลายมากขึ้น

2.2 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

2.2.1 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้า

2.2.1.1 ความหมายของการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น

ความหมายของการออกแบบ

รัตนะ อุทัยผล (2523) ยังได้อธิบายความหมายของการออกแบบไว้อีก คือ การออกแบบ (design) หมายถึง การเลือกสรร (selecting) และการจัดสรร (arranging) วัสดุต่างๆ ให้เหมาะสมเพื่อประโยชน์ 2 ประการ คือ เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ของการจัดโครงสร้างและเพื่อความสวยงาม (beauty) ซึ่งย่อมจะแสดงให้เห็นลักษณะและความคิด (idea) ของแต่ละบุคคล

วิวัฒน์ จุฑะวิภาต (2527) ได้ให้ความหมายของคำๆ นี้ไว้ 2 ลักษณะคือ การออกแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานขึ้น โดยไม่ลอกเลียนของเดิมหรือ ความคิดเดิมที่มีมาก่อน เพื่อตอบสนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอย หรือความต้องการด้าน อื่นๆ การออกแบบ คือ การสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ ให้เกิดความสวยงาม และสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ตามความเหมาะสมกับสภาพต่างๆ

ศิริพรณ์ ปีเตอร์ (2550) ได้ให้ความหมายของคำว่า การออกแบบ หมายถึง การสร้างสรรค์สิ่งหนึ่งๆ อย่างมีวัตถุประสงค์

(Dale G. Cleaver 1972) กล่าวว่า การออกแบบ คือ การจัดระเบียบวิธีหรือการจัดองค์ประกอบของแบบให้มีคุณค่าทางสุนทรียภาพซึ่งผู้ออกแบบอาจจะใช้จัดงานให้มีช่วงจังหวะ มีความสมดุลในการทรงตัว และมีความงามในสัดส่วนที่ดี

จากความหมายของการออกแบบสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบ คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น โดยการปรับเปลี่ยนหรือการพัฒนาสิ่งที่มีอยู่เดิม เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของมนุษย์

ความหมายของการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น

ความหมายของการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น ตรงกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษว่า Fashion Design การออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ได้มีการนำคำศัพท์ เหล่านี้มาใช้เรียกทับศัพท์อยู่เสมอ ซึ่งความหมายคำศัพท์ที่นิยมนำมาใช้ ได้แก่ คำว่า Fashion และ Design (จารุพรรณ ทรัพย์ปรง, 2543) ดังนี้

2.1 Fashion หมายถึง การวางรูป ทำแบบ รูปแบบของเสื้อผ้าหรือสิ่งอื่นๆที่ประชาชน ส่วนใหญ่นิยมในห้วงเวลาหนึ่ง

2.2 Design หมายถึง การออกแบบ แบบแผน ลวดลายเค้าโครง ซึ่งแสดงให้เห็นวิธีการในการจัดเส้นและรูปร่าง ซึ่งเป็นที่มาของแบบหรือการตกแต่ง โดยมีจุดมุ่งหมายพิเศษเป็นการเฉพาะ กล่าวโดยสรุปการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย หมายถึง การใช้ความคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย โดยมีแรงบันดาลใจจากสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น ธรรมชาติ รูปทรงสิ่งแปลกใหม่ สื่อเทคโนโลยีต่างๆในปัจจุบัน หรือการนำแบบเสื้อผ้าในสมัยโบราณมาดัดแปลงให้เข้ากับยุคสมัย ทั้งนี้จะต้องมีประโยชน์ด้านการใช้สอย และความงามเป็นสำคัญ ตลอดจนการแสดงให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าด้านวัฒนธรรม ประเพณี และความนิยมของคน ในยุคนั้นๆ โดยใช้หลักการออกแบบทางศิลปะเข้าช่วย อีกทั้งต้องคำนึงถึงความต้องการด้านต่างๆ ตลอดจน ค่านิยม ประโยชน์ใช้สอย ความเหมาะสม และความทันสมัย

2.2.1.2 ประเภทของผลิตภัณฑ์แฟชั่น

องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์แฟชั่น สามารถแบ่งประเภทได้ดังนี้

1. เสื้อผ้า ได้แก่ เสื้อผ้าจำพวก เสื้อผ้าผู้ชาย เสื้อผ้าผู้หญิง และเสื้อผ้าเด็ก
2. เครื่องประดับ หรือสินค้าจำพวกเครื่องประกอบการแต่งกาย เช่น กระเป๋า รองเท้า เข็มขัด สร้อย แหวน กำไล ต่างหู เป็นต้น

2.2.1.3. หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น

การออกแบบนั้น ต้องมีหลักเกณฑ์ในการยึดถือปฏิบัติที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับนักออกแบบ¹⁴ สามารถแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่ของการนำไปใช้ (Function) เป็นสิ่งแรกที่นักออกแบบจะต้องคำนึงเป็นอย่างยิ่ง เพราะการออกแบบในแต่ละสิ่งนั้นมีหน้าที่ใช้สอยไม่เหมือนกัน การออกแบบจะต้องออกให้เหมาะสมและถูกต้องมากที่สุด

2. การประหยัด (Economy) การประหยัดในที่นี้หมายถึงการประหยัดวัสดุและเงินที่นำมาลงทุนด้วยสิ่งต่างๆ ที่มีคุณภาพดีเลิศขนาดใดก็ได้ ถ้าต้นทุนในการผลิตสูงก็ไม่ถือว่าเป็นการออกแบบที่ถูกต้อง นอกจากจะมีต้นทุนที่ถูกแล้วแบบที่ออกนั้นตรงเป็นแบบที่ง่ายและเหมาะสม

3. ความทนทาน (Durability) การออกแบบที่ดีนั้นนอกจากจะประหยัดแล้วยังต้องคำนึงถึงความทนทานของวัสดุ ถึงแม้รูปแบบจะสวยงามเท่าใดแต่ถ้าขาดความทนทานคุณค่าของสิ่งนั้นก็จะต้องลงไป

4. วัสดุ (Material) การเลือกวัสดุต่างๆที่จะนำมาใช้งานนั้น นอกจากจะประหยัดแล้ว ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่ง เพราะจะต้องเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอยและความคงทนแข็งแรงของวัสดุนั้น

5. โครงสร้าง (Construction) โครงสร้างของกระเป๋าต้องมีความแข็งแรง

6. ความงาม (Beauty) ถ้าสิ่งต่างๆที่นักออกแบบได้กระทำให้ขึ้นโดยคำนึงถึงสิ่งต่างๆที่กล่าวมาแล้วนั้นยังไม่เป็นการเพียงพอ สิ่งก็ตามมาอีกอย่างหนึ่งที่จะขาดเสียมิได้ คือความงาม ที่หมายถึงความพอดี ไม่มากไม่น้อยจนเกินไป การตกแต่งหรือการออกแบบนั้นๆ จึงจะเหมาะสมและสวยงาม ลักษณะเด่นพิเศษเฉพาะอย่าง (Personality) ไม่ว่าสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นหรือเกิดขึ้นเองโดยธรรมชาติก็จะมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวของสิ่งนั้นอยู่ แต่ถ้าเป็นสิ่งที่มนุษย์ออกแบบ จะต้องเน้นจุดดีของแต่ละสิ่งออกมาให้เห็นเด่นชัด จึงจะถือได้ว่าการออกแบบนั้นสมบูรณ์ ผลิตภัณฑ์ในยุคปัจจุบันนี้ความสวยงามนับว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งไป

¹⁴ หลักการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นและสิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการออกแบบ ที่มาของข้อมูล :www.advertising.clickingme.com สืบค้นเมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2558

กว่าหน้าที่ใช้สอยเลย ความสวยงามจะเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อเพราะประทับใจ ส่วนหน้าที่ใช้สอยนั้นจะเกิดมาจากการได้ทดลองใช้และใช้ซ้ำ จะเห็นประโยชน์ใช้สอยให้เห็น ภายหลัง ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก ของโชว์ตกแต่งต่าง ๆ ซึ่งผู้ซื้อเกิดความประทับใจในความสวยงามของผลิตภัณฑ์

2.2.1.4 องค์ประกอบของงานออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า

โครงร่างเงา รูปร่างรูปทรง

โครงร่างเงาหรือซิลลูเอท(silhouette) มาจากชื่อของอีเทิน เดอ ซิลลูเอท (Etienne de Silhouette) ที่มีชีวิต ช่วง ค.ศ. 1709-1767 มีตำแหน่งทางราชการในกระทรวงการคลัง (Finance minister) ในสมัยพระเจ้าหลุยส์ ที่ 15 ในปี 1775 นาง Samuel Harrington ได้คิดวิธีที่จะสร้างรูปซิลลูเอทขึ้นมา โดยซิลลูเอทสามารถบ่งบอกยุคสมัย สไตส์ และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันในแต่ละยุค

การแบ่งรูปแบบของกระเป๋าตามรูปร่างรูปทรง

กระเป๋าเดินทาง (Traveler bag) มีทั้งแบบทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทรงกลม ทรงกระบอก แบบทรงตัวและไม่ทรงตัว สามารถใส่ของได้มาก มีทั้งแบบที่มีล้อและไม่มีล้อ เหมาะกับใช้เดินทางทั้งใกล้และไกล หรือเดินทางหลายวัน

ทรงบาเรล(Barrel) หรือถังน้ำ มีลักษณะกลม มีซิปด้านบน

ทรงดัฟเฟิล (Duffel) นิยมใช้ในการเดินทาง การกีฬา เป็นต้น

กระเป๋าเป้ หรือ สะพายหลัง (**Backpack bag**) มีลักษณะ ทั้งสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม ทรงกลม ทรงแข็ง และทรงอ่อน จะใช้สะพายกับหลัง หรือ สะพายเฉียงพาดด้านหน้าหลัง วัสดุที่ใช้ทำเป้ มีทั้งผ้า หนังแท้ หนังเทียม อโลหะ โลหะ ไนลอน ผ้าใบ ลักษณะแบบนี้ เหมาะกับใช้ใส่ของมากมายหลากหลายโอกาส เช่น เดินป่า ขึ้นเขา ลงห้วย ใส่ของเพื่อเดินทางท่องเที่ยว เป็นต้น

กระเป๋าเอกสาร (**Briefcase bag**) รูปทรงเป็นกล่องทรงตัว ใช้ใส่เอกสาร ของใช้ที่ไม่ต้องการให้เสียรูปทรง โดยปกติจะออกแบบให้มีความคงตัว คงทนสูง วัสดุที่ใช้มักเป็นหนังเทียม ผ้าแคนवास หนังแท้ เหล็ก หรือสแตนเลส มักจะเป็นทรงเหลี่ยมเพราะต้องใช้ใส่เอกสารสัญญา หนังสือ ที่ใช้ไว้ส่งหากัน ทรงนี้เหมาะสำหรับ ไว้ใส่หนังสือ เอกสาร จดหมาย สำคัญ พกพาสะดวก คล่องตัว ส่วนใหญ่ทำจากผ้าไนลอน หนัง อลูมิเนียม เป็นต้น

กระเป๋าใส่ของ (**Tote Bag**) เป็นกระเป๋าใบใหญ่ ข้อดีของกระเป๋าประเภทนี้คือ สามารถใส่ทุกอย่างที่ต้องการลงไปได้ เช่น เครื่องสำอาง หนังสือ เสื้อผ้า ข้อเสีย คือ ถ้าพยายามใส่ของในกระเป๋ามากเกินไป เวลาสะพายข้าง น้ำหนักจะไปตกที่แขนข้างเดียว อาจจะทำให้ปวดไหล่ได้

กระเป๋าสะพายข้าง (**Shoulder Bag**) หรือ **Hand Bag** กระเป๋า แบบสะพายไหล่ หรือสะพายแล่ง สามารถใส่ของได้พอประมาณ พกง่าย ไม่เกะกะ เป็นแบบกระเป๋าที่วัยรุ่นนิยมกันมากที่สุด

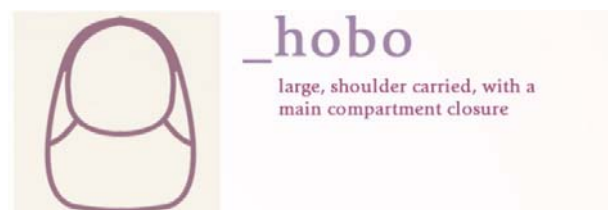
ทรงบักเกต (**Bucket**) หรือทรงถังใส่ของ

ทรงแฟลป (**Flap**) กระเป๋าที่มีฝาปิด

กระเป๋าสะพาย (**Hobo bag**) มักจะมีรูปทรงที่เรียกว่า โฮโบ เวลาคล้องไหล่ จะรูปร่างเหมือนถุงทรงรีๆ หรือ รูปจันทร์เสี้ยว จึงเป็นที่มาของชื่อ เป็นที่นิยมทั้งไทยและต่างประเทศ มีขนาดตั้งแต่กลางไปจนถึงใหญ่ วัสดุที่ใช้ทำ จะต้องไม่แข็งมาก เพราะจะทำให้ไม่สวยเวลาใช้งาน วัสดุที่ใช้จึงมักเป็น ผ้า หนังเทียม และหนังแท้บางส่วน

กระเป๋าขนาดเล็ก (Baguette) ขนาดของทรง จะไม่ใหญ่ เหมาะกับคล้องไหล่ติดกับตัว รูปร่างส่วนใหญ่ จะเป็นทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า สายสะพายเป็นโซ่ หรือ หนัง ไซส์ของใช้จุกจิก ของเล็กทั่วไป เช่น บัตรต่างๆ มือถือพกพา เงิน กุญแจ กล้อง เป็นต้น

กระเป๋าคล้องมือ (Wrist bag) สามารถคล้องมือได้ มีขนาดตั้งแต่เล็ก ไปจนถึงเล็กมาก มีสายคล้องมือ เพื่อความสะดวกในการใช้งาน

กระเป๋าคลัช (Clutch) และ**กระเป๋าทรงถุงใส่ของ (Case)** หรือ กระเป๋านีบ ใส่ของได้น้อย พกได้แต่สิ่งของที่จำเป็น เนื่องจากมีลักษณะแบน ไม่มีด้านข้าง เช่น กระเป๋าสตางค์ โทรศัพท์มือถือเท่านั้น

วัสดุประกอบ

1. **เนื้อผ้า** เพื่อศึกษาว่าผ้าชนิดใดที่เหมาะสมนำมาตัดเย็บหรือตกแต่งกระเป๋าที่ทำจากผ้า ผู้วิจัยจึงรวบรวมรูปแบบของเนื้อผ้าที่นิยมใช้สำหรับตัดเย็บกระเป๋า ดังนี้

- **ผ้าโพลีเอสเตอร์ (Polyester)** คือผ้าที่ผลิตจากเส้นใยผ้าโพลีเอสเตอร์ หรือ เส้นใยพลาสติก ถือได้ว่าเป็นผ้าสังเคราะห์ชนิดหนึ่ง เส้นใยสังเคราะห์เป็นเส้นใยที่มีการพัฒนาอย่าง

รวดเร็ว สามารถพบเห็นได้มากในปัจจุบันเนื่องจากมีความแข็งแรงและทนทานแม้จะขาดคุณสมบัติที่คล้ายเส้นใยจากธรรมชาติแต่เส้นใยสังเคราะห์ประเภทแฟนซีกี้ทำให้เครื่องแต่งกายเกิดความสวยงาม แตกต่างและน่าสนใจ นิยมนำมาตกแต่งและเย็บริมขอบ กระเป๋าที่ผลิตจากผ้าลักษณะนี้จะมี ค่อนข้างมีความเหมาะสมในการใช้งาน ผ้าชนิดนี้บางรุ่นจะมีหลังผ้าที่มีวัสดุเหมือนยางเหมือนนำยางมาติดที่หลังผ้า (PU,PVC.) ทำให้ผ้ามีความทนทานมากขึ้นและยังช่วยกันน้ำได้อีก (Water Resistance) ผ้าประเภทส่วนใหญ่จะมีลักษณะผิวแข็งเมื่อนำมาใช้ผลิตกระเป๋าจะดู มีทรงตามรูปร่าง ไม่อ่อนยวบเหมือนผ้าดิบหรือผ้า cotton ทั่วไป อีกทั้งยังมีสีให้เลือกมากมาย ผ้าโพลีเอสเตอร์จะมีหลายเบอร์ เช่น 600D, 420D, 1200D, 1680D เป็นต้น ซึ่งตัวเลขเหล่านี้ เป็นตัวกำหนดการทอเส้นใย ลวดลาย ความหนาบาง ของผ้า แต่ก็มีผ้าโพลีเอสเตอร์บางประเภทที่มีความสามารถกันน้ำในตัวเองและมีความเงาอ่อนนุ่ม เช่น ผ้า 210D ซึ่งนิยมใช้เป็นผ้าซับในกระเป๋า เป็นต้น

- **ผ้าแคนวาส** เป็นหนึ่งประเภทของเส้นใยคอตตอนเป็นเส้นใยที่มีความหลากหลายของน้ำหนักและพื้นผิวมาก มีความแข็งแรงและดูดซับน้ำได้ดี เป็นเส้นใยที่เหมาะสมสำหรับฤดูร้อน เส้นใยดูสะอาดเรียบร้อยแต่มีความยืดหยุ่นน้อย พื้นผิวไม่เรียบและขรุขระส่วนแคนวาสจะมีความนุ่มและผ่านการย้อมสีมาแล้ว มีสีให้เลือกหลายเฉด เช่นเดียวกัน¹⁵ ผ้าแคนวาสมีความหนาให้เลือกหลายขนาด โดยมีหน่วยวัดความหนาเป็นออนซ์ ผ้าแคนวาสถือได้ว่าเป็นผ้าที่มีราคาสูงมากกว่าผ้าทั่วไป ๆ ที่นิยมนำมาใช้ใน การผลิตกระเป๋า จะนิยมนำมาใช้ในการผลิตกระเป๋าที่มีราคาแพงเพราะกระเป๋าที่ผลิตจากผ้าแคนวาส ตัวกระเป๋าจะดูมีความหนาและสีสดทำให้ตัวกระเป๋าดูสวยงามสมราคา

- **ผ้าสปันบอนด์** คือผ้าที่ผลิตจากเส้นใยที่ถูกฉีดออกมาจากหัวฉีดแบบต่อเนื่อง ด้วยการผลิตวิธีนี้ทำให้ผ้าสปันบอนด์ที่มีเนื้อผ้าคล้ายเยื่อกระดาษชำระ แต่มีความทนต่อแรงดึงและแรงฉีกได้ดี ทั้งนี้ผ้าสปันบอนด์จะมีความหนาของผ้าให้เลือกมากมาย มีหน่วยเป็นแกรม เช่น 50, 75 , 100 แกรม เป็นต้น ยิ่งตัวเลขมีค่ามาผ้าสปันบอนด์จะยิ่งมีความ

¹⁵ Abrahams, Debbie, **Design your own knits in 5 easy steps**, (New York; An Hachette Livre UK Company; 2008), P.26-28

หนา ผ้าสับบอนด์มีสีให้เลือกมากมายหลายเฉดสี แต่ไม่นิยมนำมาทำเป็นกระเป๋าที่ต้องการให้รยหน้าหนักได้มาก นิยมใช้ทำเป็นถุงผ้า หรือถุงหุ้มกระเป๋า

- **ผ้าดิบฟอกขาว** นิยมใช้กันมากเพราะมีราคาไม่แพง อีกทั้งเมื่อนำมาใช้ผลิตกระเป๋าผ้าหรือถุงผ้า จะใช้งานได้ดีและวัสดุประเภทนี้จะค่อนข้างหนามากกว่าผ้าสับบอนด์ไม่ขาดง่าย ทั้งนี้จะมีข้อจำกัดเรื่องเฉดสีที่ไม่มีให้เลือกหลากหลาย จะมีสีโทนขาวอมครีม จะต่างจากวัสดุผ้าดิบทั่วไปที่จะมีโทนสีอมเหลือง ราคาผ้าดิบบางนี้จะถูกกว่าผ้าดิบฟอกขาว เหมาะที่จะใช้ผลิตกระเป๋าผ้าที่ราคาต่อไปไม่สูง

2. สิ่งยึดติด และ เครื่องเกาะเกี่ยว (Opening Fastening)

การออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น ประเภทกระเป๋า จำเป็นที่จะต้องมียึดเปิดไว้สำหรับถอดเข้าออก เพราะฉะนั้นเครื่องเกาะเกี่ยวเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการออกแบบ เครื่องเกาะเกี่ยวนั้นต้องเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ และบริเวณที่จะเลือกใช้มีลักษณะต่าง ๆ กัน ดังนี้

- **ตัวล็อกหรือตัวปิด (Lockers)** ใช้เพื่อเกาะเกี่ยว ติดฝากระเป๋ากับตัวกระเป๋า มีตัวชายและตัวขวา หรืออาจเรียกว่าตัวผู้หรือตัวเมีย เพื่อติดประกบด้านในและด้านนอก

- **หูกระเป๋า (Bag Handle)** มีหลากหลายวัสดุและรูปร่าง เช่น ไม้ หนังแท้ หนังเทียม พลาสติก หรือหวายเป็นต้น

- **สายหรือโซ่ (Lancing)** จะมีจำหน่ายเป็นสายสำเร็จแล้วแต่ขนาดความยาวที่ต้องการ เช่น สายหนัง สายผ้า เป็นต้น

- ตะขอ และห่วง (Hook and Eye) เพื่อเกี่ยวเกาะสายหรือส่วนต่างๆเข้าหากัน มีหลากหลายประเภท จะนิยมแยกจำหน่ายเป็นสีเงิน สีเงินรมดำ สีดำ สีทอง และสีทองรมดำ นอกเหนือจากนี้ต้องสั่งผลิตหรือพ่นสี

- ซิป (Zipper) ซิปจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือซิปผ้ารางซิปพลาสติก และรางซิปเหล็ก มีทั้งขายแบบวัดตัด หรือขายสำเร็จวัดขนาดเป็นนิ้ว อีกทั้งมีหัวซิปหลายหลายเลือกเปลี่ยนได้ตามขนาด

ตัวตกแต่ง (Studs) ได้แก่หมุด ขอบแข็ง กระจุดมต่างๆ

3. รายละเอียดการตกแต่งกระเป๋ា¹⁶

การตกแต่ง หมายถึง วิธีการตกแต่งเสื้อผ้าที่เกิดจากการตกแต่งด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง ทำให้เกิดความสวยงามและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์นั้น

การตกแต่ง ขึ้นอยู่กับการเลือกวิธีการตกแต่งแต่ละวิธี ควรเลือกใช้ให้เหมาะสม การตกแต่งสามารถช่วยเพิ่มราคาและบ่งบอกถึงรสนิยมของผู้ใช้ บางครั้งสามารถช่วยแก้ปัญหาการตัดเย็บได้ เช่น จีบระบายช่วยแก้ปัญหารูปแบบที่แข็งกระด้าง ให้ดูอ่อนหวาน น่ารักได้เช่นกัน หรือการเดินเส้นตะเข็บ เดินคิ้ว ช่วยให้ตะเข็บเรียบและเพิ่มจุดเด่นน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ส่วนการปักมือ ด้วยเส้นไหมสีแปลกตา ปักเป็นลวดลายธรรมชาติ ลวดลายเรขาคณิต ฯลฯ

หลักในการตกแต่ง มีข้อควรพิจารณา ดังต่อไปนี้

1. การตกแต่งต้องกลมกลืนกับลวดลายในผ้า เช่น ผ้าที่มีลวดลาย ส่วนใหญ่ต้องใช้ผ้าพื้นมาตกแต่ง
2. รูปทรงของการตกแต่งต้องเหมาะสมกับรูปแบบหรือโครงสร้าง
3. สีและผิวสัมผัสของผ้ากับการตกแต่งต้องให้กลมกลืนกัน
4. จุดเด่นควรมีเพียงจุดเดียว เลือกตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่งให้เด่นเพียงจุดเดียว
5. ความสมดุลของการตกแต่ง ควรหลีกเลี่ยงการแบ่งสัดส่วนการตกแต่งที่มีความสมดุลเท่ากัน เช่น ขนาดเท่ากันจะเกิดความซ้ำ ไม่น่าสนใจ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับรายละเอียดตกแต่งเสื้อผ้าที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการตกแต่งกระเป๋าผ้าได้ ดังนี้

1. **การตกแต่งด้วยตะเข็บ (Stitched trims)** สามารถทำได้ทั้งเย็บด้วยมือ และเย็บด้วยเครื่องจักร นิยมตกแต่งตามริมตะเข็บบนเสื้อผ้า เพื่อเพิ่มจุดเด่นให้เสื้อผ้ามากยิ่งขึ้น การตกแต่งเสื้อผ้าประเภทนี้ จะใช้เส้นด้ายที่มีลักษณะธรรมดาหรือพิเศษ ก็ขึ้นอยู่กับความ

¹⁶ สาคร ชลสาคร. วัสดุที่ใช้การผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลคลองหก,2546). หน้า11-20.

ต้องการ เพราะเส้นด้ายที่ใช้เย็บตะเข็บตกแต่ง จะช่วยเพิ่มความสวยงามให้เสื้อผ้าดูมีน้ำหนักและสวยงามยิ่งขึ้น อาจจะเป็นเส้นด้ายเดี่ยว ด้ายคู่ หรือเส้นด้ายควบ ที่มีขนาดเส้นด้ายเล็กใหญ่ไม่เท่ากัน มีทั้งสีเดียว และหลายสีในเส้นเดียวกัน เพื่อเพิ่มความสวยงาม เข็มจักรที่ใช้เย็บ ควรจะให้มีความโตกว่าเข็มจักรธรรมดา และควรปรับจักรให้มีความตึงหย่อน ขนาดฝีเข็มให้พอเหมาะกับเนื้อผ้านั้น การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยเส้นด้าย สามารถตกแต่งได้หลายวิธี เช่น การตกแต่งด้วยการเดินคิ้ว การคัทเวิร์ก การใช้เส้นด้ายทำลวดลาย ลักษณะการตกแต่งเสื้อผ้าด้วยตะเข็บมี 11 ลักษณะ ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับรูปแบบเสื้อผ้า ดังนี้ คือ

- ตะเข็บแทรกกลาง (Slot seam) ตะเข็บแทรกกลาง นิยมใช้ตกแต่งรอบต่อของผ้า
- ตะเข็บลัม (Welt seam) ตะเข็บเย็บ ขลิบผ้า แล้วลัมตะเข็บเย็บเดินคิ้ว ที่ใช้ตกแต่งรอยต่อผ้าที่ต้องการความเรียบของริมผ้า
- ตะเข็บเดินคิ้ว (Multi needle topstitch) การเย็บตะเข็บโซว์ฝีเข็มด้วยด้ายเส้นเล็ก หรือด้ายเส้นแปลกใหม่หลากหลายสีสัน สามารถเย็บได้ทั้งด้วยเครื่องจักรและมือ เพิ่มความน่าสนใจให้เสื้อผ้า การเย็บโซว์ตะเข็บแบบเดินคิ้วนี้ เป็นการตกแต่งเพิ่มน้ำหนักผ้า ฉะนั้นผ้าที่ใช้ตกแต่งต้องเป็นผ้าที่มีเนื้อเรียบหรือผ้าบางเบา ในการกำหนดตะเข็บหรือฝีเข็ม นิยมกำหนดตามความเหมาะสมของแบบเสื้อแต่ละแบบ จะไม่มีการกำหนดแน่นอน ส่วนใหญ่ใช้เย็บเส้นกรอบนอกกระเป๋่า จะเย็บประมาณ 1-3 เส้น
- ตะเข็บสอดเชือก (Corded edge) ตะเข็บสอดเชือกริมผ้า เพิ่มจุดเด่นให้ริมผ้า เพราะมีเชือกหนุนขึ้น หรือเรียกว่า การเย็บเชือกไปปิ้ง (Piping)
- ตะเข็บแทรกเชือก (Corded seam) ตะเข็บแทรกเชือก มีลักษณะคล้ายกับตะเข็บสอดเชือก แต่ต่างกันว่าตะเข็บแทรกเชือกใช้ตกแต่งรอยต่อของผ้าหรือตะเข็บระหว่างชั้นแบบตัดในตัวเสื้อผ้า ใช้เทคนิคการเย็บคล้ายกัน
- ตะเข็บเย็บมือ (Hand) การตกแต่งตะเข็บเสื้อผ้าด้วยการเย็บมือ แทนเครื่องจักร
- ตะเข็บเดินคิ้วคู่ (Flat-fall seam) ตะเข็บเดินคิ้วคู่ 2 เส้น
- ตะเข็บผูก (Fagoting) เป็นตะเข็บตกแต่งรอยต่อผ้า ด้วยการผูกเส้นด้าย

- ตะเข็บริมผ้า (Hem Stitch) เป็นตะเข็บตักแต่งริมผ้า
- ตะเข็บช่องห่วง (Eyelet sealing) เป็นตะเข็บตักแต่งริมผ้า มีลักษณะเป็นช่องห่วง หรือรูอาจจะปักลูกบิดเพิ่มได้
- ตะเข็บลูกโซ่ (Over lock) เป็นตะเข็บลูกโซ่ ตักแต่งบริเวณริมผ้า เรียกว่าตะเข็บจักร 2 เส้น

2. การตกแต่งด้วยจีบระบาย (Ruffles)

การตกแต่งด้วยการจีบระบาย หมายถึง การตัดผ้าเป็นเส้น แล้วนำมาเย็บต่อริมการตัดผ้าจีบระบายมี 3 ทิศทาง คือ

- เกรนตามผ้าเฉลียง
- เกรนตามขวาง ให้มีความกว้างตามต้องการ ความยาวเท่ากับ 4-5 เท่า ของความยาวต้องการติติระบาย

- เกรนวงกลม ใช้สำหรับระบายปลิวในตัว ผ้าที่เหมาะสมสำหรับทำจีบระบาย คือ ต้องเป็นผ้าที่มีน้ำหนักเบา บาง และสีสดใ สสามารถตกแต่งและดัดแปลงให้เหมาะสมกับรูปแบบได้ตามต้องการ การตกแต่งด้วยจีบระบาย เป็นการตกแต่งที่ต้องการให้เสื้อผ้ามีความอ่อนหวาน น่ารัก และต้องการความนุ่มและฟองฟู

3. การตกแต่งจีบระบายแนวตรง (Straight ruffle variations) การตกแต่งจีบระบายแนวตรง นิยมใช้ตักแต่งริมหรือชายเสื้อ กระโปรง ควรตกแต่งริมระบายให้สำเร็จก่อนการตกแต่ง มีรูปแบบพื้นฐาน 7 แบบ ดังนี้

- จีบระบายเส้นตรงธรรมดา (Simple Straight ruffle)
- จีบระบายผ้าเฉลียง (Bias ruffle)
- จีบระบายพลิท (Pleated ruffle)
- จีบระบายวงกลม (Centrally gathered ruffle)
- จีบระบายริมสำเร็จ (Edge finished with ruffle)
- จีบระบายลูกไม้ (Lace ruffle)
- จีบระบายเฉพาะที่ (Area ruffle)

4. การตกแต่งด้วยจีบรูด (Fullness)

การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยจีบรูด หมายถึง การเพิ่มเนื้อที่ผ้า ด้วยการจีบรูด ทำให้มี

ความฟองฟู บานออก มีวิธีการทำได้หลายลักษณะ คือ

- การจีบรูด โดยการเย็บเป็นตาสีเหลี่ยม ด้วยตีนผีสำหรับเย็บจีบรูดโดยเฉพาะ เย็บลงบนผ้าตามยาว และเย็บย้อนกลับให้เกิดตาสีเหลี่ยมได้มุมฉาก 90 องศา
- การรูดเพิ่มที่ (Gathering Foot) คือการจีบรูดเพื่อเพิ่มเนื้อที่ด้วยตีนผี เป็นการเพิ่มจีบผ้าให้เรียบเสมอกันเป็นคู่ ผีเข็มมีส่วนช่วยให้จีบเท่ากัน
- การรูด (Gathering) คือ การจีบรูดเพื่อเพิ่มเนื้อที่ ด้วยวิธีการเย็บจักรห่าง 2 แถว แล้วดึงเส้นด้ายล่าง จะเกิดรอยย่นหรือรูด เนื้อที่ผ้าเข้ามาอยู่รวมกัน จะได้จีบรูดเล็กน้อย
- การรูดด้วยด้ายกลม (Round Gathering) คือ การจีบรูดที่ใช้ตะเข็บเย็บด้วยด้ายเส้นกลม ใช้ผีเข็มห่างๆ
- การรูดสามแถว (Shirring) คือ การจีบรูดเพื่อเพิ่มเนื้อที่มากกว่า 3 แถวขึ้นไป
- การจีบรูดแนวกว้าง (Group shirring) คือ การจีบรูดเป็นแถวระยะห่างเท่าๆกัน จนเป็นแนวรูดกว้าง
- การจีบรูดสองริม (Tucked shirring) คือ การจีบรูด 2 ริมเท่าๆกัน
- การรูดด้วยเชือก (Corded shirring) คือ การเย็บรูดตามเกลียวเชือกเป็นจีบเพิ่มเนื้อที่

5. การตกแต่งด้วยการจับจีบ (Pleating)

การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยการจับจีบ หมายถึง การจับผ้า พับผ้า มาซ้อนกัน โดยใช้ความร้อนเป็นตัวช่วย ฉะนั้นควรเลือกผ้าที่ผลิตจากเส้นใยสังเคราะห์ เพราะมีคุณสมบัติไม่ทนต่อความร้อน สามารถจับจีบได้ง่าย และทนต่อการซัก การทำความสะอาด การจับจีบแบ่งออกได้เป็น 4 ชนิด ดังนี้

- จีบใบมีด (Knife straight)
- จีบกล่อง (Box pleat)
- จีบหนังหีบเพลง (Accordion, crystal)
- จีบนายช่าง (Engineered)

6. การตกแต่งด้วยการตีเกล็ด (Tucking)

การตกแต่งด้วยการตีเกล็ด หมายถึง การตกแต่งเสื้อผ้าด้วยวิธีการเย็บผ้าเป็นแนวเส้นตรงให้ชิดแนวสันทบ จะเย็บตีเกล็ดยาว หรือสั้น เล็ก ใหญ่ ได้ตามต้องการ หรือจะตีเกล็ดกากบาท หรือเส้นขวาง เส้นทแยงมุมก็ได้ ใช้ตกแต่งบริเวณคอเสื้อ แขนกระโปรง หน้อก ส่งเสริมให้ดูสวยงามยิ่งขึ้น

การตกแต่งด้วยการตีเกล็ด สามารถทำได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

- ตีเกล็ดถี่ (Pin tucking)
- ตีเกล็ดแนวตามยาว (Vertical tucking)
- ตีเกล็ดแนวทแยง (Diagonal tucking)
- ตีเกล็ดแนวตามขวาง (Horizontal tucking)
- ตีเกล็ดด้วยความร้อน (Heat tucking)
- ตีเกล็ดด้านข้าง (Side tucking)

7. การตกแต่งด้วยการต่อผ้า (Patch work)

การตกแต่งด้วยการต่อผ้า หมายถึง การต่อผ้าชิ้นเล็กๆที่มีสีแตกต่างกัน เพื่อใช้ตกแต่งเสื้อผ้าที่เป็นงานตกแต่งและตัดแปลงเสื้อผ้าอีกรูปแบบหนึ่ง ที่ต้องอาศัยศิลปะและฝีมือผสมกันการต่อผ้ามีมานานตั้งแต่กลางศตวรรษที่ 12 ก่อนนั้นเป็นการนำเศษผ้ามาต่อกัน เพื่อนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ จนกระทั่งถึงปัจจุบันการต่อผ้าอย่างมีศิลปะ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการตกแต่ง จะทำให้น่าสนใจ และเพิ่มคุณค่ามากยิ่งขึ้น

การต่อผ้าส่วนใหญ่ จะนิยมต่อเป็นรูปเรขาคณิต เพราะง่ายต่อการเก็บริมผ้าให้สวยงาม และง่ายต่อการต่อผ้าด้วย เช่น สีเหลี่ยมข้าวหลามตัด สามเหลี่ยมด้านเท่า สีเหลี่ยมจัตุรัส ครึ่งวงกลมและ รูปหกเหลี่ยม ยิ่งรูปทรงต่อยากเท่าใด ก็ยิ่งน่าสนใจมากกว่าแบบอื่นๆ บางครั้งเรียกว่าแอปพลิเก้ (Appliqué) เป็นการตกแต่งชิ้นผ้า โดยมีรูปแบบมาจากการเย็บและใช้ตะเข็บ ให้เป็นรูปทรงกราฟิก เพื่อให้เป็นผ้า 3 มิติ และมีน้ำหนักเบา

8. การตกแต่งด้วยไส้ไก่ (Roulean work)

การตกแต่งด้วยไส้ไก่ ผ้าไส้ไก่ หมายถึง การตกแต่งด้วยผ้าที่ตัดเป็นเส้นๆ ตามแนวผ้าเกรนเฉลี่ยง เพื่อต้องการให้ผ้าไส้ไกียืดหยุ่นได้ สะดวกในการตกแต่งและประดิษฐ์เป็น

ลวดลายตามต้องการ กล่าวคือ ผ้าที่ใช้ทำไส้โก่จะตัดเป็นเส้นขนาดเล็กหรือใหญ่ตามความต้องการ เสร็จแล้วนำไปรีดเป็นเส้นทาบ เย็บด้วยจักร โดยให้ห่างจากเส้นสันทาบตามขนาดของเส้นไส้โก่ตามต้องการส่วนใหญ่นิยมเส้นขนาด 0.5 ซม. เสร็จแล้วตัดริมผ้าให้เล็กได้ ไส้โก่อ่อน หรือตัดริมตะเข็บให้ใหญ่จะได้เป็นไส้โก่แข็ง กลับเส้นไส้โก่ออกมา เพื่อเก็บตะเข็บผ้าไว้ด้านใน จะใช้เข็มสอยหรือที่กลับไส้โก่เป็นอุปกรณ์กลับก็ได้ การใช้ไส้โก่ตกแต่งมีหลายลักษณะ คือ

- Inset trimming คือ การใช้ไส้โก่เส้นเดี่ยว มาตกแต่งบริเวณชายเสื้อผ้า
- เส้นถักเป็นเปียตกแต่งบนเสื้อผ้า จะใช้ไส้โก่สีเดียวกับเสื้อผ้า หรือใช้ไส้โก่ต่างสีกันก็ได้ตามต้องการ หรือใช้ไส้โก่ขดเป็นลวดลาย เป็นห่วงคล้องกระดุม (Cord loop)
- Frog fastening คือ ใช้ทำกระดุมจีน โดยการขดเป็นกระดุมแบบต่างๆตามต้องการจะใช้เส้นเดี่ยว หรือเส้นคู่ เรียกว่า Twisted cord armament หรือเป็นกระดุมจีนแบบห่วง เรียกว่า Frog mad of loops
- ใช้ไส้โก่ทำเป็นปล้องเล็กๆ นิยมใช้ไส้โก่อ่อน รีดให้แบน ผ้าที่ใช้เย็บไส้โก่ต้องเป็นผ้าที่ไม่ยับง่าย เสร็จแล้วขดเป็นลวดลาย สอยตริ่งด้วยด้ายหรือไหมสวยๆ จะได้การตกแต่งคล้ายลายฉลุเหมือนลูกไม้

9. การตกแต่งด้วยการแทรกผ้า (Godet)

การตกแต่งด้วยการแทรกผ้า หมายถึง การนำผ้าต่างชิ้นต่างขนาดมาเพิ่มเข้าไปในเนื้อที่ผ้าเดิม เป็นการตกแต่งเพื่อให้เกิดความแตกต่าง มีลักษณะการแทรกผ้าได้หลายแบบ คือ

- การแทรกผ้ารูปทรงต่างๆ (Shaped godet) เช่น รูปสามเหลี่ยมตรงรอยตะเข็บหรือตำแหน่งที่ต้องการแทรกผ้า หรือแทรกผ้าแบบโค้ง
- การแทรกเป็นหางปลา (Tail godet) การแทรกแบบนี้ ต้องจับผ้าให้ตั้งตรงตามแนวยาว แล้วตัดผ้าที่ต้องการนำมาแทรกเป็นรูปวงกลม อาจใช้ผ้าต่างสีกันก็ได้ แล้วนำมาเย็บติดกัน

10. การตกแต่งด้วยการเย็บปัก (Quilting) คือการเนาหรือด้นมือบนผ้าสามชั้น เพื่อให้เกิดลวดลายต่างๆ

ชั้นที่ 1 ผ้าที่ใช้แต่งลาย ด้วยการปะ หรือติด

ชั้นที่ 2 ผ้าใยโพลีเอสเตอร์ ผ้าใยเรียบ

ชั้นที่ 3 ผ้ารองใย หรือผ้าซับใน

11. การปักลูกบิดและประดับฟู่ต่าง ๆ (Beading)

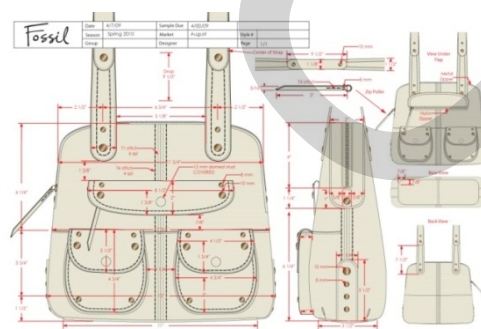
วิธีการปักลูกบิดคล้ายกับการปักครอสติส แต่จะปักไปทางเดียวไม่ปักไขว้กลับ (ปักทแยงด้านเดียว) เหมือนกับการปักครอสติส การปักลูกบิดสามารถปักเป็นแถวเรียงไปทีละบรรทัดไม่ต้องปักที่ละสัญลักษณ์ และในการปักลูกบิดต้องปักทแยงไปทางเดียว เพื่อให้ลูกบิดตะแคงด้านเดียวกันตลอดทั้งภาพ

12. การใช้ลูกไม้ (Lace) การทำผ้าตกแต่งผลิตจากเส้นด้าย นำมาถักทอเป็นลวดลาย ลูกไม้มีทั้งทำจากไหม ฝ้าย ป่าน ไนลอนและโพลีเอสเตอร์ ลูกไม้อาจเป็นผ้าทั้งผืนหรือเป็นแถบเส้นสำหรับตกแต่ง

2.2.1.5 กรรมวิธีในการผลิตผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า

การผลิตกระเป๋า มีขั้นตอนและรายละเอียดหลักอยู่ 3 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นตอนการเตรียมงาน - การออกแบบและร่างแบบสามมิติ ทั้งด้านหน้า ด้านข้างและด้านหลัง เพื่อระบุขนาดและรูปแบบที่ชัดเจน

ภาพที่ 2.21: ภาพการร่างแบบกระเป๋า

ที่มาของภาพ : <http://www.coroflot.com/stephanieclark/fossil-accessories>

- การจัดเตรียมวัสดุ ตรวจสอบ จากนั้นคัดเลือกคุณภาพและชนิดของวัสดุ

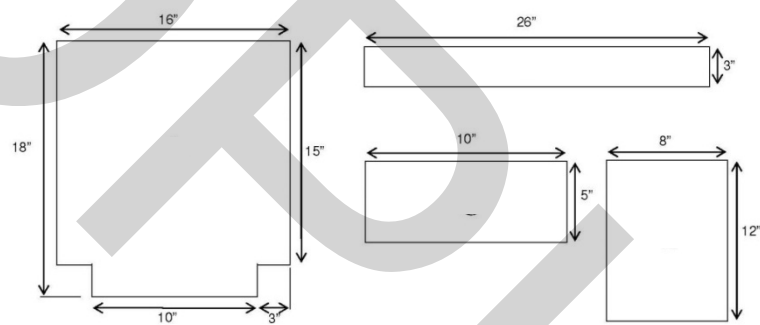

ภาพที่ 2.22 : ภาพการกำหนดขนาดแบบกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote bag)

ที่มาของภาพ : <http://www.aliexpress.com/item/tote-bag-for-high-school-fashion-girl-handbag-hand-drawing-bags/661675070.html>

2. ขั้นตอนการผลิตชิ้นงาน - การสร้างแม่แบบเพื่อตัด จะมีลักษณะคล้ายกับการสร้างแม่แบบเสื้อผ้า แม่แบบตัดของกระเป๋าจะแยกชิ้นส่วนเป็นด้านต่าง ๆ

ภาพที่ 2.23 : ตัวอย่างแม่แบบตัดกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote bag) ด้านหน้า ด้านข้าง ด้านกันกระเป๋าและฝาปิด

ที่มาของภาพ : <http://www.decodir.com/easy-tote-bag-pattern/>

จากนั้นจึงเริ่มกระบวนการประกอบชิ้นงาน โดยวาดแบบร่างลงบนผ้า และตัดประกอบโดยเริ่มจากชั้นในหรือซับใน แล้วนำไปประกอบกับวัสดุหรืออะไหล่อื่นๆ เข้าด้วยกันจนสำเร็จรูป

3. ขั้นตอนการตรวจสอบและตกแต่ง - ตรวจสอบความเรียบร้อยของงาน ทำความสะอาดและตกแต่งให้สวยงาม

2.2.1.6 สีและหลักการใช้สีในการออกแบบ

สี

ในงานศิลปะ สี นับเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่มีความสำคัญมาก ถือเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ช่วยให้ศิลปินและนักออกแบบ สามารถสร้างสรรค์ผลงานได้ตามเจตนารมณ์ ซึ่งคุณลักษณะของสีในงานศิลปะที่ต้องนำมาพิจารณามีอยู่ 3 ประการ คือ

1. สีแท้ (Hue) หมายถึง ความเป็นสีนั้นๆ ที่มีได้มีการผสมให้เข้มข้น หรือจางลง สีแท้เป็นสีในวงจรัสสี เช่น สีแดง น้ำเงิน เหลือง ส้ม เขียว ม่วง ฯลฯ

2. น้ำหนักของสี (Value) หมายถึง ค่าความอ่อนแก่ หรือ ความสว่างและความมืดของสี โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

- สีแท้ถูกทำให้อ่อนลงโดยผสมสีขาว เรียกว่า สีนวล (Tint)
- สีแท้ถูกทำให้เข้มข้นโดยผสมสีดำ เรียกว่า สีคล้ำ (Shade)

3. ความจัด หรือความเข้มของสี (Intensity) หมายถึง ความสดหรือความบริสุทธิ์ของสีๆหนึ่ง ที่มีได้ถูกผสมให้สีหม่นหรืออ่อนลง หากสีนั้นอยู่ท่ามกลางสีที่มีน้ำหนักต่างค่ากัน จะเห็นสภาพสีแท้สดใสมากขึ้น เช่น วงกลมสีแดง บนพื้นสีน้ำเงินอมเทา

4. ค่าความเป็นสีกลาง (Neutral) หมายถึง การทำให้สีแท้ที่มีความเข้มของสีนั้นหม่นลง โดยการผสมสีตรงข้าม เรียกว่า การเบรกสี เช่น สีแดงผสมกับสีเขียว หรือผสมด้วยสีที่เป็นกลาง เช่น สีเทา สีน้ำตาลอ่อน สีครีม และขาว เพื่อลดความสดของสีแท้ลง

หลักการใช้สี

จากทฤษฎีสี สีที่เกิดขึ้นในวงจรัสสีนั้น ต่างมีคุณลักษณะต่างๆที่สามารถนำมาใช้ในการสร้างสรรค์งานด้านศิลปะ งานออกแบบ หรืองานอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้มากมาย การใช้สีหรือการนำสีไปใช้ในลักษณะต่างๆ เป็นการประยุกต์หรือดัดแปลงไปจากการจัดระบบสี เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใดๆ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น ความสวยงาม ความกลมกลืน ความน่าสนใจ และความสอดคล้อง กับเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของงาน เพราะสีสามารถทำให้ผลงานนั้นดูมีคุณค่า และด้อยค่าลงได้หากใช้ไม่อย่างถูกต้อง ดังนั้นการใช้สีจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงหลักการของสี เพื่อให้ได้ผลงานที่ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด ซึ่งหลักการใช้สีมีอยู่หลายประการดังนี้

1. การใช้สีเอกรงค์ (Monochrome) หมายถึง การใช้สี สีเดียว หรือการใช้สีที่แสดงความเด่นชัดออกมาเพียงสีเดียว แต่มีการลดหลั่นกันในเรื่องน้ำหนักสี เพื่อให้เกิดความ

แตกต่าง วิธีการใช้สีเอกรงค์ คือจะใช้สีใดสีหนึ่งที่เป็นสีแท้(Hue)หรือมีความสด (Intensity) เป็นตัวยืนเพียงสีเดียวให้เป็นจุดเด่นของภาพ ส่วนประกอบรอบ ๆ นั้นจะใช้สีเดียวกันแต่ลดความสดของสีให้น้อยกว่าสีหลัก สีที่นำมาเป็นส่วนประกอบอาจแบ่งน้ำหนักได้ตั้งแต่ 3 - 6 สี

2. การใช้สีกลมกลืน (Harmony) หมายถึง การเคียงคู่กันของสีต่างๆ ซึ่งไปด้วยกัน โดยไม่ขัดแย้ง หรือตัดกัน ความกลมกลืนของสีทำได้หลายลักษณะคือ

2.1 กลมกลืนด้วยค่าของน้ำหนักของสีๆเดียว (Total Value Harmony) คือการใช้สียืนเพียงสีเดียว แต่มีค่าหลายน้ำหนัก หรือเป็นแบบเดียวกับ สีเอกรงค์ อาจใช้การผสมสีขาว ให้น้ำหนักอ่อนลง และผสมดำให้น้ำหนักเข้มขึ้น

2.2 กลมกลืนโดยใช้สีใกล้เคียง (Symple Harmony) เป็นการใช้สีข้างเคียงกันใน วงจรสีซึ่งมีลักษณะสีใกล้เคียงกัน เช่น ม่วง - ม่วงน้ำเงิน - น้ำเงิน หรือ เขียวเหลือง - เขียว - เขียวน้ำเงิน

2.3 สีกลมกลืนโดยใช้สีคู่ผสม (Two Colours Mixing) หมายถึง สีคู่ใดคู่หนึ่งที่ผสมกันแล้วได้สีที่3 เช่น สีน้ำเงิน ผสมกับสีเหลืองได้สีเขียว แล้วนำทั้ง 3สี มาใช้ในงานเดียวกัน

2.4 สีกลมกลืนโดยใช้วรรณะของสี (Tone) หมายถึง นำสีในกลุ่มวรรณะเดียวกันมา จัดอยู่ด้วยกัน เช่น สีในวรรณะร้อน เช่น แดง ส้ม เหลือง ม่วงแดง หรือสีในวรรณะเย็น ได้แก่ น้ำเงิน ม่วง เขียว เขียวน้ำเงิน เป็นต้น

3. การใช้สีขัดกัน (Discord) หมายถึง การกลับค่าของน้ำหนักระหว่างสีแก่กับสีอ่อน โดยการกลับสีที่แก่มาเป็นสีอ่อนด้วยการผสมสีขาว หรือทำให้เจือจางลง เพื่อให้มีน้ำหนักอ่อนกว่าอีกสีหนึ่งที่เป็นสีที่อ่อน แต่ปรับให้เป็นสีแก่โดยการผสมดำ หรือสีเข้ม เพื่อเพิ่มน้ำหนักสีให้เข้มขึ้น แล้วนำมาจัดเข้าด้วยกันเพื่อสร้างความแตกต่างหรือความขัดแย้งที่เหมาะสม ทำให้ผลงานดูมีจังหวะ น่าสนใจกว่าการใช้สีกลมกลืนซึ่งอาจดูซ้ำและจืดชืด การกลับค่าของสี มักใช้เพื่อแต่งแต้มภาพเป็นบางจุดให้เกิดความน่าสนใจ ซึ่งมักจะใช้คู่สีระหว่างสีแก่กับสีอ่อนที่มีความเข้มต่างกันอย่างชัดเจน

การใช้สีในการออกแบบแฟชั่น

ในทางการออกแบบแฟชั่น สามารถแบ่งสีในคอลเลคชั่นได้ 3 ประเภท ได้แก่

Basic Color คือสีที่บ่งบอกถึงเรื่องราว ที่มาแรงบันดาลใจในการออกแบบรูปแบบ หรือคอลเลคชันนั้น ส่วนใหญ่เป็นสีไม่ฉูดฉาด

Fashion Color / Accent หรือสีแพชั่น เป็นสีที่บ่งบอกถึงฤดูกาล หรือแนวโน้มการออกแบบแพชั่นที่อยู่ในช่วงเฉพาะเวลาหนึ่งๆ อาจเป็นสีเข้ม สีสะท้อนแสง

Running Color หรือสีวิ่ง เป็นสีที่สามารถนำไปจับคู่ได้กับสีต่างๆ เป็นสีกลางหรือสีโทน เช่น สีขาว สีเทา สีดำ หรือสีกากี สีเบจ เป็นต้น

ในการจัดองค์ประกอบงานออกแบบแพชั่น จะจัดปริมาณสีเป็นจำนวนร้อยละหรือจัดปริมาณสีของสีพื้น เป็นสีหลักและสีรองหรือสีแทรกเป็นปริมาณน้อย ควรพิจารณาตามความเหมาะสม อาทิ ตามความต้องการของผู้บริโภค ตามกระแสนิยม ตามวิธีการหรือการทำงานของนักออกแบบ เป็นต้น

การพิจารณาสีด้วยสเกลสีของโคบายาชิ

ทฤษฎีสีของโคบายาชิ (Kobayashi. 1990:6-9) เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับสุนทรียภาพของสีโดยใช้วิธีการหาตำแหน่งของสีที่ปรากฏตรงกับคำศัพท์ที่สื่อความหมายของอารมณ์และความรู้สึกซึ่งมีถึง 180 คำ โดยนำมาเชื่อมโยงกับชุดสีตามทฤษฎีสีของวัตฤธาตุ โคบายาชิได้ทำการเดินทางรอบโลกไปตามสถานที่ต่างๆ เป็นระยะเวลาชานาน ร่วมกับสถาบันนิปปอง เกี่ยวกับการออกแบบและวิจัยเรื่องสี เพื่อทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่แตกต่างกับทางวัฒนธรรม ความเชื่อ สภาพภูมิอากาศ จนกระทั่งได้ คำรหัสที่บ่งบอกที่สื่อความหมายอารมณ์และความรู้สึก วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การใช้สีในงานออกแบบต่างๆ รวมไปถึงการจับคู่สีที่บ่งบอกความรู้สึกต่างๆ โดยมีองค์ประกอบได้แก่

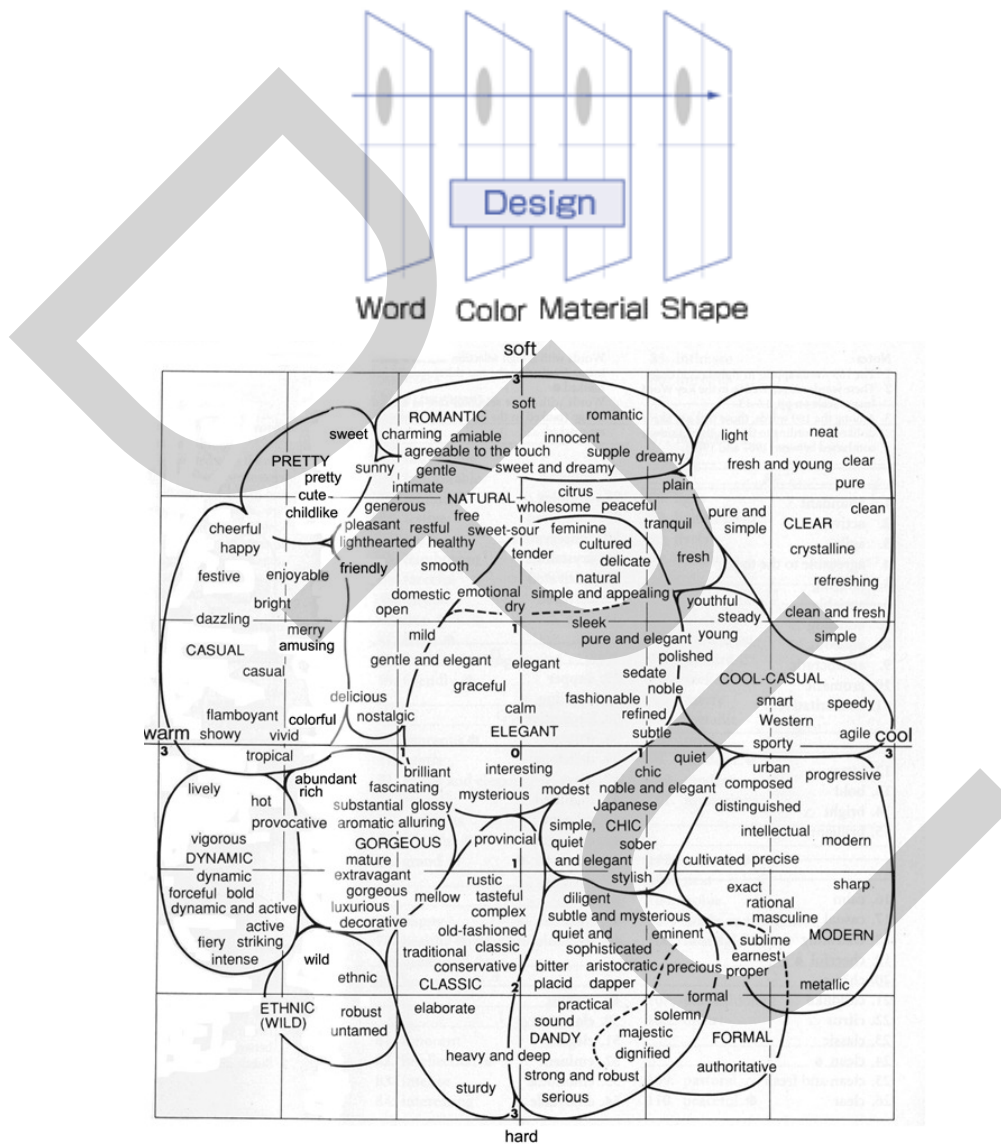
Image Scale คือ อธิบาย ค้นหา หรือการจำแนกถึงสิ่งที่กำลังศึกษาออกเป็นกลุ่มๆ

Color Image Scale คือ การแบ่ง และจำแนก สี ที่มีอิทธิพลต่อความความรู้สึก ออกเป็นกลุ่ม

คำที่จับกลุ่มเพื่อบ่งบอกบุคลิกภาพ มีทั้งหมด 15 หมวดคำ ได้แก่

ชวนฝัน หรือ Romantic /ชัดเจน โปร่งใส หรือ Clear /สบายไม่มีกฎเกณฑ์ หรือ Casual /สมัยใหม่ ทันสมัย หรือ Modern /เป็นทางการ หรือ Formal /เลิศ ยอดเยี่ยม หรือ

Dandy / ได้รับความนิยมโดยตลอด หรือ Classic / ดูเป็นชนเผ่า หรือ Ethic / ดูมีการเคลื่อนไหว หรือ Dynamic / หูหรา โอ้อ่า หรือ Gorgeous / ไม่เป็นทางการ หรือ Casual / น่ารัก หรือ Pretty / เป็นธรรมชาติหรือ Natural / ดูเป็นผู้ดี หรือ Elegant / ทันสมัยแบบวัยรุ่น หรือ Chic /

ภาพที่ 2.24 : คำรหัสที่บ่งบอก ทฤษฎีสีของโคบายาชิ

ที่มาของภาพ: http://etech.gac.ntnu.edu.tw/responsiva/web/web_color.html

จากภาพด้านบน เป็นภาพแสดงความสัมพันธ์ของค่า สี ลักษณะวัสดุและรูปร่าง รูปทรงที่ใช้ในการออกแบบ โคบายาชิได้กำหนดให้มีการสร้างความสัมพันธ์ของค่ารหัสและ สีหรือจัดวางรหัสค่า ความชอบในสีต่างๆ และลักษณะนิสัยเข้าด้วยกันเพื่อพิจารณาถึงสิ่งที่ ตรงกันกับความต้องการของผู้บริโภค

โคบายาชิสร้างเครื่องมือ Color Image Scale ในการจำแนกคุณสมบัติและค่ารหัส ของสีต่าง โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม¹⁷ ได้แก่

1. Chromatic Color เช่น สีแดง สีเหลือง สีฟ้า หรือกลุ่มสีที่มีค่าความลดหลั่นใน ความเข้มของสี

2. Achromatic Color เช่น โทนสีขาว สีเทา และสีดำ โดยแต่ละสีจะมีความ แตกต่างได้แก่ค่าความสว่างของสี และความอึมตัวของสี

ในการไล่ระดับของสีในแถบสีที่ปรากฏในภาพด้านล่างนี้ จะขึ้นอยู่กับระยะห่าง ระหว่างสีที่เชื่อมต่อกันได้ หรือสีที่สามารถแปลงสีเป็นสีใกล้เคียงได้ โดยจะเป็นออกเป็น เจดสีและโทนสีดังนี้

1. Vivid Tone คือ สีสด เป็นสีที่มีค่าความสว่างสูง (Vivid/Strong) เป็นสีที่สดใสให้ ความรู้สึกมีชีวิตชีวาและดึงดูดความสนใจได้ดี
2. Bright tone คือสีที่มีค่าความสว่างสูง (Bright/Pale/Very Pale/Light Grayish/Light) ให้ความรู้สึกเบา สว่าง อ่อนโยน
3. Subdue tone คือ สีหม่น เป็นสีที่มีความสว่างของสีในระดับกลางถึงต่ำ (Grayish/Dull) เป็นสีที่ให้ความรู้สึกสงบ นิ่ง เรียบหรืออนุรักษ์นิยม
4. Dark tone คือสีโทนมืดหรือเข้มจัด เป็นสีที่มีความสว่างของสีในระดับต่ำมาก (Deep/Dark/Dark Grayish) ให้ความรู้สึกจริงจัง เข้ม แข็ง

¹⁷ ทนงศักดิ์ เกตวิงษ์. "การศึกษาและพัฒนาารูปแบบกราฟฟิกเพื่อปรับภาพลักษณ์องค์กรสำหรับคณะ ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรมการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ), หน้า 9.

Color Image Scale with RGB values

R/Lgr 213,182,166
hue/tone color sample R,G,B

tone	hue	R	YR	Y	GY	G	BG	B	PB	P	RP	Neutral
Vivid Tone	vivid V	231,47,39	238,113,25	255,200,8	170,198,27	19,166,50	4,148,87	1,134,141	3,86,155	46,20,141	204,63,92	N9.5 244,244,244
	strong S	202,46,40	226,122,25	232,188,28	162,170,26	18,164,47	6,124,84	2,120,133	6,112,145	62,104,162	126,62,87	N9 236,236,236
Bright Tone	bright B	231,108,86	241,176,102	255,228,15	169,199,35	88,171,45	43,151,89	0,147,159	59,130,157	178,137,166	209,100,109	N8 206,206,206
	pale P	233,163,144	242,178,103	255,236,79	219,220,93	155,196,113	146,198,131	126,188,209	147,184,213	197,188,213	218,176,176	N7 180,180,180
	very pale V	236,217,202	245,223,181	249,239,189	228,235,191	221,232,207	209,234,211	194,222,242	203,215,232	224,218,230	235,219,224	N6 152,152,152
	light grayish Lgr	213,182,166	218,196,148	233,227,143	209,116,73	179,202,157	166,201,163	127,175,166	165,184,199	184,190,189	206,185,179	N5 126,126,126
	light L	211,142,110	215,145,96	255,203,88	195,202,101	141,188,90	140,195,110	117,173,169	138,166,187	170,165,199	205,154,149	N4 86,86,86
Subdue Tone	grayish G	171,131,115	158,128,110	148,133,105	144,135,96	143,162,121	122,165,123	130,154,145	133,154,153	151,150,139	160,147,131	N3 60,60,60
	dull Dl	172,36,48	169,87,49	156,137,37	91,132,47	20,114,48	23,106,43	20,88,60	8,87,107	58,55,119	111,61,56	N2 38,38,38
Dark Tone	deep D	116,47,50	115,63,44	103,91,44	54,88,48	30,98,50	27,86,49	18,83,65	16,76,84	40,57,103	88,60,50	N1.5 10,10,10
	dark grayish Dgr	79,46,43	85,55,43	75,63,45	44,60,49	34,62,51	31,56,45	29,60,47	25,62,63	34,54,68	53,52,48	

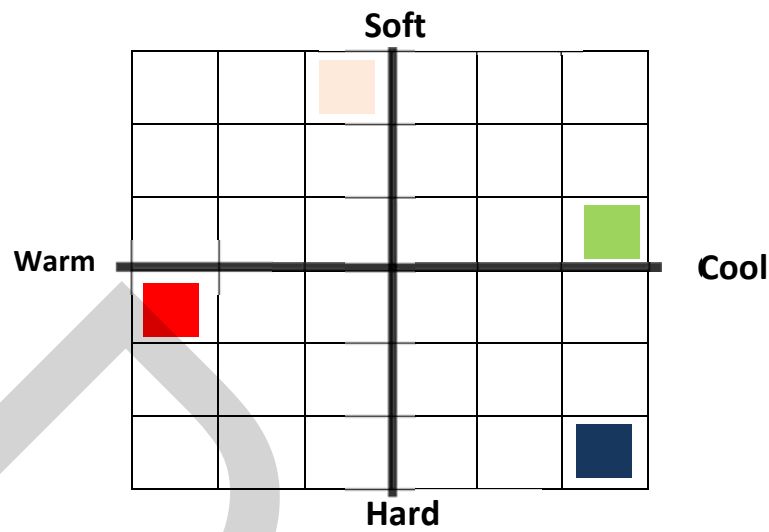
For more information about the Color Image Scale by Shigenobu Kobayashi, visit <http://blogs.veracitysolutions.com/>

ภาพที่ 2.25 : กลุ่มสี Color Image Scale

ที่มาของภาพ : <http://apsychologyofcolor.blogspot.com/2012/11/friday-freebie-colors-and-human-brain.html>

ในการวิเคราะห์โทนสี จะแบ่งออกเป็นการวิเคราะห์สีแนวตั้ง คือความเข้มและอ่อนของสี(Soft & Hard) เช่น สีที่ความอ่อนมากให้พิจารณาว่าเป็นสีอ่อน และการวิเคราะห์สีแนวนอน คือความรู้สึกของสี แบ่งเป็นโทนร้อนและโทนเย็น (Warm & Cool) เช่น สีแดง คือสีโทนร้อน สีเขียว คือสีโทนเย็น เป็นต้น จากนั้นให้พิจารณา วิเคราะห์แยกกลุ่มสีของผ้าโดยพิจารณาจาก ปริมาณสีที่มีมากที่สุดพิเศษผ้าว่าเป็นสีโทนใดตามตารางความสัมพันธ์ แล้วกำหนดสี

ดังตัวอย่าง

สีที่ 1 สีเนื้อ (Pink Pale) อยู่ใน ช่วง Soft ระดับที่ 3 Warm ระดับที่ 1 เป็นสีโทนร้อนที่มีความอ่อนบางเบา

สีที่ 2 สีน้ำเงินเข้ม (Prussian Blue) อยู่ใน ช่วง Hard ระดับที่ 3 Cool ระดับที่ 3 เป็นสีโทนเย็นที่มีความเข้ม มาก

สีที่ 3 สีแดง (RED) อยู่ใน ช่วง Hard ระดับที่ 1 Cool ระดับที่ 3 เป็นสีโทนร้อนที่มีความเข้มน้อย

สีที่ 4 สีน้ำเงินเข้ม (Prussian Blue) อยู่ใน ช่วง Hard ระดับที่ 3 Cool ระดับที่ 3 เป็นสีโทนเย็นที่มีความเข้มมาก

ผู้วิจัยใช้การพิจารณาสีด้วยสเกลสีของโคบายาชิในการจัดแบ่งกลุ่มสีของเศษผ้า เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ในการออกแบบในขั้นต่อนต่อไป โดยสเกลสีนี้จะทำให้ชุมชนสามารถเข้าใจและพัฒนาศักยภาพทางการออกแบบผลิตภัณฑ์ของตนได้

2.2.2. การใช้ซ้ำ (Reuse)

2.2.2.1 ความหมายของการใช้ซ้ำ (Reuse)

การใช้ซ้ำ (Reuse)¹⁸ หมายถึงการนำผลิตภัณฑ์หรือ ชิ้นส่วนของผลิตภัณฑ์ซึ่งผ่านช่วงการนำไปใช้เรียบร้อยแล้ว และพร้อมที่จะเข้าสู่ช่วงของการทำลาย กลับมาใช้ใหม่ ทั้งที่เป็นการใช้ใหม่ในผลิตภัณฑ์เดิม หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ก็ตาม ได้แก่ การออกแบบเพื่อการนำกลับมาใช้ซ้ำ (Design for Reuse) เช่นการออกแบบให้ผลิตภัณฑ์แต่ละรุ่นมีชิ้นส่วนบางชิ้นส่วนที่ใช้ร่วมกันได้ เมื่อรุ่นแรกหยุดการผลิตแล้วยังสามารถเก็บคืนและนำบางชิ้นส่วนมาใช้ในการผลิตรุ่นต่อไปได้ เป็นต้น

การนำกลับมาใช้ซ้ำ คือการนำเอาสิ่งของที่จะทิ้งแล้วมาใช้อีกครั้งหนึ่ง โดยสิ่งของนั้นยังคงสภาพที่ใช้งานได้หรือเป็นของที่ถูกทิ้งเพราะใช้ประโยชน์หลักไม่ได้ หรือหมดสภาพใช้การไม่ได้แล้ว ซึ่งเป็นเรื่องปกติตามธรรมชาติเนื่องจากทรัพยากรในโลกมีขีดจำกัด หากไม่ทำการนำกลับมาหมุนเวียนใช้ซ้ำจะทำให้ทรัพยากรต่าง ๆ หมดไปได้ง่าย

2.2.2.2 วิธีการใช้ซ้ำ

การสำรวจสิ่งของต่างๆ ของตนเองว่ามีผลิตภัณฑ์จะทิ้งที่สามารถใช้ซ้ำได้หรือไม่ วิธีการใช้ซ้ำที่สามารถทำได้โดยง่าย ได้แก่

1. การนำกลับมาใช้ซ้ำโดยวิธีการเดิม เช่น นำเสื้อผ้าเก่าที่ใช้แล้วมาใช้ซ้ำอีกครั้ง
2. การนำกลับมาใช้ซ้ำโดยการผ่านการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อใช้ประโยชน์ในรูปแบบใหม่ เช่นการนำเสื้อผ้าที่ไม่ใช้แล้วมาดัดแปลงเย็บใหม่เป็นผลิตภัณฑ์อื่น เช่นถุงใส่ของ ผ้ากันเปื้อน กระเป๋า เป็นต้น

ผู้วิจัยสามารถสรุปหลักการและนำมาประยุกต์กับวิจัยได้ดังนี้

- การออกแบบต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ เหมาะกับความสวยงามและโอกาสในการใช้สอย ใช้วัสดุท้องถิ่น
- ใช้หลัก การใช้ซ้ำ(Reuse) เป็นตัวช่วยในการออกแบบ
- การออกแบบที่สามารถใช้งานได้หลากหลาย เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค

¹⁸ เครือข่ายการออกแบบเชิงนิเวศเศรษฐกิจไทย. 2558. หลักการของ EcoDesign . (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www2.mtec.or.th/website/article_list.aspx?id=46&cate=26. สืบค้นเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2558.

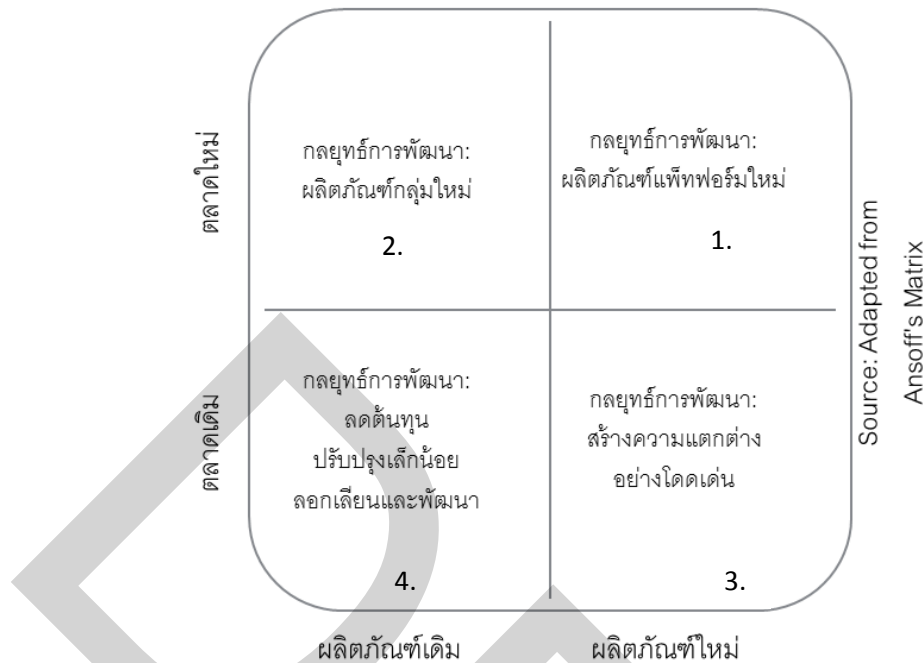
2.2.3 การพัฒนาศักยภาพในการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่

2.2.3.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product)

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product) หมายถึง การเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่แบบริเริ่ม หรือการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมของธุรกิจให้มีคุณสมบัติดีขึ้น หรือเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ของธุรกิจให้มีคุณสมบัติดีขึ้น หรือเป็นการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ของธุรกิจที่มีลักษณะเหมือนผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ในตลาดทั่วไป ซึ่งสามารถจำแนกลักษณะของผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์นวัตกรรม (Innovated Product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีแนวคิดริเริ่มเป็นครั้งแรก ยังไม่มีมาก่อนในตลาด มีลักษณะที่แตกต่างจากผลิตภัณฑ์อื่นๆ
2. ผลิตภัณฑ์ปรับปรุงใหม่ (Modified Product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์เดิมที่มีการปรับปรุงในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ทำให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ออกสู่ตลาดอีกครั้ง
3. ผลิตภัณฑ์เลียนแบบ (Me too Product) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ของธุรกิจ ซึ่งเลียนแบบผลิตภัณฑ์ของคู่แข่งที่มีอยู่แล้วในตลาด

นอกจากนี้ ผลิตภัณฑ์ใหม่ยังสามารถแยกได้อีกตามลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผลิตภัณฑ์ใหม่ ในแง่ของบริษัทและความใหม่ในแง่ของตลาด ตามตารางความสัมพันธ์ของ Ansoff's Matrix ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.26 : Ansoff's Matrix

ที่มาของภาพ : <http://mugglelyyours.blogspot.com/2012/01/ansoff-matrix.html>

1. ผลิตภัณฑ์ใหม่สำหรับโลกผลิตภัณฑ์ (New to the World Product) หรือ ผลิตภัณฑ์ใหม่ตลาดใหม่ (Product development) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สร้างขึ้นมาสำหรับเข้าสู่ตลาดใหม่โดยเฉพาะหรือผลิตภัณฑ์ใหม่แบบนวัตกรรมในกรณีนี้ผลิตภัณฑ์ใหม่ในแง่ของบริษัทและในแง่ของตลาดจะสูงมากที่สุด

2. การเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าไปในสายผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ (Addition to Existing Product Lines) หรือผลิตภัณฑ์เดิม ตลาดใหม่ เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ลักษณะเดิมให้กับกลุ่มตลาดใหม่ หรือกลุ่มเป้าหมายใหม่ (Market Penetration) หมายถึงผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เสนอเข้าไปในสายผลิตภัณฑ์เดิมของบริษัท ในกรณีนี้ผลิตภัณฑ์ใหม่ในแง่ของบริษัทและในแง่ตลาดจะปานกลาง เช่น จากเดิมผลิตขายเสื้อผ้าหญิง ก็มีการเพิ่มรูปแบบเสื้อผ้าชายเข้าไป เป็นต้น

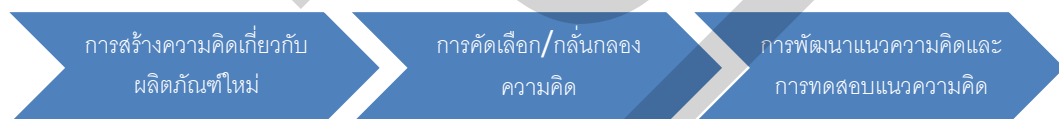
3. ผลิตภัณฑ์ใหม่ในแง่ของสายผลิตภัณฑ์ใหม่ (New Product Line) หรือ ผลิตภัณฑ์ใหม่ ตลาดเดิม (Diversification) หมายถึง สายผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เพิ่มขึ้นของบริษัท และเป็นการเข้าสู่ตลาดเดิมที่มีอยู่เป็นครั้งแรก เช่น จากเดิมผลิตเครื่องอุปโภคใน

ครัวเรือนเช่นผ้าผืน ผ้าคลุมเตียง ทำการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ยังไม่เคยผลิตเข้าไป เช่น หมอนอิง หมอนรองคอ เป็นต้น

4.ผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากผลิตภัณฑ์เดิมที่มีอยู่ (Improvement in Revision of Existing product – Modified Product) หรือผลิตภัณฑ์เดิมตลาดเดิม เป็นการพัฒนาเพิ่มเติม (Market Development) หมายถึง ผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เกิดจากการปรับปรุงผลิตภัณฑ์เดิมในเรื่องของลักษณะและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ เช่น ทำการลดต้นทุน หรือลอกเลียนแบบผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่มีอยู่เดิม

2.2.3.2 กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

กระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ (Product Development Process) หมายถึง ลำดับขั้นตอนในการค้นหา พัฒนาแนวความคิด และปรับปรุงผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งในการออกผลิตภัณฑ์ใหม่แต่ละครั้ง จำเป็นต้องพิจารณาถึงลำดับขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาความเป็นไปได้สำหรับผลิตภัณฑ์ใหม่ อันจะเป็นการลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย ลำดับขั้นตอนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ประกอบด้วย ขั้นตอน ดังนี้

2.2.3.3 การเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์

จากบทสัมภาษณ์ของ ดร.พงศ์ศรันย์ พลศรีเลิศ จากรายการวิทยุครอบครัวข่าว เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2556 เกี่ยวกับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ¹⁹ ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวความคิดที่เป็นประเด็นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับงานวิจัยได้ ดังนี้

1. สร้างมุมมองสองด้านให้สมดุลกัน คือให้มองในมุมของผู้บริโภค และผู้สร้างสรรค์ผลงานหรือผู้ขาย ให้สมดุลกันและไปในทิศทางเดียวกัน ไม่เกิดการเอาเปรียบผู้บริโภค ไม่ขายสินค้าที่ไม่ราคาแพงมากเกินไปหรือคุ่มค่า เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความพึงพอใจและกลับมาซื้ออีก ทั้งนี้ผลความพึงพอใจอาจไม่สามารถประเมินเป็นตัวเลขได้ ต้อง

¹⁹ พงศ์ศรันย์ พลศรีเลิศ. 2557. การเพิ่มมูลค่าให้กับธุรกิจ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <https://phongzahrun.wordpress.com/2013/12/09/ สืบค้นเมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2558.>

สอบถามความคิดเห็นและต้องสร้างงานออกแบบให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคให้มากที่สุด

2. ควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในกระบวนการผลิตให้คุ้มค่าที่สุด กล่าวคือ เครื่องจักรที่มีอยู่สามารถนำมาดัดแปลงเพื่อเพิ่มความสามารถในการผลิตให้สามารถทำงานได้หลากหลายมากขึ้น อีกทั้งแรงงานคน ก็ต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลให้เกิดผลมากที่สุดเช่นกัน อันจะเกิดผลให้เกิดการลงทุนที่ต้องจ่ายในการดำเนินกิจการ และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานอีกด้วย ต้องพิจารณาขั้นตอนที่ซับซ้อนในการดำเนินการ

3. ความยั่งยืนของธุรกิจ เกิดมาจากการไหลของงาน หากสามารถสร้างสรรค์ธุรกิจจากต้นน้ำ ถึงปลายน้ำได้เอง จะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนได้

4. การเพิ่มมูลค่าของธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ สามารถทำได้โดยการเพิ่มรูปแบบหรือคุณลักษณะสินค้าที่มีอยู่ให้มีความเฉพาะและแตกต่างจากเดิม

จากบทสัมภาษณ์ คุณยุตนา อโนทัยสินทวี ในเครือทีพี มูฟ เรื่องการเปลี่ยนขยะให้เป็นเงิน²⁰ ได้แนวคิดที่ว่า คนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่เป็นลบต่อเศษวัสดุเหลือใช้ ต้องแสดงให้เห็นถึงที่มาที่ไปของเศษวัสดุหรือเศษผ้าพยายามใช้เศษวัสดุให้คุ้มค่าที่สุด หมายถึงไม่ควรมีเศษเหลือจากกระบวนการสร้างสรรค์ เพื่อลดแรงงานและขั้นตอนการทำในครั้งต่อไป อีกทั้งควรสร้างแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลงานหรือสร้างโจทย์ในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์นั้น

2.2.4 พฤติกรรมผู้บริโภค

2.2.4.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค

ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค

²⁰ ยุตนา อโนทัยสินทวี. 2557. เปลี่ยนขยะให้เป็นเงิน . (ออนไลน์) ที่มาของข้อมูล

พฤติกรรม²¹ มีความหมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำต่างๆของสิ่งมีชีวิตซึ่งบุคคล

นั้นสามารถสังเกตได้เช่น การพูด การเดิน การหัวเราะ การสัมผัส เรียกว่า พฤติกรรมภายนอก หรือการกระทำที่บุคคลอื่นไม่สามารถมองเห็นด้วยตา เช่น การคิด การฝันจินตนาการ ต้องสังเกตด้วยเครื่องมือต่างคอยช่วย เช่น การใช้เครื่องมือจับเท็จ การใช้เครื่องมือการวัดลมหายใจเข้าออก เรียกว่า พฤติกรรมภายใน

ผู้บริโภค หมายถึง ผู้ที่มีความต้องการในการซื้อ มีอำนาจในการซื้อ จนทำให้เกิด พฤติกรรมในการซื้อ และพฤติกรรมในการใช้ เมื่อกล่าวรวมกัน ได้มีผู้ให้ความหมายของ พฤติกรรมผู้บริโภคจากบริบทต่างๆดังนี้

พฤติกรรมของผู้บริโภค หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมต่างๆที่บุคคลเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการเสาะแสวงหาการเลือกซื้อ การใช้และการประเมินผล การกำจัดผลิตภัณฑ์หลังการใช้เพื่อสนองความต้องการและความอยากได้ให้ได้รับความพอใจ (Belch&Belch,1993, p.103)

พฤติกรรมของผู้บริโภค หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาและการใช้ผลิตภัณฑ์ รวมทั้งกระบวนการตัดสินใจที่เกิดขึ้นก่อนและหลังการทำ กิจกรรมเหล่านี้ (Engel,Blackwell&miniard,1993,p.4)

พฤติกรรมของผู้บริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้อง โดยตรงกับการจัดหาการได้มาและการใช้สินค้าและบริการนั้น หมายถึงกระบวนการตัดสินใจซึ่งมีอยู่ก่อนหน้าแล้วและมีส่วนในการกำหนดการกระทำดังกล่าว(ธงชัย สันติวงษ์, 2540 ,หน้า 29)

พฤติกรรมของผู้บริโภค หมายถึง ปฏิบัติการของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการ ได้รับและการใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกระบวนการของการตัดสินใจก่อนซื้อ และมีส่วนในการกำหนดการกระทำดังกล่าว (อดุลย์ จาตุรงค์กุล ,หน้า 5)

²¹ปริญญา ลัทธิตานนท์ .จิตวิทยาและพฤติกรรมผู้บริโภค .(บริษัทอินโฟเมออร์เซียลมาร์ก จำกัด, 2544). หน้า 45

จากการประมวลความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) ในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า พฤติกรรมผู้บริโภค หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลแต่ละบุคคลในการค้นหา การเลือกซื้อ การใช้ การประเมินผล หรือจัดการกับสินค้าและบริการ ซึ่งผู้บริโภคคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ ซึ่งเหตุผลที่คุณจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคเพราะพฤติกรรมผู้บริโภคมีผลต่อความสำเร็จของธุรกิจ ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคจะทำให้สามารถสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภคและความสามารถในการค้นหาทางแก้ไขพฤติกรรมในการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคในสังคมได้ถูกต้องและสอดคล้องกับความสามารถในการตอบสนองของธุรกิจมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญจะช่วยในการพัฒนาตลาดและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของคุณให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2.2.4.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค²²

1. ด้านวัฒนธรรมและประเพณี

ปัจจัยด้านวัฒนธรรมถือเป็นปัจจัยที่หล่อหลอมพฤติกรรมในการเลือกซื้อของแต่ละบุคคลซึ่งจะแปรเปลี่ยนเป็นค่านิยมในการเลือกซื้อสินค้าและบริการ และเป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สุดในการกำหนดความต้องการและพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งประกอบไปด้วย

- **ชนชั้นทางสังคม** - เช่น เศรษฐี นักธุรกิจ ผู้บริหาร พนักงานบริษัท กรรมกร เป็นต้น บุคคลที่อยู่ในชนชั้นทางสังคมเดียวกันก็จะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมการซื้อที่เหมือนกัน
- **ศาสนา** - ด้วยการสื่อสารทำให้ทั่วโลกมีการติดต่อกัน จึงมีการให้ความสำคัญต่อความเชื่อทางศาสนาที่แตกต่างกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อทางเลือกเครื่องแต่งกาย เพื่อให้สอดคล้องกับความเชื่อทางศาสนาเหล่านั้น

²² นที บุญพราหมณ์. 2546. การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค. (งานสัมมนา ,6 พฤศจิกายน 2546.ห้องประชุมที่ 11 อิมแพคมาร์ริน่า เมืองทองธานี). (ออนไลน์). แหล่งที่มา : [http://www.rilp.ac.th/webpage_tec/sunisa/download/ebook/doc.](http://www.rilp.ac.th/webpage_tec/sunisa/download/ebook/doc.16 ธันวาคม 2558)

2. ด้านสังคม

ปัจจัยด้านสังคมเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การซื้อ ซึ่งประกอบไปด้วย

- กลุ่มอ้างอิง - กลุ่มตัวแทนที่มีอิทธิพลต่อความคิดของสังคมใดสังคมหนึ่ง เช่น ครอบครัว เพื่อนสนิท ฯลฯ แต่กลุ่มเหล่านี้จะมีข้อจำกัดในเรื่องอาชีพ ระดับชั้นทางสังคมและ ช่วงอายุ
- ครอบครัว - กลุ่มจะมีผลต่ออิทธิพลทางความคิดของผู้บริโภคมากที่สุดเพราะ ผู้บริโภคจะรับฟังความคิดเห็นของคนในครอบครัวเพื่อการตัดสินใจก่อนเสมอ
- สถานภาพคู่ครอง - ผู้บริโภคที่มีสถานะเป็นโสดจะมีความสนใจทางด้าน แฟชั่นมากกว่าผู้บริโภคที่แต่งงานแล้ว อีกทั้งความกล้าในการทดลองการแต่งตัวที่แปลก ใหม่ยังมีสูงกว่าผู้บริโภคที่แต่งงานแล้ว ผู้บริโภคที่แต่งงานแล้วมักคำนึงถึงความสมดุลใน ด้านความต้องการ และทรัพยากรของครอบครัวก่อน อีกทั้งการแต่งกายที่เรียบง่ายกว่า
- ขนาดของครอบครัว - ขนาดของครอบครัวจะส่งผลกระทบต่อเงินที่มีเพื่อใช้ จ่ายสำหรับผลิตภัณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ช่วงอายุของบุตรในครอบครัวก็มีอิทธิพลต่อการ ใช้ จ่ายในครอบครัว โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ผลิตตามแนวโน้มแฟชั่น
- บทบาทและสถานะของผู้ซื้อ - สถานะภาพทางสังคมที่ผู้บริโภคดำรงอยู่บาง บทบาทและสถานะภาพอาจเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา อาชีพและการใช้ชีวิตของ ผู้บริโภค
- วัฏจักรชีวิตของครอบครัว (FLC ,Family life cycle)²³ เป็นลำดับขั้นตอนที่ ผู้บริโภคดำเนินผ่าน และมีทัศนคติและพฤติกรรมตามขั้นตอนนั้น ผู้ทำการตลาดมักกล่าวถึง กลุ่มเป้าหมายโดยระบุเป็นช่วงชีวิตของครอบครัว เช่น “แต่งงานแล้วยังไม่มีลูก” “แต่งงาน และมีลูกแล้ว” “โสด” เป็นต้น คนโสดมักใช้เงินกับ ผลิตภัณฑ์บางอย่างมากกว่าคนที่แต่งงาน และผู้ที่มีลูก โดยจะใช้เงินกับผลิตภัณฑ์ประเภทอาหาร, เทคโนโลยี, เครื่องแต่งกาย, สิ่ง บันเทิง, การรักษาสุขภาพและความงาม
- ความคิดต่อตนเอง (Self-concept) หรือ (Self-perception) หมายถึงการที่ ผู้บริโภครับรู้ตนเอง ความคิดต่อตนเองรวมถึงทัศนคติ การรับรู้ ความเชื่อ และการประเมิน

²³ สุบัญญัติ ไชยชาญ. หลักการตลาด. (กรุงเทพมหานคร : พี.เอ.ลีฟวิ่ง,2543). หน้า 45

ตนเอง ถึงแม้ว่าความคิดต่อตนเองจะเปลี่ยนแปลงจะเปลี่ยนอย่างช้า คนแต่ละคนมีเอกลักษณ์ของตนเองจากความคิดต่อตนเองนี้ความคิดต่อตนเองมีทั้งภาพลักษณ์ที่เราต้องการ (Ideal Self-image) ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่เราต้องการให้เป็นและภาพลักษณ์ที่เป็นจริง (Real Self-image) ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่เรารับรู้ตัวเองจริง โดยทั่วไปเราพยายามยกระดับภาพลักษณ์ของตนเองให้ถึงระดับภาพลักษณ์ที่ต้องการ

• บุคลิกภาพ องค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของความคิดต่อตนเองคือภาพลักษณ์รูปร่าง (Body image) ซึ่งหมายถึงการรับรู้ในเรื่องความงามของรูปร่างหน้าตา คนที่มีการรับรู้ในเรื่องภาพลักษณ์ของรูปร่างมักจะออกกกำลังกายเพื่อลดน้ำหนักมากกว่าผู้ที่ เป็น เพราะต้องการรักษาสุขภาพหรือเหตุผลทางสังคมความคิดที่มีต่อตนเองมีอิทธิพลต่อการบริโภค สิ่งที่ผู้บริโภคแสดงให้เห็นความคิดดังกล่าว เช่น นักศึกษามหาวิทยาลัยที่เรียน อยู่ชั้นปีสุดท้ายอาจเริ่มเปลี่ยนรูปแบบการแต่งตัวให้ดูเหมือนคนทำงานมากขึ้นหรือต้องการลดรอยสักที่เป็นตุ่มเป็นแผลขึ้นออกเพราะคิดว่าคนอยู่ในวัยทำงานแล้วและไม่เหมาะกับ ช่วงชีวิตใหม่ ความคิดต่อตนเองของแต่ละคนไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับว่าอยู่ในบทบาทใด เป็น ผู้ใช้สินค้า ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้จ่ายเงินซื้อ ผู้ใช้สินค้าอาจมีความคิดว่าตัวเองเป็นผู้มีความรู้ใน การใช้อย่างดี แยกแยะได้ว่าสินค้าดีหรือไม่ดี ผู้บริโภคอาจมีความคิดว่าตัวเองเป็นคน ประหยัดมัธยัสถ์ หรือเป็นผู้ที่ไม่ได้สนใจว่าสินค้าจะมีมูลค่ามากน้อย เพราะไม่มีข้อจำกัดใน การใช้จ่าย

3. ด้านส่วนบุคคล

การตัดสินใจของผู้ซื้อนั้นมักจะได้รับอิทธิพลจากคุณสมบัติส่วนบุคคลต่างๆ เช่น

- เชื้อชาติ - กลุ่มคนที่มีเชื้อชาติต่างกันมีความนิยมบริโภคสินค้าที่ต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของโทนสี ลวดลาย และโครงสร้างเงา อันมาจากประสบการณ์และการเลี้ยงดู
- อายุและระยะเวลาของช่วงชีวิต - พฤติกรรมของผู้บริโภคนั้นหากอยู่ในช่วงอายุ เดียวกันก็จะมีพฤติกรรมในการเลือกซื้อที่เหมือนหรือคล้ายกัน ซึ่งช่วงอายุที่แตกต่างกัน จะ มีความชอบหรือความต้องการแตกต่างกันไป อายุของผู้บริโภคมีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ครอบคลุมได้ว่าผู้บริโภคจะซื้อผลิตภัณฑ์อะไร โดยดูที่อายุ อายุสัมพันธ์กับรสนิยมของผู้บริโภค ในเรื่องอาหาร เสื้อผ้า รถยนต์ เฟอร์นิเจอร์ และการพักผ่อนหย่อนใจ รวมถึงรายการ โทรทัศน์ที่ชอบ ในแต่ละช่วงอายุ คนต่างวัยจะมีวิธีการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน เช่น
  - อาชีพ (Occupation)
  - บุคลิกภาพ (Attitude)

- รสนิยม (Taste)
- ความเป็นอยู่ (Taste of Living)
- กิจกรรม (Leisure)

• เพศ ชายและหญิงมีความแตกต่างกันทางสรีระซึ่งทำให้มีความต้องการผลิตภัณฑ์ต่างกัน แต่ละเพศมีบทบาททางสังคม วัฒนธรรมและเศรษฐกิจต่างกัน ชายและหญิงมีอุปนิสัยการซื้อของต่างกัน ชอบสถานที่ที่ไปซื้อของ และมองราคาสินค้าไม่เหมือนกัน บทบาทของผู้หญิงที่เปลี่ยนไปในปัจจุบันทำให้บริษัทต้องมีกลยุทธ์ใหม่ และสร้างผลิตภัณฑ์มุ่งที่กลุ่มผู้บริโภคที่เป็นผู้หญิงมากขึ้น การตัดสินใจของผู้หญิงมักเกี่ยวข้องกับทางเลือกมากกว่าหนึ่ง ผู้หญิงมองว่าการเลือกซื้อสินค้าเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มีให้เลือกและเกณฑ์การเลือกที่เพิ่มขึ้นได้ตลอด

• การศึกษา - การศึกษาของแต่ละบุคคลส่งผลต่อรายได้ อาชีพ วิธีชีวิตความเป็นอยู่และรสนิยมในการเลือกซื้อสินค้าต่างๆ

• อาชีพ - ลักษณะอาชีพมีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคเช่นกันลักษณะอาชีพที่แตกต่างกันก็จะทำให้มีความต้องการที่แตกต่างกัน

• ฐานะทางเศรษฐกิจ - รายรับ รายจ่าย มีกระทบผลและมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อซึ่งหากผู้บริโภคมีรายจ่ายมากกว่ารายรับก็จะทำให้ผู้ซื้อมีการตัดสินใจที่เข้มงวดมากขึ้น

• รูปแบบการใช้ชีวิต - วิธีการใช้ชีวิตซึ่งเห็นได้จากกิจกรรมการใช้ชีวิต ความสนใจ และความคิดเห็นของคนหนึ่งๆ รูปแบบการใช้ชีวิตสะท้อนบุคลิกภาพและความคิดของตนเองของผู้บริโภคการวิเคราะห์ลักษณะทางจิตวิทยา (Psychographics) จะทำให้ทราบว่าผู้บริโภคมีรูปแบบการใช้ชีวิตอย่างไรและสามารถแบ่งผู้บริโภคเป็นประเภทต่างๆ ได้ กล่าวคือเมื่อผู้ทำการตลาดได้ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการใช้ชีวิต ก็จะสามารถแบ่งตลาดเป็นตลาดย่อยและเจาะกลุ่มผู้บริโภคได้ถูกต้อง

4. ด้านจิตวิทยา

การเลือกซื้อของบุคคลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งประกอบด้วย

• การจูงใจ พฤติกรรมเลือกซื้อจะอยู่ที่การสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้บริโภค ดังนั้นคุณจะต้องพิจารณาว่าสินค้าของคุณสามารถสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้บริโภคได้มากน้อยเพียงใด และสิ่งใดคือแรงจูงใจ เช่น ราคา รูปแบบ สี สัน คุณลักษณะ ฯลฯ

- การรับรู้ พฤติกรรมผู้บริโภคขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของผู้บริโภคเองซึ่งแต่ละคนการรับรู้ย่อมไม่เท่าเทียมกัน
- การเรียนรู้ พฤติกรรมผู้บริโภคแต่ละบุคคลคนในการบริโภคสินค้านั้น ย่อมจะต้องมีการเรียนรู้ก่อนเพื่อการใช้ประโยชน์จากสินค้า ซึ่งผู้บริโภคที่ใช้สินค้าเดียวกันอาจจะเรียนรู้การใช้ประโยชน์คนละด้าน
- ความเชื่อและทัศนคติส่วนบุคคล ผู้บริโภคมักใช้ความเชื่อและทัศนคติส่วนตัวในการตัดสินใจซื้อเสมอ

2.2.4.3 การแบ่งรูปแบบพฤติกรรมผู้บริโภคตามลักษณะจิตนิสัย

การแบ่งกลุ่มเป้าหมายตามลักษณะจิตนิสัย(Psychographic Segmentation)

เป็นการแบ่งตามคุณลักษณะทางจิตวิทยา (Psychology) และประชากรศาสตร์ (Demographic) ผสมกัน โดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องเพิ่มจาก demographic ได้แก่ รูปแบบการใช้ชีวิต บุคลิกภาพ ค่านิยม ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ที่สะท้อนตัวตนของกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

การแบ่งตลาดในเชิงจิตนิสัยสามารถที่จะใช้เกณฑ์รูปแบบการดำเนินชีวิต บุคลิกภาพ ชนชั้นทางสังคม ค่านิยม มาใช้ได้ดังนี้

1. **ชั้นทางสังคม (Social Class)** ชั้นทางสังคมมีอิทธิพลอย่างมากต่อความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ เช่น สังคมของชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง หรือชนชั้นล่าง มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในเรื่องของการใช้บริการของโรงแรม เช่น กิจกรรมพักผ่อน การรับประทานอาหาร หรือพบปะสังสรรค์ งานสังคม และอื่น ๆ อีกมากมาย
2. **ค่านิยมและรูปแบบการดำเนินชีวิต (Value and Lifestyle)** ผู้บริโภคจะถูกจัดกลุ่มตามภาพลักษณ์ส่วนตัว ค่านิยมและความพึงพอใจ รวมทั้งเจตคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และรูปแบบการใช้ชีวิต โดยพิจารณาจากกิจกรรมที่กระทำ
3. **บุคลิกภาพ (Personality)** บุคลิกภาพเป็นลักษณะด้านจิตวิทยาที่แตกต่างกันของบุคคล ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งมีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ของแต่ละคน นักการตลาดจึงใช้ตัวแปรทางบุคลิกภาพในการแบ่งส่วนตลาด โดยการสร้างบุคลิกตราสินค้าให้สอดคล้องกับบุคลิกภาพของผู้บริโภค

2.2.4.4 หลักเกณฑ์ที่จำเป็นต้องพิจารณาในการวิเคราะห์ผู้บริโภค²⁴

1. ประโยชน์ของตัวสินค้าและบริการ ผู้บริโภคจะมีพฤติกรรมในการเลือกซื้อโดยสนใจประโยชน์ที่ได้จากตัวสินค้าและบริการ มากกว่าตัวสินค้าและบริการ เช่นการซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ ผู้ซื้อจะคำนึงถึงประโยชน์ที่จะได้รับคือเครื่องจะต้องสามารถประมวลผล ได้รวดเร็วและแม่นยำ

2. ระดับความต้องการ ในทางการตลาดระดับความต้องการสามารถแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ ความอยากได้(Want) ความปรารถนา (Desire) และความต้องการ (Needs) ระดับความต้องการเหล่านี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าผู้บริโภคมีแต่ละคนมีระดับความต้องการที่แตกต่างกันไป ดังนั้นคุณจำเป็นต้องศึกษาอย่างยิ่งว่าสินค้าและบริการของคุณนั้นสามารถเข้าไปตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในระดับใด

3. เกณฑ์มาตรฐานของผลิตภัณฑ์ นอกจากประโยชน์ของสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคจะได้รับแล้วยังมีอีกสิ่งหนึ่งที่ประกอบควบกับประโยชน์นั้นซึ่งเรียกว่า "เกณฑ์มาตรฐานของผลิตภัณฑ์" เช่น รถยนต์ คุณลักษณะส่วนเพิ่มคือ บรรทุกน้ำหนักได้มาก ประหยัดน้ำมัน ฯลฯ ดังนั้นการเลือกซื้อ ผู้บริโภคจึงพิจารณาส่วนเพิ่มเติมเหล่านี้เสมอคุณจะต้องศึกษาว่าคุณลักษณะส่วนเพิ่มที่มีอยู่ในตัวสินค้าและบริการของคุณสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ทั้งหมดหรือไม่

4. พิจารณาจัดลำดับตราสินค้า ผู้บริโภคแต่ละคนเมื่อต้องการเลือกซื้อสินค้าและบริการใดๆ ก็ตามมักจะมีตราสินค้าในใจเสมอ โดยผู้บริโภคจะมีการจัดลำดับตราสินค้าตามเกณฑ์คุณลักษณะที่ผู้บริโภคเลือกไว้ เพื่อประเมินผลและทำการตัดสินใจซื้อ ดังนั้นหากคุณสามารถสร้างตราสินค้าให้เป็นที่รู้จักในตลาดแล้วสินค้าและบริการของคุณก็จะอยู่ในใจของผู้บริโภคในการจัดลำดับตราสินค้า

5. บทบาทในการเลือกซื้อ การตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าและบริการอย่างใดอย่างหนึ่งผู้บริโภคประกอบไปด้วย 5 บทบาทด้วยกัน คือ

²⁴ อรรถ มณีสิงห์. พฤติกรรมผู้บริโภค. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

- ผู้ริเริ่ม เป็นผู้ที่มีความต้องการเป็นคนแรก ซึ่งบุคคลนี้อาจจะไม่ใช่ผู้เป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ใช้สินค้าและบริการนั้นๆ แต่เป็นผู้คิดริเริ่มเพียงอย่างเดียว
- ผู้มีอิทธิพล เป็นผู้ที่มีอิทธิพลทางความคิด ผู้บริโภคอาจจะเข้าไปขอคำปรึกษาและคำแนะนำก่อนการตัดสินใจซื้อ
- ผู้ตัดสินใจ เป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจซื้อ
- ผู้ซื้อ เป็นผู้ที่นำเงินไปจ่ายค่าสินค้าและบริการและนำสินค้านั้นกลับมา
- ผู้ใช้ เป็นผู้นำสินค้าและบริการที่ซื้อมาไปใช้งาน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ผศ.รัตลักษณ์ ปัญจวุฒิวัฒน์ (2551) ได้สร้างแนวทางการวิธีการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากเศษผ้าไหม กลุ่มแม่บ้านตำบลนกออก อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา นำเอาเศษผ้าไหมจากการตัดเย็บเสื้อผ้ามาสร้างมูลค่าเพิ่มโดยการใช้วิธีการตกแต่งประยุกต์จากการตกแต่งเสื้อผ้า ทำเป็นโคมไฟ ผ้าม่าน หมอนอิงกระเป๋า แต่ยังมีเศษผ้าขนาดเล็กมากอีกมากมายที่หลงเหลือจากกระบวนการตัดเย็บ ผู้วิจัยจึงนำมาสร้างสรรค์ประดิษฐ์เป็นดอกไม้ประดิษฐ์รูปแบบต่างๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าให้มากขึ้น โดยมีเกณฑ์กำหนดว่าเศษผ้าต้องไม่เป็น สกปรก สีไม่ตก ไม่มีตำหนิจากการทอหรือย้อม เพราะจะมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ซื้อ

พลวัต เพชรนารถ และ วจี อินทร์รักษ์ (2551) ศึกษาผ้าฝ้ายในการวิจัยเรื่องการผลิตภัณฑ์โคมไฟจากผ้าฝ้ายพื้นเมือง กรณีศึกษาชุมชนบ้านกุดจอก ตำบลกุดจอก กิ่งอำเภอหนองมะโมง จังหวัดชัยนาท พบว่าได้ทำการศึกษาลักษณะและชนิดของเส้นใยฝ้ายอย่างละเอียดเนื่องจากเป็นงานวิจัยของคณะวิทยาศาสตร์ อีกทั้งยังศึกษาลักษณะของการทอ ย้อม ลักษณะของเคมี สีย้อม และสีธรรมชาติ การทอเป็นผืนผ้าโดยมีลักษณะการทอ 4 วิธี คือ การทอพื้นฐาน ทอขีด ทอจก ทอมัดหมี่ ในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์นั้น ผลิตภัณฑ์ที่ชุมชนแห่งนี้ยังคงเป็นรูปแบบผลิตภัณฑ์แบบดั้งเดิม จึงต้องมีการพัฒนาแนวคิด

รูปแบบของผลิตภัณฑ์เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีความแปลกใหม่และเพื่อเพิ่มมูลค่าให้แก่ตัวผลิตภัณฑ์ มีการสำรวจรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายทอพื้นเมือง ซึ่งพบว่า มีลักษณะของผ้าฝ้ายที่คล้ายคลึงกับชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย มีขั้นตอนการผลิตที่ไม่ซับซ้อนมากนัก สามารถผลิตได้ภายในชุมชน และยังสามารถพัฒนาแนวคิดและรูปแบบจากผลิตภัณฑ์นี้เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ได้ ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

สิงหา ปรารมภ และ นิรัช สุตสังข์ (2554) การออกแบบของที่ระลึก โดยใช้อัตลักษณ์เครื่องแต่งกาย ของชุมชนไทลื้อ บ้านหนองบัว อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน พบว่า ผู้วิจัยได้ศึกษาอัตลักษณ์เครื่องแต่งกาย ของชุมชนไทลื้อบ้านหนองบัว อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน เพื่อออกแบบของที่ระลึก ได้แก่ ตุ๊กตาหุ่นชายหญิง สวมใส่เครื่องแต่งกายของชุมชน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นสื่อกลางในการเผยแผ่วัฒนธรรมของชุมชน มีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหลักฐานต่างๆ ของไทลื้อ เกี่ยวกับลักษณะเครื่องแต่งกายที่ใช้ในอดีต จากการบันทึกเรื่องราวของภาพกิจกรรมผ้าผืนจังหวัดหนองบัว บ้านจำลองไทลื้อ พระธาตุจอมแจ้ง อนุสาวรีย์เจ้าหลวงเมืองลำ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ และใช้แนวคิด Contemporary ethnic style เป็นรูปแบบหลักในการออกแบบ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาชมวิถีชีวิตชุมชนไทยลื้อ และได้รับความสนใจอย่างมาก

จรัสพิมพ์ วังเย็น (2554) การออกแบบเครื่องนุ่งห่มเพื่อพัฒนารูปแบบสินค้าพื้นเมือง กรณีศึกษา ผ้าจากไทรยวน จังหวัดราชบุรี พบว่าชุมชนทอผ้าจากไทรยวนมีการพัฒนารูปแบบของลวดลายให้ทันสมัยมากขึ้นตามความต้องการของผู้บริโภค โดยมีแนวคิดในการทอผ้าแบบวิถีดั้งเดิมผสมผสานกับการผลิตเพื่อการค้า เกิดเป็นลวดลายที่แบ่งได้เป็นสองประเภทคือ ลวดลายแบบดั้งเดิมและลวดลายแบบประยุกต์ ผู้วิจัยได้นำเอาผ้าในกลุ่มผ้าชิ้นตามาใช้ในการออกแบบเครื่องแต่งกายเนื่องจากเป็นลายที่มีลักษณะกระจายอยู่เต็มตัวผืนผ้า และมีความเหมาะสมที่จะนำมาออกแบบมากกว่าผ้าจากชนิดอื่นที่มีเฉพาะตรงตีนผ้า อีกทั้งลวดลายเป็นลายที่มีขนาดเล็ก และมีสีสันที่หลากหลาย ราคาไม่แพงมากเหมาะสมสำหรับการนำมาทดลองพัฒนาเป็นตัวอย่างรูปแบบผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายสำหรับสตรีวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 25-40 ปี จำนวน 6 ชุด โดยวิเคราะห์ผลการประเมินจากทัศนคติที่มีต่อการเลือกใช้เสื้อผ้าสำเร็จรูปจากผ้าทอพื้นเมืองมาใช้ร่วมกับการออกแบบ

ปิยะนุช กมลวิศิษฎ์ (2552) ได้ศึกษาวิธีการนำวัสดุเหลือใช้จากกระบวนการผลิตกางเกงยีนส์บริษัทฮาร่า ไทยแลนด์จำกัด ได้เสนอวิธีการในการวิเคราะห์เศษผ้าที่ได้และจัดกลุ่มสีของผ้ายีนส์ตามกระบวนการซัก ฟอก และย้อม เพื่อให้สามารถนำเศษผ้ายีนส์

ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างง่าย โดยสร้างเกณฑ์ในการเลือกเศษผ้า ได้แก่ สีของเศษผ้ายีนส์ที่เหลืองมากที่สุด และเป็นชั้นที่มีรูปร่างชัดเจน ไม่มีลักษณะแยกย่อยออกมา เนื่องจากส่วนดังกล่าวไม่เอื้ออำนวยต่อการตัดต่อและสร้างสรรค์ผลงาน

ปณทริกา สุขนธสิงห์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาศักยภาพทางการตลาด ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า และสร้างเครือข่ายความร่วมมือ : กรณีศึกษา กลุ่มอาชีพตัดเย็บบ้านน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการดำเนินงาน สภาพปัญหา และความต้องการของกลุ่มอาชีพตัดเย็บบ้านน้ำร้อน ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ พัฒนาศักยภาพทางการตลาด ในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยใช้วัสดุจากเศษผ้า และสร้างเครือข่ายความร่วมมือต่อยอดองค์ความรู้ให้แก่ชุมชนในตำบลน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชากรในการศึกษา คือ กลุ่มอาชีพตัดเย็บหมู่ 5 บ้านน้ำร้อน ตำบลน้ำร้อน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์ แบบประเมินพฤติกรรม การเรียนรู้ ของสมาชิกกลุ่มอาชีพ และแบบประเมินความรู้ความสามารถ และทักษะ และระดับรายได้ ผลการวิจัย พบว่า มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้า 3 ชิ้นงาน ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ไม้แจ้จากเศษผ้า ผลิตภัณฑ์ดอกไม้แฟนซีจากเศษผ้า ผลิตภัณฑ์คีย์โคฟเวอร์ของกุญแจจากเศษผ้าและชุมชนสามารถนำไปจัดจำหน่ายได้ เกิดการพัฒนาศักยภาพทางตลาด

Kenneth D. Langley, Yong K. Kim and Armand F. Lewis (2000) การวิจัยเรื่อง การลดปริมาณเศษผ้า พบว่าเศษผ้าจากการตัดเย็บถูกนำไปทิ้งและนำไปใช้ต่อในระบบอุตสาหกรรมเพื่อทำความสะอาด หรือถูกนำไปกำจัดอย่างไม่ถูกวิธี จะทำให้เกิดมลภาวะมากกว่าการทิ้งเศษผ้าตามกระบวนการทิ้ง โดยผลการวิจัยมีการกล่าวอ้างถึงสถิติของมลภาวะที่เกิดขึ้นในขั้นตอนกระบวนการทำลายและกำจัดเศษผ้า เปรียบเทียบระหว่างเศษผ้าธรรมดา กับเศษผ้าที่ถูกนำไปใช้เพื่อทำความสะอาด ได้ผลว่าเศษผ้านั้นไม่เหมาะสมต่อการนำไปใช้ต่อในรูปแบบของการทำความสะอาดหรือกำจัดทิ้ง กล่าวคือ กระบวนการดังกล่าวต้องใช้พลังงานในการขนส่งและการเผาทำลายเศษผ้าทำให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกมากกว่าการใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับเช็ดทำความสะอาดโดยเฉพาะ ควรนำเศษผ้าไปใช้ซ้ำในทางการอื่นมากกว่าการใช้ทำความสะอาดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ในการออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ รูปลักษณะที่พบเห็นต้องคงเอกลักษณ์ของชุมชนไว้ โดยทำการปรับเปลี่ยนเพียงแนวคิดภาพลักษณ์เท่านั้น
2. ควรเลือกนำเอาวัสดุในท้องถิ่นมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. เพื่อความยั่งยืนของชุมชน ต้องพัฒนาศักยภาพของชุมชนให้สามารถเรียนรู้ กระบวนการและผลิตผลิตภัณฑ์ได้เอง ต้องทำการศึกษาว่าชุมชนมีศักยภาพด้านใดบ้างที่จะสามารถช่วยพัฒนาได้
4. ควรใช้เศษผ้าอย่างคุ้มค่าที่สุด หรือไม่ควรให้เหลือทิ้งเป็นขยะ
5. ผ้าฝ้ายมีข้อจำกัดในการตัดเย็บ คือมีความหนา มีเศษฝ้ายทออยู่หลากหลายสี หลากหลายขนาด ผู้วิจัยควรมีความระวังในการออกแบบ
6. ข้อจำกัดของเศษผ้า ต้องไม่เปรอะเปื้อน สกปรก เพราะจะเป็นการลดคุณค่าของผลิตภัณฑ์ ควรตั้งเกณฑ์ในการเลือกเศษผ้ามาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกตัดต่อและสร้างสรรค์ผลงานออกแบบ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้: กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอเหลือที่บ้านเฮี้ย อ.บัว จังหวัดน่าน” มีจุดประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดและสร้างเป็นหลักสูตรแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัด โดยใช้ผ้าฝ้ายทอเหลือ บ้านเฮี้ย อำเภอบัว จังหวัดน่าน

ผู้วิจัยได้แบ่งกระบวนการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน เพื่อสะดวกต่อการเก็บข้อมูลและประเมินผล ดังนี้

ส่วนของกระบวนการวิจัย	วิธีการดำเนินงานวิจัย
3.1 การศึกษาข้อมูลและการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	1. ศึกษาข้อมูลที่เป็นเอกสาร รวบรวมข้อมูลจากหนังสือหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
	2. สร้างเครื่องมือการเก็บข้อมูล ได้แก่ แนวคำถามแบบมีโครงสร้างสำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ
	3. เก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก
3.2 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง	1. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปแนวคิดที่ได้จากนั้นจึงสร้างคำถามสำหรับแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
	2. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม
	3. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
3.3 การเก็บข้อมูลประเมินผลการออกแบบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น	1. นำผลการวิเคราะห์มาออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายตรวจสอบ และสอบถามผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเพื่อหาประสิทธิภาพของการออกแบบ (ต่อ)

	2. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย จากนั้นนำเสนอ ผลงานวิจัย การออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภท กระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการ ตัด โดยใช้ผ้าฝ้ายทอเหลือที่บ้านเฮี้ย
3.4 การเก็บข้อมูลประเมินผลการ ออกแบบจาก ผลการประเมิน ต้นแบบโดยกลุ่มตัวอย่าง	1. สอบถามกลุ่มตัวอย่าง คนเมืองและคนน่าน เกี่ยวกับความพึงพอใจในต้นแบบที่นำเสนอ 2. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

โดยทั้งสามส่วนมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

3.1 การศึกษาข้อมูลและการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการในการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์แฟชั่น จากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดให้แก่ชุมชนบ้านเฮี้ย

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนรวบรวมข้อมูลมาจาก แหล่งข้อมูล 2 ประเภท

1.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ ข้อมูลประเภทเอกสาร และสิ่งพิมพ์ อิเล็กทรอนิกส์ แบ่งเนื้อหาที่ต้องศึกษาไว้เป็น 2 ส่วน คือ

1.1.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูลและทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น จากการรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1.2 ข้อมูลทางด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือ ใช้จากกระบวนการตัดให้แก่ชุมชนบ้านเฮี้ย รวบรวมข้อมูลจากหนังสือหรืองานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง

1.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลประเภทบุคคล ศึกษาจากการเก็บ ข้อมูลการออกแบบจากการสอบถาม โดยสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)

1.2.1 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย จำนวน 6 ท่าน ได้แก่

1. นางแพว คำภานุช ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย

2. นางกิงจันทร์ ลี้อยศ ช่างทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย
3. นางสมพร ไวทาน ช่างสกรีนและตกแต่งผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย
4. นางคำเอื้อย มูลคำ ช่างเย็บผ้าบ้านเฮี้ย
5. นางศรีสุดา ไวทาน ผู้บริหารงานฝ่ายขาย กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย
6. นางสาวอาทิมา ลี้อยศ ผู้บริหารงานฝ่ายขายและประสานงาน กลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย

1.2.2 การสัมภาษณ์จากนักวิชาการและนักออกแบบ เพื่อสอบถามแนวทางในสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์ที่สร้างสรรค์จากเศษผ้าและแนวทางในการออกแบบ ใช้วิธีการเลือกแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เกณฑ์ในการคัดเลือกนักวิชาการและนักออกแบบ

- เป็นผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นผู้ที่มีประสบการณ์ในวงการมากกว่า 5 ปี ขึ้นไป

- จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

โดยมีรายนามนักวิชาการและนักออกแบบ จำนวน 3 ท่านดังนี้

1. อาจารย์สิริชชา สำลีทอง
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และอาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบแฟชั่น
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. คุณพรรณทิพา พ่วงดี
นักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทเครื่องประดับและกระเป๋า
บริษัทธนุลักษณ์ จำกัด มหาชน
3. คุณทองทิพย์ วีระกะสัส
ช่างทำแม่แบบและตัดเย็บกระเป๋า
รับจ้างบริษัทชั้นนำเช่น แบรินด์อิชชู (Issue)

ในการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประเด็นคำถามจะเขียนขึ้นมาจากการประมวลข้อมูลประเภทเอกสาร คำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์จะเป็นข้อสรุปส่วนแรกของผลการวิเคราะห์ในบทที่ 4 แนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ได้กำหนดขอบเขตของประเด็น

เกี่ยวกับแนวทางในการในการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์แฟชั่นที่สร้างสรรค์จากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัด ดังนี้

1. ประวัติของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย ที่มาของเศษผ้าและการนำเศษผ้าไปประยุกต์ใช้ผลิตเป็นสินค้าเพื่อจำหน่าย
2. แนวคิด ทักษะและการสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ย
3. ความเหมาะสมของทฤษฎี องค์ประกอบในการออกแบบและหลักการที่ใช้พัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ย
4. แนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอและทิศทางในการออกแบบ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลในส่วนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์มีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวเกี่ยวกับบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เพื่อแสดงความคิดเห็นในลักษณะเลือกตอบ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล 1 ท่านใช้เวลาประมาณ 60 นาที โดยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว (Face - to-Face –Interview)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) โดยหาค่าเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามการสัมภาษณ์ที่มีข้อคิดเห็นที่ตรงกันมากที่สุดมาเป็นข้อสรุป

4.2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการเขียนบันทึกแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและนำข้อมูลที่มีเนื้อหาและประเด็นที่ซ้ำๆกัน (Theme) มาหาข้อสรุปที่เชื่อมโยงกับข้อมูลเชิงปริมาณที่วิเคราะห์ได้เพื่อตอบคำถามการวิจัย

3.2 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อวิเคราะห์รูปแบบและแนวทางในการออกแบบให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) ในรูปของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อสำรวจตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ กลุ่มสตรีผู้บริโภคผลิตภัณฑ์แฟชั่น (จากกลุ่มประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มสตรีผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แฟชั่น ได้แก่ กลุ่มคนเมือง หรือ คนกรุงเทพฯ และคนต่างจังหวัดที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 25 คน โดยเก็บข้อมูลจาก งานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ และกลุ่มคนน่านคนจังหวัดน่านที่อาศัย หรือประกอบอาชีพในจังหวัดน่านและแถบภาคเหนือ ส่วนใหญ่ใช้สินค้าจากผ้าฝ้ายทอ โดยเก็บตัวอย่างจาก การลงพื้นที่ ณ เมืองน่าน จำนวน 25 คน รวมทั้งหมด 50 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลในส่วนนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าทอ และเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในผลิตภัณฑ์แฟชั่นของกลุ่มผู้บริโภค ซึ่งมีอยู่ 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า

ส่วนที่ 3: ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเลือกใช้สินค้าจากเศษผ้าทอ

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

4.1. ศึกษาและวิเคราะห์เกี่ยวกับทฤษฎีทางการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นโดยสรุปผลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการออกแบบ และศึกษาข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร จากบทความ หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นการหาองค์ประกอบหลักและรูปแบบของการออกแบบที่มีความเหมาะสม เป็นเอกลักษณ์สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

ทฤษฎีและแนวทางการออกแบบศิลปะที่ใช้ คือ

1. ทฤษฎีสีและสเกลภาพของโคบายาชิ การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค
2. องค์ประกอบในการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น

4.2. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเสื้อผ้าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ที่ได้จากการสำรวจลงพื้นที่ตามห้างร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเสื้อผ้า เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ได้แก่ รูปแบบ ราคาสินค้า วัสดุและกลุ่มผู้บริโภค

4.3. ศึกษาและวิเคราะห์หาผลจากการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเสื้อผ้า โดยเริ่มวิเคราะห์ความต้องการของกลุ่มบริโภคเป็นข้อมูลหลักเพื่อเป็นฐานข้อมูลสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเสื้อผ้าฝ้ายทอให้สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด

5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี
ผู้เชี่ยวชาญด้านระบบการศึกษาและการวิจัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนพรรณ บุญรัตน์กสิน
อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
3. อาจารย์ปรุพลภย์ พฤษโสภี
อาจารย์ประจำ สาขาวิชาการออกแบบพัสดุภัณฑ์
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$
เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence)
N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่

ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้

ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่านซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนข้อที่มี IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าร้อยละจากแบบสอบถาม

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบประเมิน ทำการตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบ และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

3.3 เก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น

มีจุดประสงค์เพื่อประเมินและตรวจสอบแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัด โดยใช้ผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮี้ย ในส่วนนี้ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มนักออกแบบ โดยนำผลการวิเคราะห์มาออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายตรวจสอบ และสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องเพื่อหาประสิทธิภาพของการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอว่าตรงกับสมมติฐานหรือไม่ โดยการสร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญจำนวน 2 ชุด ได้แก่ การประเมินต้นแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน ครั้งที่ 1 โดยประเมินต้นแบบ จำนวน 9 แบบ จากนั้นสรุปแบบอภิปรายผล และออกแบบต้นแบบใหม่ แล้วทำการประเมินต้นแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน ครั้งที่ 2 โดยประเมินต้นแบบ จำนวน 3 แบบและประเมินขนาดที่เหมาะสมจากแม่แบบกระดาษ

1. เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น

1.1 เป็นผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นผู้ที่มีประสบการณ์ในวงการมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

1.2 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

โดยมีรายชื่อบุคลากรผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น จำนวน 5 คน ดังนี้

1. อาจารย์ศุภนิชา ศรีวรรเดชไพศาล
อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้เชี่ยวชาญด้านการประดิษฐ์และตกแต่งด้วยผ้า
2. อาจารย์จิราพร หุตะกมล
อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งทอ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการตัดเย็บสิ่งทอ
3. อาจารย์มัลลิกา จงจิตต์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบแฟชั่นผ้าและเครื่องแต่งกาย
คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและตกแต่งผลิตภัณฑ์จากผ้า
4. คุณชนกนันท์ มุกดาพงศธร
บริษัท TOUCHING POINT
ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นและที่ปรึกษาด้านการ
สร้างแบรนด์สินค้าแฟชั่น
5. คุณสุระเกียรติ รัตนอำนวยศิริ
ที่ปรึกษาพิเศษ บริษัท ไอ ซี ซี อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล จำกัด(มหาชน)
ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์แฟชั่น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลในส่วนนี้คือ แบบประเมิน โดยเนื้อหาประกอบด้วย ส่วนต่างๆ คือ

ส่วนที่ 1 : การประเมินต้นแบบ

1. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ
2. ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและการกำหนดร้อยละของสี
3. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ
4. ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า
5. ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง

ส่วนที่ 2 : ความเหมาะสมด้านขนาดของกระเป่า เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการผลิต
ด้วยชุมชนเองในอนาคต

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แพชชั่นประเมินความคิดเห็นที่มีต่อ
ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แพชชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอ โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตรา
ส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีเกณฑ์ 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) เป็นการวัด
ข้อมูลประเภทอันตรภาคชั้น (Interval Scale) ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนประกอบด้วย

ระดับของความคิดเห็น และคะแนน

มากที่สุด	= 5 คะแนน
มาก	= 4 คะแนน
ปานกลาง	= 3 คะแนน
น้อย	= 2 คะแนน
น้อยที่สุด	= 1 คะแนน

การแปลความหมายค่าคะแนนเฉลี่ยการออกแบบ ซึ่งมีสูตรในการคำนวณ เพื่อหา
ช่วงห่างของข้อมูลในแต่ละชั้น (อันตรภาคชั้น) ดังนี้ (ชานินทร์ ศิลป์ จารุ 2553 : 142)

อันตรภาคชั้น = ค่าพิสัย

จำนวนชั้น แทนค่า = $5-1$

$5 = 0.80$

จากการแทนค่าตามสูตรดังกล่าวข้างต้น เห็นได้ว่า ช่วงห่างของข้อมูลในแต่ละ
อันตรภาคชั้น (Interval Scale) มีค่าเท่ากับ 0.8 ดังนั้น ระดับคะแนนเฉลี่ย จึงแสดงผลได้ 5
ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย แปลผล

4.21 – 5.00	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.61 – 3.40	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.81 – 2.60	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.01 – 1.80	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

วิเคราะห์ผลข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาสร้างเป็นแบบประเมินและตรวจสอบ
หลักสูตร

4. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ดังนี้

1. อาจารย์ชนากานต์ เรืองณรงค์

อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นและเจ้าของแบรนด์กระเป๋า

Drizzle

2. คุณนิศาชล หอมเพชร

Brand Director บริษัทเทียมจันทร์ใหม่ไทย

อาจารย์พิเศษด้านการจัดการสินค้าแฟชั่น มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

3. อาจารย์ปภวนพรพัฒน์ มนต์พรดิศรณ์

อาจารย์สอนการออกแบบแฟชั่น Fashion Design Studio

ผู้อำนวยการพิเศษด้านการออกแบบตัดเย็บและการดูแลภาพลักษณ์สินค้าแฟชั่น

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence)

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่

ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้

ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่านซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนข้อที่มี IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าร้อยละจากแบบสอบถาม

3.4 เก็บข้อมูลประเมินผลการออกแบบจาก ผลการประเมินต้นแบบโดยกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ กลุ่มสตรีผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์แฟชั่น (จากกลุ่มประชากรที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มสตรีผู้ใช้ผลิตภัณฑ์แฟชั่น ได้แก่ กลุ่มคนเมือง หรือ คนกรุงเทพฯ และคนต่างจังหวัดที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 25 คน โดยเก็บข้อมูลจาก งานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ และกลุ่มคนน่านคนจังหวัดน่านที่อาศัย หรือประกอบอาชีพในจังหวัดน่านและแถบภาคเหนือ ส่วนใหญ่ใช้สินค้าจากผ้าฝ้ายทอ โดยเก็บตัวอย่างจาก การนำเสนอผลงานวิจัย ในงานมหกรรมผ้าทอและเครื่องเงินเมืองน่าน ครั้งที่ 3 ณ ช่างเมืองน่าน จำนวน 25 คน รวมทั้งหมด 50 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บข้อมูลในส่วนนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าทอ และเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในผลิตภัณฑ์แฟชั่นของกลุ่มผู้ประกอบการ ซึ่งมีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

วิเคราะห์และอภิปรายผลจากผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเมินความคิดเห็น และสร้างแบบสอบถามโดยใช้องค์ประกอบในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์กระเป๋ที่ทำจากเศษผ้าเป็นเกณฑ์ในการประเมิน

5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ดังนี้

1. อาจารย์ชนากานต์ เรืองณรงค์

อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นและเจ้าของแบรนด์กระเป๋า

Drizzle

2. คุณนิศาสล หอมเพชร

Brand Director บริษัทเทียมจันท์ใหม่ไทย

อาจารย์พิเศษด้านการจัดการสินค้าแฟชั่น มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

3. อาจารย์ปภณพรพัฒน์ มนัสพรดิศรณ์

อาจารย์สอนการออกแบบแฟชั่น Fashion Design Studio

ผู้อำนวยการพิเศษด้านการออกแบบตัดเย็บและการดูแลภาพลักษณ์

สินค้าแฟชั่น

หลังจากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร $IOC = \sum R$

เมื่อ IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence)

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่

ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้

ค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

ผู้วิจัยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถามจากผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่านซึ่งได้ตรวจสอบแบบสอบถามแล้วเห็นว่าแบบสอบถามทุกข้อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงของเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้าน และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ส่วนข้อที่มี IOC ต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.5 ถึง 1

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยการคำนวณค่าเฉลี่ยจากแบบสอบถาม และวิเคราะห์โดยการคำนวณค่าร้อยละจากแบบสอบถาม

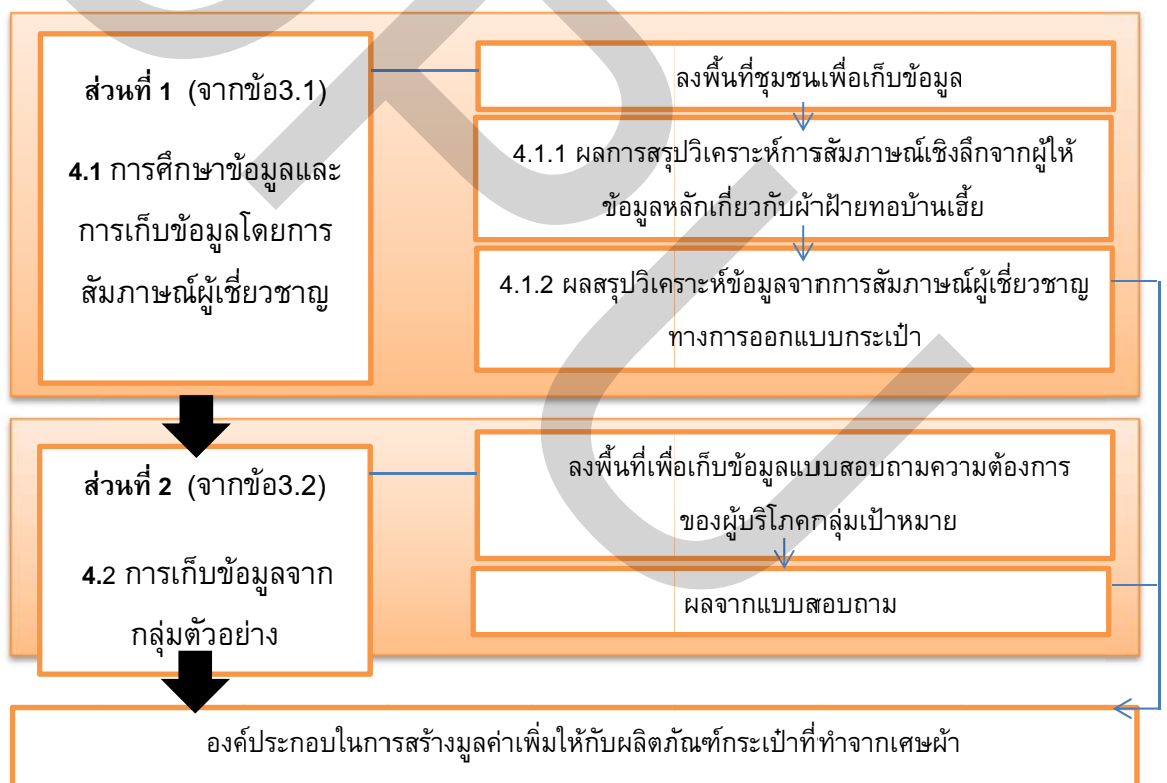
ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามและแบบประเมิน ทำการตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดย
ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบ และแยก
แบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

RPUC

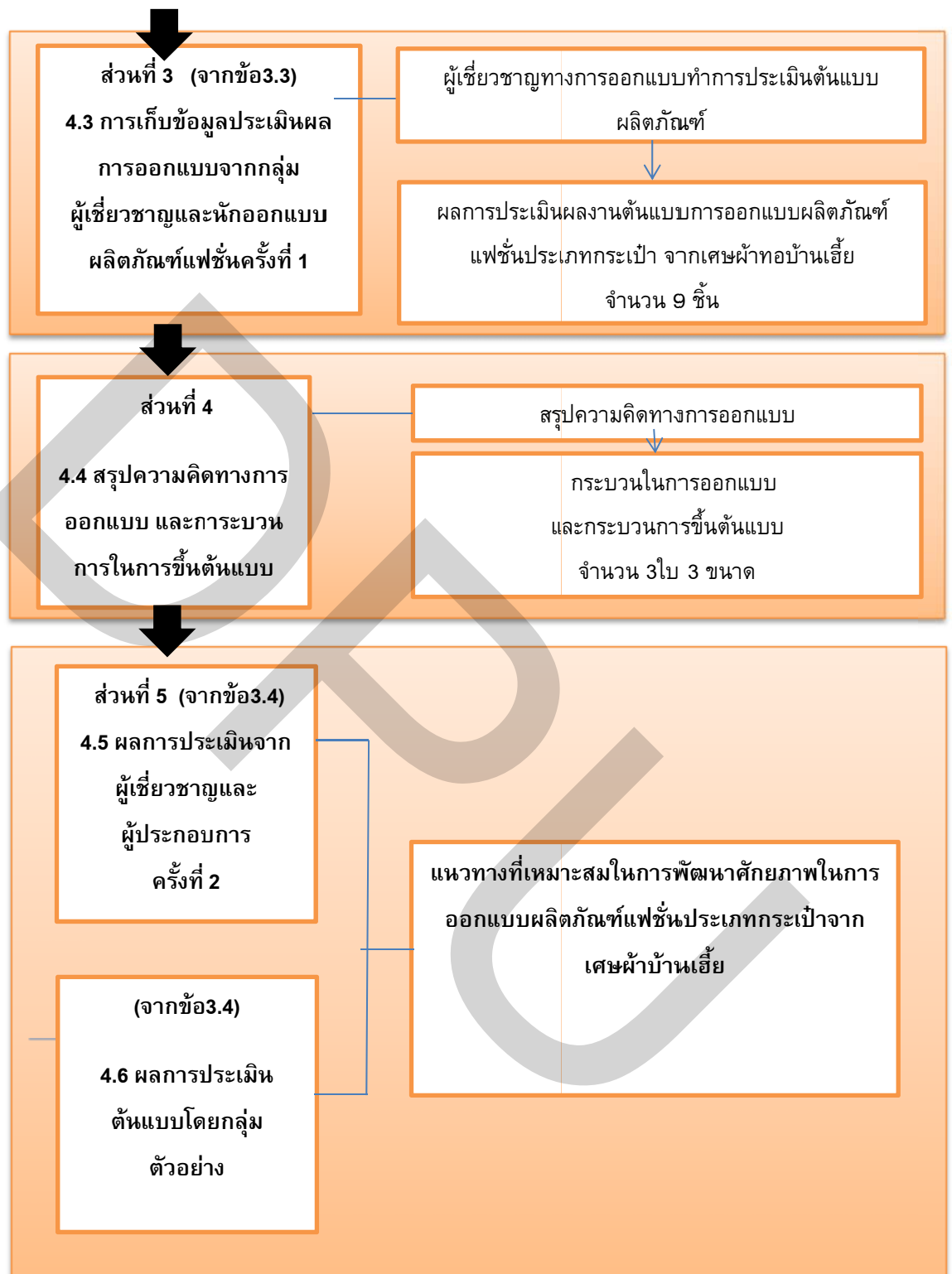
บทที่ 4

ผลการดำเนินงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้: กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮี้ย อ.ปัว จังหวัดน่าน” มีจุดประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดและนำเสนอรูปแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัด โดยใช้ผ้าฝ้ายทอไทลื้อ บ้านเฮี้ย ผู้วิจัยได้สร้างแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ของส่วนต่างๆในบทนี้ดังนี้

(ต่อ)

4.1 การศึกษาข้อมูลและการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

4.1.1 ผลการสรุปวิเคราะห์การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย

จากการลงพื้นที่ที่วิสาหกิจชุมชนทอผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย อ.บัว จ.น่าน โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย จำนวน 6 ท่าน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ช่างขึ้นต้นแบบและแม่แบบ ช่างทอผ้า ช่างเย็บผ้า และผู้ทำการตลาดจัดจำหน่ายสินค้าในการออกงานแสดงสินค้า เพื่อสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นประวัติของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย ที่มาของเศษผ้าและการนำเศษผ้าไปประยุกต์ใช้ผลิตเป็นสินค้าเพื่อจำหน่าย

โดยผู้วิจัยสามารถสรุปวิเคราะห์ได้โดยแบ่งเป็นประเด็นหัวข้อ ดังนี้

4.1.1.1 ศักยภาพของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย

สมาชิกและหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ประกอบด้วยกลุ่มแม่บ้านโดยส่วนใหญ่ จะเป็นคนเฒ่าคนแก่และคนที่มีอาชีพรับจ้างที่ว่างจากการทำนาและทำสวน มาเป็นช่างทอ ช่างเย็บ และช่างสกรีน ทั้งทำงานตักแต่งเพื่อผลิตสินค้าออกจำหน่าย

ภาพที่4.1 : ภาพบันทึกการสัมภาษณ์ 1.นางแพว คำภาหนู 2.ช่างทอผ้า นางคำเอื้อย มูลคำ 3. ผู้บริหารงานฝ้ายชาย นางศรีสุดา โวทาน 4.นางสมพร โวทาน ช่างทอผ้าและช่างสกรีน
ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

ตารางที่ 4.1 : ตารางจำแนกประเภทของงานและจำนวนคนทำงานในชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย

ประเภทของงาน	จำนวนคน
ช่างเย็บ	10 (ช่างชั้นสูง 4คน ช่างเย็บทั่วไป 6คน)
ช่างทอ	3
ช่างสร้างแม่แบบเพื่อตัด	1
ช่างทำงานสกรีน	1
ช่างทำงานตกแต่ง เช่น ปักลาย	2
งานจิปาตะอื่นๆ เช่น ช่างรีด ช่างอัดกาว	2
ฝ่ายขายและการตลาด	2
รวม	21

ช่างส่วนใหญ่ไม่ได้เรียนตัดเย็บโดยตรง เน้นเรียนแบบสืบทอดจากบรรพบุรุษศึกษาด้วยตนเอง มีบางส่วนที่ศึกษาระยะสั้นจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานแล้วมาพัฒนาฝีมือต่อเอง หากวิเคราะห์จากผลิตภัณฑ์ที่มีขายอยู่นั้น สามารถประเมินได้ว่าเป็นช่างระดับกลางหรือเป็นช่างที่สามารถสร้างงานได้ระดับกลาง ไม่เน้นงานประณีตมากนัก

ช่างทอผ้าบางคนทำงานเย็บได้ หรือทำงานตกแต่งได้ หลายคนสามารถทำงานได้หลากหลาย อันเกิดจากการเรียนรู้ระหว่างกัน หากใครป่วยหรือไม่มาทำงานก็สามารถทำงานแทนกันได้บางส่วน

ทางชุมชนมีการจ้างช่างทอรับนอก แล้วแต่จำนวนที่ต้องการหรือช่วงผลิต เช่น จากสปป.ลาว หรือจังหวัดสุโขทัย เชียงใหม่ แพร่ อีกทั้งส่วนที่เป็นงานไม่ละเอียดหรืองานอย่างง่าย จะมีนักเรียนนักศึกษาที่หารายได้พิเศษ มารับกลับไปทำที่บ้าน เช่น เย็บตุ๊กตาหรือปลอกหมอน ซึ่งเป็นการกระจายรายได้ให้แก่ชุมชนโดยรอบอีกทางหนึ่งจึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่าสมาชิกในชุมชนมีศักยภาพทางด้านการทอ และการตัดเย็บเสื้อผ้าในระดับกลาง สามารถประยุกต์ไปสู่การเย็บกระเป๋าได้หากมีต้นแบบนำเสนอให้

ด้านพื้นฐานทางการออกแบบ ผู้นำชุมชนเป็นผู้ควบคุมรูปแบบการออกแบบและการผลิตทั้งหมด จากการสัมภาษณ์พบว่าได้นำเอาแบบจากนิตยสารแฟชั่น แม่แบบสำเร็จจากหนังสือแฟชั่นมาปรับและพัฒนาเป็นแบบของตนเอง จากนั้นจึงทดลองทำตัวอย่างเพื่อวาง

จำหน่ายหน้าร้าน ลูกค้าจะเลือกแบบเพื่อวัดตัวตัด โดยลูกค้าส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงวัยกลางคน ส่วนเสื้อผ้าผู้ชายจ้างช่างต่างจังหวัด ได้แก่สุโขทัย และเชียงใหม่ จึงวิเคราะห์ได้ว่า พื้นฐานทางการออกแบบของชุมชนนั้นเป็นขั้นของการประยุกต์จากสิ่งที่มี ยังไม่สามารถผลิตหรือคิดค้นแบบได้เอง ในพัฒนาศักยภาพในการผลิตและการออกแบบกระเป๋านั้น ต้องคำนึงถึงความยากง่ายของแบบตัดและกระบวนการผลิตเป็นสำคัญ

ด้านการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกในชุมชน การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรของชุมชน จะมีการจัดทำแผนธุรกิจและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีการส่งผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ช่างทอผ้าและฝ่ายขาย ฝ่ายการตลาดไปอบรมเพิ่มเติมความรู้ทางด้านเส้นใย สิ่งทอและแนวโน้มในการออกแบบอย่างต่อเนื่อง ทำให้นำความรู้ต่างๆ เช่นการนำเส้นใยผลิตใหม่มาประยุกต์ใช้หรือแหล่งที่มาของวัตถุดิบและเรื่องแหล่งกระจายสินค้ามาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในชุมชน ทำให้ชุมชนได้รับรางวัลอันเป็นผลมาจากการเข้าร่วมโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านต่างๆมาโดยตลอด จึงเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของชุมชนในด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจ

ภาพที่ 4.2 : รางวัลส่งเสริมและช่วยเหลือสิ่งแวดล้อม และประกาศนียบัตรผลิตภัณฑ์โอท็อประดับสี่ดาวของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย ตามลำดับ

ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

ด้านวัสดุและอุปกรณ์ วัสดุท้องถิ่นที่มี ได้แก่ เส้นใยฝ้าย ไหมประดิษฐ์ กระดุมไม้ กระดิ่ง เครื่องเงินประดับตกแต่ง สามารถหาซื้อได้ในอ.เมืองน่าน หากมีความต้องการแบบแปลกใหม่พิเศษ จะต้องสั่งซื้อจากเชียงใหม่ หรือกรุงเทพฯ วิเคราะห์ได้ว่า ควรใช้วัสดุที่มีในชุมชนหรือวัสดุที่ชุมชนหาได้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อความยั่งยืน อยู่เองได้

ภาพที่4.3 : วัสดุท้องถิ่นที่หาได้ง่ายในแถบเมืองน่าน

ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

ทางชุมชนมีจักรเย็บผ้าอุตสาหกรรมจำนวน 10 ตัว ทั้งจักรเย็บอุตสาหกรรมขนาดมาตรฐานและจักรเย็บริมผ้า มีจักรเย็บผ้าแบบกระเป่าซึ่งสามารถใช้ปักกลายได้จำนวน 1 ตัว

จึงสามารถสรุปได้ว่า การออกแบบกระเป่านั้นจะไม่สามารถใช้หนังมาเป็นส่วนประกอบในการผลิตได้ เนื่องจากหนังมีความหนามากกว่าผ้า และต้องใช้จักรเย็บหนังพิเศษที่มีเข็มจักรและขนาดของเครื่องใหญ่กว่าจักรเย็บผ้า ทั้งนี้คุณภาพและปริมาณของอุปกรณ์ที่มีนั้นเพียงพอต่อการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ที่นำเสนอ ควรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในกระบวนการผลิตให้คุ้มค่าที่สุด

ภาพที่4.4 : อุปกรณ์และบรรยากาศในห้องผลิตชิ้นงาน ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยว

ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

4.1.1.2 การตลาด

รายได้และการจำหน่ายสินค้า

รายได้หลักของชุมชนมาจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์แฟชั่น ได้แก่ เสื้อผ้า ผ้าชิ้น ผ้าพันคอ อันต์บรองลงมาได้แก่ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในครัวเรือน โดยมาจากสถานที่ในการจัดจำหน่ายสินค้าได้แก่ หน้าร้านที่ชุมชนบ้านเฮี้ย การออกร้านของจังหวัด เช่นงานออกร้านที่กรุงเทพฯ ได้แก่ สายใยรัก งานโอทอปประจำปีในเมืองทองธานี งานแสดงสินค้าโดยกรมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม งานในอำเภอเมืองหรือระดับจังหวัด ได้แก่ งานปีใหม่ งานน่านเนิบๆ งานผ้าและเครื่องเงินเมืองเหนือ งานออกร้านต่างประเทศ ได้แก่ประเทศจีน ประเทศญี่ปุ่น เป็นต้น

ภาพที่ 4.5 : ร้านจำหน่ายสินค้าและสำนักงานขายชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย
ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

ภาพที่ 4.6 : บรรยายภาพการออกร้านในงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์โอทอป ณ เมืองทองธานี และการออกร้านในจังหวัดน่านชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย
ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

รายได้ลำดับต่อมาได้มาจากรับจ้างทำชุดยูนิฟอร์ม ด้วยจังหวัดน่านมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมให้โรงเรียนและหน่วยงานราชการ ทำการสวมใส่ผ้าไทยหรือผ้าท้องถิ่น โดยออกนโยบายให้มีการใส่ชุดผ้าไทยหรือผ้าท้องถิ่นในการออกงานประจำจังหวัด หรือการสวมใส่ชุดผ้าไทยในทุกวันศุกร์ ทำให้เกิดโอกาสในการขยายตลาดไปสู่ตลาดบนได้แก่ ประเภทเสื้อผ้าออกงาน และตลาดเสื้อผ้าชุดยูนิฟอร์มสำหรับนักเรียนโรงเรียนต่างๆ

กลุ่มเป้าหมายของชุมชน

ผู้วิจัยทำการสำรวจเบื้องต้นจากการสัมภาษณ์ตัวแทนจำหน่ายพบว่า

การสำรวจ ณ ร้านจำหน่ายสินค้าออกร้านในงานโอท็อปซิตี้ เมืองทองธานี กรุงเทพฯ เบื้องต้น พบว่ากลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มสตรีวัยกลางคน อายุประมาณ 35- 50ปี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพพนักงานรับจ้างหรือรับราชการ เป็นคนรักผลิตภัณฑ์โอท็อป นิยมเลือกซื้อผลิตภัณฑ์โอท็อปจากร้านในความสนใจของตน มีความต้องการสินค้าที่แสดงออกถึงลักษณะเด่นของแต่ละชุมชน คนกลุ่มนี้มีกำลังซื้อระดับปานกลางถึงมาก เมื่อมีสินค้าที่ชอบหรือสนใจจะเลือกซื้อทันที นิยมใส่ชุดไทยหรือชุดที่ทำจากผ้าทอไทยในวันศุกร์ตามหน่วยงานกำหนด จึงมีความสนใจในการเลือกซื้อกระเป๋าจากผ้าทอ โดยเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มคนเมือง

การสำรวจ ณ ร้านจำหน่ายสินค้าของชุมชน และการออกร้านในเมืองน่านพบว่า กลุ่มเป้าหมายของชุมชน โดยเรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มคนน่าน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มย่อยได้แก่

กลุ่มที่ 1 กลุ่มคน ได้แก่ สตรีวัยกลางคน อายุประมาณ 35- 50ปี อยู่อาศัยแถบภาคเหนือ เป็นกลุ่มคนที่สนใจในเสื้อผ้าสตรีที่ผลิตจากผ้าฝ้ายทอมือ กลุ่มนี้มีกำลังซื้อมาก จะเน้นการวัดตัวตัดเพื่อออกงานประจำจังหวัดหรือชุดทำงาน มีความต้องการสินค้าที่มีความแตกต่างจากสินค้าอื่นในร้าน เช่นทำการสั่งทอลายหรือสีพิเศษตามความต้องการ และนอกจากนั้นยังเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ใช้สอยในครัวเรือน เช่นหมอนอิง หมอนข้าง ผ้าคลุมเตียง ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับราชการ เช่นครู อาจารย์ ข้าราชการ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มร้านค้าหรือบริษัทขนาดใหญ่ เช่นโรงเรียน สั่งตัดชุดนักเรียนจากผ้าพื้นเมือง โรงแรมสั่งทอผ้ามานในจำนวนมาก

ชุมชนมีความต้องการกระจายแหล่งจำหน่ายสินค้ารูปแบบใหม่ ได้แก่ กระเป๋าจากเศษผ้าทอที่กลุ่มคนเมืองเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก และกลุ่มคนน่านเป็นกลุ่มเป้าหมายรอง เนื่องจากให้ความเห็นว่ากลุ่มคนเมืองน่าจะรับรู้และยอมรับผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ได้เร็วกว่ากลุ่มคนน่าน

4.1.1.3 ความต้องการของชุมชน

ชุมชนมีความต้องการผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่มีแม่แบบตัดไม่ยาก เข้าใจได้ง่ายหรือมีกระบวนการผลิตที่ไม่ซับซ้อนหรือต้องใช้เทคนิคพิเศษ เนื่องจากต้องกระจายงานให้แก่สมาชิกในชุมชน ซึ่งสมาชิกของชุมชนที่เป็นช่างเย็บระดับทั่วไปส่วนใหญ่จะเป็นคนที่มีอายุมากกว่า 45 ปี ถึง 70 ปี และช่างเย็บนอกอีกกลุ่มได้แก่นักเรียนนักศึกษาที่ต้องการทำงานนอกเวลา หากมีต้นแบบนำเสนอให้เห็นเป็นรูปธรรมจะง่ายต่อการอธิบายงานเพื่อนำไปผลิตต่อได้ ทั้งยังเป็นการกระจายความรู้ แนวคิด ทัศนคติและการสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าให้แก่ละแวกชุมชนโดยรอบได้

ชุมชนมีความต้องการแนวทางในการออกแบบที่หลากหลายรูปแบบ ทั้งใบเล็กและใบใหญ่ เพื่อให้เกิดความหลากหลายเมื่อนำเสนอสินค้าขาย

4.1.1.4 เศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บ บ้านเฮี้ย

แนวความคิดในการทอผ้าของชุมชนสามารถแบ่งออกได้สองทางคือ

แนวความคิดที่ 1 การทอผ้าเพื่อการสืบทอดภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่น กล่าวคือการเรียนรู้เรื่องการทอผ้าของคนบ้านเฮี้ยนับแต่สมัยก่อนสืบความได้จากคนในท้องถิ่นถึงรุ่นปู่ย่าจนถึงปัจจุบันทำการเรียนรู้การทอผ้าโดยผ่านภูมิปัญญาสืบทอด โดยการมองดู จดจำและลงมือทำจากนั้นต่อยอดพัฒนาผูกหลายต่าง ๆ ด้วยตนเอง สตรีในชุมชน สามารถทำได้เองตั้งแต่อายุสิบปี ทำการฝึกหลังจากกลับจากโรงเรียน มาช่วยแม่และย่ายายทอผ้าและตัดเย็บเสื้อผ้าเพื่อขายและสวมใส่ ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยที่จัดตั้งขึ้นมีลักษณะเป็นศูนย์การเรียนรู้ เพื่อนำเสนอวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านเฮี้ย สามารถทำการทดลองฝึกปฏิบัติงานทอผ้า การย้อมผ้า และการตัดเย็บโดยผู้เข้าเยี่ยมชมสามารถเข้าถึงได้ตลอดเวลา ด้วยความสำคัญของการทอผ้า คุณแพว คำภานูช ผู้นำชุมชนและดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มคลัสเตอร์ผ้าทอจังหวัดน่าน มีความต้องการที่จะนำการทอผ้า และสร้างรูปแบบการทอผ้าเพื่อบรรจุในหลักสูตรการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนในรุ่นหลังได้มีโอกาสสืบสานวัฒนธรรมการทอผ้าอันดีงาม

แนวคิดที่ 2 คือ การทอเพื่อการค้า ชุมชนสามารถหารายได้เสริมจากการทำไร่นา หรือ ประกอบอาชีพรองได้ โดยแนวคิดนี้จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับข้อที่ 1 แต่เกี่ยวเนื่องกับความต้องการของตลาดและกลุ่มผู้บริโภคเข้ามาเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตการทอ ลวดลาย สีที่ใช้ ในการผลิตผ้าทอหรือการทำผลิตภัณฑ์จากผ้าทอไปจนถึงเศษผ้าที่เหลือจากกระบวนการตัด ส่งผลทำให้เกิดรูปแบบซ้ำทางการผลิตเมื่อเกิดความนิยมหรือต้องการซ้ำในแบบเดิมที่ขายได้ดี

จากการสำรวจพบว่าชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยเก็บเศษผ้าที่เหลือจากกระบวนการตัดไว้ในกล่องอย่างดี โดยเศษผ้าส่วนใหญ่ที่เก็บไว้เป็นเศษผ้าชั้นดีไม่มีตำหนิ โดยเศษผ้าจะมีขนาด และเทคนิคการทอที่หลากหลาย ทั้งนี้เศษผ้าส่วนใหญ่เป็นผ้าฝ้าย มีส่วนส่วนที่เป็นไหมประดิษฐ์ผสมผ้าฝ้าย ซึ่งชุมชนมีแนวคิดว่าจะนำเศษผ้ากลับมาใช้ซ้ำโดยการสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆเพื่อจำหน่าย แต่ยังไม่เห็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบของผลิตภัณฑ์ใหม่

ภาพที่ 4.7 : เศษผ้าทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บ บ้านเฮี้ย

ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

ในการคัดเลือกเศษผ้ามาใช้ในการออกแบบนั้น จะเลือกจากเศษผ้าที่มีรูปร่างที่ซ้ำกันเป็นจำนวนมากและมีเพิ่มเติมบ่อยครั้งจากกระบวนการตัดเย็บในรูปแบบเดิม เพื่อให้งานออกแบบที่ผลิตออกมานั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับเศษผ้าที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อีกด้วย โดยผู้วิจัยได้ทำการสร้างเกณฑ์ในการคัดเลือกเศษผ้าดังนี้

- เศษผ้าที่เป็นชั้นที่มีรูปร่างชัดเจน ไม่มีลักษณะแยกย่อยเศษส่วนออกมามาก เนื่องจากการมีส่วนดังกล่าวไม่เอื้ออำนวยต่อการตัดต่อและสร้างสรรค์ผลงาน
- เศษผ้าต้องไม่มีรอยเปื้อนสกปรก หรือขาดวินไม่สวยงามจนพัฒนาต่อเป็นงานออกแบบไม่ได้

การแยกเศษผ้า เป็นการแยกเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ออกแบบ โดยผู้วิจัยจะทำการแยกตามองค์ประกอบในการออกแบบได้แก่ เทคนิคการทอ รูปร่าง และสีของเศษผ้า

ผู้วิจัยทำการสรุปวิเคราะห์โดยการแบ่งกลุ่มเศษผ้า โดยแบ่งเป็น

1. การแบ่งกลุ่มเศษผ้าตามเทคนิคการทอ

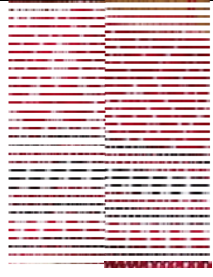
หลังจากการคัดเลือกจัดกลุ่มเศษผ้าที่สามารถนำมาใช้ได้งานออกแบบแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการวิเคราะห์จากเทคนิคการทอและรูปแบบของลวดลายที่แตกต่างกันของเศษผ้า กล่าวคือ ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยเป็นชุมชนที่มีศักยภาพในการทอที่หลากหลาย เช่นการเกาะหรือล้วง การยกดอกและการมัดก้าน ทั้งนี้เศษผ้าที่เลือกมานั้นจะเป็นเศษผ้าที่เกิดจากการทอการเกาะหรือล้วง และการยกดอก เนื่องจากการทอทั้งสองแบบนี้จะนิยมนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้า ส่วนการมัดก้านจะนิยมนำไปทำเป็นผ้าชิ้นมากที่สุด ซึ่งการทำผ้าชิ้นนั้นจะเป็นการใช้ผ้าทอทั้งผืนทำให้ไม่เกิดเศษเหลือ

ผู้วิจัยจึงสร้างเป็นตารางวิเคราะห์เทคนิคกรรมวิธี ลักษณะลวดลาย พื้นผิวและการนำเศษผ้าทอไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อจัดจำหน่ายเพื่อสะดวกต่อการทำความเข้าใจ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 : ตารางวิเคราะห์เทียบเปรียบเทียบเทคนิคการทอ ลักษณะลวดลาย พื้นผิวและการนำผ้าทอไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อจัดจำหน่าย

	การเกาะหรือการล้วง	การยกดอก
ลักษณะเด่น	ภาษาท้องถิ่นเรียกว่า เกาะ หรือ ล้วง เป็น การทอโดยนำเส้นพุ่งสานกับเส้นยืน ทีละ1 เส้นยืน ตามระนาบของผ้าสานจรดต่อลาย เกาะไปเรื่อยๆ จึงทำให้ไม่เกิดช่องระหว่างรอยต่อของลายในแต่ละส่วนบน ผืนผ้า	การทอยกลวดลายให้สูงสูงกว่าผืนผ้า เดิมโดยทำการเลือกยกเส้นที่ทำให้เกิดลาย แล้วขมบางเส้นทับไว้
วัสดุสำหรับทอ	เส้นฝ้าย เส้นไหมประดิษฐ์ 	เส้นฝ้าย

	การเกาะหรือการล้าวง		การยกดอก	
พื้นผิว สัมผัส	พื้นผิวที่เรียบเนียนด้านหน้าผ้าที่ใช้ แต่ ด้านหลังผ้าจะมีเส้นใยฝ้ายขัดกัน มีความบาง		พื้นผิวนูนกว่าการทอเกาะเนื่องจากใช้ จำนวนเส้นด้ายฝ้ายที่มากกว่าการ เกาะ มีความหนา	
				
	ด้านหน้า	ด้านหลัง	ด้านหน้า	ด้านหลัง
				
	พื้นผิวเรียบ	พื้นผิว มีลักษณะ เป็นเส้นด้ายสาน สลับด้านลายกับ ด้านหน้า หากนำไป ตัดเย็บต้องมีผ้าซับ ในรองเพื่อป้องกัน การเกาะเกี่ยว หลุด ง่าย	มีพื้นผิวสัมผัส นูนเนื่องจากใช้เส้น ฝ้ายเบอร์หนา	มีพื้นผิวสัมผัส นูนเหมือนด้านหน้า แต่ด้วยการทอ ขมขึ้นลงทำให้ เกิดลายสลับด้าน กับด้านหน้า
ลักษณะ ลวด ลายที่ นิยม	เกาะลายไปเรื่อยๆ เกิดลักษณะของ เส้นหยัก หรือเส้นซิกแซก เหมือนลายการ ไหลของน้ำ		ลายสถาน ลายดอกจิก ลายดอก ประแจ ลายไทรย้อย ลายช้างหรือม้า	

	 <p>1. ลายเกาะยอด มีเขี้ยว หรือการทอเกาะ เป็นชั้นเหมือนเขี้ยวฟัน เหมือนลาย สายน้ำ</p>	 <p>1. ลายสถาน หรือลายดอกไม้ที่มีกรอบ เหลี่ยมรอบด้านนอก นิยมใช้ทำลาย ผ้าม่าน ผ้าหอบ และผ้าสะลิวกนอน</p>
	 <p>2. ลายเกาะสองยอด หรือลายเกาะยอดที่มี สองด้าน เหมือนสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูน มองอีกมุมจะเหมือนการเคลื่อนที่ของน้ำ</p>	 <p>2. ลายย้อย นิยมทำเป็นลายจบในการ ทำลายผ้าม่าน โดยต่อจากลายสถาน</p>
	 <p>3. ลายดอกไม้ ตัดทอนมาจากกลับดอกไม้ บ้างก็เรียกลายแมงมุม</p>	 <p>3. ลายดอกประแจ หรือลูกกุญแจ ประยุกต์จากลายไต้ลือโบราณ</p>
	 <p>4. ลายธาตุ เป็นลวดลายที่ประยุกต์ขึ้นมา ตามลักษณะคล้ายเจดีย์เป็นชั้นๆ ยอด เจดีย์ปลายแหลม</p>	 <p>4. ลายช้าง ตัดทอนจากช้างจริง นิยมทำเป็นลายคั่นระหว่างลายสถาน</p>

การนำไปใช้	นำเศษผ้าไปทำเป็นรายละเอียดส่วน ตกแต่งเสื้อผ้า เช่น ระบาย ย้วย ดอกไม้ ตกแต่ง	นำเศษผ้าไปทำเป็นรายละเอียดส่วน ตกแต่งเสื้อผ้า ชายผ้าม่าน ชายผ้าปูเตียง ตุ๊กตา ผ้าคลุมเครื่องใช้ และ ปลอกหมอน เป็นต้น
------------	---	--

ชุมชนทอผ้าบ้านเฮี้ย จะมีเศษผ้าการทอแบบการเกาะหรือการล้วงมากที่สุด เนื่องจากเป็นเศษผ้าที่เกิดจากกระบวนการตัดเย็บเสื้อผ้า ส่วนเศษผ้าจากการทอแบบยอกดอกส่วนใหญ่จะมีขนาดเล็กเนื่องจากเกิดจากเศษที่เกิดจากการใช้เป็นส่วนตกแต่งเสื้อผ้า

2. การแบ่งกลุ่มเศษผ้าตามรูปร่างและขนาด

หากแบ่งตามกระบวนการการวางแม่แบบเพื่อตัดเย็บเสื้อผ้าที่ทางชุมชนนิยมตัดเย็บเพื่อจำหน่ายมากที่สุด จำนวน 2 แบบ ได้แก่ชุดติดกันทรงตรงหรือเข้ารูป และชุดติดกันที่เป็นทรงบานตรงชาย หรือกระโปรงบาน จะได้เศษผ้า 3 รูปร่างที่มีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะนำไปพัฒนาเป็นงานออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าได้ดังนี้

ภาพที่ 4.8 : การแบ่งกลุ่มเศษผ้า

ที่มาของภาพ : ผู้วิจัย

1.1 เศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่ เป็นเศษผ้าที่เกิดจากกระบวนการตัดเย็บชุดติดกันที่เป็นทรงตรงเข้ารูป

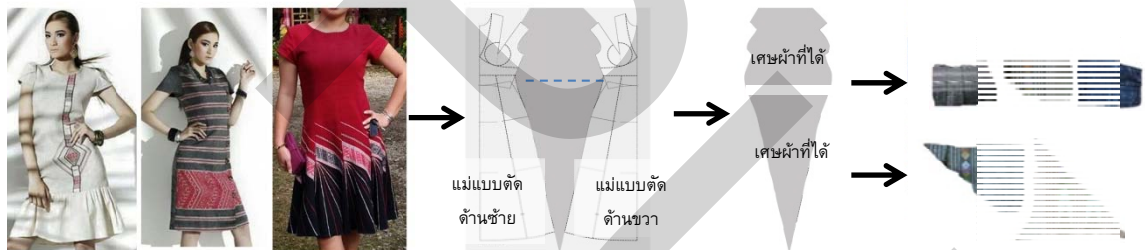
ภาพที่ 4.9 : ภาพที่มาของเศษผ้าจากการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกันทรงตรงหรือเข้ารูป

จากภาพที่มาของเศษผ้าตามลำดับขั้นตอนกระบวนการวางแม่แบบเพื่อตัด ทำให้เกิดเศษผ้าตรงบริเวณกลางซึ่งขนาดความกว้างของเศษผ้าจะขึ้นอยู่กับขนาดความกว้างของแม่แบบตัด และขนาดความยาวจะขึ้นกับความยาวของชุดติดกัน โดยเศษผ้ามีขนาดความกว้างประมาณ 8-20 เซนติเมตร และมีขนาดความยาวประมาณ 40-50 เซนติเมตร ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 40ชิ้น

ภาพที่4.10 : ภาพรูปแบบของเศษผ้าจากกระบวนการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกันทรงตรงหรือเข้ารูป

1.2 เศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าและเศษผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม เป็นเศษผ้าที่เกิดจากกระบวนการตัดเย็บชุดติดกันที่เป็นทรงบานตรงชาย หรือกระโปรงบาน

ภาพที่4.11 : ภาพที่มาของเศษผ้าจากกระบวนการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกันทรงบานตรงชายหรือกระโปรงบาน

จากภาพที่มาของเศษผ้าตามลำดับขั้นตอนกระบวนการวางแม่แบบเพื่อตัด ทำให้เกิดเศษผ้า 2 ชั้นตรงบริเวณกลาง ได้แก่เศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีขนาดกว้างประมาณ 10-20 เซนติเมตร และขนาดยาวประมาณ 20-30 เซนติเมตร ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 30ชิ้น

ภาพที่4.12 : ภาพรูปแบบของเศษผ้าจากกระบวนการวางแม่แบบตัดรูปแบบชุดติดกันทรงบานตรงชายหรือกระโปรงบาน

เศษผ้ารูปร่างสามเหลี่ยมมีขนาดกว้างประมาณ 10-20 เซนติเมตร และขนาดยาวประมาณ 20-30 เซนติเมตร ซึ่งขนาดความยาวของเศษผ้าที่ได้จะขึ้นอยู่กับความยาวของแม่แบบตัดชายกระโปรง ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 30 ชิ้น

ภาพที่ 4.13 : ภาพรูปแบบของเศษผ้าจากกระบวนการวางแผนตัดรูปแบบชุดติดกันทรงบานตรงชายหรือกระโปรงบาน

3. การแบ่งกลุ่มเศษผ้าตามกลุ่มสี

ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มสีของเศษผ้าโดยการใช้ Color Image Scale ทฤษฎีสีของชิเกนโนบุ โคบายาชิ (Kobayashi. 1990:6-9) โดยวิเคราะห์สรุป พบว่า จะได้เศษผ้าจำนวนมากกว่า 200 ชิ้นในกลุ่มสีสามกลุ่ม ส่วนเศษผ้าในกลุ่มอื่นๆ นั้นเหลือน้อยจึงไม่ได้เลือกนำมาใช้ ดังนี้

1. กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)

233,163,144	242,178,103	255,236,79	219,220,93	155,196,113	146,198,131	126,188,209	147,184,213	197,188,213	218,176,176
236,217,202	245,223,181	249,239,189	228,235,191	221,232,207	209,234,211	194,222,242	203,215,232	224,218,230	235,219,224

2. กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)

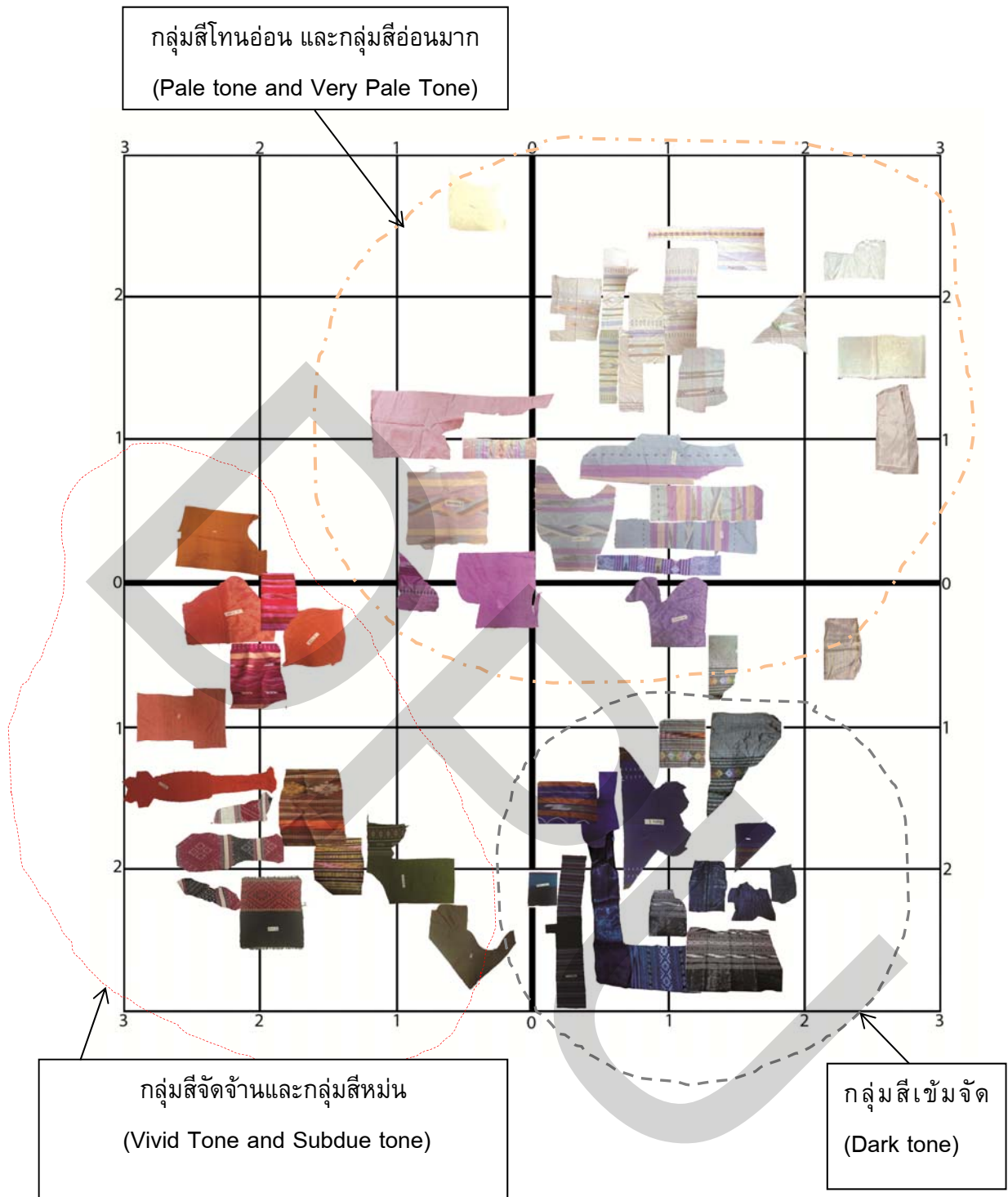
231,47,39	238,113,25	255,200,8	170,198,27	19,166,50	4,148,87	1,134,141	3,86,155	46,20,141	204,63,92
207,46,49	226,132,45	227,189,28	162,179,36	18,154,47	6,134,84	3,130,122	6,113,148	92,104,163	175,92,87
162,88,61	167,100,67	139,117,65	109,116,73	88,126,61	39,122,62	24,89,63	53,109,98	44,77,143	115,71,79
172,36,48	169,87,49	156,137,37	91,132,47	20,114,48	23,106,43	20,88,60	8,87,107	58,55,119	111,61,56

3. กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)

116,47,50	115,63,44	103,91,44	54,88,48	30,98,50	27,86,49	18,83,65	16,76,84	40,57,103	88,60,50
79,46,43	85,55,43	75,63,45	44,60,49	34,62,51	31,56,45	29,60,47	25,62,63	34,54,68	53,52,48

โดยเศษผ้าที่มีสวดลายจากทั้ง 3 กลุ่มสีนี้ จะค่ากลางแทรกอยู่แล้วแต่ปริมาณของสี

Neutral	206,206,206	126,126,126	60,60,60
	244,244,244	180,180,180	86,86,86
	236,236,236	152,152,152	60,60,60
			10,10,10

ภาพที่ 4.14 : ภาพสีและตัวอย่างการจัดกลุ่มสีของเศษผ้ากับกรอบสีที่บ่งบอกลักษณะของรูปแบบต่างๆ จากภาพพบว่าเศษผ้าส่วนใหญ่เป็นเศษผ้าในสีทั้ง 3 กลุ่มสีนี้มากที่สุด ดังตารางสรุปต่อไปนี้

กลุ่มสี รูปร่างเศษผ้า	 กลุ่มเศษผ้ารูปร่าง สามเหลี่ยม	 กลุ่มเศษผ้ารูปร่าง สี่เหลี่ยมจัตุรัส	 กลุ่มเศษผ้ารูปร่าง สี่เหลี่ยมผืนผ้า
กลุ่มสีโทนอ่อน และ กลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)	22	31	28
กลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)	21	27	24
กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)	17	23	18
รวม	60	81	70

จากตารางพบว่า เมื่อแบ่งเศษผ้าตามรูปร่างและโทนสีแล้ว จะได้เศษผ้าที่ใช้ได้จำนวน 211 ชิ้น ซึ่งมีปริมาณมากเพียงพอที่ผลิตผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายได้

จากการลงพื้นที่ชุมชนและทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ชุมชนมีความต้องการผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าสำหรับตลาดกลุ่มเป้าหมายเดิม โดยชุมชนมีศักยภาพได้แก่ต้นทุนทางวัฒนธรรมเรื่องการทอผ้า การตัดเย็บด้วยจักร และมีการพัฒนาตนเองอยู่ตลอด ทำให้สามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ ผู้วิจัยจึงทำการกำหนดรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากการวิเคราะห์กลยุทธ์การพัฒนาของแอนซอฟ (Ansoff's Matrix) ที่สามารถกำหนดรูปแบบของการพัฒนาผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอของชุมชนบ้านเฮี้ยได้ว่า เป็นผลิตภัณฑ์กลุ่มใหม่ (ตลาดเดิม ผลิตภัณฑ์ใหม่) กล่าวคือ กระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ชุมชนยังไม่เคยทำการพัฒนาและผลิตเพื่อจำหน่ายมาก่อน โดยมีกลุ่มตลาดสินค้าใหม่

4.1.2 ผลการสัมภาษณ์จากนักวิชาการและนักออกแบบ

ผลการดำเนินการวิจัยจากการสัมภาษณ์นักวิชาการและนักออกแบบจำนวน 3 ท่าน โดยผู้วิจัยสามารถสรุปวิเคราะห์ได้โดยแบ่งเป็นประเด็นหัวข้อ ดังนี้

4.1.2.1 แนวคิด ทักษะคิดและการสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ย

ผู้เชี่ยวชาญมีแนวคิดทัศนคติต่อเศษผ้าในเชิงบวก โดยให้ความเห็นว่าเป็นเศษผ้าสวย มีคุณภาพ คุณมีคุณค่าและมีกระบวนการทำที่ต้องใช้ฝีมือ ทำด้วยมือและไม่ควรทิ้งหรือเก็บไว้โดยเปล่าประโยชน์

4.1.2.2 แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ย

- ควรให้ความรู้เรื่องผ้าแก่ผู้บริโภคก่อนจำหน่าย เช่นการทอที่ต้องใช้ช่างทอด้วยมือ ด้วยความชำนาญเฉพาะถิ่น เส้นฝ้ายหรือไหม ที่มาของลวดลาย และสร้างเรื่องราวในการนำเสนอสินค้าเพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มในผลิตภัณฑ์

- การเพิ่มมูลค่าของธุรกิจหรือผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่ สามารถทำได้โดยการเพิ่มรูปแบบหรือคุณลักษณะสินค้าที่มีอยู่ให้มีความเฉพาะและแตกต่างจากเดิม หากชุมชนสามารถสร้างสรรค์ธุรกิจจากต้นน้ำถึงปลายน้ำได้เอง จะส่งผลให้เกิดความยั่งยืนได้

4.1.2.3 คำอธิบายภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ผลิตจากเศษผ้าทอบ้านเฮี้ย

สรุปลำดับได้ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ตาราง คำอธิบายภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ผลิตจากเศษผ้าทอบ้านเฮี้ย

ลำดับ ที่	คำอธิบายภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ผลิตจาก เศษผ้าทอบ้านเฮี้ย	จำนวน	ร้อยละ
1.	Modern ดูทันสมัย	3	100.0
2.	Cultured มีวัฒนธรรม	2	66.6
3.	Ethnic พื้นถิ่น	1	33.3
3.	Tasteful มีรสนิยม	1	33.3
3.	Simple เรียบง่าย	1	33.3
3.	Stylish เก๋ไก๋	1	33.3
4.	Delicate ละเอียดย่อน	0	0
4.	Casual ไม่เป็นทางการ	0	0

จากตารางพบว่า คำอธิบายภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ผลิตจากเศษผ้าทอบ้านเฮี้ย ที่เหมาะสมที่สุดคือคำว่า Modern ดูทันสมัย รองลงมาได้แก่ Cultured มีวัฒนธรรม หรืออาจจำกัดความได้ว่าผลิตภัณฑ์ใหม่จากเศษผ้าทอควรมีความทันสมัยแต่แฝงด้วยความงดงามของศิลปวัฒนธรรม

4.1.2.4 ความเหมาะสมของทฤษฎี องค์ประกอบในการออกแบบและหลักการที่ใช้ พัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ย

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์นักวิชาการและนักออกแบบเพื่อกำหนดกรอบแนวทางในการจัดกลุ่มของเศษผ้าเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มในการออกแบบผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าที่สร้างสรรค์จากเศษผ้า พบว่าผู้เชี่ยวชาญให้คะแนนที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 หรือแปลผลเท่ากับมากที่สุด จึงทำการการจัดเกณฑ์ในการเลือกเศษผ้าและการใช้ Color Image Scale ทฤษฎีสีของชิเกนโนบุ โคบายาชิ (Kobayashi, 1990:6-9) สามารถจัดกลุ่มของเศษผ้าเพื่อให้แนวทางในการออกแบบที่หลากหลายได้

4.1.2.5 แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัด

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์นักวิชาการและนักออกแบบ โดยสรุปประเด็นได้ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ

เกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ	ระดับความเหมาะสม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1. การนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ		
1.1 ควรจัดกลุ่มขนาดและรูปร่างของเศษผ้าเพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ออกแบบ	5	มากที่สุด
1.2 ควรคำนึงถึงการนำเศษผ้าไปใช้ให้คุ้มค่าที่สุด	4.66	มากที่สุด
1.3 ควรมีสัดส่วนของเศษผ้ามากกว่าผ้าประกอบเป็นสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50	4.66	มากที่สุด

จากตารางข้างต้นพบว่า การนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า ควรทำการจัดกลุ่มเศษผ้าหรือวัสดุที่ได้เพื่อให้ทราบถึงขนาดของแต่ละชิ้นว่าใหญ่เล็กเพียงใด และควรใช้เศษผ้าไปใช้ให้คุ้มค่าที่สุด ไม่ควรเหลือทิ้งมากแลสัดส่วนของเศษผ้าในกระเป๋าหนึ่งใบไม่ควรต่ำกว่าร้อยละ 50 หรือหากเป็นไปได้ควรใช้เศษผ้าทำกระเป๋าทั้งชิ้น

ตารางที่ 4.5 ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในรูปร่างรูปทรงของผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบ

เกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ	ระดับความเหมาะสม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
2. รูปร่างรูปทรงของผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบ		
2.1 ควรเป็นไปตามรูปร่างของเศษผ้าที่ได้	2.22	ปานกลาง
2.2 ควรเป็นไปตามแรงบันดาลใจที่ได้ เช่นรูปร่างที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์เมืองน่าน (ลายผ้าหรือวัด)	3.66	มาก
2.3 ควรเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค หรือตลาดในปัจจุบัน	5	มากที่สุด

จากตารางข้างต้นพบว่า ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ทำการออกแบบกระเป๋าตามความต้องการของผู้บริโภค หรือตลาดในปัจจุบัน ควรนำเสนอทรงถุงผ้า (Tote Bag) กระเป๋าทรง

ถุงใส่ของ (Case) หรือกระเป๋าขนาดเล็กสำหรับจำหน่ายเป็นของที่ระลึก เช่นกระเป๋าใส่เศษเหรียญ กระเป๋าใส่ของจุกจิก เป็นต้น เนื่องจากเป็นกลุ่มรูปแบบของกระเป๋าที่นิยมมากที่สุด อีกทั้งเป็นต้นแบบกระเป๋าที่มีแม่แบบตัดไม่ซับซ้อน เป็นทรงพื้นฐานในการเริ่มทำแม่แบบตัดกระเป๋าสองมิติและขึ้นรูปเป็นสามมิติได้ไม่ยากนัก ทำให้ชุมชนหรือผู้มีพื้นฐานเบื้องต้นสามารถนำไปประยุกต์และพัฒนาศักยภาพของตนเองต่อไปได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นรูปร่างรูปทรงของกระเป๋าที่ไม่ตามสมัยมาก สามารถทำออกจำหน่ายได้เรื่อยๆและใช้งานได้หลากหลาย

ตารางที่ 4.6 ตารางตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในขนาดความกว้างยาวของผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบ

เกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ	ระดับความเหมาะสม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
3.ขนาดความกว้างยาวของผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบ		
3.1 ควรเป็นไปตามรูปร่างของเสื้อผ้าที่ได้	3.66	มาก
3.2 ควรเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค หรือตลาดในปัจจุบัน	5	มากที่สุด

จากตารางข้างต้นพบว่าผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่าควรมี 2 ขนาดขึ้นไป ได้แก่ กระเป๋าถือตั้งแต่ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ควรทำต้นแบบสำเร็จของรูปร่างรูปทรงกระเป๋าแต่ละแบบที่เป็นชิ้นสวยงามแสดงสินค้าหน้าร้านเพื่อจำหน่าย (Masterpiece) เป็นการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของชุมชนและเป็นการดึงดูดให้ลูกค้าสนใจในผลิตภัณฑ์ และควรทำกระเป๋าใส่ของใบเล็ก (Case Bag) สำหรับเป็นของที่ระลึก หรืออาจทำเป็นเซตเพื่อจำหน่ายคู่กัน ทำให้สามารถทำยอดขายได้มากกว่า

ผู้เชี่ยวชาญได้แนะนำขนาดมาตรฐานของกระเป๋าทรงต่างๆที่นิยมผลิตเพื่อจำหน่ายในตลาดแฟชั่น ดังนี้

1. กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag)

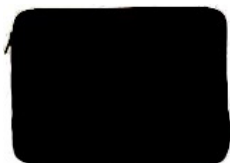
ความหนา 6-10 ซม. – ความหนาขนาดเล็ก ใส่ของทั่วไป
 ความหนา 10-15 ซม. – ความหนาขนาดใหญ่ ใส่ของชิ้นใหญ่ๆ ได้มาก

ความกว้างต่ำกว่า 24 ซม. –ขนาดเล็กมาก(A5) ใส่ของทั่วไป เช่นของจุกจิก โทรศัพท์ เงิน
 ความกว้าง 24-32 ซม. –ขนาดเล็ก(A4) ใส่ของทั่วไป เช่นของจุกจิก เครื่องเขียน
 ความกว้าง 32-40 ซม. –ขนาดกลาง(A3) ใส่ของทั่วไป เช่น หนังสือ เอกสาร
 ความกว้าง 40 ซม. ขึ้นไป –ขนาดใหญ่(A2) กระเป๋าเดินทาง ใส่เสื้อผ้า

หูกระเป๋า ถือเป็นส่วนประกอบสำคัญหนึ่ง เนื่องจากเป็นส่วนช่วยกระเป๋าในการแบกรับน้ำหนักสิ่งของในกระเป๋า ควรทำให้แข็งแรงทนทาน โดยขนาดความยาวของ หูกระเป๋าสำเร็จแบบสั้นจะมีขนาดประมาณ 40-50 เซนติเมตรใช้สำหรับถือ และหูกระเป๋าสำเร็จแบบยาวจะมีขนาดประมาณ 70-80เซนติเมตร รวมส่วนเกาะยึดกับกระเป๋า ส่วนความกว้างระหว่างหูกระเป๋าจะมีขนาดประมาณ 10-20 เซนติเมตร ตามมาตรฐาน

2. กระเป๋าทรงถุงใส่ของ (Case)

ความกว้างต่ำกว่า 15 ซม. -ขนาดเล็กมาก(A6) ใส่ของขนาดเล็กมากเช่น เศษเหรียญ เงิน
 ความกว้าง 15-22 ซม. -ขนาดเล็ก(A5) ใส่ของทั่วไป เช่นของ จุกจิก เครื่องเขียน
 ความกว้าง22-40 ซม. -ขนาดใหญ่(A4) ใส่ของทั่วไป เช่น หนังสือ เอกสาร

การใช้ชิปประกอบ ชิปควรเป็นชิปเสื้อผ้าที่มีขายตลาดขนาดใหญ่ในตลาด ไม่ควรใช้ชิปตัด เนื่องจากต้องใช้ความชำนาญเฉพาะทางในการประกอบและไม่ควรออกแบบกระเป๋าที่มีชิปรอบ เนื่องจากการประกอบชิปต้องใช้ความชำนาญในการวัดขนาดรางชิป หากเป็นช่างที่ไม่มีพื้นฐานมากจะสร้างความเสียหายต่อกระเป๋าส่วนอื่น

ตารางที่4.7 ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเรื่องตำแหน่งเศษผ้า

เกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ	ระดับความเหมาะสม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
4. ตำแหน่งของเศษผ้า		
4.1 ให้เศษผ้าอยู่ด้านบน ด้านล่างเป็นผ้าประกอบที่มีความหนา	4.66	มากที่สุด
4.2 ให้เศษผ้าในการเป็นผ้าประกอบ แต่ตัวกระเป๋าเป็นผ้าชนิดอื่นที่มีความแข็งแรงและหนา	3.66	มาก
4.3 ตัดเศษผ้าเป็นชิ้นเล็กๆแล้วนำไปตัดต่อกับผ้าชนิดอื่นแล้วประกอบเป็นกระเป๋า	1.66	น้อย

จากตารางข้างต้นพบว่าตำแหน่งของเศษผ้าควรอยู่ด้านบน ส่วนด้านกันกระเป๋าคควรเป็นผ้าอื่น เช่น ผ้าแคนวาสหรือผ้าที่มีความหนา ทนทาน ไม่ควรใช้เศษผ้าทั้งผืนทำกระเป๋านี้ เนื่องจากผ้าฝ้ายและผ้าไหมประดิษฐ์ของชุมชนมีความฟู บาง ไม่ทนทนต่อรอยขีดข่วน และผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่าไม่ควรกำหนดให้กระเป๋ามีช่องใส่ของเพื่อใช้งานได้หลากหลายมากเกินไป เนื่องจากเป็นการเพิ่มต้นทุนในการผลิต อีกทั้งคาดว่ากลุ่มเป้าหมายกลุ่มนี้จะมีความสนใจในผ้าทอหรือรูปลักษณ์ความสวยงามภายนอกของผลิตภัณฑ์มากกว่าการใช้งาน ไม่ควร

ตัดเศษผ้าเป็นชิ้นเล็กๆแล้วนำมาต่อกันใหม่ เนื่องจากทำให้เสียคุณค่าของเศษผ้า ควรออกแบบให้ใช้เศษผ้าได้ทั้งผืน

ตารางที่ 4.8 ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเรื่อง วัสดุประกอบ

เกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ	ระดับความเหมาะสม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
5.วัสดุประกอบ		
5.1 ควรใช้วัสดุประกอบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.33	มากที่สุด
5.2 ควรใช้สายกระเป่าผ้าแบบสำเร็จรูปเพื่อง่ายต่อการประกอบ	4.66	มากที่สุด
5.3 ผ้าหรือวัสดุที่ใช้ประกอบ		
- ผ้าแคนวาส ขนาด 12 OZ.	3.66	มาก
- ผ้าแคนวาส ขนาด 14 OZ.	4.33	มากที่สุด

จากตารางพบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยเป็นอย่างยิ่งว่าควรใช้วัสดุประกอบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น หรือสามารถสั่งวัสดุให้ชุมชนไม่เกิดราคาต้นทุนของการเดินทางเพิ่ม ควรใช้วัสดุแบบสำเร็จรูปเพื่อง่ายต่อการประกอบ แต่ทำการตกแต่งด้วยมือ เช่น การใช้หูกระเป่าสำเร็จจะช่วยลดขั้นตอนในกระบวนการผลิต เนื่องจากมันมีความแข็งแรงมากกว่าการทำสายกระเป่าด้วยเศษผ้าทอ โดยหูกระเป่าสำเร็จนั้นมีจำหน่ายทั้งแบบสายผ้าและหนัง และสามารถใช้มือเย็บสอยกับกระเป่าได้โดยไม่ต้องใช้จักร ควรใช้ผ้าประกอบเป็นผ้าแคนวาส ขนาด 14 OZ. เนื่องจากมีราคาไม่แพง หาซื้อง่ายและมีความหนาแข็งแรงคงทน มีความหนาเพียงพอที่จะพยุงเศษผ้าที่ประกอบให้กระเป่าเป็นทรงได้ แต่ควรมีสัดส่วนของผ้าแคนวาสไม่มากไปกว่าส่วนของเศษผ้าทอ ส่วนไหล่ตกแต่งประกอบ เช่น ห่วงสีเงินหรือสีทองจะมีส่วนช่วยให้กระเป่ามีความน่าสนใจมากขึ้น และการใช้ใยเสริมเย็บประกบกับซิปไนจะช่วยให้กระเป่าเป็นทรงและมีความแข็งแรงขึ้น

การออกแบบกระเป่าที่ดีนั้นนอกจากรูปลักษณ์ภายนอกที่สวยงามแล้ว จะต้องคำนึงถึงความคงทนแข็งแรงเป็นสำคัญ โดยคำนึงจากกลุ่มคนทั่วไปที่มีอายุการใช้งานกระเป่า 1 ไบ เฉลี่ย 3-5 ปี ฉะนั้นการประกอบตัวกระเป่าหรือวัสดุอุปกรณ์ควรใช้อย่างดี หรือเลือกให้ได้ตามมาตรฐานทั่วไป

ตารางที่ 4.9 ตารางเกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบเรื่อง การเพิ่มมูลค่าให้กับเศษผ้าด้วยการตกแต่ง

เกณฑ์ในการพิจารณาเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ	ระดับความเหมาะสม	
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
6. การเพิ่มมูลค่าให้กับเศษผ้าด้วยการตกแต่ง		
6.1 การกึ่งนริม ขอบผ้า ด้วยผ้ากึ่งนริตามเศษผ้าที่ได้	2.66	ปานกลาง
6.2 การตัดต่อทิศทางต่างๆ	4.66	มากที่สุด
6.3 การเดินด้ายหรือเดินเส้นเลียนแบบลายเพื่อเพิ่มความแข็งแรง	4.66	มากที่สุด
6.4 การการตกแต่งกระดิ่ง หรือเหรียญเงินให้ความรู้สึกถึงความ เป็นชนเผ่า วัฒนธรรมพื้นถิ่น	4.33	มากที่สุด
6.5 การตกแต่งด้วยฟู่ประดับ ทำให้สื่อถึงความเป็นชนเผ่าและระลึก ถึงของที่ระลึกจากภาคเหนือ	4.33	มากที่สุด
6.6 การจัดวางตำแหน่งหรือทิศทางของซิปที่แปลกตา	1.66	น้อยที่สุด
6.7 การตกแต่งด้วยการรูด ระบาย	3.33	ปานกลาง
6.8 การอัดจีบ จับผ้า หรือจับพลีท	4.66	มากที่สุด

จากตารางข้างต้นพบว่า การตกแต่งด้วยการตัดต่อทิศทางต่างๆ การเดินด้ายหรือเดินเส้นเลียนแบบลายเพื่อเพิ่มความแข็งแรง และการอัดจีบ จับผ้า หรือจับพลีท มีความเหมาะสมมากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าเป็นวิธีที่ช่างเสื้อผ้าที่มีความชำนาญสามารถทำได้ ผู้วิจัยควรสร้างบล็อกในการวางแบบตัดต่อให้ชุมชนที่สลับทิศทางได้หลากหลาย รองลงมาคือการการตกแต่งด้วยกระดิ่ง หรือเหรียญเงิน การตกแต่งด้วยฟู่ประดับ จะสามารถสื่อถึงความเป็นชนเผ่าและระลึกถึงของที่ระลึกจากภาคเหนือ

ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ทำการเพิ่มซิปในกระเป๋าคือจะช่วยเพิ่มมูลค่าของกระเป๋าให้มากขึ้น อีกทั้งยังดูแลรักษาความสะอาดได้ง่ายกว่า

4.2 การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามและพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้า

จากการลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ทางชุมชนบ้านเฮี้ยต้องการให้เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ กลุ่มคนเมือง หรือกลุ่มสตรีผู้บริโภคผลิตภัณฑ์แฟชั่นในงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์จากผ้าทอโดยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย เลือกเป็นกลุ่มเป้าหมายทำการสุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามที่งานแสดงสินค้าโอท็อป ศูนย์แสดงสินค้าเมืองทองธานี โดยเป็นกลุ่มคนที่พักอาศัยหรือทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 25 คน และกลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่ กลุ่มคนน่าน จำนวน 25 คน ณ ช่วงเมืงน่าน

ผลสรุปวิเคราะห์ พบว่ากลุ่มเป้าหมายกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนใหญ่มีอายุ 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 56 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 88 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนประมาณ 25,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 84 มีอาชีพข้าราชการ และนักวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 72 ส่วนใหญ่เป็นคนที่มิภูมิลำเนาจากต่างจังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา ลำปาง สุโขทัย อุตรธานี คิดเป็นร้อยละ 60 ระดับราคาของกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอที่เลือกซื้อได้แก่ 1,000 ถึง 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 76

ตารางที่ 4.10 ตารางผลสรุปการเรียงลำดับเหตุผลในการเลือกซื้อกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับเหตุผลในการเลือกซื้อกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอ	เหตุผลในการเลือกซื้อกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอ
ลำดับที่ 1	รูปแบบที่ชื่นชอบ
ลำดับที่ 2	สีสันท
ลำดับที่ 3	ประโยชน์ใช้สอย
ลำดับที่ 4	ขนาด
ลำดับที่ 5	วัสดุ
ลำดับที่ 6	ความคงทนแข็งแรง
ลำดับที่ 7	ราคา
ลำดับที่ 8	ความเป็นแฟชั่นหรือความทันสมัย
ลำดับที่ 9	ตราสินค้าหรือร้านค้า

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีเหตุผลในการเลือกซื้อได้แก่รูปแบบที่ชื่นชอบเป็นอันดับแรก รองลงมาคือสีสันท และประโยชน์ใช้สอย ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ตารางผลสรุปการเรียงลำดับกลุ่มสีที่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบ

ลำดับที่	กลุ่มสีที่กลุ่มตัวอย่างชื่นชอบ
3	กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone) เช่น กลุ่มสีผสมขาว สีพาสเทล ได้แก่สีชมพูอ่อน สีขาวนวล สีฟ้า
1	กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone) เช่นกลุ่มสีดำ สีน้ำเงินเข้ม
2	กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีเข้ม (Vivid Tone and Subdue tone) ได้แก่ สีแดงสด สีเขียวเข้ม สีส้มสด กับสีที่มีความมืดแนวเอิร์ทโทน

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างชื่นชอบสีเข้มจัด (Dark tone) เช่น กลุ่มสีดำ สีน้ำเงินเข้ม รองลงมาคือกลุ่มสีโทนอ่อนและกลุ่มสีจัดจ้านกับกลุ่มสีเข้ม ตามลำดับ วิเคราะห์ได้ว่ากลุ่มคนเมืองแต่งกายสีไม่จัดจ้านมาก นิยมใส่สีคลุ่มโทน จึงต้องการกระเป๋ากลุ่มสีเข้มจัดเพื่อเลือกใช้ได้กับเสื้อผ้าที่หลากหลายหรือใช้กับชุดประเพณีนิยมที่หน่วยงานที่ทำงานให้สวมใส่

ตารางที่ 4.12 ตารางผลสรุปการเรียงลำดับความต้องการของขนาดกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) และ กระเป๋าใส่ของ (Case Bag) ของกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของกระเป๋า	ลำดับที่
กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag)	
ขนาดใหญ่หรือขนาดประมาณกระดาษ A3	3
ขนาดกลางหรือขนาดประมาณกระดาษ A4	1
ขนาดเล็ก หรือขนาดประมาณกระดาษ A5	2
ขนาดของกระเป๋าใส่ของ (Case Bag)	
ขนาดใหญ่หรือขนาดประมาณกระดาษ A4	3
ขนาดกลางหรือขนาดประมาณกระดาษ A5	2
ขนาดเล็ก หรือขนาดประมาณกระดาษ A6	1

จากตารางข้างต้น กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) ขนาดกลางมากที่สุด อนุมานได้ว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการกระเป๋าเพื่อใส่สิ่งของในชีวิตประจำวัน และขนาดที่กระทัดรัด ลำดับที่สอง ได้แก่ กระเป๋าที่มีขนาดเล็กและขนาดใหญ่ อนุมานได้ว่า ต้องการกระเป๋าเพื่อใช้กับการสวมใส่เสื้อผ้าประเพณีได้แก่เสื้อกับผ้าชิ้น ส่วนกระเป๋าใส่ของ (Case Bag) จะเลือกซื้อเพื่อใช้เป็นของที่ระลึก เป็นต้น

4.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าและข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเลือกใช้สินค้าจากเศษผ้าทอ

ผู้วิจัยสรุปวิเคราะห์ข้อมูลและ พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ตารางที่ 4.13 ตารางผลสรุปทัศนคติที่มีต่อเศษผ้าทอบ้านเฮียของกลุ่มตัวอย่าง

ประเด็นคำถาม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
ความรู้สึที่มีต่อเศษผ้า 		
<ul style="list-style-type: none"> มีคุณค่าจากกระบวนการและกรรมวิธีการทอ 	4.76	มากที่สุด
<ul style="list-style-type: none"> มีความสวยงามด้วยลวดลาย 	4.64	มากที่สุด
<ul style="list-style-type: none"> มีสีสันทึ่หลากหลายสวยงาม 	4.56	มากที่สุด
การนำเศษผ้าไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์		
<ul style="list-style-type: none"> สามารถนำไปออกแบบตามแนวนิยมแบบใหม่ได้(ตามรูปแบบที่ทันสมัย) 	4.84	มากที่สุด
<ul style="list-style-type: none"> สามารถนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าได้ 	4.56	มากที่สุด

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้จักทอไหมี้อะดับหนึ่ง มีความต้องการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มาจากผ้าทอเมื่อพบเห็นผ้าตัวอย่างที่ให้อู้ประกอบการทำแบบสอบถาม เมื่อได้รับรู้ข้อมูลเบื้องต้นและกระบวนการผลิตที่ไปที่ไปของเศษผ้าจากผู้ให้ทำแบบสอบถาม จึงตระหนักถึงคุณค่าว่าไม่ควรเสียเศษผ้าไปแม้แต่น้อย

ตารางที่ 4.14 ตารางปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากเศษผ้าทอของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากเศษผ้าทอ	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
คุณภาพของเศษผ้าเดิม	4.56	มากที่สุด
ลายผ้าและสีของเศษผ้า	4.68	มากที่สุด
วัสดุตกแต่ง	4.80	มากที่สุด

ขนาดที่เหมาะสมกับการใช้สอย	4.68	มากที่สุด
มีความคงทนแข็งแรง	4.44	มากที่สุด
การออกแบบที่ทันสมัย	4.84	มากที่สุด
ตราสินค้าหรือระดับคุณภาพสินค้า (ดาวโอทอป)	4.44	มากที่สุด
การผลิตที่ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดรายได้	4.48	มากที่สุด

จากตารางเปรียบเทียบกลุ่มคนเมืองจะคำนึงถึงการออกแบบที่ทันสมัยมากที่สุดเมื่อจะเลือกใช้ผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากเศษผ้าทอ รองลงมาคือกระเป๋าต้องมีวัสดุตกแต่งและมีขนาดที่เหมาะสมกับการใช้สอย

ตารางที่ 4.15 ตารางผลสรุปทัศนคติต่อกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอตามแนวนิยมแบบดั้งเดิมของกลุ่มตัวอย่าง

ทัศนคติต่อกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอตาม แนวนิยมแบบดั้งเดิม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.แสดงถึงเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิต ด้วยผ้าจากภาคเหนือ	4.80	มากที่สุด
2.มีความประณีตสวยงาม	3.72	ปานกลาง
3.มีความทันสมัย	3.72	ปานกลาง
4.เป็นรูปทรงที่เหมาะสมกับการใช้งานใน ชีวิตประจำวันของท่าน	3.54	ปานกลาง
5.มีรูปแบบและการตกแต่งที่น่าสนใจ	4.32	มากที่สุด

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอตามแนวนิยมแบบดั้งเดิมเกี่ยวกับแสดงถึงเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตด้วยผ้าจากภาคเหนือ ด้วยเศษผ้า
อนุมานได้ว่า ในการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าทอ ควรมีปริมาณ
ของเศษผ้าแสดงอยู่บนกระเป๋ามากกว่าผ้าประกอบอื่นๆ

ตารางที่ 4.16 ตารางผลสรุปทัศนคติต่อกระเป๋ที่ทำจากผ้าทอตามแนวนิยมนิยมแบบใหม่ของกลุ่มตัวอย่าง

ทัศนคติต่อกระเป๋ที่ทำจากผ้าทอตามแนว นิยมนิยมแบบใหม่	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.แสดงถึงเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตด้วย ผ้าจากภาคเหนือ	4.68	มากที่สุด
2.มีความประณีตสวยงาม	4.64	มากที่สุด
3.มีความทันสมัย	4.84	มากที่สุด
4.เป็นรูปทรงที่เหมาะสมกับการใช้งานใน ชีวิตประจำวันของท่าน	4.80	มากที่สุด
5.มีรูปแบบและการตกแต่งที่น่าสนใจ	4.88	มากที่สุด

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อกระเป๋ที่ทำจากผ้าทอตามแนวนิยมนิยมแบบใหม่เกี่ยวกับรูปแบบการตกแต่งที่น่าสนใจของกระเป๋ด้วยคูสีและการตัดต่อลายผ้าและมีความทันสมัยตามลำดับ

4.3 การเก็บข้อมูลประเมินผลการออกแบบจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นครั้งที่ 1

จากผลสรุปแนวทางในการออกแบบ ผู้วิจัยได้นำนักศึกษาลงพื้นที่ศึกษาข้อมูลเพื่อบริการวิชาการแก่ชุมชนและเลือกเศษผ้าตัวอย่างจากชุมชนมาทดลองใช้ในการออกแบบ โดยกำหนดให้ใช้ผ้าตามท้องตลาดที่มีสีและขนาดใกล้เคียงทดแทนเศษผ้าจริง ส่งผลให้การสร้างงานออกแบบครั้งนี้ได้ผลงานออกแบบที่หลากหลาย จากนั้นจึงทำการคัดเลือกผลงานออกแบบของนักศึกษาจำนวน 9 แบบที่มีความประณีตสวยงาม มาให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินความเหมาะสม โดยผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ในการประเมินจากผลการสัมภาษณ์จากนักวิชาการและนักออกแบบและผลสรุปจากแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จึงได้เป็นองค์ประกอบในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์กระเป๋าที่ทำจากเศษผ้างานนี้

1. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ – มีการออกแบบกระเป๋าโดยใช้เศษผ้าอย่างคุ้มค่าเหมาะสม โดยเน้นใช้ลวดลายของเศษผ้าที่โดดเด่น บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ชุมชน เช่น ลายน้ำไหล ลายขอประแจ

2. ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและการกำหนดรายละเอียดของสี – มีการออกแบบโดยใช้สีสันตามกลุ่มสี เพื่อหาแนวทางในการจับคู่สีของเศษผ้ากับผ้าประกอบ

3. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ – มีการตัดเย็บประกอบงานที่ประณีต ทำการตกแต่งที่เหมาะสมกับศักยภาพเดิมที่มีของชุมชนซึ่งได้แก่การตัดเย็บเสื้อผ้า เช่น การตกแต่งกระเป๋าโดยใช้การตัดต่อเศษผ้าแนวทะแยงที่เลียนแบบ”ลายน้ำไหล” การปักด้ายไหมเพื่อเลียนแบบลายผ้า และการตีเกล็ดผ้า และมีการออกแบบการตกแต่งอื่นๆที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน

4. ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า - มีรูปทรงและขนาดที่เหมาะสมที่สุด ได้แก่ กระเป๋าทรงถุงผ้า(Tote Bag) และกระเป๋าใส่ของ(Case Bag) ซึ่งเป็นทรงกระเป๋ารูปทรงสี่เหลี่ยม เป็นทรงที่ไม่มีความซับซ้อนในแม่แบบสามารถทำได้ง่าย สามารถขยายขนาดได้ มีความเหมาะสมกับความต้องการและการใช้ชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมาย

5. ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง - ใช้วัสดุประกอบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ต้นทุนไม่สูง

ผู้วิจัยได้นำต้นแบบ ทั้ง 9 แบบ ไปผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ 5 คนทำการประเมิน เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมสำหรับการออกแบบในครั้งต่อไป ดังนี้

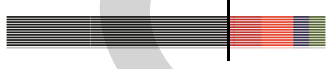

ตารางที่ 4.17 ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ

แบบที่	ภาพผลงานต้นแบบ		ระดับความเหมาะสม	
	เศษผ้า	กระเป๋าที่ได้จากเศษผ้า	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.			4	มาก
2.			4	มาก
3.			3.75	มาก
4.			3	ปานกลาง
5.			4	มาก
6.			3.25	ปานกลาง
7.			3.75	มาก
8.			3.25	ปานกลาง
9.			2.75	ปานกลาง

จากตาราง กระเป๋าที่มีความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบมากที่สุด ได้แก่ แบบที่ 5 เนื่องจากเป็นแบบที่ใช้เศษผ้าหมดทั้งสองผืน มีลักษณะในการตัดต่อตามรูปร่างของเศษผ้าที่ได้ เช่น ลายตัดต่อแนวทแยงเหมาะสมกับเศษผ้ารูปสามเหลี่ยมเป็นต้น ลำดับต่อมา ได้แก่ แบบที่ 1 และแบบที่ 2 โดยแบบที่ 1 มีลักษณะการตัดต่อเช่นเดียวกับแบบที่ 5 ควรคำนึงถึงตำแหน่งของเศษผ้าซึ่งไม่ควรให้เศษผ้าอยู่ด้านกันกระเป๋า และกระเป๋านั้นมีสองด้าน ต้องจัดวางตำแหน่งของเศษผ้าให้ตรงกันหากออกแบบให้ด้านหน้าและด้านหลังเหมือนกัน ส่วนแบบที่ 1 นั้นมีความเหมาะสมด้วยการวางตำแหน่งของเศษผ้าตรงกลางและมีรายละเอียดตกแต่งระบายที่ช่วยส่งเสริมให้เศษผ้าดูเด่นชัดมากขึ้น ควรมีแนวทางในการใช้เศษผ้าหลากหลายขนาดหรือใช้ให้หมด 1 ชิ้น ไม่เหลือเศษในการออกแบบกระเป๋า 1 ใบ

ตารางที่ 4.18 ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและการกำหนดร้อยละปริมาณของสี

แบบที่	กลุ่มสี	ภาพผลงาน ต้นแบบ	ร้อยละปริมาณของสี สีพื้น : สีของเศษผ้า	ระดับความ เหมาะสม	
				ค่า เฉลี่ย	แปลผล
1.	กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)		70 : 30 	3.25	ปานกลาง
2.			90 : 10 	3.75	มาก
3.			80 : 20 	3.25	ปานกลาง

แบบที่	กลุ่มสี	ภาพผลงาน ต้นแบบ	ร้อยละปริมาณของสี สีพื้น : สีของเศษผ้า	ระดับความ เหมาะสม	
				ค่า เฉลี่ย	แปลผล
4.	กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)		70 : 30 	3	ปานกลาง
5.			90 : 10 	4.5	มากที่สุด
6.			80 : 20 	4.5	มากที่สุด
7.	กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีทึมน (Vivid Tone and Subdue tone)		80 : 20 	4	มาก
8.			70 : 30 	4	มาก
9.			60 : 40 	3	ปานกลาง

จากตารางข้างต้น พบว่าการจับคู่สีควรจับคู่สีทุกกลุ่มสีกับสีที่มีค่ากลาง เช่น สีขาว สีดำ หรือสีเทา หรือเป็นสีพื้นของสีผ้า โดยจากการวิเคราะห์เศษผ้าพบว่า สีส่วนใหญ่ในเศษผ้าทอที่มีลายจะมีสีค่ากลางอยู่ประมาณร้อยละ 10

การจับคู่สีและการกำหนดร้อยละของสีกลุ่มสีโทนอ่อนและกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone) ที่เหมาะสมที่สุดได้แก่แบบที่ 2 การจับคู่สีและการกำหนดร้อยละของ กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone) ที่เหมาะสมที่สุด ได้แก่ แบบที่5 และ6 การจับคู่สีและการกำหนดร้อยละของสีกลุ่มสี กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone) ที่เหมาะสมที่สุด ได้แก่แบบที่ 7 และ 8 โดยผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่าควรตั้งสีค่ากลาง(Neutral) ที่สามารถจับคู่ได้กับ ทุกสีของเสื้อผ้า เช่นสีดำ หรือสีเทา เป็นต้น แล้วเลือกกำหนดปริมาณสีเป็น ‘กลุ่มสีของเสื้อผ้า ต่อสีค่ากลาง ’ โดยกำหนดให้สีค่ากลางเป็นผ้าพื้น เช่น ผ้าแคนวาส จะง่ายต่อการนำไปใช้และ มองภาพรวมของสินค้าในร้านได้ชัดเจนมากกว่า ส่วนร้อยละปริมาณของสีของเสื้อผ้าต่อสีของ ผ้าประกอบที่เป็นสีค่ากลางนั้น ไม่ควรเกิน ร้อยละ 70 ต่อร้อยละ 30 หรือควรมีสีของเสื้อผ้า มากกว่าสีผ้าประกอบ

ตารางที่ 4.19 ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ

แบบที่	ภาพผลงานต้นแบบ	ระดับความเหมาะสม	
		ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.	 การตัดต่อ การเย็บกลับ ชั้นในด้วย ผ้าแคนวาสเบอร์ 12	4.25	มากที่สุด
2.	 การตัดต่อ เย็บ กลับชั้นในด้วย ผ้าคอตตอน	4	มาก
3.	 การตัดต่อ การเย็บกลับชั้น ในด้วย ผ้าแคนวาสเบอร์ 12	3	ปานกลาง
4.	 การตัดต่อ การเย็บกลับชั้นในด้วยผ้า คอตตอน	2.75	ปานกลาง
5.	 การตัดต่อ การเย็บ กลับชั้นในด้วยผ้า คอตตอน	4.25	มากที่สุด

6.		การตัดต่อ การเดินด้าย เลียนแบบลาย การเย็บกลับ ชั้นใน ด้วยผ้า คอตตอน	4	มาก
7.		การตัดต่อ การปัก การเย็บกลับชั้นในด้วยผ้า คอตตอน	4	มาก
8.		การตัดต่อ การตกแต่งชน ปุยุ การเย็บกลับชั้นในด้วย ผ้าแคนวาสเบอร์ 12	3.25	ปานกลาง
9.		การตัดต่อ เย็บกลับชั้นใน ด้วย ผ้าแคนวาสเบอร์ 12	3.75	มาก

จากตารางพบว่า กระเป๋าแบบที่ 2 และแบบที่ 6 มีความเหมาะสมด้านงานตกแต่งมากที่สุด โดยมีลายตัดต่อตามสมัยนิยม และกระเป๋าแบบที่ 7 ที่มีการเพิ่มมูลค่าด้วยการเดินด้ายปักลาย เลียนแบบลายผ้า ลำดับต่อมา ได้แก่ กระเป๋าแบบที่ 1 และแบบที่ 5 มีความเหมาะสมด้านงานประกอบมากที่สุด ได้แก่ ลวดลายการตัดต่อที่ใช้เศษผ้าทั้งผืน มีตัวกระเป๋าเพื่อเพิ่มความแข็งแรงและเพิ่มมูลค่าให้มากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่ากระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) กระเป๋าใส่ของ (Case Bag) ที่นำเสนอขายพร้อมกันควรทำการตัดต่อลายให้เหมือนกันเพื่อให้งานเป็นคอลเลกชันและน่าสนใจมากขึ้น

ตารางที่ 4.20 ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า

แบบที่	ภาพผลงานต้นแบบ	ระดับความเหมาะสม		
			ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.		Tote Bag	3.5	ปานกลาง
		Case Bag	3	ปานกลาง

2.		Tote Bag	3	ปานกลาง
		Case Bag	2.75	ปานกลาง
3.		Tote Bag	3.5	ปานกลาง
		Case Bag	4.25	มากที่สุด
4.		Tote Bag	3	ปานกลาง
		Case Bag	3	ปานกลาง
5.		Tote Bag	4.75	มากที่สุด
		Case Bag	4.25	มากที่สุด
6.		Tote Bag	4.5	มากที่สุด
		Case Bag	4	มาก
7.		Tote Bag	4	มาก
		Case Bag	3	ปานกลาง
8.		Tote Bag	3	ปานกลาง
		Case Bag	2.75	ปานกลาง
9.		Tote Bag	2.75	ปานกลาง
		Case Bag	3	ปานกลาง

จากตารางพบว่า

1. กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) ขนาดใหญ่ที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ กระเป๋าแบบที่ 5 ซึ่งมีขนาดความกว้างประมาณ 40 ซม. ขึ้นไป มีความสูงประมาณ 25-30 ซม. และมีความหนาประมาณ 15 ซม. ขึ้นไป

2. กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) ขนาดกลางที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ แบบที่ 7 ซึ่งมีขนาดความกว้างประมาณ 30-40 ซม. มีความสูงประมาณ 20-25 ซม. และความหนาประมาณ 10-15 ซม.

3. กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) ขนาดเล็กที่มีความเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ แบบที่ 6 ซึ่งมีขนาดความกว้างประมาณ 24-30 ซม. ความสูงประมาณ 15-20 ซม. และความหนาประมาณ 6-10 ซม. ซึ่งแบบอื่นไม่เหมาะสมเนื่องจากเป็นรูปทรงที่ใช้ยาก ไม่เหมาะสมต่อสัดส่วนการใช้งานจริง เช่น มีหูกระเป๋ายาวเกินไปหรือมีก้นกระเป๋าที่แคบและลึกเกินไป

การออกแบบสายกระเป๋าหรือหูกระเป๋าที่มีขนาดหลากหลายใน 1 ใบ จะสามารถเพิ่มลักษณะการใช้หรือสะพายได้เพิ่ม เป็นการเพิ่มโอกาสทางการขายด้วย เช่นการออกแบบให้มีสายคาดหรือสายยาว จะทำให้งานมีความน่าสนใจมากขึ้น ทั้งนี้ให้ดูตามความต้องการของผู้บริโภคเป็นหลัก

กระเป๋าใส่ของ (Case Bag) ที่มีความเหมาะสมมากที่สุดได้แก่ กระเป๋าแบบที่ 5 และแบบที่ 3 เนื่องจากตัดเย็บง่าย แม้แบบกระเป๋าไม่ซับซ้อน มีการตัดต่อที่ใช้เศษผ้าขนาดเล็กได้ดี อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญยังให้ความคิดเห็นว่า กระเป๋าบางแบบที่นำมาประเมินนั้นมีความซับซ้อนในแม่แบบและการตัดเย็บ ซึ่งเป็นแบบที่ยากเกินไปสำหรับชุมชนที่เพิ่งเริ่มต้นการเรียนรู้การตัดเย็บกระเป๋าเพื่อจำหน่ายเอง จึงประเมินให้ค่าคะแนนระดับปานกลางถึงน้อย

ตารางที่ 4.21 ตารางสรุปรวมผลประเมินความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง

แบบที่	ภาพผลงานต้นแบบ	ระดับความเหมาะสม	
		ค่าเฉลี่ย	แปลผล
1.	 ผ้าแคนวาสเบอร์ 12 ไยสังเคราะห์ สายหนัง กระดุมแป๊ก	4	มาก

2.		ผ้าคอตตอน	2.75	ปานกลาง
3.		ผ้าแคนวาสเบอร์ 12 ไย สังเคราะห์ ขอเกี่ยว ชิปปเหล็ก	3	ปานกลาง
4.		ผ้าแคนวาสเบอร์ 12 ผ้า คอตตอน ขอเกี่ยว ชิปปเหล็ก หูกระเป๋าแบบสำเร็จ	2.75	ปานกลาง
5.		ผ้าแคนวาสเบอร์ 12 ผ้าคอตตอน ขอเกี่ยว ชิปปเหล็ก	3.75	ปานกลาง
6.		ผ้าแคนวาสเบอร์ 12 ผ้า คอตตอน กระดุมแป๊ก ชิปปเหล็ก หูกระเป๋าแบบสำเร็จ	3.5	ปานกลาง
7.		ผ้าแคนวาสเบอร์ 12 ผ้า คอตตอน กระดุมแป๊ก ด้ายและสิ่งตกแต่ง	3.75	ปานกลาง
8.		ผ้าแคนวาสเบอร์ 12 กระดุมแป๊ก ขนปุย หูกระเป๋าแบบสำเร็จ	2.75	ปานกลาง
9.		ผ้าแคนวาสเบอร์ 12 ชิปปเหล็ก สายกระเป๋าสำเร็จ	4	มาก

จากตารางกระเป๋ามีความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบมากที่สุดได้แก่ กระเป๋าแบบที่ 1 เนื่องจากใช้วัสดุคุณภาพดีเพื่อให้กระเป๋าเป็นทรง เช่น ไยสังเคราะห์ ผ้าแคนวาส และกระเป๋าแบบที่ 9 ที่ใช้สายผ้าขนาดหนาเป็นสายเย็บติดกับตัวกระเป๋า วัสดุลักษณะนี้สามารถเย็บติดง่ายด้วยจักร หาซื้อได้ง่ายกว่าสายกระเป๋าที่เป็นหนัง หรือสายกระเป๋าพลาสติก ควรใช้อะไหล่ที่มีคุณภาพดี สีไม่ลอกง่าย

สรุปในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้องค์ประกอบที่เหมาะสมการในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดให้แก่ชุมชนบ้านเฮี้ย โดยการทดลองขึ้นต้นแบบจริงนั้น จะทำให้เกิดภาพและขนาดจริงที่ชัดเจนมากขึ้น จากนั้นผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบที่ได้ไปสรุปเป็นแนวทางในการออกแบบแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนต่อไป

4.4 สรุปความคิดทางการออกแบบและกระบวนการในการขึ้นต้นแบบ

จากการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการออกแบบ ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวทางในการพัฒนาศักยภาพในการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าบ้านเฮีย ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาและวัตถุประสงค์

ชื่องานวิจัย (Project)

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอไถลื้อบ้านเฮีย อ.บัว จ.น่าน

ประเด็นปัญหา (Problem)

การนำเศษผ้าทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บจากชุมชนทอผ้าฝ้ายไถลื้อ บ้านเฮีย มาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าให้มีความเหมาะสมสวยงาม

วัตถุประสงค์ (Objective)

- เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดให้แก่ชุมชนบ้านเฮีย อำเภอบัว จังหวัดน่าน
- เพื่อนำเสนอรูปแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้

2. การกำหนดรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (Positioning and growth strategies)

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์จาก Ansoff's Matrix เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์รูปแบบ ตลาดเดิม-ผลิตภัณฑ์ใหม่ หรือการเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่แบบริเริ่ม โดยชุมชนบ้านเฮีย ยังไม่เคยทำการผลิตผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าถือสตรีมาก่อนนี้

3. กลุ่มเป้าหมาย (Target Group)

สรุปกลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ กลุ่มสตรีคนเมือง และกลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่ กลุ่มสตรีคนน่าน โดยเป็นกลุ่มเดิมในตลาดที่ชุมชนกำหนดไว้ ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4.22 ตารางแสดงกลุ่มเป้าหมายหลักและกลุ่มเป้าหมายรอง

ข้อมูล	กลุ่มเป้าหมายหลัก คนเมือง	กลุ่มเป้าหมายรอง คนหน้า
เพศ	หญิง	หญิง
อายุ	36-45ปี	36-45ปี
ภูมิลำเนา	คนกรุงเทพฯและคนต่างจังหวัดที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ	คนจังหวัดน่านที่อาศัย หรือประกอบอาชีพในจังหวัดน่าน ส่วนใหญ่ใช้สินค้าจากผ้าฝ้ายทอ
ที่อยู่อาศัย	แถบชานเมือง	จังหวัดน่านและแถบภาคเหนือ
อาชีพ	ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ พนักงานออฟฟิศและเจ้าของธุรกิจส่วนตัว	ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มสนับสนุนข้าราชการ
เงินเดือน	25,000 – 55,000 บาท	15,000 – 35,000 บาท
การศึกษา	ปริญญาตรี เป็นขั้นต่ำ	ม.ปลาย -ปริญญาตรี

4. แนวคิดในการออกแบบ (What to Communicate)

แนวคิดที่ 1 เลียนลาย – การสร้างลายตกแตงเดินใหม่หรือด้ายปักมือและตัดต่อและการเย็บด้วยการเลียนแบบลายของเศษผ้าเดิม

แนวคิดที่ 2 ผสม - การผสมผสานเศษผ้าทอ ชั้นเล็กชั้นน้อยเป็นผืนใหม่ โดยเน้นการใช้เศษผ้าทอที่มีรูปร่างสามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก

แนวคิดที่ 3 ประกอบ - การประกอบเศษผ้าทอกับวัสดุประกอบอื่น ได้แก่ ผ้าแคนวาสหรือการวางสายกระเป๋าเพื่อประกอบ โดยใช้เศษผ้าขนาดกลาง

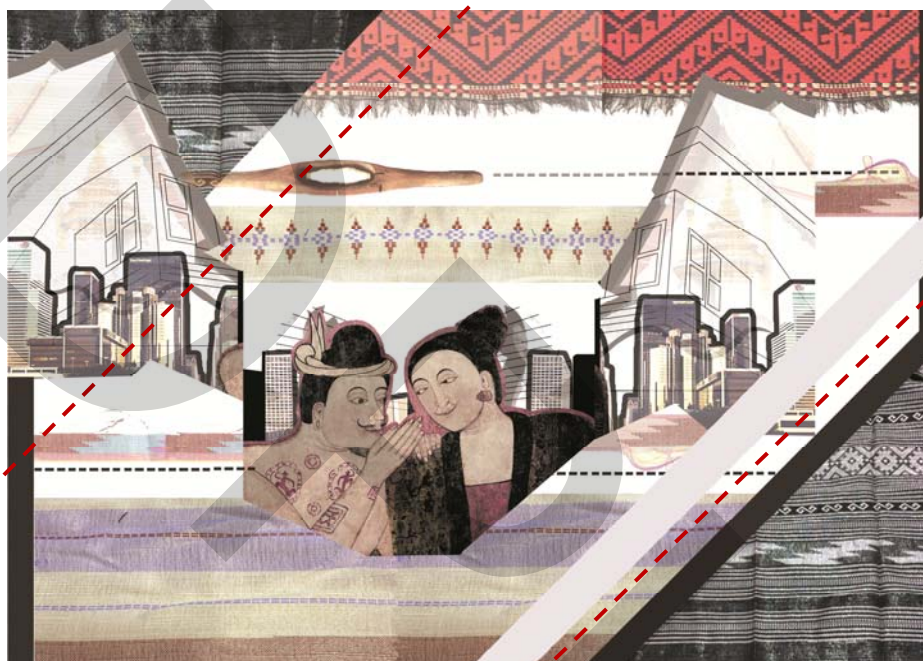
5. การสื่อสารด้วยอารมณ์และบรรยากาศของงาน How to Communicate

Modern (ดูทันสมัย) Cultured (มีวัฒนธรรม)

6. แรงบันดาลใจในการออกแบบ (Inspiration)

ผู้วิจัยทำการศึกษาข้อมูลของชุมชน ค้นหาแรงบันดาลใจในการออกแบบ โดยได้รับแรงบันดาลใจจากการทอผ้าศิลปวัฒนธรรมอันงดงามของเมืองน่าน การสืบทอดลวดลายเฉพาะในการทอผ้าจากโบราณจากรุ่นสู่รุ่น นำมาสร้างสรรค์ใหม่ด้วยการ ถ่ายทอดเรื่องราวในรูปแบบที่ทันสมัย ร้อยเรียงกันเป็นศิลปะเล่าขานชีวิตความเป็นอยู่ริมน้ำน่าน

ภาพที่4.15: ภาพ แรงบันดาลใจในการออกแบบ

ที่มาของภาพ : ผลงานการออกแบบของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ส่วนหนึ่งของรายวิชาการออกแบบแฟชั่น2
ปีการศึกษา 2558 ภาควิชาการออกแบบและธุรกิจแฟชั่น มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

7. ผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบ Product / Item

กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) จำนวน 9 ใบ มีทั้งหมด 3 แนวทาง ตามแนวคิดในการออกแบบ โดยออกแบบแบบละ 3กลุ่มสี ได้แก่

1. กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)
  2. กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)
  3. กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)
- และมีทั้งหมด 3 ขนาด ได้แก่

1. กระเป๋าขนาดเล็ก หรือกระเป๋าถือใส่ของจุกจิก
2. กระเป๋าขนาดกลาง หรือกระเป๋าใส่เอกสารและของใช้
3. กระเป๋าขนาดใหญ่ หรือกระเป๋าใส่เอกสารหรือของใช้

กระเป๋าใส่ของ (Case Bag) ที่มีรูปแบบตามแนวคิดการออกแบบของกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) จำนวน 3 ใบ 3 กลุ่มสี

โดยผู้วิจัยเลือกผลิตต้นแบบ แบบละ 1 กลุ่มสี ด้วยปัจจัยทางด้านเวลาจำกัด

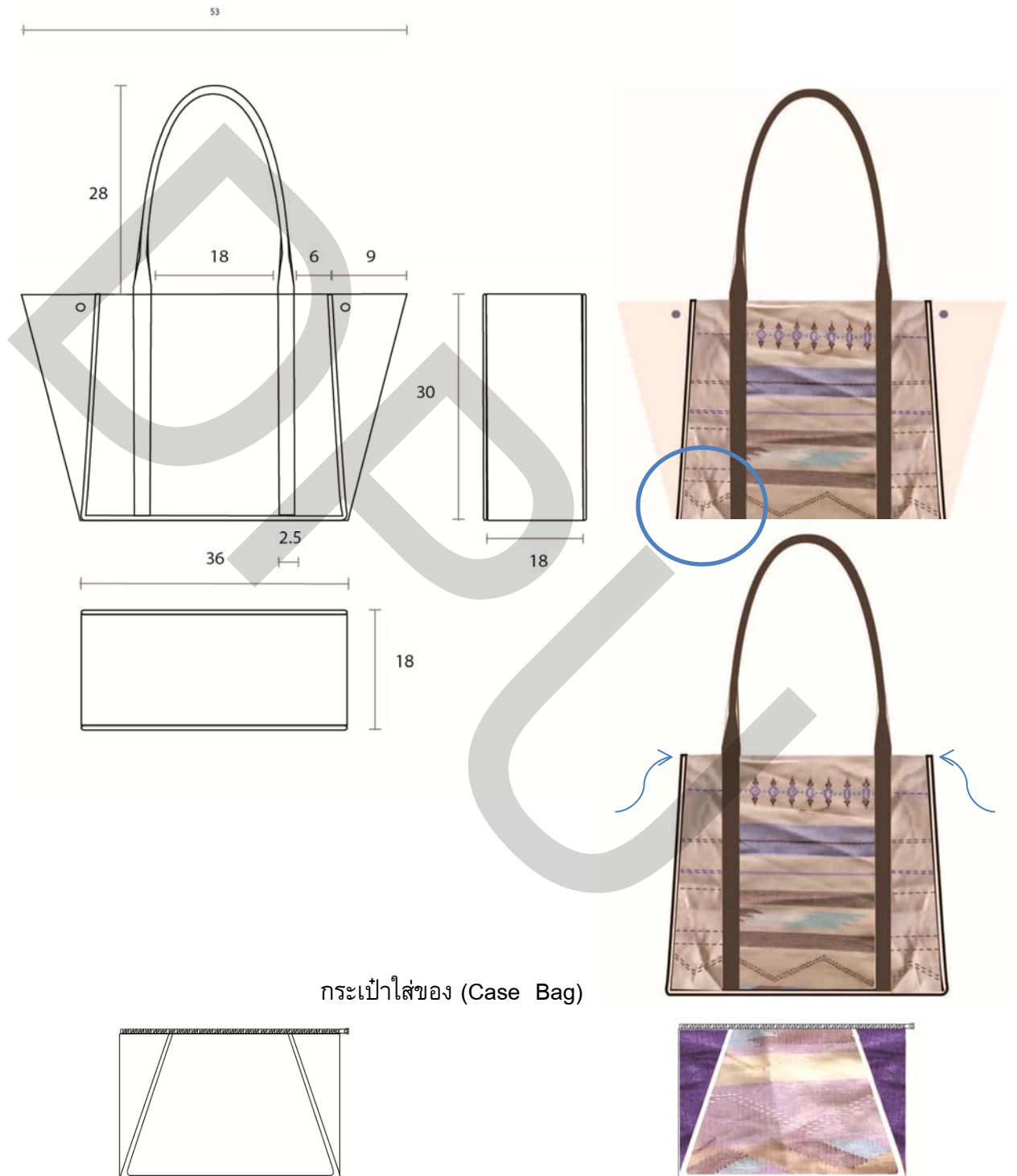
8. กระบวนการในการทำงาน Working Process

ผู้วิจัยทำการร่างภาพผลงานจากแนวคิดในการออกแบบ โดยคำนึงถึงกลุ่มเศษผ้าตัวอย่าง ลักษณะรูปร่างของเศษผ้า และลวดลายของเศษผ้า

การขึ้นต้นแบบกระเป๋าแบบที่ 1 แนวคิดเลียนหลาย

แบบร่างและขนาดของกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag และ กระเป๋าใส่ซอง (Case Bag)

องค์ประกอบ ในการออกแบบ	การขึ้นต้นแบบกระเป๋าแบบที่ 1 แนวคิดเลียนหลาย
รูปร่างทรง	กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยมคางหมู มีคิ้วกระเป๋าและบุพลาสติกแข็งที่ก้นกระเป๋าเพื่อความแข็งแรง สามารถใช้งานได้ 2 แบบ
กลุ่มสีและปริมาณ ร้อยละของสี	 กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 90 10
การตกแต่ง	การเลียนหลายผ้าด้วยการปักเดินเส้นด้ายตามลายของผ้าทอ
วัสดุ	ผ้าแคนวาสสีม่วงเบอร์ 14 หรือขนาด 14 oz. สายผ้า ผ้าคอตตอน กระดุมแป๊ก ด้ายสังเคราะห์ ไยสังเคราะห์ ซิปผ้า หัวซิป
เศษผ้า	ตัวอย่างเศษผ้ากลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone) จำนวน 3 ชั้น ชั้นที่ 1 ขนาดกว้าง 20 ซม. ยาว 80 ซม. 1 ชั้นที่ 2 ขนาดกว้าง 15 ซม. ยาว 40 ซม. 2 ชั้นที่ 3 ขนาดกว้าง 18 ซม. ยาว 42 ซม. 3 ชั้นที่ 4-5 ขนาดกว้าง 15 ซม. ยาว 15 ซม.

ภาพกระบวนการขึ้นต้นแบบตัวอย่าง

ตารางที่ 4.23 ตารางแสดงภาพกระเป๋าแบบที่ 1 แนวคิดเลียนลายและขนาดของกระเป๋า

แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)	กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)	กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)
เลียน ลาย	ขนาดเล็ก หูสูง 8 ซม. / กว้าง12ซม. ความกว้าง 25 ซม. ความสูง 18 ซม. ความหนา 10 ซม. ความกว้างฐาน 18 ซม.	 	 	
	ขนาดกลาง หูสูง 20 ซม. / กว้าง15ซม. ความกว้าง 35 ซม. ความสูง 25 ซม. ความหนาฐาน 15 ซม. ความกว้างฐาน 25 ซม.	 	 	
	ขนาดใหญ่ หูสูง 25 ซม. / กว้าง15ซม. ความกว้าง 45 ซม. ความสูง 30 ซม. ความหนา 18 ซม. ความกว้างฐาน 30 ซม.	 	 	

*ต้นแบบ

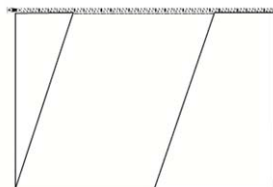

การขึ้นต้นแบบกระเป๋าแบบที่ 2 แนวคิดผสม

แบบร่างและขนาดของกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag และ กระเป๋าใส่ซอง (Case Bag)

กระเป๋าใส่ซอง (Case Bag)

องค์ประกอบ ในการออกแบบ	การขึ้นต้นแบบกระเป๋าแบบที่ 2 แนวคิดผสม
รูปร่างทรง	กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยมคางหมู
เศษผ้า	ตัวอย่างเศษผ้ากลุ่มเข้มจัด (Dark Tone) จำนวน 5 ชั้น ชั้นที่ 1 ขนาดกว้าง 30 ซม. ยาว 31 ซม. ชั้นที่ 2 ขนาดกว้าง 24 ซม. ยาว 28 ซม. ชั้นที่ 3 ขนาดกว้าง 18 ซม. ยาว 34 ซม. ชั้นที่ 4-5 ขนาดกว้าง 20 ซม. สูง 25 ซม. ชั้นที่ 6-7 ขนาดกว้าง 15 ซม. สูง 20 ซม.
กลุ่มสีและปริมาณ ร้อยละของสี	 กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 80 20
การตกแต่ง	การผสมผสานงานตกแต่งด้วยการตัดเกล็ดการวางลายตัดต่อ แนวทะแยง
วัสดุ	ผ้าแคนวาสสีเทาและสีดำเบอร์ 14 หรือขนาด 14 oz. สายผ้า ผ้าคอตตอน กระดุมแป๊ก ไยสังเคราะห์ ชิปผ้า หัวชิป

ภาพกระบวนการขึ้นต้นแบบตัวอย่าง

ตารางที่4.24 ตารางแสดงภาพกระเป๋าแบบที่ 2 แนวคิดผสมและขนาดของกระเป๋า

แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)	กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)	กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)
ผสม	ขนาดเล็ก หูสูง 10 ซม. / กว้าง10ซม. ความกว้าง 25 ซม. ความสูง 16 ซม. ความหนา 10 ซม. ความกว้างฐาน 20 ซม.	 	 <p>* ต้นแบบ</p>	
	ขนาดกลาง หูสูง 15 ซม. / กว้าง15ซม. ความกว้าง 35 ซม. ความสูง 25 ซม. ความหนา 15 ซม. ความกว้างฐาน 25 ซม.	 	 	
	ขนาดใหญ่ หูสูง 25 ซม./ กว้าง20ซม. ความกว้าง 45 ซม. ความสูง 30 ซม. ความหนา 18 ซม. ความกว้างฐาน 30 ซม.	 	 	

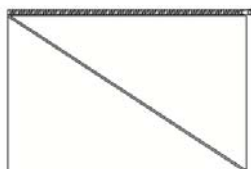

การขึ้นต้นแบบกระเป๋าแบบที่ 3 แนวคิดประกอบ

แบบร่างและขนาดของกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) และ กระเป๋าใส่ซอง (Case Bag)

กระเป๋าใส่ซอง (Case Bag)

องค์ประกอบ ในการออกแบบ	การขึ้นต้นแบบกระเป๋าแบบที่ 3 แนวคิดประกอบ
รูปร่างทรง	กระเป๋าทรงสี่เหลี่ยมคางหมู ฐานทรงรี มีคิ้วและฐานแข็งที่ก้น กระเป๋าเพิ่มความแข็งแรง
กลุ่มสีและปริมาณ ร้อยละของสี	 กลุ่มสีของเศษผ้า : สีคากลาง 80 20
การตกแต่ง	การวางสายกระเป๋าเป็นลายตัดต่อเพื่อประกอบกับผ้าชนิดอื่น
วัสดุ	ผ้าแคนวาสสีเทาและสีดำเบอร์ 14 หรือขนาด 14 oz. สายผ้า ผ้าคอตตอน กระดุมแป๊ก ไยสังเคราะห์ ซิปผ้า หัวซิป อะไหล่รูป สี่เหลี่ยมและตะขอเกี่ยวรูปคอกหมา
เศษผ้า	ตัวอย่างเศษผ้ากลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone) จำนวน 3 ชั้น ชั้นที่ 1 ขนาดกว้าง 38 ซม. ยาว 41 ซม. 1 ชั้นที่ 2 ขนาดกว้าง 38 ซม. ยาว 39 ซม. 2 ชั้นที่ 3 ขนาดกว้าง 20 ซม. ยาว 22 ซม. 3

ภาพกระบวนการขึ้นต้นแบบตัวอย่าง

ตารางที่ 4.25 ตารางแสดงภาพกระเป๋าแบบที่ 3 แนวคิดประกอบและขนาดของกระเป๋า

แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)	กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)	กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)
ประกอบ	ขนาดเล็ก หูสูง 12 ซม. / กว้าง12ซม. ความกว้าง 22 ซม. ความสูง 18 ซม. ความหนา 10 ซม. ความกว้างฐาน 18 ซม.	 	 	
	ขนาดกลาง หูสูง 12 ซม. / กว้าง12ซม. ความกว้าง 32 ซม. ความสูง 25 ซม. ความหนา 15 ซม. ความกว้างฐาน 25 ซม.	 	 	 *ต้นแบบ
	ขนาดใหญ่ หูสูง 12 ซม. / กว้าง12ซม. ความกว้าง 42 ซม. ความสูง 30 ซม. ความหนา 18 ซม. ความกว้างฐาน 30 ซม.	 	 	

ตารางที่ 4.26 ตารางแสดงภาพแบบกระเป๋าทรงถุงใส่ของ (Case) ที่สัมพันธ์กับรูปแบบกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote) ตามกลุ่มสี

แนวคิด	รูปแบบกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag)	กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อน มาก (Pale tone and Very Pale Tone)	กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)	กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)
เลียน ลาย		 *ต้นแบบ		
ผสม			 *ต้นแบบ	
ประกอบ				 *ต้นแบบ
<p>ความกว้าง 10 ซม. และความยาว 15 ซม. สำหรับใส่ของขนาดเล็กมากเช่น เศษเหรียญ เงิน</p> <p>รูปแบบของการตัดต่อสัมพันธ์กับรูปแบบกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag)</p>				

จากแนวความคิดทางการออกแบบและกระบวนการขึ้นต้นแบบ ผู้วิจัยได้ต้นแบบ กระเป๋ามีที่มาจากสี3กลุ่ม (Pale tone and Very Pale Tone, Dark Tone, Vivid Tone and Subdue Tone) และมาจากแนวคิด3แนวคิด (แนวคิดเลียนลาย แนวคิดประกอบ และแนวคิด ผสม)จำนวน6 ใบ ได้แก่ กระเป๋าถุงผ้า(Tote bag) 3ใบ และกระเป๋าถุงใส่ของ (Case Bag) จำนวน3ใบ ซึ่งกระเป๋าทั้ง2แบบมีความสัมพันธ์กันตามกลุ่มสี

จากนั้นผู้วิจัยจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการทางด้านผลิตภัณฑ์ กระเป๋า ประเมินความเหมาะสมในหัวข้อต่างๆ ดังขั้นตอนต่อไป

4.5 ผลการประเมินต้นแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ จำนวน 5 คน ครั้งที่ 2

ด้วยเวลาในการวิจัยที่จำกัดในการทำการประเมินครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการขึ้นต้นแบบจริงเศษผ้าจริงกลุ่มสีละ 1 โใบ รวม 3 โใบ 3 ขนาด ส่วนขนาดอื่นนั้นผู้วิจัยทำการขึ้นต้นแบบโดยใช้แบบกระดาษ จากนั้นจึงนำต้นแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ ประเมินและตรวจสอบเพื่อหาประสิทธิผล ดังนี้

ผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการจำนวน 5 คน ครั้งที่ 2

ตารางที่ 4.27 ตารางการประเมินครั้งที่ 2 กลุ่มสีอ่อน(Pale) และสีอ่อนมาก(Very Pale) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ

ต้นแบบเพื่อประเมิน ครั้งที่ 2 แบบที่ 1 แนวคิด เลียนลาย	ระดับความเหมาะสม		อันดับ ความพึง พอใจใน ต้นแบบ
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	
 <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 90 10</p>			อันดับที่ 3
1.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการ ออกแบบ	4.2	มากที่สุด	
2.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละเอียดของ ปริมาณสี	3.6	มาก	
3. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงาน ประกอบ	3.6	มาก	
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า			
กระเป๋าทรงTote	3.6	มาก	
กระเป๋าทรงCase	2.6	ปานกลาง	
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง	4.6	มากที่สุด	
ค่าเฉลี่ยรวม	3.7	มาก	

จากตารางผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า

ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบอยู่ในระดับมากที่สุด เหมาะสมกับเศษผ้ารูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดยาวที่เกิดจากกระบวนการตัดเศษเหลือจากแม่แบบเสื้อผ้า ซึ่งสามารถใช้ได้สองด้านของกระเป๋า ทั้งนี้การมีด้านข้างกระเป๋าที่เป็นผ้าพื้นหรือผ้าแคนวาสจะช่วยเรื่องการใช้เศษผ้าสองด้านที่เป็นผ้าต่างลายหรือต่างสีกันได้

การจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี อยู่ในระดับมาก โดยเสนอแนะว่า ควรทำการจับคู่และให้ค่าร้อยละของสีที่มีค่าอ่อนมีปริมาณน้อยกว่าสีเข้มหรือสีเข้มที่มีค่าสีกลาง เช่นสีน้ำตาล เข้ม สีเทา หรือสีดำ และไม่ควรรออกแบบให้ผ้าสีอ่อนวางอยู่ด้านกันกระเป๋า เนื่องจากจะทำให้สกปรกง่าย ซึ่งคนส่วนใหญ่จะไม่เลือกซื้อใช้มากเท่ากับผ้าที่สีเข้ม

ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบอยู่ในระดับมาก โดยเสนอแนะว่า ลักษณะของลายตัดต่อทางตรงของกระเป๋าแบบที่ 1 ควรปรับให้เป็นแนวทแยงตามทิศทางแนวคิดของแบบอื่นๆ เนื่องจากตัดต่อทางตรงและกระเป๋าทรงนี้มีรูปแบบที่คล้ายคลึงกับในท้องตลาดทั่วไป แม้การตัดต่อแนวทแยงจะยุ่งยากและมีขั้นตอนในการผลิตมากกว่า แต่เมื่อผู้เชี่ยวชาญวิเคราะห์จากเครื่องแต่งกายที่ชุมชนออกแบบตัดเย็บแล้วนั้น คาดว่าชุมชนมีศักยภาพเพียงพอที่จะทำได้ดี การมีกระดุมแป๊กเพิ่มรูปแบบการใช้สอยให้สามารถพับเก็บความกว้างด้านข้างและปรับเปลี่ยนเพื่อใช้ได้สองแบบนี้ อาจส่งเสริมให้เกิดการขายมากขึ้น แต่ควรคำนึงถึงประการที่สำคัญว่า กลุ่มคนที่เลือกซื้อกระเป๋าผ้าประเภทนี้ จะเป็นกลุ่มที่ชื่นชอบในวัฒนธรรม ชื่นชอบที่มาที่ไปและความสวยงามของผ้ามากกว่าที่จะสนใจในรูปแบบการใช้สอยที่หลากหลาย ส่วนงานประกอบด้านในควรเป็นผ้าที่มีความแข็งแรง เช่น ผ้าแคนวาส ไม่ควรใช้ผ้าคอตตอนกับกระเป๋ารูปแบบขนาดใหญ่ ควรเก็บขอบริมให้เรียบร้อยไม่เกิดการโป่งพอง การเปลี่ยนลายโดยใช้การเดินด้ายมีความน่าสนใจมาก แต่ควรใช้ไหมขนาดเล็กเย็บหรือปักด้วยมือ จะทำให้เพิ่มมูลค่ามากกว่าใช้จักร ทั้งนี้จะได้ให้กลุ่มคนเฒ่าหรือนักเรียนในละแวกชุมชนสามารถรับเองงานฝีมือไปทำที่บ้าน สร้างรายได้ให้ชุมชนโดยรอบได้อีกทางหนึ่ง

ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋าอยู่ในระดับดี กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) สามารถใช้งานได้จริง ส่วนกระเป๋าใส่ซอง (Case Bag) นั้นอาจมีรูปแบบที่ไม่เหมาะสมที่จะเป็นต้นแบบผลิต ควรเอาเส้นเอ็นตรงกลางกระเป๋าออก และแทนที่ด้วยการตัดต่อที่เป็นแนวทางเดียวกับกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) เพื่อขายคู่กัน

ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่งอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดวางลายตัดต่อสายกระเป๋าผ้าทำให้กระเป๋ามีความแข็งแรง รองรับน้ำหนักได้มาก

ตารางที่ 4.28 ตารางการประเมิน ครั้งที่ 2 กลุ่มสีเข้ม (Dark tone) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ

<p>ต้นแบบเพื่อประเมิน ครั้งที่ 2 แบบที่ 2</p> <p>แนวคิด ผสม</p> <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 80 20</p>	ระดับความเหมาะสม		<p>อันดับ</p> <p>ความพึงพอใจในต้นแบบ</p>
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	
1.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ	5	มากที่สุด	<p>อันดับที่</p> <p>1</p>
2.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี	5	มากที่สุด	
3.ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ	5	มากที่สุด	
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า			
กระเป๋าทรงTote	5	มากที่สุด	
กระเป๋าทรงCase	4.6	มากที่สุด	
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง	4.6	มากที่สุด	
ค่าเฉลี่ยรวม	4.86	มากที่สุด	

จากตารางผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า

ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบอยู่ในระดับที่มากที่สุด เนื่องจากใช้เศษผ้าหลากหลายขนาดและหลายชิ้น

ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสีอยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่า ปริมาณร้อยละของสีเข้มกลุ่มนี้เหมาะสมกับผ้าแคนวาสสีดำ ซึ่งอยู่ด้านกันกระเป๋าทำให้ดูแลรักษาง่าย

ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบอยู่ในระดับที่มากที่สุด การสร้างลายตัดต่อที่ผสมลายผ้าที่หลากหลายเข้าด้วยกัน ได้แก่ ลายน้ำไหลและลายดอก การตีเกล็ดจะช่วยเพิ่มมูลค่าให้เศษผ้าพื้นไม่มีลายได้ การเข้าชิปแบบมีที่หุ้มปลายชิปช่วยเพิ่มให้กระเป๋าคงทนแข็งแรงมากขึ้น

ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋าอยู่ในระดับที่มากที่สุด กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) อยู่ในระดับที่มากที่สุด เนื่องจากเป็นรูปทรงที่อยู่ในความนิยม กลุ่มเป้าหมายสามารถใช้เพื่อออกงานได้ ควรลดขนาดความสูงของหูกระเป๋ายกขนาดเล็ก ส่วนกระเป๋าใบขนาดใหญ่ควรทำให้สายกระเป๋ามีความยาวกว่านี้ กระเป๋าใส่ของ (Case Bag) มีความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋าอยู่ในระดับที่มากที่สุด เนื่องจากมีการเลียนแบบลายตัดต่อจากกระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) ทำให้เพิ่มมูลค่าเมื่อวางจำหน่ายคู่กัน

ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่งอยู่ในระดับที่มากที่สุด ด้วยสายกระเป๋าผ้าที่มีราคาต้นทุนไม่แพง พับครึ่งแล้วเย็บทำให้เกิดความแข็งแรงมากขึ้น สามารถชิปขนาด 5 ซม.กับกระเป๋าทั้งสามขนาดได้

ตารางที่ 4.29 ตารางการประเมิน ครั้งที่ 2 กลุ่มสีจัดจ้าน (Vivid Tone) และสีเข้ม (Subdue tone) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ

<p>ต้นแบบเพื่อประเมิน ครั้งที่ 2 แบบที่ 3</p> <p>แนวคิด ประกอบ</p> <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 80 20</p>	ระดับความเหมาะสม		<p>อันดับ</p> <p>ความพึงพอใจในต้นแบบ</p>
	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	
1.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ	4.6	มากที่สุด	<p>อันดับที่</p> <p>2</p>
2.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี	4.6	มากที่สุด	
3.ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ	5	มากที่สุด	
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า			
กระเป๋าทรงTote	4.6	มากที่สุด	
กระเป๋าทรงCase	5	มากที่สุด	
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง	4.6	มากที่สุด	
ค่าเฉลี่ยรวม	4.73	มากที่สุด	

จากตารางผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่า

ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบอยู่ในระดับที่มากที่สุด เนื่องจากใช้เศษผ้าที่มีความกว้างหมดผืน ทั้งนี้ควรคำนึงถึงการตัดต่อด้านข้างด้วยผ้าพื้น (เหมือนแบบ

ที่ 1) เนื่องจากหาเศษผ้าที่มีขนาดใหญ่เท่ากับต้นแบบที่ออกแบบให้มีลายต่อกันสองข้างได้ยาก และยากต่อการผลิตต่อไปในอนาคต ซึ่งการออกแบบกระเป๋าที่ใช้ด้านข้างประกบกัน ต้องคำนึงถึงลายตรงระหว่างรอยต่อด้านข้างให้มีความต่อเนื่องกันเพื่อความสวยงามเป็นสำคัญ โดยในอนาคตหากใช้เศษผ้าขนาดใหญ่เท่าแบบกระเป๋าดั้งเดิมทั้งหมด จะทำให้ชุมชนไม่อยากผลิตแบบนี้ต่อไปอีก ควรออกแบบกรอบลายการตัดต่อบริเวณตรงกลางกระเป๋า(เหมือนกระเป๋าแนวคิดผสม) เพื่อให้ชุมชนสามารถประยุกต์ใช้เศษผ้าได้หลากหลายรูปร่าง

ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสีอยู่ในระดับที่มากที่สุด โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความคิดเห็นว่าร้อยละของปริมาณสีในกลุ่มนี้ควรเป็นอัตราสีสดต่อสีเข้มที่ร้อยละ 70 ต่อ 30 และร้อยละ 80 ต่อ 20

ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ อยู่ในระดับที่มากที่สุด ด้วยการจัดวางสายกระเป๋าตัดต่อตามลายของผ้าที่เหมาะสม แต่ควรคำนึงว่าเศษผ้าในกลุ่มนี้มีลายผ้าหลากหลาย การวางสายกระเป๋าอาจบังลายผ้า ส่วนงานประกอบนั้นมีความละเอียดเรียบร้อย และมีกระเป๋าด้านในเพื่อเพิ่มการใช้สอย

ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋าอยู่ในระดับที่มากที่สุด กระเป๋าทรงถุงผ้า (Tote Bag) อยู่ในระดับที่มากที่สุด เนื่องจากกระเป๋าขนาดกลางซึ่งเป็นขนาดที่ขึ้นต้นแบบเหมาะสมกับการใช้งานของกลุ่มคนทั่วไป กระเป๋าขนาดเล็กมีความน่าสนใจมาก มีความกระชับรัดและใช้งานง่าย ทั้งนี้การใช้สายคาดรูปแบบนี้กับกระเป๋าผ้านั้นไม่เหมาะสมเนื่องจากทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่วางไว้ได้แก่ ดูทันสมัย (Modern) และ มีวัฒนธรรม (Cultured) เปลี่ยนไป ซึ่งอาจกลายเป็นภาพลักษณ์กีฬาหรือไม่เป็นทางการ จึงไม่ควรทำสายคล้องคาดกับใบขนาดใหญ่ ส่วนตำแหน่งของหูคล้องสายคาดสำหรับขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ควรอยู่สูงกว่านี้ เพื่อป้องกันสายพลิกเมื่อสะพาย

ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่งอยู่ในระดับที่มากที่สุด ด้วยสายกระเป๋าผ้าที่มีราคาต้นทุนไม่แพง เมื่อพับครึ่งแล้วเย็บทำให้เกิดความแข็งแรงมากขึ้น การเล่นสีสลับสีระหว่างสายกับซิป ช่วยเพิ่มความน่าสนใจมากขึ้น สามารถซิปขนาด 5 ซม.กับกระเป๋าทั้งสามขนาดได้

สรุปผลการประเมินผลในความเหมาะสมด้านขนาดของกระเป๋า เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการผลิตด้วยชุมชนเองในอนาคต โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน ประเมินแม่แบบกระดาษ ดังนี้

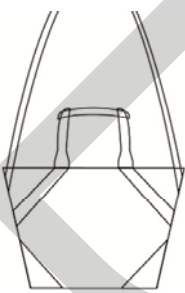
ตารางที่ 4.30 ตารางประเมินขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดเลียนลาย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		หมายเหตุ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="text-align: center; margin-right: 10px;"> <p>เลียนลาย</p> </div> </div>	ขนาดเล็ก					
	หูกกระเป๋าสูง 12 ซม.	0	0	3	100	8 ซม.
	ระหว่างหูกกระเป๋ากว้าง 10 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้าง 25 ซม.	3	100	0	0	
	ความสูง 18 ซม.	3	100	0	0	
	ความหนา 10 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้างฐาน 18 ซม.	3	100	0	0	
	ขนาดกลาง					
	หูกกระเป๋าสูง 20 ซม.	3	100	0	0	
	ระหว่างหูกกระเป๋ากว้าง 15 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้าง 35 ซม.	3	100	0	0	
	ความสูง 25 ซม.	3	100	0	0	
	ความหนาฐาน 15 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้างฐาน 25 ซม.	3	100	0	0	
	ขนาดใหญ่ (ต้นแบบ)					
	หูกกระเป๋าสูง 25 ซม.	3	100	0	0	
	ระหว่างหูกกระเป๋ากว้าง 15 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้าง 45 ซม.	3	100	0	0	
ความสูง 30 ซม.	3	100	0	0		
ความหนา 18 ซม.	3	100	0	0		
ความกว้างฐาน 35 ซม.	3	100	0	0		

ตารางที่ 4.31 ตารางประเมินขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดผสม ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		หมายเหตุ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
<div style="text-align: center;"> <p>ผสม</p> </div>	ขนาดเล็ก (ต้นแบบ)					
	หูกระเป๋าสูง 12 ซม.	0	0	3	100	8 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 10 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้าง 25 ซม.	3	100	0	0	
	ความสูง 16 ซม.	3	100	0	0	
	ความหนา 10 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้างฐาน 20 ซม.	3	100	0	0	
	ขนาดกลาง					
	หูกระเป๋าสูง 15 ซม.	3	100	0	0	
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 15 ซม.	3	100	0	0	10 ซม.
	ความกว้าง 35 ซม.	3	100	0	0	
	ความสูง 25 ซม.	3	100	0	0	
	ความหนา 15 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้างฐาน 25 ซม.	3	100	0	0	
	ขนาดใหญ่					
	หูกระเป๋าสูง 25 ซม.	3	100	0	0	
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 16 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้าง 45 ซม.	3	100	0	0	
	ความสูง 30 ซม.	3	100	0	0	
	ความหนา 18 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้างฐาน 30 ซม.	3	100	0	0	

ตารางที่ 4.32 ตารางประเมินขนาดกระเป๋าทึ่ออกแบบจากแนวคิดประกอบ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		หมายเหตุ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	จำนวน	
<div style="text-align: center;"> <p>ประกอบ</p> </div>	ขนาดเล็ก					
	หูกกระเป๋าสูง 12 ซม.	0	0	3	100	8 ซม.
	ระหว่างหูกกระเป๋ากว้าง 12 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้าง 22 ซม.	3	100	0	0	
	ความสูง 18 ซม.	3	100	0	0	
	ความหนา 10 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้างฐาน 18 ซม.	3	100	0	0	
	ขนาดกลาง (ต้นแบบ)					
	หูกกระเป๋าสูง 12 ซม.	0	0	3	100	10 ซม.
	ระหว่างหูกกระเป๋ากว้าง 12 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้าง 32 ซม.	3	100	0	0	
	ความสูง 25 ซม.	3	100	0	0	
	ความหนา 15 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้างฐาน 25 ซม.	3	100	0	0	
	ขนาดใหญ่					
	หูกกระเป๋าสูง 12 ซม.	0	0	3	100	10 ซม.
	ระหว่างหูกกระเป๋ากว้าง 12 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้าง 42 ซม.	3	100	0	0	
	ความสูง 30 ซม.	3	100	0	0	
	ความหนา 18 ซม.	3	100	0	0	
	ความกว้างฐาน 30 ซม.	3	100	0	0	

ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะว่าหากผลิตแบบกระเป๋าเพื่อจำหน่ายจริงตามขนาดที่กำหนดไว้ข้างต้น อาจต้องมีการปรับแก้อีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากการเย็บผ้าต้องเผื่อเย็บและเผื่อ

การถ่วงน้ำหนัก ทั้งนี้กระเป๋ามาขนาดใหญ่มากของทั้งสามแนวคิด ควรทำการเย็บกุดเศษผ้ากับซิปในใยสังเคราะห์เพื่อความคงทนแข็งแรง

ข้อเสนอแนะและประเด็นอื่น ๆ นอกเหนือจากแบบประเมิน

ผู้วิจัยสรุปผลข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

1. กระเป๋าทั้งสามแบบมีการสื่อสารด้วยอารมณ์และบรรยากาศของงานเป็นไปตามที่กำหนด ได้แก่ Modern (ดูทันสมัย) Cultured (มีวัฒนธรรม) และมีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย
2. แนวความคิดในการออกแบบ ทั้งสามแนวคิด เกิดจากความเข้าใจในที่มาที่ไปของเศษผ้า ประยุกต์เป็นรูปธรรมให้ชุมชนนำไปใช้ได้
3. ควรคำนึงถึงภาพรวมในการวางจำหน่ายผลิตภัณฑ์บนชั้นวางของให้มีความเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งลายตัดต่อ เช่นควรเป็นลายตัดต่อแนวทะแยงเหมือนกันทุกแบบ หรืออาจผลิตเพื่อจำหน่ายกระเป๋าทั้งสามแบบนี้ต่างวาระ เช่น ผลิตเป็นคอลเลคชั่นประจำฤดูกาล เป็นต้น
4. กลุ่มสีและปริมาณการใช้สีของแต่ละกลุ่มมีความเหมาะสมทุกกลุ่มสี แต่ควรเฉลี่ยจัดปริมาณสีค่ากลางให้เท่ากันหรือไม่แตกต่างกันมากนัก เพื่อให้มองภาพรวมเป็นหนึ่งเดียวมากขึ้นเมื่อวางจำหน่ายในร้านเดียวกัน
5. ควรทำป้ายประกอบภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่ออธิบายสินค้า เช่น ตราสินค้า การดูแลรักษาความสะอาด และป้ายประกอบเพื่อประชาสัมพันธ์ชุมชน เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงคุณค่าและความงดงามของผ้าทอมากขึ้น
6. ควรผลิตถุงผ้าดิบหรือถุงผ้าสับนบอล มีการติดป้ายร้านด้วยการสกรีน ซึ่งเป็นสิ่งที่ชุมชนสามารถผลิตได้เอง เพื่อใช้ในเป็นสิ่งห่อหุ้มผลิตภัณฑ์เพื่อขาย และเพื่อใช้ในการจัดเก็บรักษากระเป๋าผ้า ทั้งยังเป็นการทำให้รู้สึกถึงความมีคุณค่าและมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

4.6 ผลการประเมินต้นแบบโดยกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้นำเอาต้นแบบไปให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ทำการประเมินความเหมาะสมและความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์ต้นแบบ

กลุ่มที่ 1 กลุ่มเป้าหมายหลัก ได้แก่ กลุ่มคนเมือง ทำการสำรวจ ณ งานแอมว่วน

เมืองเหนือ อิมพีเรียลสำโรง ในวันที่ 6 มีนาคม 2559 มีจำนวนผู้ประเมิน 25 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มเป้าหมายรอง ได้แก่ กลุ่มคนน่าน ทำการสำรวจ ณ งานมหกรรมผ้าทอ และเครื่องเงินเมืองน่าน ครั้งที่ 3 ณ ช่วงเมืองน่านในวันที่ 12-16 กุมภาพันธ์ 2559 โดยผู้วิจัย ได้รับเชิญจากอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน ให้ทำการแสดงผลงานวิจัยการออกแบบสร้างสรรค์ในงาน มีจำนวนผู้ประเมิน 25 คน

ตารางที่ 4.33 ตารางการประเมินครั้งที่ 2 กลุ่มสีอ่อน(Pale) และสีอ่อนมาก(Very Pale) โดยกลุ่มตัวอย่าง

<p>ภาพต้นแบบเพื่อประเมิน</p> <p>แนวคิด เลียนลาย</p> <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 90 10</p>	ระดับความเหมาะสม			
	ค่าเฉลี่ย		แปลผล	
	คนเมือง	คนน่าน	คนเมือง	คนน่าน
	25	25	25	25
	คน	คน	คน	คน
1.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ	4.5	4.1	มากที่สุด	มาก
2.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี	4.6	4	มากที่สุด	มาก
3. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ	4.2	3.8	มาก	มาก
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า				
กระเป๋าทรงTote	4.2	4	มาก	มาก
กระเป๋าทรงCase	4.6	3.8	มากที่สุด	มาก
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง	4.1	4	มาก	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.36	3.95	มากที่สุด	มาก

จากตารางกลุ่มตัวอย่างผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะว่าลายผ้ามีความสวยงามและโทนสีของการจับคู่สีมีสวยงาม แต่สีที่มีค่าอ่อนไม่ควรจัดไว้ในตำแหน่งกันกระเป่าเนื่องจากกระเป่าผ้า นั้นจะสกปรกได้ง่าย

ตารางที่ 4.34 ตารางการประเมินครั้งที่ 2 กลุ่มสีเข้ม (Dark tone) โดยกลุ่มตัวอย่าง

ภาพต้นแบบเพื่อประเมิน แนวคิด ผสม	ระดับความเหมาะสม			
	ค่าเฉลี่ย		แปลผล	
	คนเมือง	คนหน้า	คนเมือง	คนหน้า
 <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 80 20</p>	คนเมือง	คนหน้า	คนเมือง	คนหน้า
	25	25	25	25
	คน	คน	คน	คน
1.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ	4.6	4.4	มากที่สุด	มากที่สุด
2.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี	4.6	4.2	มากที่สุด	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ	4.6	4.6	มากที่สุด	มากที่สุด
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป่า				
กระเป่าทรงTote	4.6	4.7	มากที่สุด	มากที่สุด
กระเป่าทรงCase	4.4	4.6	มากที่สุด	มากที่สุด
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง	4.4	4.4	มากที่สุด	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.53	4.48	มากที่สุด	มากที่สุด

จากตารางกลุ่มตัวอย่างให้ความคิดเห็นว่าการวางลายตัดต่อมีความแปลกใหม่น่าสนใจ ทำให้ไม่รู้สึกว่าเป็นการนำเศษผ้ามาสร้างสรรค์ รูปแบบของกระเป๋ามีความน่าสนใจ ขนาดของกระเป๋าเหมาะสมกับการนำไปใช้เมื่อออกงานหรือใช้ถือเมื่อสวมผ้าซิ่น

ตารางที่ 4.35 ตารางการประเมินครั้งที่ 2 กลุ่มสีจัดจ้าน (Vivid Tone) และสีเข้ม (Subdue tone) โดยกลุ่มตัวอย่าง

ภาพต้นแบบเพื่อประเมิน แนวคิด ประกอบ	ระดับความเหมาะสม			
	ค่าเฉลี่ย		แปลผล	
	คนเมือง	คนหน้า	คนเมือง	คนหน้า
 <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 80 20</p>	คนเมือง 25 คน	คนหน้า 25 คน	คนเมือง 25 คน	คนหน้า 25 คน
1.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ	4.4	4.3	มากที่สุด	มากที่สุด
2.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี	4.1	4.7	มากที่สุด	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ	4.6	4.6	มากที่สุด	มากที่สุด
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า				
กระเป๋าทรงTote	4.7	4.8	มากที่สุด	มากที่สุด
กระเป๋าทรงCase	4.6	4.6	มากที่สุด	มากที่สุด
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง	4.4	4.4	มากที่สุด	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.46	4.50	มากที่สุด	มากที่สุด

จากตารางกลุ่มตัวอย่าง ให้ความคิดเห็นว่าผ้าทอที่นำมาใช้ในการออกแบบเป็นผ้าทอมีเอกลักษณ์ชัดเจนงานของผ้าไทลื้อ สามารถบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของเมืองน่านได้เป็นอย่างดี การออกแบบมีความร่วมสมัยเหมาะสมกับวัยทำงาน ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี กลุ่มคนน่านให้ค่าเฉลี่ยของสีมากกว่า วิเคราะห์ได้ว่า กลุ่มคนน่านชอบสีจัดจ้าน เมื่อเลือกถือกระเป๋าเข้ากับผ้าถุงสีอื่นต่างๆเมื่อออกงาน จะได้รับความสนใจ ส่วนประเด็นอื่นนั้น ไม่แตกต่างกันมากนัก

สรุปในส่วนนี้ พบว่า ผู้วิจัยสามารถตอบวัตถุประสงค์ในการนำเสนอรูปแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าทอเหลือใช้ จากผลการประเมินต้นแบบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ และผลการประเมินต้นแบบโดยกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ค่าเฉลี่ยของกระเป๋าตามแนวคิดผสม มีความเหมาะสมมากที่สุด ด้วยการตัดต่อเศษผ้าหลากหลายชิ้น สามารถใช้เศษผ้าได้หลายรูปร่างและหลายขนาด ทำให้เกิดความแปลกใหม่ น่าสนใจมากขึ้น กลุ่มสีจากต้นแบบจริงและภาพร่างที่เหมาะสมในปริมาณร้อยละ การตกแต่งทั้งหลายทั้งการตัดต่อลายผ้าและการตีเกล็ด มีรูปร่างรูปทรงที่มีขนาดเหมาะสม และด้วยวัสดุประกอบที่มีคุณภาพ จึงทำให้กระเป๋าต้นแบบนี้เหมาะสมที่จะนำไปผลิตเพื่อจำหน่ายมากที่สุด ในทั้งสามแบบ ทั้งนี้กระเป๋าอีกสองแบบยังต้องทำการปรับแบบและพัฒนารูปแบบในการตัดต่อต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้: กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอที่เหลือบ้านเฮีย อ.บัว จังหวัดน่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดและเพื่อนำเสนอรูปแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้ ซึ่งค้นพบว่า มีหลากหลายแนวคิดเพื่อเป็นแนวทางในการออกแบบ จึงได้ทำการทำแบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญ อันได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ประกอบการและกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์เพื่อคัดเลือกวิธีการที่ดีที่สุดเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบกระเป๋าให้แก่ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮีย โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. วิธีการในการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพการออกแบบของชุมชน

1.1 ลงพื้นที่ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของชุมชน

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ศักยภาพการออกแบบและการผลิตที่ชุมชนทำได้ โดยชุมชนสามารถผลิตเสื้อผ้าทั้งสตรีและเสื้อผ้าบุรุษได้ มีช่างฝีมือที่สามารถทำงานประดิษฐ์งานปัก ผู้วิจัยจึงค้นหาการตกแต่งเสื้อผ้าที่เหมาะสมที่สุดสำหรับนำมาประยุกต์ใช้กับการออกแบบตกแต่งผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า ได้แก่ การตีเกล็ด การปักหรือเดินด้าย และการตัดต่อ โดยเป็นการตกแต่งที่ไม่ยาก คนโดยรอบสามารถรับงานไปทำที่บ้านได้เป็นการกระจายรายได้อีกทางหนึ่ง อีกทั้งต้องทำการสำรวจต้นทุนทางวัสดุของชุมชน ว่ามีวัสดุพื้นถิ่นใดบ้างที่สามารถหาได้เอง จะทำให้ชุมชนไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นและอยู่ได้เองอย่างยั่งยืน

จากนั้นทำการศึกษาวิเคราะห์เศษผ้าของชุมชน ได้แก่ ผ้าฝ้ายทอ ผ้าฝ้ายผสมไหมประดิษฐ์ไหมประดิษฐ์ตามลำดับ โดยมีลวดลายได้แก่ ลายน้ำไหล ลายเกาะยอด ลายดอกไม้ ลายธาตุเป็นต้น สามารถแบ่งกลุ่มขนาดและรูปร่างของเศษผ้าได้แก่ เศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่ เศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดกลางและขนาดเล็กและเศษผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม ตามลำดับ ทั้งนี้สามารถแบ่งปริมาณกลุ่มสีของเศษผ้าตามทฤษฎีสี

และสเกลภาพของโคบายาชิ ได้แก่ เศษผ้ากลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone) เศษผ้ากลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone) และเศษผ้ากลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone) ตามลำดับ

1.2 สสำรวจความต้องการของชุมชนและความต้องการของกลุ่มผู้บริโภค

ชุมชนมีความต้องการผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่มีแม่แบบตัดไม่ยาก เข้าใจได้ง่ายหรือมีกระบวนการผลิตที่ไม่ซับซ้อน และสามารถกระจายงานและแนวทางการพัฒนาการออกแบบให้แก่คนโดยรอบในชุมชนเช่น คนเฒ่าหรือนักเรียนนักศึกษาที่หารายได้พิเศษ

กลุ่มผู้บริโภค ได้แก่ กลุ่มคนเมืองเป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก และกลุ่มคนน่านเป็นกลุ่มเป้าหมายรอง โดยเห็นว่ากลุ่มคนเมืองจะสามารถรับรู้และยอมรับในผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ได้เร็วกว่ากลุ่มคนน่าน อีกทั้งยังมีโอกาสในการจำหน่ายได้มากกว่าและได้ราคามูลค่าที่สูงกว่า โดยกลุ่มนี้มีความตระหนักรู้ในคุณค่าของเศษผ้าทออย่างมาก มีความต้องการรูปแบบที่ขึ้นชอบเป็นอันดับแรก รองลงมาคือสีส้น และประโยชน์ใช้สอย มีความขึ้นชอบสีเข้มจัด (Dark tone) ต้องการงานตัดเย็บที่ประณีต และมีวัสดุที่ดีเหมาะสมกับโอกาสการใช้สอย ทางด้านขนาดของกระเป๋าเป้าหมายมีความต้องการกระเป๋ากลางมากที่สุด เพื่อใช้ใส่ของใช้ได้หลากหลายโอกาส ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการผลิตต้นแบบกระดาด้าทั้งสามขนาด และผลิตต้นแบบจริงตามความเหมาะสม เพื่อหลากหลาย เกิดโอกาสในการจำหน่ายได้มากขึ้น

1.3 กำหนดรูปแบบในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

กำหนดให้เป็นรูปแบบของผลิตภัณฑ์แบบตลาดเดิม ผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยกลุ่มตลาดเดิมที่ซื้อสินค้าประเภทเสื้อผ้าของชุมชน

1.4 กำหนดภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ใหม่

การสื่อสารด้วยอารมณ์และบรรยากาศของงาน ได้แก่ Modern (ดูทันสมัย) Cultured (มีวัฒนธรรม) โดยต้องการสื่อให้เห็นงานออกแบบที่ทันสมัยแต่ สะท้อนศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของเมืองน่าน จึงหยิบนำการสืบทอดลวดลายการทอผ้ามาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบ

2. แนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภท กระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัด

องค์ประกอบในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์กระเป๋าที่ทำจากเศษผ้า ผู้วิจัยสรุปองค์ประกอบในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์กระเป๋าที่ทำจากเศษผ้าที่ ออกแบบ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มผู้บริโภค ได้แก่

1. การนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ – มีการใช้เศษผ้าอย่างคุ้มค่าเหมาะสมโดย เน้นใช้ลวดลายของเศษผ้าที่โดดเด่นบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ชุมชน เช่น ลายน้ำไหล ลายดอก และลายขอประแจ

2. การจับคู่สีและการกำหนดร้อยละของสี – จัดกลุ่มสีและกำหนดร้อยละปริมาณ ของสีผ้าในปริมาณที่เหมาะสม ควรใช้สีที่มีค่ากลางเช่น สีดำ หรือน้ำตาล เป็นตัวเชื่อมสี ของผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบจากเศษผ้าหลายกลุ่มสี เพื่อให้เกิดเป็นภาพรวมในการวาง จำหน่ายผลิตภัณฑ์บนชั้นวางของที่มีความเป็นหนึ่งเดียวกัน ซึ่งปริมาณสีของเศษผ้าต่อสีค่า กลางไม่ควรเกินร้อยละ 70 ต่อ ร้อยละ 30 โดยผู้วิจัยได้ทำตารางภาพต้นแบบการใช้ร้อยละ ปริมาณของสีจากเศษผ้าและการจับคู่เศษผ้าให้แก่ชุมชนเพื่อนำไปประยุกต์และพัฒนาใช้ต่อ ได้ (ตามเอกสารในภาคผนวก ก)

3. การออกแบบตกแต่งและงานประกอบ – ทำการตกแต่งที่เหมาะสมกับศักยภาพ เดิมที่มีของชุมชนคือการตัดเย็บเสื้อผ้า ดังนั้นในการตกแต่งกระเป๋า ผู้วิจัยจึงเลือกแนวทาง ในการตกแต่งจากการตกแต่งเสื้อผ้า โดยใช้การตัดต่อเศษผ้าแนวทแยงที่เลียนแบบ ลักษณะการวางลายผ้าของชุมชน การปักด้ายใหม่เพื่อเลียนแบบลายผ้า และการตีเกล็ดผ้า

4. รูปทรงและขนาดของกระเป๋า - รูปทรงที่เหมาะสมที่สุดได้แก่กระเป๋าทรงถุง ผ้า(Tote Bag) และกระเป๋าใส่ของ(Case Bag) เนื่องจากเป็นรูปทรงสีเหลี่ยมที่ไม่มีความ ซับซ้อนในแม่แบบ สามารถทำได้ง่ายและสามารถขยายขนาดได้ มีความเหมาะสมกับความ ต้องการและการใช้ในชีวิตประจำวันของกลุ่มเป้าหมาย โดยผู้วิจัยได้ทำตารางขนาดของ กระเป๋าให้แก่ชุมชนเพื่อนำไปประยุกต์และพัฒนาใช้ต่อไปได้ (ตามเอกสารในภาคผนวก ข)

จากผลการประเมินพบว่าชุมชนบ้านเฮี้ยควรเน้นผลิตกระเป๋าขนาดกลาง รองลงมาคือขนาดเล็ก และขนาดใหญ่เป็นลำดับท้ายสุด ตามลำดับความต้องการของ

ผู้บริโภค เนื่องจากเศษผ้าของชุมชนมีลักษณะบางหรือหากต้องทำการตัดต่อกันหลายชิ้นส่วน เมื่อตัดต่อชิ้นใหญ่ อาจไม่แข็งแรงหรือรับน้ำหนักของที่ใส่ได้ ต้องมีผ้าแข็งหรือพลาสติกรองชั้นเย็บกดเพื่อให้เกิดความหนา ซึ่งจะทำให้เสียคุณค่าของลวดลายบนเศษผ้าไป ทั้งนี้เพื่อความสอดคล้องกับภาพลักษณ์ใหม่ของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ต้องการให้สื่อสารอารมณ์ Modern (ดูทันสมัย) และ cultured (มีวัฒนธรรม) หรือการนำเสนอความสวยงามของลายผ้า งานฝีมือของชุมชนและที่มาที่ไปของการทอผ้า มากกว่าการขายที่หลากหลายแบบของกระเป๋า อีกทั้งกระเป๋านาเล็กนั้นสามารถจำหน่ายออกได้ง่ายมากกว่ากระเป๋าใบใหญ่ และผลิตได้ง่ายมากกว่า

5. วัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง - ควรเป็นวัสดุที่หาได้ง่ายในชุมชน หรือเป็นวัสดุ อะไหล่ที่สามารถทำการประกอบได้ด้วยจักรเย็บผ้า เป็นวัสดุที่มีต้นทุนไม่สูง ประกอบ เช่น ผ้าแคนวาส สายผ้าแบบคอตตอน ซิปพลาสติกและหัวซิป ด้ายไหม เอ็นแข็งและฐานพลาสติกเพื่อเพิ่มความคงทน เมื่อประกอบตัวกระเป๋าที่ออกแบบทำให้สามารถตั้งราคาจำหน่ายได้สูงขึ้น

ผู้วิจัยสรุปผลจากค่าเฉลี่ยการประเมินผลงานต้นแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้เพื่อนำเสนอ จำนวน 3 แบบ จาก 3 แนวคิด โดยผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบการ และกลุ่มผู้บริโภค เรียงตามลำดับ ดังนี้

ลำดับที่ 1 แนวทางการตัดต่อที่เกิดจากแนวคิด “ผสม” หรือการตัดต่อผสมผสานเศษผ้าทอ โดยใช้เศษผ้าหลากหลายรูปร่างมากที่สุด ได้แก่ รูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า รูปร่างสามเหลี่ยมและสี่เหลี่ยมขนาดเล็ก ใช้ศักยภาพของชุมชนทางด้านการตัดเย็บและตกแต่งเครื่องแต่งกายมาประยุกต์ ได้แก่ การตีเกล็ดผ้า การตัดต่อแนวทะแยง

รูปร่างของ เศษผ้าที่ใช้	กลุ่มสี	รายละเอียดการ ตกแต่ง	วัสดุประกอบ	ต้นแบบ ผลิตภัณฑ์
<p>Tote Bag</p> <p>Case Bag</p> 	<p>กลุ่มสีเข้มจัด (Dark Tone)</p> <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 80 : 20</p>	<p>การตัดต่อ</p> <p>การตีเกล็ดผ้า</p> 	<p>ผ้าแคนวาสสี เทาและสีดำ เบอร์ 14 หรือ ขนาด 14 oz. สายผ้า ผ้าคอตตอน กระดุมแป๊ก ใยสังเคราะห์ ชิปผ้า หัวชิป</p>	

ลำดับที่ 2 แนวทางที่เกิดจากแนวคิด “ประกอบ” หรือการประกอบเศษผ้าทอกับวัสดุประกอบอื่น ได้แก่ ผ้าแคนวาส หรือการวางสายกระเป๋าเพื่อประกอบร่างของวัสดุต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยเหมาะสมกับเศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมขนาดกลางและขนาดเล็กหรือเศษผ้ารูปสามเหลี่ยม

รูปร่างของ เศษผ้าที่ใช้	กลุ่มสี	รายละเอียดการ ตกแต่ง	วัสดุประกอบ	ต้นแบบ ผลิตภัณฑ์
<p>Tote Bag</p> <p>Case Bag</p> 	<p>กลุ่มสีจัดจ้านและ กลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)</p> <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 80 : 20</p>	<p>การตัดต่อ และการวาง ประกอบเย็บติด</p> 	<p>ผ้าแคนวาสสี เทาและสีดำ เบอร์ 14 สายผ้า ผ้าคอตตอน กระดุมแป๊ก ใยสังเคราะห์ ชิปผ้า หัวชิป อะไหล่รูป สี่เหลี่ยมและ ตะขอเกี่ยวรูป คอหมา</p>	

ลำดับที่ 3 ได้แก่ แนวทางที่เกิดจากแนวคิด “เลียนลาย หรือ การสร้างลายตกแต่ง
 เดิมใหม่หรือด้ายปักมือและตัดต่อและการเย็บด้วยการเลียนแบบลายของเศษผ้าเดิม ซึ่ง
 เหมาะสมกับการใช้เศษผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาดใหญ่

รูปร่างของเศษ ผ้าที่ใช้	กลุ่มสี	รายละเอียด การตกแต่ง	วัสดุประกอบ	ต้นแบบผลิตภัณฑ์
Tote Bag 	กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อน มาก (Pale tone and Very Pale Tone) 	การเลียนลาย ผ้าด้วยการปัก เดิมเส้นด้าย ตามลายน้ำ ไหล 	ผ้าแคนวาสสี ม่วงเบอร์ 14 หรือขนาด 14 oz. สาย ผ้า ผ้า คอตตอน กระดุมแป๊ก ด้าย สั้งเคราะห์ โยสังเคราะห์ ซิปผ้า หัวซิป	
Case Bag 	กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 80 : 20 		ผ้าแคนวาสสี ม่วงเบอร์ 14 หรือขนาด 14 oz. สาย ผ้า ผ้า คอตตอน กระดุมแป๊ก ด้าย สั้งเคราะห์ โยสังเคราะห์ ซิปผ้า หัวซิป	

2. อภิปรายงานวิจัย

จากวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ข้อที่ 1 เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่ม
 ด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าทอเหลือใช้จากกระบวนการตัดให้แก่ชุมชน
 บ้านเฮี้ย อำเภอบัว จังหวัดน่าน ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบของแนวทางในการสร้าง
 มูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้ของ
 ชุมชนบ้านเฮี้ย มีตามประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 การนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะนุช
 กมลวิศิษฐ์ (2552) ที่พบว่า การจัดกลุ่มและสร้างเกณฑ์ในการเลือกเศษผ้าตามขนาดจะช่วย
 ให้สามารถนำเศษผ้าไปใช้ออกแบบและประยุกต์ได้ง่ายมากขึ้น อีกทั้งผลการวิจัยยัง

สอดคล้องกับบัตรลักษณะ ปัญญาภูมิพัฒน์ (2551) ที่ว่า การเลือกเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ ต้องเป็นเศษผ้าไม่เปื้อน สกปรก สีไม่ตก ไม่มีตำหนิจากการทอหรือย้อม เพราะจะมีผลต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้ซื้อ

2.2 การจับคู่สีและการกำหนดร้อยละของสี สอดคล้องกับงานวิจัยของจรัสพิมพ์ วังเย็น (2554) ที่ว่า การวิเคราะห์ลักษณะของผ้า ได้แก่ ลวดลาย สี และวิธีการผลิต จะช่วยให้ง่ายต่อการนำไปใช้ในการออกแบบมากขึ้น

2.3 การออกแบบตกแต่งและงานประกอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของสิงหา ปรารมภ และนิรัช สุดสังข์ (2554) เรื่องการสร้างแนวคิดในการออกแบบ กรอบการออกแบบก่อนผลิตจริง จะช่วยให้มีทิศทางในการออกแบบได้ดีขึ้นและเป็นการกำหนดภาพลักษณ์ใหม่ให้สินค้าของชุมชน มีลักษณะที่เปลี่ยนไปจากเดิม

2.4 รูปทรงและขนาดของกระเป๋า และวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พลวัต เพชรนารถ และวชิ อินทร์รักษ์ (2551) ที่ว่างานออกแบบที่เหมาะสมกับชุมชนต้องมีขั้นตอนการผลิตที่ไม่ซับซ้อนมากนัก สามารถผลิตได้ภายในชุมชน เป็นวัสดุประกอบที่หาได้ในชุมชน และยังสามารถพัฒนาแนวคิดและรูปแบบจากผลิตภัณฑ์นี้เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ได้

จากวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ข้อที่ 2 เพื่อนำเสนอรูปแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าทอเหลือใช้ ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบต้นแบบผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมให้แก่ชุมชนนำไปประยุกต์เพื่อจำหน่ายและการส่งเสริมให้ชุมชนทำความเข้าใจในกระบวนการออกแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปุณทริกา สุคนธสิงห์ (2556) การพัฒนาศักยภาพของชุมชน ต้องศึกษาศักยภาพและความต้องการเดิมของชุมชนเป็นที่ตั้ง การสร้างต้นแบบให้เห็นเป็นรูปธรรมจะส่งผลให้ชุมชนเกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้และเข้าใจสามารถพัฒนาศักยภาพในการออกแบบของชุมชนได้อย่างเป็นระบบขั้นตอน ทั้งยังสามารถผลิตจำหน่ายเอง สร้างคุณค่าและเกิดเป็นการพัฒนาที่เป็นแบบอย่างให้แก่คนในชุมชนอย่างยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินงานวิจัย เริ่มจากการเก็บข้อมูลลงพื้นที่ชุมชน เก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจนได้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าให้แก่ชุมชน ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางแก้ไขปรับปรุงสำหรับการศึกษางานดังนี้

3.1 แนวทางในการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าในวิจัยเล่มนี้สามารถนำไปพัฒนาประยุกต์ใช้กับชุมชนอื่นได้ แต่ควรทำการศึกษาลวดลาย ลักษณะรูปแบบของเสื้อผ้าของชุมชนนั้นๆ ก่อนเข้าสู่กระบวนการออกแบบ

3.2 ควรทำการศึกษาถึงต้นทุนทางวัสดุท้องถิ่นของชุมชนนั้นๆ ว่ามีวัสดุใดบ้าง เพื่อให้ชุมชนสามารถเลือกซื้อได้ง่าย สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างยั่งยืนได้โดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

3.3 เสื้อผ้าที่เกิดจากกระบวนการตัดเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายของชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย อ.บัว จ.น่าน ที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกรณีศึกษาเพื่อทำการวิจัยค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการนำมาสร้างสรรค์ออกแบบกระเป๋านั้น เป็นเสื้อผ้าที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาประมาณ 10 ปีที่ผ่านมา (2548-2558) โดยเป็นช่วงเวลาหนึ่งที่สตรีนิยมสวมใส่ชุดติดกันที่เข้ารูป และชุดติดกันบานบริเวณปลาย ทำให้เกิดเสื้อผ้าตามรูปร่างและขนาดที่กล่าวไว้ข้างต้น ดังนั้นหากจะทำการออกแบบจากเสื้อผ้าเพื่อชุมชนอื่นหรือช่วงเวลาอื่น จึงควรศึกษาแนวโน้มของเสื้อผ้าที่จะทำให้เกิดเสื้อผ้าเหลือใช้จากกระบวนการตัดเย็บที่แตกต่างไปจากเดิม

อย่างไรก็ตามแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบชุมชนนั้นยังไม่ได้ทำการทดลองผลิตเพื่อจัดจำหน่ายจริง ต้นแบบผลิตภัณฑ์นั้นเป็นเพียงการให้แนวทางและการขึ้นต้นแบบเพื่อเป็นตัวอย่างอย่างเป็นรูปธรรมเท่านั้น ชุมชนบ้านเฮี้ยจึงต้องนำไปประยุกต์และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อให้เกิดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สามารถจำหน่ายได้จริงต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

ก. เอกสารอ้างอิง

- จรัสพิมพ์ วังเย็น. (2554). การออกแบบเครื่องนุ่งห่มเพื่อพัฒนาสินค้าพื้นเมือง
กรณีศึกษา ผ้าจกไทยวน จังหวัดราชบุรี. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- จารุพรรณ ททรัพย์ปรุง.(2543). การออกแบบเครื่องแต่งกาย. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์.
- จุฑาทิพ รัตนะนราพันธ์.(2554). การเลือกใช้ผ้าและวัสดุตกแต่ง. กรุงเทพฯ:
สาขาเทคโนโลยีการจัดการสินค้าแฟชั่น คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.(อัสสำเนา).
- เฉลิมวงศ์ เจริญสุข (2550). เทคนิคการเรียนรู้วิธีการตัดเย็บชั้นพื้นฐานเล่ม 1.
กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์ส่งเสริมอาชีพ เพชรกระรัต.
- ณัฐพงศ์ เกษมาธิษ. (2546). การนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ :
เอกซ์เปอร์เนท.
- ดารณี พานทองพาลุสุข.(2532). ทฤษฎีการจูงใจ **Theory of Preseason**. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ: ประชาชนจำกัด กรุงเทพฯ.
- ธีรยุทธ วัฒนาศุภโชค.(2550). มองมุมใหม่. กรุงเทพฯ : กรุงเทพฯธุรกิจ.
- ทรงศักดิ์ ปรารังค์วัฒนากุล.(2551) .มรดกวัฒนธรรมผ้าทอไทลื้อ.ภาควิชาภาษาไทย คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ทรงศักดิ์ ปรารังค์วัฒนากุล.(2529)ใ ชาวไทลื้อไหลล้นหาข้อสังเกตเบื้องต้น,บทความใน
ชมรมล้านนาดี รวมบทความทางวิชาการ
- นวลแข ปาลีวิช.(2542). ความรู้เรื่องผ้าและเส้นใย. กรุงเทพฯ : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นวลน้อย บุญวงษ์. (2542). หลักการออกแบบ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ปราโมทย์ ประสาทกุล สุริย์พร พันพิ่ง และปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์.(2550)ระเบิดคนเมือง ใน
ประเทศไทย ในประชากรและสังคม 2550. นครปฐม: สำนักพิมพ์ประชากรและ
สังคม, 2550.

ปวิรัตน์ แซ่ตั้ง.(2556). การเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติผ่านกระบวนการ
ย้อมสีธรรมชาติ โดยการใช้ สารช่วยย้อมจาก น้ำพุร้อนแจ้ซ้อน อำเภอเมือง
ปาน จังหวัดลำปาง. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 1 (1): 9-22.

พลวัต เพชรนารถ และ วจี อินทร์ภักษ์. (2551) ผลิตภัณฑ์โคมไฟจากผ้าฝ้ายพื้นเมือง
กรณีศึกษาชุมชนบ้านกุดจอก ตำบลกุดจอก กิ่งอำเภอหนองมะโมง จังหวัด
ชัยนาท.ปริญญาโทบริหารวิทยาศาสตรบัณฑิต : มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา.

พรสนอง วงศ์สิงห์ทอง (2550). การออกแบบและพัฒนาแพคเกจจิ้งและภัณฑ์ภัณฑ์.
กรุงเทพมหานคร: วิสคอมเซ็นเตอร์.

พิษณุ จงสถิตวัฒนา. (2554). การบริหารการตลาด : การวิเคราะห์ กลยุทธ์ และการ
ตัดสินใจ.กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พัชชา อุทิศวรรณกุล.(2549). เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การบริหารการจ้ดกา
ตลาด1และ2 .กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รมิดา รอดสุข. (2553). การทอผ้าลวดลายแบบดั้งเดิมของไทยลื้อ:กรณีศึกษาลาย
ผ้าห่มอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา . วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต .
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รัตน อุทัยผล. (2523). หัตถกรรมประจำถิ่น . กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.น. 245-247

รัตนลักษณ์ ปัญจวุฒิพัฒน์.(2551). โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์ดอกไม้
ประดิษฐ์จากเศษผ้าไหม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
ลำแพน จอมเมือง และ สุทธิพงษ์สุโสภานพ. (2546). ผ้าทอไทยลื้อ : เศรษฐกิจชุมชนเพื่อ
การพึ่งตนเอง.รายงานการวิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

วัฒน์ จุฑะวิภาต. (2527). การเขียนและการออกแบบ. กรุงเทพฯ : ปรารถนา.

วิบูลย์ ลีสุวรรณ .(2538). มรดกวัฒนธรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ

ศิริพรรณ ปีเตอร์. (2550). มนุษย์และการออกแบบ. พิมพ์ครั้งที่ 1.กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์และคณะ.(2548). โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สิ่งทอพื้นบ้าน กรณีศึกษา
แพรวาไหมสร้างตนเองลำปาง อำเภอสหพันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. สถาบันพัฒนา
องค์กรชุมชน(องค์กรมหาชน) และมูลนิธิชุมชนไทย

สาคร ชลสาคร.(2546). วัสดุที่ใช้การผลิตและตกแต่งเสื้อผ้า, กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คณะคหกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลคลองหก

สิงห์ อินทรชูโต.(2552). **Reuse ,The art of reclaim.** กรุงเทพฯ :

พงษ์วิริณการพิมพ์.

สิงหา ปราบรมภ์ และ นิรัช สุตสังข์. (2554). การออกแบบของที่ระลึก โดยใช้อัตลักษณ์
เครื่องแต่งกาย ของชุมชนไทลื้อ บ้านหนองบัว อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน.
วารสารวิชาการ ศิลปะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร , ปีที่ 2 (ฉบับที่ 2)

สุภาพร นาคบัลลังก์ ,ดร.และ ภัทรา จันทราทิตย์.(2548). การรวบรวมลวดลายผ้าทอ
พื้นบ้านจังหวัดน่าน.เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สุวิทย์ วงศ์จิราวาณิชย์.(2554). **ดีไซน์...เปลี่ยนโลก.** -- กรุงเทพฯ : กรุงเทพธุรกิจ.

เสาวลักษณ์ คงกาญจนาย. (2549). **ศิลปะการตกแต่งเสื้อผ้า.พิมพ์ครั้งที่1.** กรุงเทพฯ :
โอเดียนโตร์.

อังกาบ ศักดิ์.(2552). การศึกษาและพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมจากผ้าทอมือ
จังหวัดอุดรดิตถ์. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง

ภาษาอังกฤษ

Anna Montgomery.(2008). **GHD literature research.** GHD Environmental Engineer –
Waste Management, Australia.

Cheesman, Patricia. (2004). **Lao – Tai Textiles.** Bangkok : Amarin Press.

Dale G. Cleaver Art. (1972). **Art ,an introduction.** New York : Harcourt Brace
Jovanovich.

Junko Sasaki.(2000). **Patchwork Class.** Japan :Patchwaok Communication Co. Ltd.,

Keiser, Sandra J. and Myrna B. Garner. (2003). **Beyond Design: The Synergy of
Apparel Product Development.** New York: Fairchild Publication, Inc.

Kenneth D. Langley, Yong K. Kim and Armand F. Lewis .(2000). **Recycling and
Reuse of Mixed-Fiber Fabric Remnants (Spandex, Cotton & Polyester).**

Kobayashi, Shigenobu. (1998). **Colorist A Prictical Handbook for Personal and
Professional Use.** 20th. Tokyo, Japan: Kodansha International Ltd.

ข. สัมภาษณ์ (Interviews)

กิ่งจันทร์ ลีอยศ (2558, 13 กันยายน) การผลิต ผ้าทอไทลื้อบ้านเฮี้ย

โดย ชีรภัทร วงษ์กระนวน (นักศึกษา) ณ บ้านเลขที่ 141 ศิลาแลง บัว น่าน
คำเอื้อย มูลคำ (2558, 13 กันยายน) การตัดเย็บและการตกแต่งผ้าบ้านเฮี้ย

โดย ศุภโชค มงคลวิทย์ (นักศึกษา) ณ บ้านเลขที่ 141 ศิลาแลง บัว น่าน
พรรณทิพา พ่วงดี (2558, 26 พฤศจิกายน) กระบวนการผลิตและพัฒนาแบบกระเป๋า

จากเศษผ้า โดย กมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์ ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
แพว คำภานุช (2558, 12 มีนาคม) กระบวนการผลิตและการจัดจำหน่าย ผ้าทอไทลื้อบ้านเฮี้ย

โดย กมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์ ณ บ้านเลขที่ 141 ศิลาแลง บัว น่าน
แพว คำภานุช (2558, 13 กันยายน) เศษผ้าทอไทลื้อบ้านเฮี้ย

โดย กมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์ ณ บ้านเลขที่ 141 ศิลาแลง บัว น่าน
ทองทิพย์ วีระกะสัส (2558, 7 พฤศจิกายน) กระบวนการผลิตและพัฒนาแบบกระเป๋า

จากเศษผ้า โดย กมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์ ณ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
สมพร ไวทาน (2558, 13 กันยายน) การสกรีนและการตกแต่งลายผ้า บ้านเฮี้ย

โดย ธเนศ แสนใหม่ (นักศึกษา) ณ บ้านเลขที่ 141 ศิลาแลง บัว น่าน
ศรีสุดา ไวทาน (2558, 19 มกราคม และ 5 สิงหาคม) การจัดจำหน่าย ผ้าทอไทลื้อบ้านเฮี้ย

สำหรับคนเมือง สัมภาษณ์ โดย กมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์ ณ เมืองทองธานี
กรุงเทพมหานคร

อาทิมา ลีอยศ (2559, 13 มีนาคม) กระบวนการผลิตและการจัดจำหน่าย ผ้าทอไทลื้อบ้านเฮี้ย

โดย กมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์ ณ บ้านเลขที่ 141 ศิลาแลง บัว น่าน

ด
ร
ค
น
น

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ตารางภาพต้นแบบการใช้ร้อยละปริมาณของสีจากเศษผ้าและการจับคู่เศษผ้า

แนวคิด “ผสม” กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)

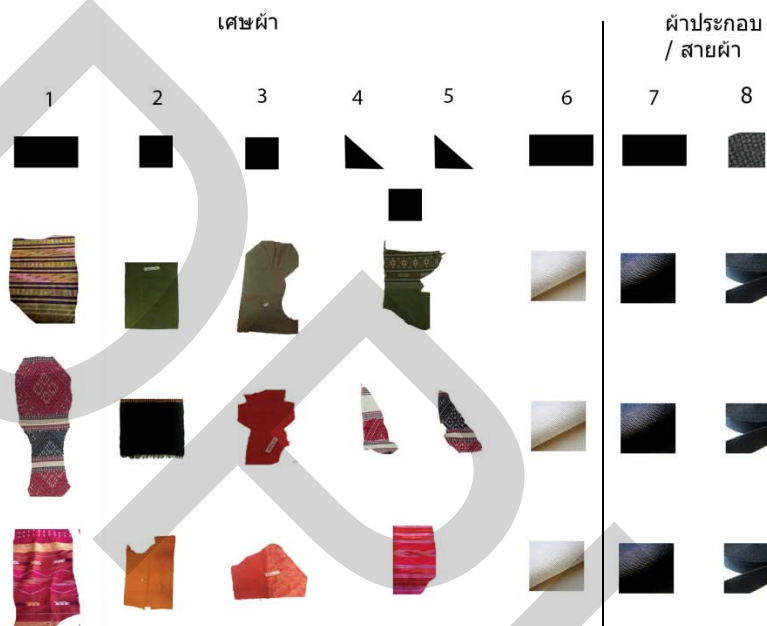
ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย
2. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้น มีความบางเพราะต้องใช้ตีเกล็ด
3. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส ควรเป็นผ้าสีพื้น
- 4-5. ผ้ารูปร่างสามเหลี่ยมขนาดเล็ก (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย สีโทนเดียวกับชิ้นที่ 1
6. ผ้าแคนวาส หรือผ้าพื้นสีตัดกัน รูปร่างสี่เหลี่ยมหรือผืนผ้า
7. ผ้าแคนวาส
8. สายผ้าคอตตอน

สีของกลุ่มเศษผ้า : สีค้ำกลาง

แนวคิด “ผสม” กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)

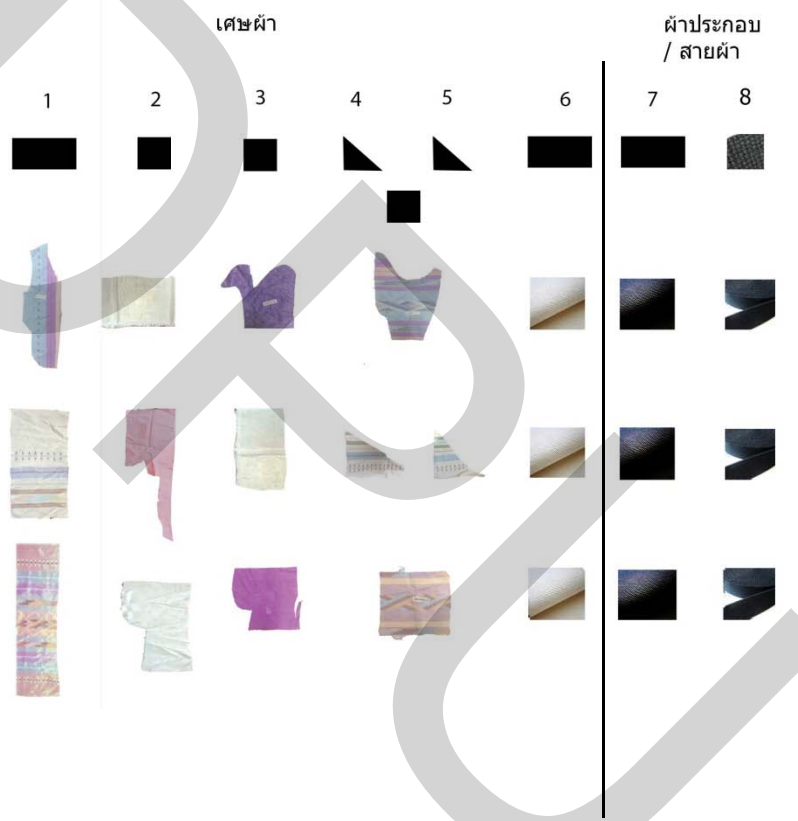
สีของกลุ่มเศษผ้า : สีค่ากลาง

ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ฝักรูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย
2. ฝักรูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้นที่มีสีบนผ้าชั้นที่ 1 มีความบางเพราะต้องใช้ตีเกล็ด
3. ฝักรูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส ควรเป็นผ้าสีพื้น
- 4.-5. ฝักรูปร่างสามเหลี่ยมขนาดเล็ก (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย สีโทนเดียวกับชั้นที่ 1
6. ผ้าแคนवास หรือผ้าพื้นสีตัดกัน รูปร่างสี่เหลี่ยมหรือผืนผ้า
7. ผ้าแคนवास
8. สายผ้าคอตตอน

แนวคิด “ผสม” กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)

ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน)
ควรเป็นผ้าลาย
2. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัสหรือผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้นที่มีสีบนผ้าชั้นที่ 1 มีความบางเพราะต้องใช้ตีเกล็ด
3. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส ควรเป็นผ้าสีพื้น
- 4-5. ผ้ารูปร่างสามเหลี่ยมขนาดเล็ก (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย สีโทนเดียวกับชั้นที่ 1
6. ผ้าแคนवास หรือผ้าพื้นสีตัดกัน รูปร่างสี่เหลี่ยมหรือผืนผ้า
7. ผ้าแคนवास
8. สายผ้าคอตตอน

แนวคิด “ประกอบ” กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)

สีของกลุ่มเศษผ้า : สีคากลาง

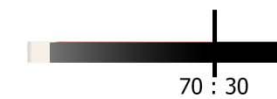
ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมจตุรัส(หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย เพื่อแสดงความงดงามของลายผ้า
2. ผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม (4 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้นที่มีสีบนผ้าชั้นที่ 1 หรือผ้าลายเดียวกับชั้นที่ 1 ควรเป็นลายต่อกันด้านข้างได้
3. ผ้าแคนวาส
- 4-5. สายผ้าคอตตอน

แนวคิด “ประกอบ” กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)

สีของกลุ่มเศษผ้า : สีคากลาง

ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส(หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย เพื่อแสดงความงดงามของลายผ้า
2. ผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม (4 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้นที่มีสีบนผ้าชั้นที่ 1 หรือผ้าลายเดียวกับชั้นที่ 1 ควรเป็นลายต่อกันด้านข้างได้
3. ผ้าแคนवास
- 4-5. สายผ้าคอตตอน

แนวคิด “ผสม” กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)

1	2	3	4	5

สีของกลุ่มเศษผ้า : สีคากลาง

ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส(หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย เพื่อแสดงความงดงามของลายผ้า
2. ผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม (4 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้นที่มีสีบนผ้าชั้นที่ 1 หรือผ้าลายเดียวกับชั้นที่ 1 ควรเป็นลายต่อกันด้านข้างได้
3. ผ้าแคนवास
- 4.-5. สายผ้าคอตตอน

แนวคิด “เลียนลาย” กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)

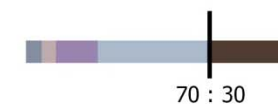
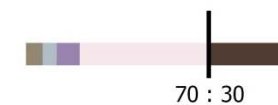

ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย เพื่อแสดงความงดงามของลายผ้า
2. ผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม (4 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้นที่มีสีบนผ้าชั้นที่ 1 บักลายเลียนลายผ้าตรงกลางด้วยไหมสีเดียวกับลายผ้า
3. ผ้าแคนวาส
- 4.. สายผ้าคอตตอน

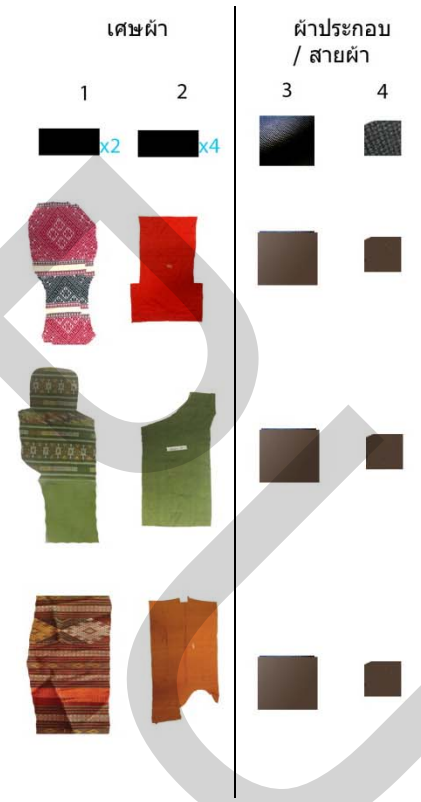

สีของกลุ่มเศษผ้า : สีค่ากลาง

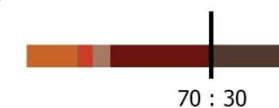
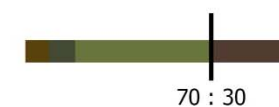
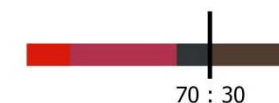

แนวคิด “เลียนลาย” กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)

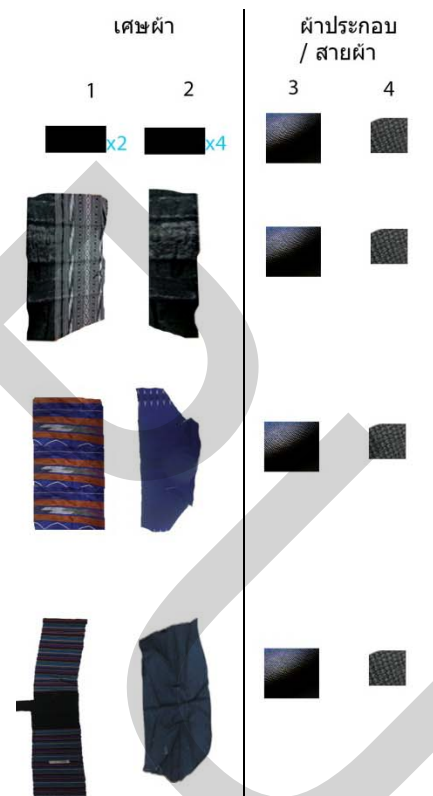
สีของกลุ่มเศษผ้า : สีค่ากลาง

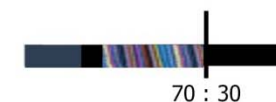
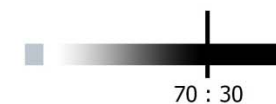
ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย เพื่อแสดงความงดงามของลายผ้า
2. ผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม (4 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้นที่มีสีบนผ้าชั้นที่ 1 บักลายเลียนลายผ้าตรงกลางด้วยไหมสีเดียวกับลายผ้า
3. ผ้าแคนวาส
- 4.. สายผ้าคอตตอน

แนวคิด “เลียนลาย” กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)

สีของกลุ่มเศษผ้า : สีคากลาง

ลักษณะของเศษผ้า (ตามหมายเลข)

1. ผ้ารูปร่างสี่เหลี่ยมผืนผ้า (หน้า 1 ผืน หลัง 1 ผืน) ควรเป็นผ้าลาย เพื่อแสดงความงดงามของลายผ้า
2. ผ้ารูปร่างสามเหลี่ยม (4 ผืน) ควรเป็นผ้าสีพื้นที่มีสีบนผ้าชั้นที่ 1 บักลายเลียนลายผ้าตรงกลางด้วยไหมสีเดียวกับลายผ้า
3. ผ้าแคนวาส
- 4.. สายผ้าคอตตอน

ภาคผนวก ข.
ตารางขนาดของกระเป๋
เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการผลิตด้วยชุมชนเองในอนาคต

ตารางขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดเลียนหลาย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

แนวคิด เลียนหลาย	ขนาดกระเป๋า
<p>แบบกระเป๋า</p> 	ขนาดเล็ก
	หูกระเป๋าสุง 8 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 10 ซม.
	ความกว้าง 25 ซม.
	ความสูง 18 ซม.
	ความหนา 10 ซม.
	ความกว้างฐาน 18 ซม.
	ขนาดกลาง
	หูกระเป๋าสุง 20 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 15 ซม.
	ความกว้าง 35 ซม.
	ความสูง 25 ซม.
	ความหนาฐาน 15 ซม.
	ความกว้างฐาน 25 ซม.
	ขนาดใหญ่
	หูกระเป๋าสุง 25 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 15 ซม.
	ความกว้าง 45 ซม.
ความสูง 30 ซม.	
ความหนา 18 ซม.	
ความกว้างฐาน 35 ซม.	

ตารางขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดผสม ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

แนวคิดผสม	ขนาดกระเป๋า
<p>แบบกระเป๋า</p> 	ขนาดเล็ก
	หูกระเป๋าสูง 8 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 10 ซม.
	ความกว้าง 25 ซม.
	ความสูง 16 ซม.
	ความหนา 10 ซม.
	ความกว้างฐาน 20 ซม.
	ขนาดกลาง
	หูกระเป๋าสูง 15 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 10 ซม.
	ความกว้าง 35 ซม.
	ความสูง 25 ซม.
	ความหนา 15 ซม.
	ความกว้างฐาน 25 ซม.
	ขนาดใหญ่
	หูกระเป๋าสูง 25 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 16 ซม.
	ความกว้าง 45 ซม.
ความสูง 30 ซม.	
ความหนา 18 ซม.	
ความกว้างฐาน 30 ซม.	

ตารางขนาดกระเป๋้าที่ออกแบบจากแนวคิดประกอบ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

แนวคิดประกอบ	ขนาดกระเป๋้า
<p>แบบกระเป๋้า</p> 	ขนาดเล็ก
	หูสูง 8 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋้ากว้าง 12 ซม.
	ความกว้าง 22 ซม.
	ความสูง 18 ซม.
	ความหนา 10 ซม.
	ความกว้างฐาน 18 ซม.
	ขนาดกลาง
	หูสูง 10 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋้ากว้าง 12 ซม.
	ความกว้าง 32 ซม.
	ความสูง 25 ซม.
	ความหนา 15 ซม.
	ความกว้างฐาน 25 ซม.
	ขนาดใหญ่
	หูสูง 10 ซม.
	ระหว่างหูกระเป๋้ากว้าง 12 ซม.
	ความกว้าง 42 ซม.
ความสูง 30 ซม.	
ความหนา 18 ซม.	
ความกว้างฐาน 30 ซม.	

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ
ในผลิตภัณฑ์แพคเกจของกลุ่มผู้บริโภค

แบบสอบถามเรื่องความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้า

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าที่เหลือใช้
: กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอไทยที่บ้านเฮี้ยว.ปัว จังหวัดน่าน

โดย นางสาวกมลวรรณ พัชรพรพิพัฒน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

คำชี้แจง: แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าที่เหลือใช้ ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบจากการตอบแบบสอบถามใดๆทั้งสิ้น เนื่องจากเป็นการประเมินผลและนำเสนอผลงานวิจัยในภาพรวมเท่านั้นผลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบและสร้างสรรค์งานออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นใหม่ให้กลุ่มชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยว อำเภอปัว จังหวัดน่าน แบบสอบถามประกอบด้วยส่วนต่างๆดังนี้

ส่วนที่ 1: ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า

ส่วนที่ 3: ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเลือกใช้สินค้าจากเศษผ้าทอ

ส่วนที่ 4: ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

นิยามศัพท์

ผ้าฝ้ายทอไทย

ผ้าทอท้องถิ่นที่ผลิตจากผ้าฝ้ายที่ชาวไทลื้อในจังหวัดน่านผลิตเพื่อใช้สอย มีลักษณะและลวดลายพิเศษเฉพาะ ได้แก่ ลายน้ำไหล ลายสถาน ลายไทรย้อย เป็นต้น

ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ยว

ตั้งอยู่ที่ หมู่ 1 ตำบลศิลาแลง อำเภอปัว จังหวัดน่าน มีการทอผ้าเป็นสินค้าจำหน่าย การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปบุรุษและสตรี ตลอดจนการผลิตของใช้จากผ้าทอจำหน่าย

เศษผ้าที่เหลือใช้

ผ้าเศษเหลือจากการกระบวนการในการตัดเย็บ ในวิจัยนี้หมายถึงส่วนของผ้าฝ้ายทอไทยลื้อที่ไม่ได้ใช้ในการตัดเย็บเสื้อผ้า

ส่วนที่ 1: ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย/ ลงใน หน้าข้อความซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่านหรือเติมลงในช่องว่างที่กำหนด

1. เพศ ชาย หญิง อื่นๆ
2. อายุ 18-23ปี 24-35ปี 36-45ปี 46-60ปี 61ปีขึ้นไป
3. การศึกษา อนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท อื่นๆ(ระบุ) _____
4. อาชีพ ข้าราชการ/วิสาหกิจ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย รับจ้าง
 พนักงานบริษัทเอกชน แม่บ้าน/ พ่อบ้าน
 อื่นๆ(ระบุ) _____
5. รายได้ ต่ำกว่า5,000 บาท 5,000-10,000 บาท 10,000-15,000 บาท
ต่อเดือน 15,000-2,0000 บาท 20,000-35,000บาท 35,000-50,000 บาท
 50,000 บาท ขึ้นไป

6. สถานภาพ โสด แต่งงาน มีบุตร จำนวน _____ คน อื่นๆ
7. ภูมิลำเนาเดิม กรุงเทพฯ และปริมณฑล ย่าน _____
 ต่างจังหวัด จังหวัด _____ อำเภอ _____

ส่วนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการในผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า

1. ราคาของกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอที่ท่านจะเลือกซื้อ
- 100-500บาท 500-1,000บาท 1,000-2,000บาท 2,000บาทขึ้นไป
- อื่นๆ เช่น ราคาแล้วแต่ความชอบ /ราคาขึ้นอยู่กับคุณภาพของสินค้า
2. กรุณาเรียงลำดับเหตุผลในการเลือกซื้อกระเป๋าที่ทำจากผ้าทอของท่าน
 (ใส่ตัวเลขลำดับ ตามลำดับที่1-9 โดยลำดับที่ 1คือเหตุผลที่ตรงกับความต้องการของท่านมากที่สุด)
- _____ สีสีน ประโยชน์ใช้สอย
 _____ ราคา รูปแบบที่ชื่นชอบ
 _____ วัสดุ ความคงทนแข็งแรง
 _____ ขนาด ดราสินค้าหรือร้านค้า
 _____ ความเป็นแฟชั่นหรือความทันสมัย
3. โทนสีที่ท่านชื่นชอบ (กรุณาเลือกเพียง 1 ข้อที่ตรงกับความชอบของท่านมากที่สุด)

ข้อที่เลือก	โทนสีและคำอธิบาย
☐	 <p>โทนสีที่มีความอ่อนหวาน บางเบา เช่นกลุ่มสีผสมขาว สีพาสเทล ได้แก่สีชมพูอ่อน สีขาวนวล สีฟ้า</p>
☐	 <p>โทนสีที่มีความคมชัด เข้มจัด เช่นกลุ่มสีดำ สีน้ำเงินเข้ม</p>
☐	 <p>โทนสีที่มีความจัดจ้าน เช่นกลุ่มสีเอิร์ทโทน หรือกลุ่มสีสดใส ได้แก่ สีแดงสด สีเขียวเข้ม สีส้มสด</p>

4. กระเป๋าทรง TOTE ขนาดใดที่ท่านต้องการ
มากที่สุด (ใส่เครื่องหมาย/หน้าข้อที่เลือก)

ข้อที่ เลือก	ขนาดและภาพตัวอย่าง	
	<p>ขนาดที่ 1</p> <p>ขนาดประมาณ A3 (ขนาด 2 เท่าของกระดาษแผ่นนี้) เพื่อใส่ของใช้ได้มาก หลากประโยชน์ ใช้สอย เป็นต้น</p>	
	<p>ขนาดที่ 2</p> <p>ขนาดประมาณ A4 (ขนาดของกระดาษแผ่นนี้) เพื่อใส่เอกสาร และของใช้ เป็นต้น</p>	
	<p>ขนาดที่ 3</p> <p>ขนาดประมาณ A5 (ขนาดครึ่งหนึ่งของกระดาษแผ่นนี้) เพื่อใส่ของใช้ จุกจิก เป็นต้น</p>	
	<p>ขนาดอื่นๆ ที่ท่านต้องการ โปรดระบุ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

5. กระเป๋าทรง CASE ขนาดใด ที่ท่านต้องการ
มากที่สุด (ใส่เครื่องหมาย/หน้าข้อที่เลือก)

ข้อที่ เลือก	ขนาดและภาพตัวอย่าง	
	<p>ขนาดที่ 1</p> <p>ขนาดประมาณ A4 (ขนาด 2 เท่าของกระดาษแผ่นนี้) เพื่อใส่หนังสือหรือเอกสาร เป็นต้น</p>	
	<p>ขนาดที่ 2</p> <p>ขนาดประมาณ A5 (ขนาดครึ่งหนึ่งของกระดาษแผ่นนี้) เพื่อใส่อุปกรณ์เครื่องเขียน เป็นต้น</p>	
	<p>ขนาดที่ 3</p> <p>ขนาดประมาณ A6 (ขนาด 1/4 ของกระดาษแผ่นนี้) เพื่อเศษเหรียญ เป็นต้น</p>	
	<p>ขนาดอื่นๆ ที่ท่านต้องการ โปรดระบุ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	

ส่วนที่ 3 : ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อการเลือกใช้สินค้าจากเศษผ้าทอ

คำชี้แจง: โปรดใส่เครื่องหมาย/ ลงในช่องระดับความเห็นซึ่งตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1 ทัศนคติที่มีต่อเศษผ้าทอ ***กรุณาเรียกดูเศษผ้าตัวอย่างและคำอธิบายจากแผ่นเอกสารแนบจากผู้ให้ทำแบบสอบถาม***

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ความรู้สึกที่มีต่อเศษผ้า					
• มีคุณค่าจากกระบวนการและกรรมวิธีการทอ					
• มีความสวยงามด้วยลวดลาย					
• มีสีสันที่หลากหลายสวยงาม					
การนำเศษผ้าไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์					
• สามารถนำไปออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์แฟชั่นตามแนวโน้มแบบใหม่ได้(ตามรูปแบบที่ทันสมัย)					
• สามารถนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทกระเป๋าได้					

ภาพเศษผ้าตัวอย่าง

2 ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์จากเศษผ้าทอ

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
• คุณภาพของเศษผ้าเดิม					
• ลายผ้าและสีของผ้า					
• วัสดุตกแต่ง					
• ขนาดที่เหมาะสมกับการใช้สอย					
• มีความคงทนแข็งแรง					
• การออกแบบที่ทันสมัย					
• ราคาสินค้าหรือระดับคุณภาพสินค้า(ดาวโอท็อป)					
• การผลิตที่ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดรายได้					
• วิธีการดูแลรักษา การทำความสะอาด และการจัดเก็บกระเป๋า (ป้ายบอกการดูแลรักษา)					

3. ความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเศษผ้าทอตามแนวนิยมแบบดั้งเดิม

 <p>กระเป๋าแบบดั้งเดิม รูปที่ 1</p> <p>กระเป๋าสะพายทรง TOTE ตัดต่อเศษทอ และผ้าปัก หลากหลายลายและสีส่น</p>	 <p>กระเป๋าแบบดั้งเดิม รูปที่ 2</p> <p>กระเป๋าทรง CASE</p> <p>กระเป๋าผ้าขนาดเล็ก ตัดต่อเศษผ้าทอหลากหลายลาย ตกแต่งประดับด้วยพู่</p>
--	--

กรุณาเลือกระดับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากผ้าทอตามแนวนิยมแบบดั้งเดิม(ภาพด้านบน)

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.แสดงถึงเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตด้วยผ้าจากภาคเหนือ					
2.มีความประณีตสวยงาม					
3.มีความทันสมัย					
4.เป็นรูปทรงที่เหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวันของท่าน					
5.มีรูปแบบและการตกแต่งที่น่าสนใจ					

ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อกระเป๋าที่ทำจากเศษผ้าทอตามแนวนิยมแบบดั้งเดิม(ภาพด้านบน).....

.....

.....

4. แนวทางในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเศษผ้าทอตามแนวนิยมแบบใหม่

 <p>กระเป๋าตามแนวนิยมแบบใหม่ รูปที่ 1</p> <p>กระเป๋าสะพายทรง TOTE ตัดต่อเศษผ้าทอผ้าแคนวาส</p>	 <p>กระเป๋าตามแนวนิยมแบบใหม่ รูปที่ 2</p> <p>กระเป๋าทรง CASE ถือตัดต่อเศษผ้าทอกับผ้าแคนวาส</p>
--	--

กรุณาเลือกระดับความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเศษผ้าทอตามแนวนิยมแบบใหม่(ภาพด้านบน)

ประเด็นคำถาม	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.แสดงถึงเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตด้วยผ้าจากภาคเหนือ					
2.มีความประณีตสวยงาม					
3.มีความทันสมัย					
4.เป็นรูปทรงที่เหมาะสมกับการใช้งานในชีวิตประจำวันของท่าน					
5.มีรูปแบบและการตกแต่งที่น่าสนใจ					

ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อกระเป๋าที่ทำจากเศษผ้าทอตามแนวนิยมแบบใหม่(ภาพด้านบน).....

.....

ส่วนที่ 4 : ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

4.1 แนวทางในการเพิ่มมูลค่าให้กับเศษผ้า.....

.....

4.2 รูปแบบกระเป๋าที่ผลิตจากเศษผ้าที่ท่านคิดว่าเหมาะสมกับการผลิตด้วยเศษผ้าทอ (นอกเหนือจากรูปแบบที่นำเสนอมา).....

.....

4.3 แนวทางในการจัดจำหน่ายหรือการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของชุมชน.....

.....

4.4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

(ขอขอบคุณในความร่วมมือเพื่อการตอบแบบสอบถามครั้งนี้)

ภาคผนวก ง.

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญและนักออกแบบ

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าทอ
เหลือใช้

: กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอไทลื้อบ้านเฮี้ยว.บัว จังหวัดน่าน

โดย นางสาวกมลวรรณ พืชพรพิพัฒน์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

คำชี้แจง: ในการศึกษาหาแนวทางการออกแบบ ออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
จากเศษผ้าทอเหลือใช้ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อค้นหาแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภท
กระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จากกระบวนการตัด
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษ
ผ้าฝ้ายทอเหลือใช้

แบบสอบถามได้แบ่งคำถามออกเป็น 4 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ

ส่วนที่ 2 แนวคิด ทศนคติและการสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น
จากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ยว

ส่วนที่ 3 ความเหมาะสมของทฤษฎี องค์ประกอบในการออกแบบและหลักการที่ใช้พัฒนาการ
ออกแบบ ผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮี้ยว

ส่วนที่ 4 แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอเหลือใช้จาก
กระบวนการตัด

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ

วันที่สัมภาษณ์ ...../...../ .....

สถานที่.....

ชื่อ – สกุล .....อายุ..... ปี

อาชีพ.....

สถานที่ทำงาน .....

ตำแหน่งงาน.....

ประวัติการศึกษาหรือการศึกษาระดับอื่นที่เกี่ยวข้อง

.....
 .....
 .....

ประวัติการทำงานและ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

.....
 .....
 .....

**ส่วนที่ 2 แนวคิด ทศนคติและการสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์
 แฟชั่นจากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮีย**

2.1 ความคิดเห็นและทัศนคติต่อเศษผ้า

2.2 แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากเศษ
 ผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮีย

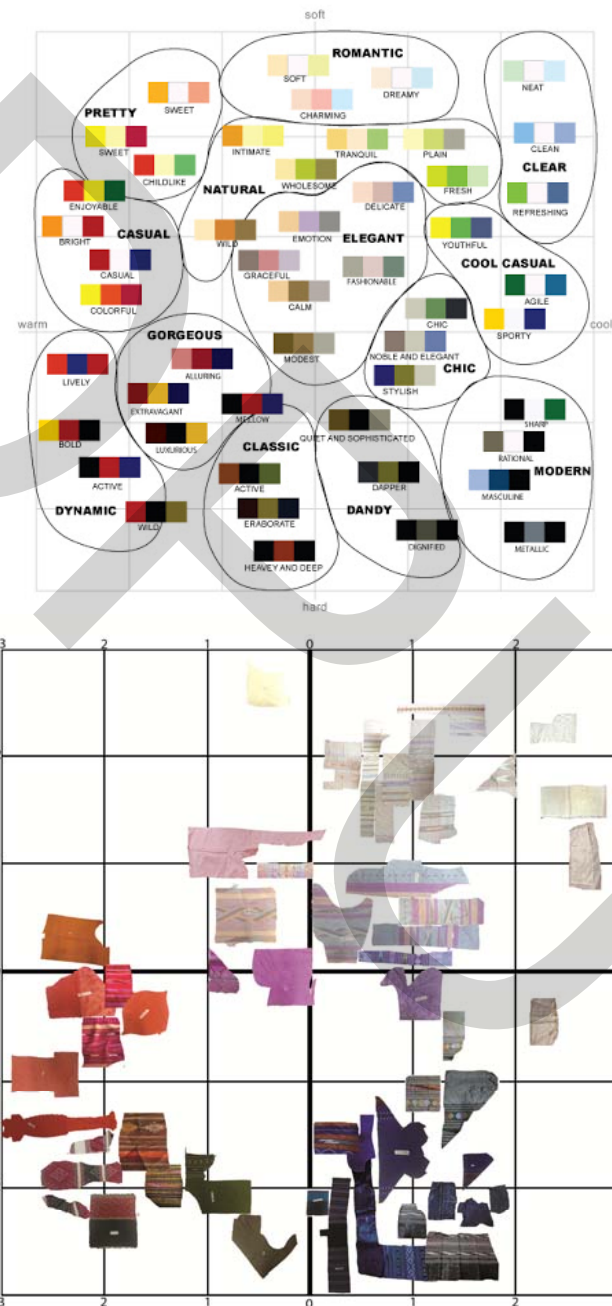
2.3 คำอธิบายภาพลักษณะของผลิตภัณฑ์ใหม่ที่ผลิตจากเศษผ้าทอบ้านเฮีย

Modern ดูทันสมัย	Ethnic พื้นถิ่น	Simple เรียบง่าย	Delicate ละเอียดย่อน
Tasteful มีรสนิยม	Cultured มีวัฒนธรรม	Stylish เก๋ไก๋	Casual ไม่เป็น ทางการ

ส่วนที่ 3 ความเหมาะสมของทฤษฎี หรือหลักการที่ใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่น จากเศษผ้าฝ้ายทอ บ้านเฮีย

Color Combination Image Scale
 COLOR IMAGE SCALE, SHIGENOBU KOBAYASHI

กรุณาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ทฤษฎีที่นำมาใช้ในงานวิจัย	ระดับความคิดเห็นจากมาก -> น้อย				
	5	4	3	2	1
ทฤษฎีสีโคบายาชิมีความเหมาะสมในการใช้ เพื่อจำแนกกลุ่มสีของเศษผ้าบ้านเฮีย					
ข้อเสนอแนะ					

ส่วนที่ 4 แนวทางการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายทอ
เหลือใช้จากกระบวนการตัด

กรุณาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการออกแบบ	ระดับความคิดเห็นจากมาก -> น้อย				
	5	4	3	2	1
1. การนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ					
1.1 ควรจัดกลุ่มขนาดและรูปร่างของเศษผ้า เพื่อสะดวกต่อการนำไปใช้ออกแบบ					
1.2 ควรคำนึงถึงการนำเศษผ้าไปใช้ให้คุ้มค่าที่สุด ที่สุด					
1.3 ควรมีสัดส่วนของเศษผ้ามากกว่าผ้า ประกอบ เป็นสัดส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ต่อ 40					
ข้อเสนอแนะ					

2. รูปร่างรูปทรงของผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบ

2.1 ควรเป็นไปตามรูปร่างของเศษผ้าที่ได้					
2.2 ควรเป็นไปตามแรงบันดาลใจที่ได้ เช่น รูปร่างที่เกี่ยวกับอัตลักษณ์เมืองน่าน (ลายผ้าหรือวัด)					
2.3 ควรเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค หรือตลาดในปัจจุบัน					
ข้อเสนอแนะ					
กรุณาแสดงความเห็นเกี่ยวกับ แนวทางการออกแบบ	ระดับความคิดเห็นจากมาก -> น้อย				
	5	4	3	2	1
3.ขนาดความกว้างยาวของผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ออกแบบ					
3.1 ควรเป็นไปตามรูปร่างของเศษผ้าที่ได้					
3.2 ควรเป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภค หรือตลาดในปัจจุบัน					
ข้อเสนอแนะ					

4. ตำแหน่งของเศษผ้า					
					
4.1 ให้เศษผ้าอยู่ด้านบน ด้านล่างเป็นผ้าประกอบ เช่น แคนวาส					

<p>4.2 ให้เศษผ้าในการเป็นผ้าประกอบ แต่ตัวกระเป๋าเป็นผ้าชนิดอื่นที่มีความแข็งและหนา</p>						
<p>4.3 ตัดเศษผ้าเป็นชิ้นเล็กๆแล้วนำไปติดต่อกับผ้าชนิดอื่นแล้วประกอบเป็นกระเป๋า</p>						
ข้อเสนอแนะ						
ข้อเสนอแนะ		ระดับความคิดเห็นจากมาก -> น้อย				
		5	4	3	2	1
5. ลักษณะของกระเป๋าและแม่แบบการตัดเย็บ						
<p>5.1 ควรใช้แม่แบบตัดที่ไม่ยากหรือซับซ้อน เช่นแม่แบบทรงTote หรือทรง Zippy Bag</p>						
<p>5.2 ควรมีกระเป๋านขนาดเล็กสำหรับจำหน่าย เป็นของที่ระลึก เช่นกระเป๋าใส่เศษเหรียญ กระเป๋าใส่ของจุกจิก เป็นต้น</p>						
ข้อเสนอแนะ						
6. วัสดุประกอบ						
<p>6.1 ควรใช้วัสดุประกอบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น</p>						
<p>6.2 ควรใช้สายกระเป๋าสำเร็จรูปเพื่อง่ายต่อการประกอบ</p>						

6.3 ผ้าหรือวัสดุที่ใช้ประกอบ					
<ul style="list-style-type: none"> • ผ้าแคนวาส ขนาด 12 OZ. หรือ 14OZ. 					
<ul style="list-style-type: none"> • ผ้าฝ้ายหรือผ้าป่าน 					
<ul style="list-style-type: none"> • ผ้าไหมหรือด้ายเชส 					
ข้อเสนอแนะ					

6. การเพิ่มมูลค่าให้กับเศษผ้าด้วยการตกแต่ง 6.1 การกึ่งนริม ขอบผ้า ด้วยผ้ากึ่งสีตามเศษผ้าที่ ได้	6. การเพิ่มมูลค่าให้กับเศษผ้าด้วยการตกแต่ง				
	6. การเพิ่มมูลค่าให้กับเศษผ้าด้วยการตกแต่ง				
6.2 การตัดต่อทิศทาง ต่างๆ	6. การเพิ่มมูลค่าให้กับเศษผ้าด้วยการตกแต่ง				
					
					

<p>6.3 การ เดินด้าย หรือเลียนแบบลาย เพิ่มความแข็งแรง</p>						
<p>6.4 การการตกแต่งกระดิ่ง หรือเหรียญเงิน ให้ความรู้สึกถึงความเป็น ชนเผ่า วัฒนธรรมพื้นถิ่น</p>						
<p>6.5 การตกแต่งด้วยฟูประดับ ทำให้สื่อถึง ความเป็นชนเผ่าและระลึกถึงของที่ระลึกจาก ภาคเหนือ</p>						
<p>6.6 การจัดวาง ตำแหน่งหรือทิศทาง ของซิปที่แปลกตา</p>						

<p>6.7 การตกแต่งด้วย การรูด ระบาย จะสามารถเพิ่มมูลค่า ให้กับเศษผ้าได้</p>						
<p>6.8 การอัดจีบ จับผ้า หรือ จับพลีท</p>						
<p>ข้อเสนอแนะ</p>						

ภาคผนวก จ.

แบบประเมินผลสำหรับผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ
การประเมิน ครั้งที่ 1

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ

ชื่อ – สกุล .....

อาชีพ.....

ตำแหน่งงาน.....

สถานที่ทำงาน.....

อาชีพ.....

ประวัติการศึกษาหรือการศึกษาระดับอื่นที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติการทำงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 1	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
<p>1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี</p> <p>70 :30</p>						
2. ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
3.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 2	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
<p>1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี</p> 						
2. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						
3.ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 3 	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี 80:20						
2. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						
3.ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 4 	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี 80 : 20						
2. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						
3.ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 5 	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี 						
2. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						
3.ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 6	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
<p>1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี</p> 						
2. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						
3.ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 7	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี 80 : 20						
2. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						
3.ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 8	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
<p>1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี</p> 						
2. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						
3.ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋า
ที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบ แบบที่ 9 	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5 = มากที่สุด	4 = มาก	3 = ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สี 60 : 40						
2. ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						
3.ความเหมาะสมด้านการตกแต่งและงานประกอบ						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						

ภาคผนวก ซ.

แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ ครั้งที่ 2

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ

ชื่อ – สกุล .....

อาชีพ.....

ตำแหน่งงาน.....

สถานที่ทำงาน.....

อาชีพ.....

ประวัติการศึกษาหรือการศึกษาระดับอื่นที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

ประวัติการทำงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 1 : การประเมินต้นแบบ

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบเพื่อประเมิน ครั้งที่ 2 แบบที่ 1 กลุ่มสีโทนอ่อน และกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5= มากที่สุด	4= มาก	3= ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
 <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง 90 10</p>						
1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละ ของปริมาณสี						
2. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่ง และงานประกอบ						
3.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุ ตกแต่ง						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ใ นการออกแบบ						

ข้อเสนอแนะ.....

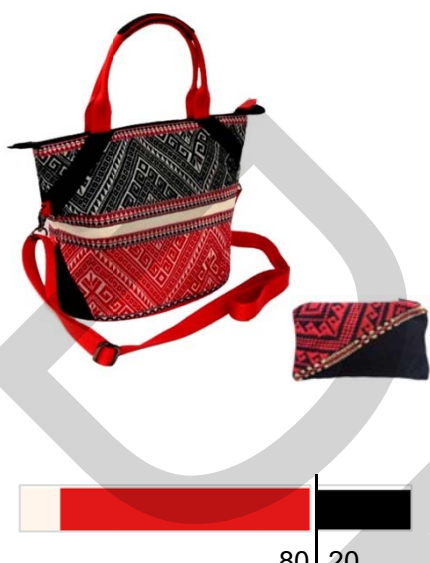
.....

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบเพื่อประเมิน ครั้งที่ 2 แบบที่ 2 กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone) 80 : 20 กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5= มากที่สุด	4= มาก	3= ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี						
2. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ						
3.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อต้นแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าที่ผลิตจากเศษผ้าทอ

ภาพต้นแบบเพื่อประเมิน ครั้งที่ 2 แบบที่ 3 กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)	ระดับความเหมาะสม					ข้อเสนอแนะ
	5= มากที่สุด	4= มาก	3= ปานกลาง	2 = น้อย	1 = น้อยที่สุด	
 <p>กลุ่มสีของเศษผ้า : สีค่ากลาง</p>						
1.ความเหมาะสมด้านการจับคู่สีและร้อยละของปริมาณสี						
2. ความเหมาะสมด้านการออกแบบตกแต่งและงานประกอบ						
3.ความเหมาะสมด้านวัสดุประกอบและวัสดุตกแต่ง						
4.ความเหมาะสมด้านรูปทรงและขนาดของกระเป๋า						
กระเป๋าทรงTote						
กระเป๋าทรงCase						
5.ความเหมาะสมในการนำเศษผ้าไปใช้ในการออกแบบ						

ข้อเสนอแนะ.....

.....

ส่วนที่ 2 : ความเหมาะสมด้านขนาดของกระเป๋า เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการผลิตด้วย
ชุมชนเองในอนาคต

ตารางขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดเลียนหลาย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

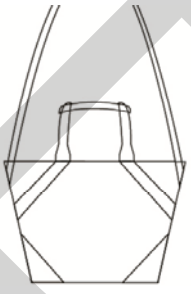
แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย
เลียนหลาย 	ขนาดเล็ก		
	หูกระเป๋าสูง 12 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 10 ซม.		
	ความกว้าง 25 ซม.		
	ความสูง 18 ซม.		
	ความหนา 10 ซม.		
	ความกว้างฐาน 18 ซม.		
	ขนาดกลาง		
	หูกระเป๋าสูง 20 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 15 ซม.		
	ความกว้าง 35 ซม.		
	ความสูง 25 ซม.		
	ความหนาฐาน 15 ซม.		
	ความกว้างฐาน 25 ซม.		
	ขนาดใหญ่ (ต้นแบบ)		
	หูกระเป๋าสูง 25 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 15 ซม.		
	ความกว้าง 45 ซม.		
ความสูง 30 ซม.			
ความหนา 18 ซม.			
ความกว้างฐาน 35 ซม.			

ตารางขนาดกระเป๋าที่ออกแบบจากแนวคิดผสม ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>ผสม</p> 	ขนาดเล็ก (ต้นแบบ)		
	หูกระเป๋าสอง 12 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 10 ซม.		
	ความกว้าง 25 ซม.		
	ความสูง 16 ซม.		
	ความหนา 10 ซม.		
	ความกว้างฐาน 20 ซม.		
	ขนาดกลาง		
	หูกระเป๋าสอง 15 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 10 ซม.		
	ความกว้าง 35 ซม.		
	ความสูง 25 ซม.		
	ความหนา 15 ซม.		
	ความกว้างฐาน 25 ซม.		
	ขนาดใหญ่		
	หูกระเป๋าสอง 25 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 16 ซม.		
	ความกว้าง 45 ซม.		
ความสูง 30 ซม.			
ความหนา 18 ซม.			
ความกว้างฐาน 30 ซม.			

ตารางขนาดกระเป๋ที่ออกแบบจากแนวคิดประกอบ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่

แนวคิด	ขนาดกระเป๋า	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
<p>ประกอบ</p> 	ขนาดเล็ก		
	หูกระเป๋าสุง 12 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 12 ซม.		
	ความกว้าง 22 ซม.		
	ความสูง 18 ซม.		
	ความหนา 10 ซม.		
	ความกว้างฐาน 18 ซม.		
	ขนาดกลาง (ต้นแบบ)		
	หูกระเป๋าสุง 12 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 12 ซม.		
	ความกว้าง 32 ซม.		
	ความสูง 25 ซม.		
	ความหนา 15 ซม.		
	ความกว้างฐาน 25 ซม.		
	ขนาดใหญ่		
	หูกระเป๋าสุง 12 ซม.		
	ระหว่างหูกระเป๋ากว้าง 12 ซม.		
	ความกว้าง 42 ซม.		
ความสูง 30 ซม.			
ความหนา 18 ซม.			
ความกว้างฐาน 30 ซม.			

ภาคผนวก ซ.

จดหมายและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

วันที่ 8 ตุลาคม 2556

เรียน คณะบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
เรื่อง ขอความร่วมมือในการพัฒนาสินค้าจากผ้าทอบ้านเฮี้ย จ.น่าน ให้มีความสอดคล้องกับ
ความต้องการของตลาดมากขึ้น

สิ่งที่แนบมาด้วย ภาพประกอบสถานประกอบการและร้านจำหน่ายสินค้าของชุมชน
ภาพสินค้าและตัวอย่างผ้าทอบ้านเฮี้ย

เนื่องด้วยกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทอผ้าบ้านเฮี้ย อ.บัว จ.น่าน ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มผู้มีฝีมือ
ทอผ้าไทลื้อ มาตั้งแต่ปีพ.ศ.2536 มีลักษณะการสร้างสินค้าการผลิตผ้าทอและการทอลายผ้า
ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งได้มีการจัดจำหน่ายสินค้าและออกร้าน

โดยทางชุมชนมีความต้องการให้คณาจารย์จากภาควิชาการออกแบบและธุรกิจแฟชั่น
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เข้ามาเป็นส่วนร่วมในการให้บริการความรู้
เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าและเพิ่มกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบของ
สินค้าให้มีความทันสมัย โดยลักษณะของรูปแบบเสื้อผ้าและผลิตภัณฑ์แบบเดิมนั้น มีความ
ชัดเจน ในฐานะของกลุ่มลูกค้าแต่ยังไม่มีหลากหลาย ทำให้มีการแข่งขันกับชุมชนอื่นสูง จึง
ต้องการที่จะพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้น
 อีกทั้งยังมีเศษผ้าเหลือใช้จำนวนมาก และทางชุมชนมีความต้องการผลิตภัณฑ์แฟชั่นรูปแบบ
ใหม่ที่สามารถนำความรู้ไปต่อยอดจำหน่ายในอนาคต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและอนุเคราะห์ในการให้ความร่วมมือกับชุมชน โดยทาง
ชุมชนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าทางภาควิชาฯจะมีความยินดีและให้การสนับสนุนเพื่อการพัฒนา
ของชุมชนต่อไป

นางแพว คำภานุช
(ประธานกลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย)

ที่ นน ๐๐๓๓(๓)/๒๕๖๑

๒๕ มกราคม ๒๕๕๙

คำขอ... และขอมา
 ภาชนะ... และรูปการไปรษณีย์
 เลขที่รับส่ง ๐๒10(7)/... ๕๐๕
 วันที่ 1 ก.พ. ๕๙ เวลา 14.๕๕
 ศาลากลางจังหวัด...
 ถนน... - พะเยา นน ๕๕๐๐๐ ๑/๒/๕๙

เรื่อง ขอเชิญร่วมเป็นเกียรติพิธีเปิดและแสดงผลงานการออกแบบแฟชั่นเสื้อผ้าในงานมหกรรมเครื่องเงินและผ้าทอเมืองน่าน ครั้งที่ ๓ ภายใต้ชื่องาน "เทศกาลดอกชมพูภูคาบาน ผ้า เงินน่าน สู่ออาเซียน" ประจำปี ๒๕๕๙

เรียน คณะคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. บัตรเชิญร่วมงานพิธีเปิด จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. กำหนดการจัดงานฯ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดน่าน โดยสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน มีนโยบายเพื่อพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์เครื่องเงินและผ้าทอเมืองน่าน เน้นการพัฒนาคุณภาพและรูปแบบสินค้า ให้เกิดความได้เปรียบในด้านความแตกต่าง การเพิ่มมูลค่าด้วยความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ให้ความสำคัญในการผลิต การใช้วัตถุดิบคุณภาพ ความชำนาญความเชี่ยวชาญรูปแบบภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยช่างฝีมือละเอียดอ่อนและเน้นเอกลักษณ์ของจังหวัดน่าน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเครื่องเงินและผ้าทอในจังหวัดน่านให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายตามแนวพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่านจึงร่วมกับสำนักงานพาณิชย์จังหวัดน่าน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดน่าน กลุ่มคัสเตอร์เครื่องเงินน่านและกลุ่มคัสเตอร์ผ้าทอเมืองน่าน กำหนดจัดงาน "มหกรรมเครื่องเงินและผ้าทอเมืองน่าน ครั้งที่ ๓" ภายใต้ชื่องาน "เทศกาลดอกชมพูภูคาบาน ผ้า เงินน่าน สู่ออาเซียน" ประจำปี ๒๕๕๙ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ณ ลานช่วงเมืองน่าน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน โดยในงานจะมีการแสดงนิทรรศการและการสาธิตการผลิตเครื่องเงินและผ้าทอเมืองน่าน การแสดงและจำหน่ายสินค้าเครื่องเงิน ผ้าทอ และสินค้า OTOP ของจังหวัดน่าน กิจกรรมสินค้าไร้ผู้บริโภคเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตเครื่องเงินและผ้าทอเมืองน่าน ทำให้เกิดการสร้างโอกาสทางการตลาดให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ในกรณีนี้ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน จึงมีความประสงค์จะขอเชิญคณาจารย์จากภาควิชาการออกแบบและธุรกิจแฟชั่น คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผู้ดำเนินการวิจัยลงพื้นที่บ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน ซึ่งมีส่วนร่วมในการให้บริการความรู้เพื่อหาแนวทางในการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์เสื้อผ้าและเพิ่มกลุ่มเป้าหมายและรูปแบบของสินค้าให้มีความทันสมัยพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดมากขึ้น นำผลผลิตจากงานวิจัยมาแสดงในงานโดยมีรายชื่อดังต่อไปนี้

๑. อาจารย์กมลวรรณ พัชรพิพัฒน์ ผลผลิตกระเป๋าแฟชั่นจากเศษผ้าทอบ้านเฮี้ยจากการวิจัยเรื่อง "แนวทางในการพัฒนาการออกแบบแฟชั่นประเภทกระเป๋าจากเศษผ้าฝ้ายเหลือใช้ : กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน"

๒. อาจารย์จักรพันธ์ สุระประเสริฐ ผลผลิตชุดแฟชั่นจากการวิจัยเรื่อง "แนวทางในการพัฒนาการออกแบบเครื่องแต่งกายจากผ้าทอเหลือใช้ : กรณีศึกษาผ้าฝ้ายทอบ้านเฮี้ย อำเภอปัว จังหวัดน่าน"

/ พร้อมทั้ง...

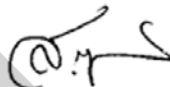
- ๒ -

พร้อมทั้ง นักศึกษาประจำบูธแสดงสินค้าเพื่อนำเสนอกระบวนการออกแบบและ
ประชาสัมพันธ์ผลงานค้าฝ่ายทอบ้านเข็ย ดังนี้

๑. นายอานนท์ รุ่งผดุงเกียรติ
๒. นายธีระพรรค อินใจน้อย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและให้ความร่วมมือกับจังหวัดน่าน โดยสำนักงานอุตสาหกรรม
จังหวัดน่าน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าทางภาคศึกษา จะมีความยินดีและให้การสนับสนุนเพื่อนำความรู้ไปต่อยอดเป็น
ตัวอย่างเพื่อพัฒนาชุมชนและสร้างเครือข่ายที่ดีระหว่างกันสืบไป รายละเอียดตามเอกสารที่แนบสิ่งที่ส่งมาด้วย
ทั้งนี้ มอบหมายให้ บริษัท ฟอว์เวิร์ด สตูดิโอ จำกัด โดยนายพัฒน์นัท จันทร์ขจร เป็นผู้ประสานงานในครั้งนี
หมายเลขโทรศัพท์ ๐๙๕-๕๙๒๗๖๓๒

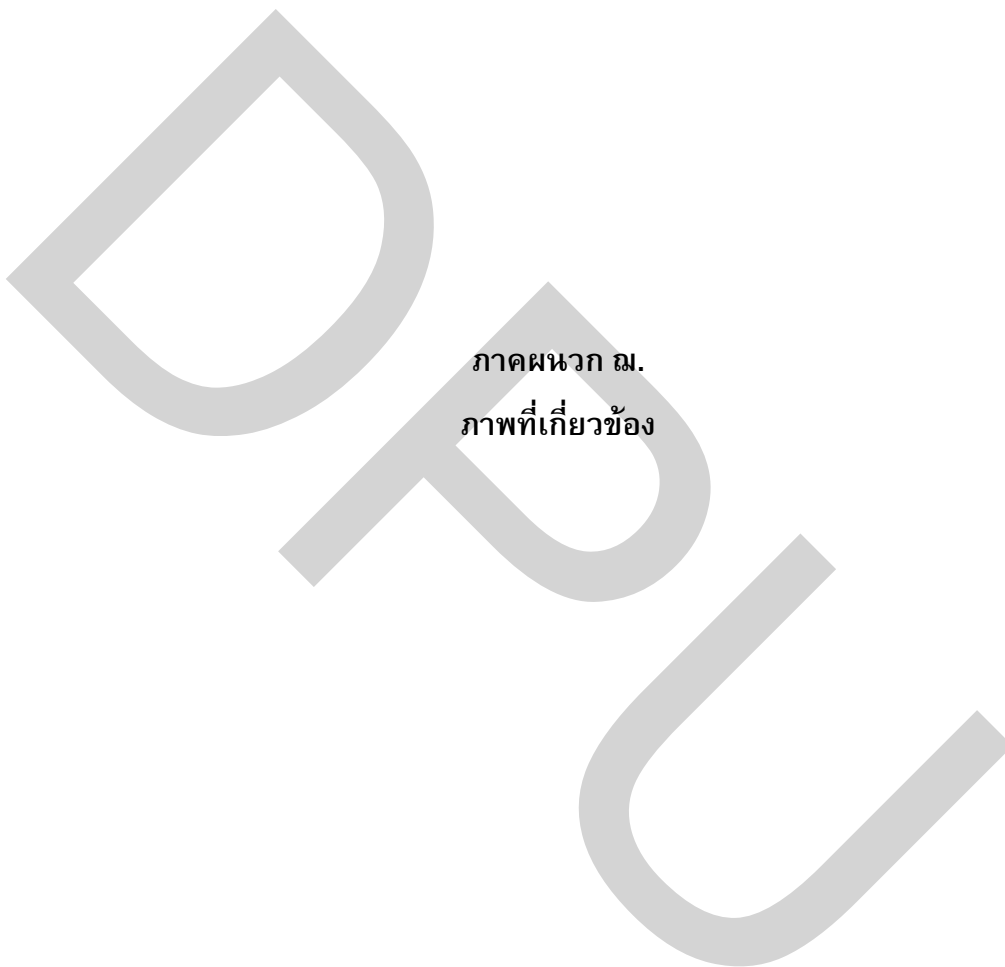
ขอแสดงความนับถือ

(นายสำเริง สวัสดิ์ตินกานา)

อุตสาหกรรมจังหวัดน่าน ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน

สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่าน
ฝ่ายนโยบายและแผน
โทรศัพท์ ๐๕๕-๗๘๓๖๘๓-๒,
โทรสาร ๐๕๕-๗๕๑๓๕๙
E-mail : moi_nan@industry.go.th

ภาคผนวก ฅ.

ภาพที่เกี่ยวข้อง

การลงพื้นที่ชุมชนบ้านเฮี้ย อ.ปัว จ.น่าน
และการบริการวิชาการที่บูรณาการกับการวิจัย
การลงพื้นที่ครั้งที่ 1 วันที่ 12-14 มีนาคม 2558

การลงพื้นที่ ครั้งที่ 2 วันที่ 12-14 กันยายน 2558

การลงพื้นที่ร้านจำหน่ายสินค้า ผลงานโอทอปประจำปี 2558
เมืองทองธานี นนทบุรี

การจัดขนาดเศษผ้า

Question ?
คุณกับ แพรผ้าฝ้ายอินทรีย์

1. ลายที่ทำบ่อยและขายดีที่สุด?

2. สีที่ทำบ่อยและขายดีที่สุด?

Nan
แนน

3. ระยะเวลาในการทำ?

4. ผลิตภัณฑ์ที่ออกบ่อยที่สุด?

5. วัตถุประสงค์ในการทำงาน?

Happy

fabric

Long Width 20 21	Long Width 15 15
Long Width 20 26	Long Width 41 22
Long Width 25 77	Long Width 22 40
Long Width 113 47	Long Width 15 52
Long Width 35 44	

Nan
แนน

การวิเคราะห์แบ่งกลุ่มสีของเศษผ้า

บรรยากาศในชั้นเรียนการทำแม่แบบกระเป๋าเพื่อชุมชน

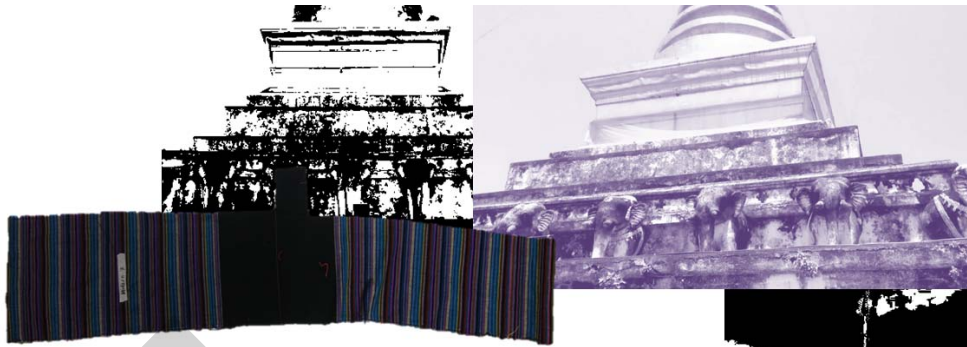

ภาพผลงานการออกแบบครั้งที่ 1 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาควิชาการออกแบบและธุรกิจแฟชั่น

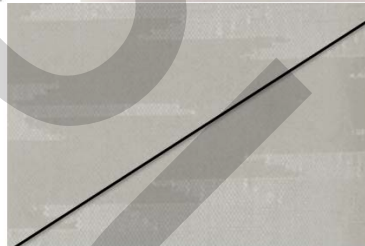

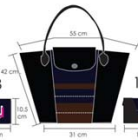
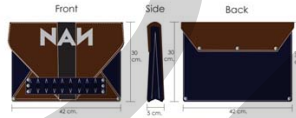
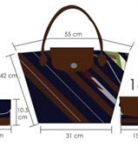
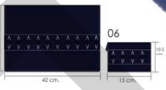
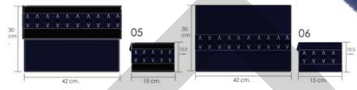
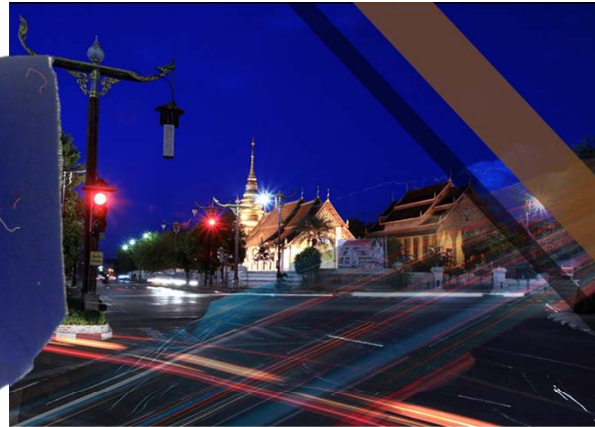

นางสาวกลินศุคนธ์ พงษ์หา

นางสาวเจนจิรา
แว็กเนอร์

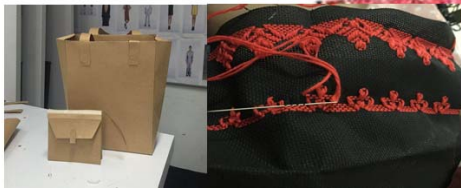

นายณศ-แสนใหม่

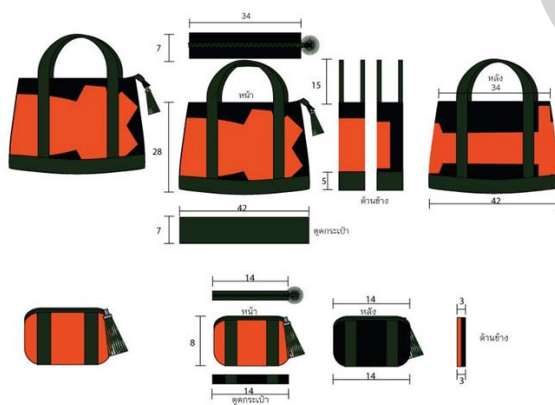
นายธีรภัทร วงษ์กระนวน

นางสาวศุภวิภากรัตน์ ไชยนพภฤตย์

นางสวานันท์สินี ฉางทองคำ

แฟชั่นโชว์ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์แฟชั่นประเภทกระเป๋าจากผ้าทอบ้านเฮีย
ในโครงการ Green day มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

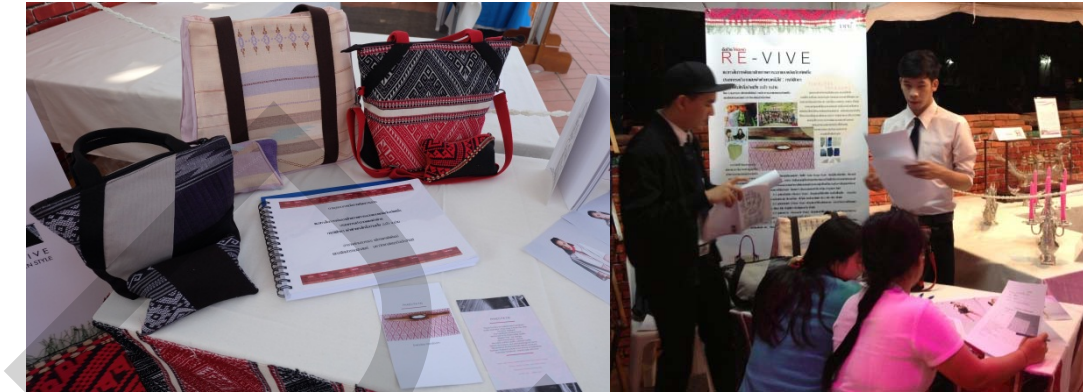

ภาพการแสดงผลงานและกระบวนการขึ้นต้นแบบครั้งที่ 1
นำเสนอต่อ ประธานกลุ่มทอผ้าฝ้ายบ้านเข็ญ

การแสดงผลการผลงานต้นแบบสร้างสรรค์ และกระบวนการวิจัย
เพื่อชุมชนทอผ้าฝ้ายทึลื้อ บ้านเฮี้ย ในงานมหกรรมเครื่องเงินและผ้าทอเมืองน่าน
ณ ช่วงเมืองน่าน จัดโดย อุตุสาหกรรมจังหวัดน่าน

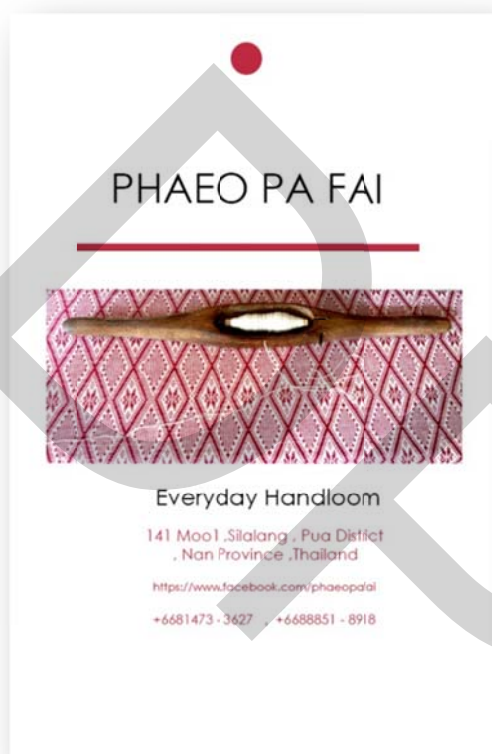
ภาพป้ายประกอบเพื่อประชาสัมพันธ์ อธิบายสินค้าและวิธีการดูแลรักษา

ภาพป้ายประกอบเพื่อประชาสัมพันธ์ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย ร้านแพวผ้าฝ้าย

ขนาด 4x6 นิ้ว

ภาพป้ายอธิบายสินค้าและวิธีการดูแลรักษา
 ชุมชนทอผ้าฝ้ายบ้านเฮี้ย ร้านแพวผ้าฝ้าย ขนาด 5x7 เซนติเมตร

ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์

แนวคิดประกอบ กลุ่มสีจัดจ้านและกลุ่มสีหม่น (Vivid Tone and Subdue tone)

ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์

แนวคิดเลียนลาย กลุ่มสีโทนอ่อนและกลุ่มสีอ่อนมาก (Pale tone and Very Pale Tone)

ภาพต้นแบบผลิตภัณฑ์
แนวคิดผสม กลุ่มสีเข้มจัด (Dark tone)

